

ЗАКОНИ НА ДОБРОТО

ЛЕКЦИИ ОТЪ УЧИТЕЛЯ
НА
МЛАДЕНКИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ
ГОДИНА IX (1929—1930 г.)
ТОМЪ II

СОФИЯ
1940

Закони на доброто

Т. м.

Какво може да придобие водата, затворена въ шише? Може ли да прояви свойствата си? Едно отъ свойствата на водата е нейната подвижностъ. Обаче, затворена въ шише, водата е лишена отъ възможността да прояви, именно, това си свойство, вследствие на което губи нѣщо ценно отъ себе си. Следователно, всѣко нѣщо се нуждае отъ условия, при които да прояви своето вътрешно естество. Сжщото се отнася и до човѣка. И човѣкъ се нуждае отъ условия да прояви своето естество. Съ други думи казано: Човѣкъ се нуждае отъ условия, които да му помогнатъ да вземе ново направление въ живота си.

Какво се разбира подъ думитѣ „ново направление“? Ако на стѣблото на дървото, което представя права линия въ природата, се яви една пжпка, която съ години стои затворена, какво придобива това дърво? Нищо не придобива. Ще кажете, че пжпчицата стои замислена и философствува. Какво се ползува дървото отъ нейната философия? Ако пжпчицата не вземе ново направление въ живота си, колкото и да философствува, нито тя ще придобие нѣщо, нито дървото. Не е ли сжщото

и съ човѣка? Колкото и да философствува човѣкъ, щомъ стои на едно и сѣщо мѣсто, неговата философия остава безплодна. Не е важно, каква посока ще вземе човѣкъ въ живота си, но важно е да се движи. Въ една или въ друга посока, той непременно трѣбва да се движи.

Съвременнитѣ хора се спѣватъ и сами си противодействуватъ, благодарение на своята мисль. Тѣ се запитватъ, дали пжтыѣ, по който вървятъ, е правъ. Въ природата всѣка посока е добра. Какво ще кажете за радиуситѣ на кръга? Много радиуси има кръгътъ, но можете ли да кажете, кой отъ тѣхъ е по-добъръ? Всички радиуси на кръга сж равни и еднакво добри, защото водятъ къмъ общъ центъръ. Тѣй щото, всѣка посока, която води къмъ общия центъръ на живота, е добра. Значи, става ли въпросъ за посоката, къмъ която се движите, знайте, че тя е права.— Кога?— Когато води къмъ Великия центъръ на живота. Правата и крива посоки въ живота се познаватъ по резултатитѣ, които тѣ произвеждатъ. Ето защо, за да не грѣши, човѣкъ трѣбва да се произнася за нѣщата само когато види тѣхнитѣ резултати.

Представете си, че имате една печка, която може да гори съ вжглища, съ дърва, или даже съ плѣва. Ако нѣмате вжглища, ще я напълните съ дърва; ако нѣмате и едното, и другото, ще я напълните съ плѣва. Като надникнете въ печката, и въ третѣ случая казвате,

че става горение, но резултатитѣ на горението сж различни: вжглищата даватъ по-висока температура, но при изгарянето имъ оставатъ много примѣси; дървата даватъ по-низка температура, но оставатъ по-малко примѣси; плѣвата дава ниска температура и малко остатъци. Всѣки човѣкъ има въ себе си по една печка, която постоянно трѣбва да подклажда, за да произвежда топлина. Коя е печката въ човѣшкия организъмъ? Съ какво се отоплява тя? Ще кажете, че кръвта на човѣка е топла, затова цѣлиятъ му организъмъ е топълъ. Обаче, какъ и отде се топли кръвта? Ученитѣ казватъ, че при химическата обмѣна между веществата, които влизатъ въ организма, се образува топлина. Кжде е стаята на човѣка, т. е. неговата печка, дето става горението, химическата обмѣна или химическото разлагане на веществата? Кой пали печката на човѣка? Кжде сж неговитѣ огняри? Човѣкъ трѣбва да има топла кръвъ, но сжщевременно трѣбва да има топли чувства и топли мисли. Отде идатъ топлиятѣ мисли и топлиятѣ чувства? Топлата мисълъ иде отъ ума, а топлиятѣ чувства отъ сърдцето. Обаче, и въ ума, и въ сърдцето има специфични мѣста, въ които мислитѣ и чувствата на човѣка се отопляватъ.

Мислитѣ и чувствата на съвременния човѣкъ сж лишени отъ нужната топлина и свѣтлина, понеже се подаватъ на влияние. Днесъ много хора мислятъ по поржка, а не самостоятелно. Запримѣрь, слушате нѣкой да

казва, че времената сж тежки, и вие започвате да мислите като него. Мисълта, че времената сж тежки, обикаля всички хора, докато най-после стане общоприета, и всички хора я подържатъ. Нѣкой заболява отъ епидемическа болестъ, и всички около него започватъ да се страхуватъ, да не се заразятъ. Преди да сж заболѣли още, тѣ викатъ лѣкаръ, съветватъ се съ него, и отъ страхъ заболяватъ. Какво трѣбва да правятъ, за да не заболѣятъ? Тѣ трѣбва да изпждятъ страха навънъ. За да изпжди страха навънъ, човѣкъ не трѣбва да възприема блуждаещитѣ мисли въ себе си. Защо трѣбва да мисли човѣкъ, че времената и условията сж лоши? Той самъ създава лошитѣ времена и условия. Великиятъ животъ изключва лошитѣ условия. Човѣшкиятъ животъ, обаче, е създалъ лошитѣ условия въ себе си. Коя сабя бихте предпочели: стоманената или златната? Ако искате да вършите работа, ще предпочетете стоманената сабя; ако искате да имате нѣкаква скжпоценностъ, ще изберете златната. Обаче, стоманената сабя ще остане по-дълго време у васъ отъ златната. Който види златната сабя, препасана презъ кръста ви, непременно ще иска да я вземе за себе си. Защо златото се губи и изчезва?

Мнозина казватъ: Минаха добритѣ времена. Защо се губи доброто? Коя е причината, че човѣкъ губи добритѣ условия? Той може да чете, да учи, да работи и да бжде щастливъ. Но ако не иска да учи и да работи, никакво

щастие не може да придобие. Като видятъ, че нѣкой не иска да учи, казватъ му: Пржчка ти трѣбва! Наистина, съвременнитѣ хора лесно разрешаватъ въпроситѣ съ пржчката. Майката възпитава дѣцата си съ пржчка, учителятъ възпитава ученицитѣ си съ пржчка, проповѣдникътъ проповѣдва съ пржчка. Въ края на краищата, за свое оправдание, всички казватъ, че пржчката е излѣзла отъ рая. Какъ е възможно пржчката да е излѣзла отъ рая, когато по това време бравата не е съществувала? Въ рая не е позволено да се сѣкатъ дървета.

Въ древността всички учени сж носѣли пржчки. Пржчката символизира знанието. Всѣки ученъ е носѣлъ въ ржката си пржчка, да покаже на хората, че разполага съ знание. Като види, че знанието не помага, той взима пржчката си и започва да я движи на една, или на друга страна. Значи, майката и бащата, които често слагатъ пржчката върху гърба на детето си, минаватъ за учени хора. Чрезъ нея тѣ предаватъ знанието си на детето, което започва да вика: Мамо, тате, боли! Думата „боли“ представя математическа формула, чрезъ която детето иска да каже на баща си: Татко, посѣй въ моя мозъкъ известно знание, чрезъ което да опредѣля посоката на своето движение и да осмисля живота си. Като налага детето си съ пржчката, бащата казва: Ти трѣбва да ме слушашъ! — Трѣбва да те слушамъ, но какъ? Питамъ: Може ли детето всѣкога да разбира волята на баща си и да я из-

пълнява? Когато бащата изисква отъ детето послушание, това подразбира, че на детето предстоятъ известни мъчности. Само онзи, който се намира предъ мъчни, неразрешими задачи, трѣбва да прояви послушанието си. Като слуша, той се домогва до начини за правилно разрешаване на своитѣ задачи.

Представете си, че имате една овощна градина, пълна съ зрѣли плодове. Вие се разхождате съ баща си изъ градината и поглеждате къмъ плодоветѣ, но баща ви заповѣдва да не кжсате още отъ тѣхъ. Обаче, ако баща ви се отдалечи отъ васъ, вие веднага посѣгате къмъ плодоветѣ, искате да си откжснете нѣколко зрѣли плода. Първо се оглеждате да не ви забележи баща ви; после се озъртате, да не ви види другъ нѣкой и, като се убедите, че никой не вижда, вие посѣгате съ ржката и си откжсвате нѣколко зрѣли плода. Ще кажете, че това е непослушание. Кой обикновенъ човѣкъ, като влѣзе въ овощна градина и знае, че никой не го вижда, нѣма да откжсне нѣколко плода? Когато баща ви дойде въ градината, ще познае ли, че сте кжсали плодове? Понеже не е броилъ плодоветѣ, той нѣма да познае, дали сте яли отъ тѣхъ, или не. Ако баща ви не е броилъ плодоветѣ и не знае, че сте кжсали, вие ще мислите, че всѣкога можете да си откжсвате по нѣколко плода. Отъ друга страна баща ви ще изгуби авторитета си предъ васъ. Обаче, ако баща ви знае, колко сж плодоветѣ въ гра-

дината, нѣма да ви пита, кжсали ли сте, или не, но ще вземе пржчката и ще ви даде добъръ урокъ, да не си позволявате втори пжтъ да кжсате безъ негово разрешение. Защо баща ви не позволява да кжсате отъ плодоветѣ на неговата градина? Коя е причината за това? Бащата иска да възпитава послушанието у васъ, да не се подавате на изкушение. При това, има плодове въ живота, съ които човѣкъ не трѣбва да се храни. Вкуси ли отъ тѣзи плодове, той самъ се осжжда на смъртъ. Казано е, че съ каквито плодове човѣкъ се храни, такъвъ става; каквито мисли и чувства възприема, такъвъ става. Като знаете това, вие трѣбва да филтрирате мислитѣ и чувствата, които проникватъ въ ума и въ сърдцето ви, да не допускате въ себе си отровни мисли и чувства.

Сегашнитѣ хора възприематъ лоши мисли и чувства, хранятъ се съ лоши плодове и, като се натъкнатъ на тѣхнитѣ последствия, казватъ: Лоши времена настанаха. Какво разбирате подъ думитѣ „лоши времена“? Лошитѣ времена подразбиратъ лоши условия. Запримѣръ, нѣкой ученикъ се записва въ училище, иска да учи, обаче, намира се при крайно неблагоприятни, лоши условия: учебници нѣма, дрехи и обуща нѣма, храната му осжждна, жилището му тъмно, влажно, приятелитѣ му — крайни егоисти, окржжаващата срѣда — груба. Този ученикъ отива и се връща отъ училището, въздъхва, мжчи се и постоянно

говори за лошитѣ условия на живота. Кой е виновенъ за тия условия? Много причини има за това, но и той самъ е една отъ причинитѣ. Като знае това, човѣкъ трѣбва да пази добритѣ условия, които му сж дадени.

Като ученици на Великата школа на живота, пазете следното правило: Още съ стането си отъ сънь, турете въ ума си мисълта да не разваляте доброто, което денътъ носи въ себе си. Не свързвайте днешния день съ вчерашния. Не мислете, че времената сж лоши. Лошото е вънъ отъ васъ. Ао времето е студено или топло, това се дължи на външната температура. Наистина, температурата указва влияние върху човѣшкия животъ, но трѣбва да се знае, че и топлото, и студено време, както и добритѣ, и лошитѣ условия въ живота, криятъ нѣкакво добро въ себе си. Отъ топлитѣ и студени течения въ природата се образува дъжда, който носи благата на живота.

Сжщото нѣщо става и въ човѣка. Ако пипнете ржката на здравия човѣкъ, ще забележите, че едната страна е топла, другата — студена; едната ржка е топла, другата — студена; едната половина на главата е топла, другата — студена. Въ болния човѣкъ не е така. Теченията въ него се измѣнятъ: или сж топли, или студени. Това се дължи на нарушаване равновесието на силитѣ въ неговия организъмъ. Тѣй щото, за да се лѣкува, човѣкъ трѣбва да възстанови вжтрешното равновесие на силитѣ си. Ако това се постигне, той оздравява.

Сега се явява въпросъ: защо високата температура е вредна за човѣка, а умѣрената, не само че не е вредна, но го ползува? Известно е на всички, че нормалната температура на човѣка е отъ 36.8° — 37° . Мине ли тази температура, той се простира на леглото и оставя другитѣ хора да му слугуватъ. Колкото по-висока е температурата му, толкова по-немоощенъ става той. Като дойде до 40° — 41° , човѣкъ напуска тѣлото си и отива нѣкъде въ пространството на разходка. Обаче, ако мине благополучно високата температура, безъ да напусне тѣлото си, казваме, че е оздравѣлъ. Рибитѣ, птицитѣ, млѣкопитаещитѣ иматъ различни температури. Запримѣръ, птицитѣ иматъ около 40° температура, млѣкопитаещитѣ — приблизително като човѣшката, рибитѣ—по-ниска отъ човѣшката и т. н. Като измѣрваме температурата на различнитѣ животни, виждаме, че нормалната температура за едни е вредна за други. Температурата, при която животитѣ сжщества се развиватъ, е въ зависимостъ отъ тѣхнитѣ вътрешни условия. Ще дойде день, когато човѣкъ ще понася по-висока температура отъ тази, на която днесъ едва издържа.

Засега човѣкъ самъ не се познава, не знае, какви сили се криятъ въ него. Той казва: Азъ трѣбва да свърша училището. Защо, именно, трѣбва да свърши училището, не знае. Какво ще прави като свърши училище, пакъ не знае. Често срѣщате младежи, които сж

свършили гимназия, но не знаят, какво да правят по-нататък. Като мислят известно време, най-после решават да следват нѣкаква наука: медицина, философия, богословие и др. Какъвъ е резултатътъ на тѣхното следване, не знаят. Единъ день ги хване нѣкаква болестъ, повиши се температурата имъ до 41^0 и заминаватъ на разходка за онзи свѣтъ. Когато и да срещнете днесъ, който е изучавалъ медицина, философия, математика, богословие, всички казватъ, че животътъ нѣма смисълъ. Ако, наистина, животътъ нѣма смисълъ, защо хората учатъ, защо се стремятъ къмъ придобиване на знание, сила и богатства?

Кжде е истината по въпроса за смисъла на живота? Не е въпросъ да се обезсърдчава човѣкъ, но важно е, че всички хора не мислятъ еднакво за живота. Едни отричатъ смисъла на живота, други го приематъ. Да подържа човѣкъ мисълта, че животътъ е безсмисленъ, това показва, че нѣкога животътъ ималъ смисълъ за него. Значи, животътъ, въ своята сжщина, има смисълъ, но малцина го виждатъ. Като сж обезсмилили своя личенъ животъ, тѣ сж обезсмилили и великия животъ. Въ това седи погрѣшката. Щомъ осмислятъ своя животъ, ще осмислятъ и великия животъ. Като придобие правиленъ възгледъ за нѣщата, човѣкъ вижда, че външно нѣкои нѣща сж безсмислени, а вътрешно смислени; други, точно обратно

— външно сж смислени, а вътрешно безсмислени.

Задачата на човѣка се заключава, именно, въ това, да различава нѣщата и да се ползува разумно отъ тѣхъ. Отъ разбирането на човѣка зависи, кои нѣща сж смислени и кои безсмислени. Запримѣръ, ситиятъ казва, че нѣма смисълъ човѣкъ да яде. Гладниятъ пъкъ подържа точно обратното. Той казва, че има смисълъ човѣкъ да яде. Като преяждалъ много пжти, човѣкъ обезсмислилъ процеса на яденето въ природата. Като гладувалъ дълго време, човѣкъ разбралъ смисъла на яденето и казва, че нѣма по-великъ процесъ въ природата отъ храненето. Великъ смисълъ е вложила природата въ храненето, но когато точно се спазва количеството храна, което тя е опредѣлила за всѣко живо сжщество. Всѣки, който си е позволилъ да употребѣи повече храна отъ тази, която природата му е опредѣлила, скжпо е платилъ. Не е позволено на човѣка да преяжда. Като преяжда, отъ една страна той нарушава силитѣ на своя организъмъ, а отъ друга — отнема частъ отъ храната, предвидена за други сжщества.

Съвременнитѣ учени даватъ различни методи за приготвяне на хранитѣ. Правили ли сте опити да готвите споредъ методитѣ, посочени отъ ученитѣ? Една отъ главнитѣ храни на българина е бобътъ. Искате ли да се ползвате отъ хранителността на боба, гот-

вете го безъ приправки. Бобътъ не търпи никакви приправки. Варете бобъ съ чиста вода и една-две глави лукъ, безъ дървено масло. Като го сварите, турете малко соль. Турите ли дървено масло, вие ще го развалите. Бобътъ съдържа въ себе си специално масло, което не се съгласява съ останалитѣ масла. Бобътъ не приема нито чушки. Сѣйте бобъ на чисти мѣста, изложени на слънце. Никога, обаче, не яжте бобъ, който е стоялъ въ избитѣ ви повече отъ една година. Следователно, искате ли да бъдете физически здрави, пазете хигиена въ храненето, като правите изборъ на хранитѣ.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате динамическата сила на думитѣ, на мислитѣ и на чувствата. Като знаете динамическата сила на думитѣ, вие можете да се справяте съ тѣхъ разумно. Сжщото се отнася и до мислитѣ и чувствата. Има думи, мисли и чувства, които произвеждатъ два различни резултата. Това особено се забелязва въ мисли, които не сж провѣрени. Такива мисли произвеждатъ повече отрицателни резултати, отколкото положителни. Не давайте ходъ на такива мисли. Ще кажете, че трѣбва да имате вѣра въ хората. Има смисълъ да вѣрвате въ хората, но не всѣкога. Довѣрието трѣбва да бжде взаимно. Добре е да имате довѣрие въ човѣка, на когото давате пари на заемъ, но той трѣбва да поддържа това довѣрие. Изгубите ли довѣрието си въ него, вашето приятелство се разваля. Десетъ

лева да сте взели на заемъ, трѣбва да ги върнете на време. Точни трѣбва да бждете въ задълженията си. Ако не сте точни въ малкитѣ си задължения, не можете да бждете точни и въ голѣмитѣ. Точността е едно отъ условията за съграждане на човѣшкия характеръ. Нѣкои не издържатъ на обещанията си, защото уповаватъ на баща си. Първо уповавайте на себе си, а после на близкитѣ си. За предпочитане е два-три деня да постите, но да изплатите задължението си, отколкото да сте нахраненъ, а неточенъ къмъ малкото си задължение. Десетъ лева дългъ, неизплатенъ на време, спъва човѣка.

Всички знаете поговорката: „Малкото камъче събаря колата“. Микробитѣ, колкото малки да сж, разрушаватъ човѣшкия организъмъ. Ако нѣкой вземе 500 хиляди лева на заемъ и не ги върне на време, не го сждятъ. Всѣки знае, че мжно се връщатъ голѣми суми. Обаче, той ще бжде сжденъ, задето е взелъ тѣзи пари. Като знае, че не може да ги върне на време, не трѣбва да ги взима. Ще кажете, че кредиторътъ ви е длъженъ да търпи. Това е негова работа. Ако търпи, той печели. Вие, обаче, сте длъжни да изплатите дълга си. Не го ли изплатите, не иска ли да търпи той, отношенията ви ще се развалятъ. Не само това, но онзи, който не плаща на време задълженията си, губи уважение предъ себе си. Когато човѣкъ се натъква на задълженията си, въ него се събуждатъ

две съзнания. Божественото настоява да плати дълговетъ си, а човѣшкото отлага, докато най-после каже: Нѣмамъ намѣрение да плащамъ дълговетъ си. Баща ми не е милионеръ. Нѣкой вземе петъ-десетъ лева на заемъ и казва: Колко сж петъ лева? Нищо не представятъ. Другъ е въпросътъ, ако сумата е голѣма. И германецътъ може да каже сжщото: Колко сж петъ марки? Петъ марки не сж много, но една марка се равнява на 30 лв. български. Американецътъ казва: Колко сж петъ долара? Но единъ доларъ се равнява на 85 лв. български.

И тъй, не е въпросътъ въ лева, въ марката, въ долара, но въ точността на човѣка. Човѣкъ трѣбва да бжде точенъ предъ себе си, да има вжтрешенъ, устойчивъ моралъ, а не външенъ. Ако не е точенъ предъ себе си, предъ своето висше съзнание, човѣкъ ще изгуби вжтрешната си сила и равновесие. Човѣкъ губи своя вжтрешенъ миръ, своята вжтрешна сила, благодарение на прекжсване на връзката си съ висшето, Божествено съзнание. Щомъ изгуби тази връзка, той губи и своя кредитъ.

Днесъ всички хора сж взели по десетъ лева на заемъ, които още не сж върнали. Не можете да бждете нови хора, т. е. хора на новата култура, ако не изпълните обещанията, които сте дали предъ своето висше съзнание. Като дойде до обещание, човѣкъ трѣбва да мисли, какво обещава. Но обещае ли веднѣжъ нѣщо, той трѣбва да го изпълни на време. Една до-

бра, отличителна чърта на англичанина е точността. Обещае ли нѣщо, той непременно ще го изпълни. Докато даде обещание, той много мисли, но даде ли веднѣжъ обещание, нищо не може да го застави да не го изпълни. Той е изправенъ и изпълнителенъ къмъ себе си. Само при това положение науката, изкуствата, религията иматъ смисълъ. Не изпълняватъ ли обещанията си, не сте ли точни къмъ задълженията си, нито науката, нито религията иматъ смисълъ за васъ. Всѣка наука е полезна за човѣка дотолкова, доколкото той е точенъ и изпълнителенъ къмъ себе си. По отношение на науката, човѣкъ е подобенъ на земнитѣ пластове, презъ които минава водата. Чистотата на водата зависи отъ пластоветѣ, презъ които тя минава. Тя е толкова по-нечиста, презъ колкото по-нечисти пластове минава. Чистотата на пластоветѣ пѣкъ зависи отъ тѣхната изправностъ къмъ общитѣ сили, които действуватъ въ земята. Отъ действието на външнитѣ и вътрешни сили на земята, пластоветѣ се снишаватъ и възвишаватъ. На обикновенъ езикъ това снишаване и възвишаване на пластоветѣ наричаме наказание. Хората се страхуватъ отъ тѣзи наказания. Споредъ мене, наказанието не е нищо друго, освенъ прѣчка, която се вдига и слага върху гърба на човѣка. Защо прѣчката играе върху човѣшкия грѣбъ? Да го направи уменъ.

Преди нѣколко години срещнахъ единъ коларь, който караше кола, впрегната съ биволи, но силно натоварена. Пѣтътъ бѣше стрѣ-

менъ, постепенно се издигаше нагоре. Биволитъ едва влачеха колата следъ себе си. Селянинътъ немилостиво ги биеше. Той ги удряше съ пръчка върху гръбначния стълбъ. Обаче, колкото повече ги биеше, толкова повече тѣ упорствуваха, не искаха да вървятъ. Като наблюдавахъ това нѣщо, азъ се спрѣхъ и казахъ на селянина: Представи си, че си войникъ, участвуващъ въ войната и те хванатъ пленникъ. Следъ това турятъ на гърба ти товаръ отъ сто килограма тежестъ и те заставятъ да го изнесешъ на известна височина. Какво ще правишъ съ този товаръ? — Ще кажа, че не мога да го нося. — Ти ще кажешъ, че не можешъ да го носишъ, но никой не влиза въ положението ти. Щомъ не можешъ да носишъ, пръчката ще играе върху гърба ти, както ти постъпвашъ съ воловетъ си. Какво ще бжде положението ти? — Да ме пази Господъ! Дано не дойда до това положение. Ако товарътъ ми е по-лекъ, ще го нося, но ако е голѣмъ, загубенъ съмъ. — Ето, такава е положението и на твоитѣ волове. Ти ги биешъ по гърба и ги парализирашъ, вследствие на което не могатъ да се движатъ. Като ги удряшъ по гърба, тѣ губятъ половината отъ силата си. Ти не знаешъ, кжде да удряшъ и какъ да постъпвашъ съ тѣхъ. Ако искашъ, мога да ти дамъ съветъ, какъ да се отнасяшъ съ воловетъ си. Въ този моментъ азъ се приближихъ до воловетъ, които ме погледнаха спокойно. Помилвахъ единия волъ по главата,

другия — по челото и по този начинъ ги заставихъ да тръгнатъ напредъ. Бавно и спокойно тѣ продължиха пѣтя си и изнесоха товара горе, на опредѣлената височина. Следъ това запитахъ селянина: Какво печелишъ като биешъ воловетъ си? Не само че нищо не печелишъ, но губишъ даже. Сжщото може да се случи и съ тебе. Като отидешъ на война, и тебе могатъ да биятъ по сжщия начинъ. За да не изпаднешъ въ това положение, ти трѣбва да бждешъ внимателенъ къмъ воловетъ си.

Като е дошълъ на земята и се облѣкълъ въ материя, човѣкъ трѣбва да пази организма си, да има правилна обхода къмъ него. Не пази ли тѣлото си, не се ли отнася добре съ него, въ скоро време той ще предизвика голѣма дисхармония въ себе си. Не е позволено на човѣка да измжчва тѣлото си. Човѣкъ трѣбва да пази известенъ моралъ къмъ тѣлото си. Тѣлото е подобно на помощния добитѣкъ. Ако къмъ добитѣка е нужно човѣшко отнасяне, колко повече това е нужно къмъ собственото ви тѣло. Като прилага известенъ моралъ къмъ тѣлото си, човѣкъ ще дойде до високо разбиране на живота. Значи, приложението на морала започва отъ човѣшкото тѣло и постепенно излиза навънъ, къмъ сжщества, по-далечни и по-близки отъ него. Затова казваме, че както постѣпва човѣкъ къмъ себе си, така ще постѣпва и къмъ другитѣ. Невъзможно е да бждешъ къмъ себе си

небреженъ, а къмъ другитѣ внимателенъ. Като постъпва добре съ себе си, човѣкъ дохожда до положение да цени и по-долностоещитѣ отъ себе си сѣщества.

Не мислете, че животнитѣ сѣ прости и неинтелигентни. И тѣ иматъ известна интелигентностъ. Животнитѣ сѣ създадени чрезъ Словото. Богъ каза да се създадатъ животнитѣ, и тѣ се създадохъ. Словото означава разумното начало. Значи, произходътъ на животнитѣ се крие въ разумността. Който иска да се учи, може да научи много нѣща и отъ животнитѣ. Запримѣрь, ако искате да придобиете търпение, изучавайте вола. Колкото да го биете, той стои спокойно и си преживва. При това, той скоро забравя лошото отношение къмъ него. Волътъ не е злопамятенъ, никого не мрази. Ако волътъ излѣзе отъ своята форма и влѣзе въ човѣшка, той ще прояви своята интелигентностъ. Тогава ще разберете, какво нѣщо е волътъ. За да прояви своята интелигентностъ, волътъ се нуждае отъ известни органи, каквито днесъ не му сѣ дадени. Всичко зависи отъ органитѣ. Това, което човѣкъ не може да направи съ дветѣ си рѣце, може да го направи съ лостъ. Съ две рѣце той не може да дигне единъ тонъ злато, но съ помощта на лоста може да го дигне.

Днесъ всички хора се нуждаятъ отъ нови разбирания. Тѣ трѣбва да бждатъ носители на новитѣ идеи. Докато не приеме новитѣ идеи въ себе си, човѣкъ остава за-

винаги простъ, старъ, безъ никакъвъ напредъкъ. За да се домогне до новитѣ идеи, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ доброто. Нѣкой иска да помогне на своя ближень, да го направи богатъ, ученъ. Съ това той мисли, че прави добро. Да направишъ нѣкого богатъ, или ученъ, това още не е добро. Доброто започва съ микроскопически нѣща. Да правите добро, това значи, да сте готови всѣки моментъ да изпълните волята Божия въ най-малкитѣ ѣ прояви. Ако можете да изпълните волята Божия на време и на мѣсто, вие сте и богатъ, и ученъ човѣкъ. Ако на време извадите единъ падналъ човѣкъ отъ кладенеца, той нѣма ли да ви благодари? Не само, че ще ви благодари, но ще ви възнагради щедро. Той ще ви бже признателенъ презъ цѣлия си животъ. Колкото по-безкористно правите добро, толкова повече ще ви благодарятъ. Благодарността на хората ще внесе въ васъ голѣма радостъ и доволство. Доброто е жива сила, която работи въ цѣлото Битие. Ако не се свържете съ него, вие не можете да се домогнете до живота. Страшно е положението на човѣка, който е изолиранъ отъ живота.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ единъ ограниченъ, херметически затворенъ кръгъ, вследствие на което не виждатъ ясно нѣщата. Тѣ трѣбва да се качатъ въ по-високъ свѣтъ и да отворятъ прозорцитѣ, които сж къмъ тѣхъ, за да влѣзатъ въ връзка съ силитѣ на този свѣтъ. За да се свърже съ възвишения

свѣтъ, човѣкъ трѣбва да мине по единъ тънъкъ конецъ. Влѣзете ли въ този свѣтъ, вие ще разберете, че единъ моралъ, едно добро съществува въ свѣта. Това сж моралътъ на великата любовъ и доброто, направено за Бога. Нѣма сила въ свѣта, която може да попрѣчи на човѣка да направи това добро. Хората на новата епоха се познаватъ, именно, по морала си и по доброто, което правятъ въ името на Бога. Като знаете това, не казвайте, че условията ви препятствуватъ въ правене на добро. Не казвайте, че хората сж лоши. Не казвайте, че времето не ви благоприятствува. Това сж празни думи. Ако е въпросъ за времето, наистина, има известно съотношение между времето и човѣшкия животъ, но човѣкъ трѣбва да се издигне надъ условията, надъ времето, надъ хората и да прояви Божественото въ себе си. Който познава законитѣ на времето, той се е домогналъ до една отъ великитѣ тайни на живота. Времето носи съ себе си всички нѣща; сжщо така времето отнася всичко съ себе си. Времето пише, но времето и заличава. За онзи, който разбира законитѣ на времето, всичко е възможно.

Вие трѣбва да изучавате законитѣ на времето и законитѣ за правене на доброто като ученици, а не като млади. Защо? Защото, споредъ мене, младъ човѣкъ е онзи, който може да прави добро; който не може да прави добро, той е старъ. Който може да прави добро, той е човѣкъ на новата култура; който

не може да прави добро, той е човѣкъ на старата култура. — Може ли при всички условия да се прави добро? Ако въ смъртта се заражда живота, защо при лошитѣ условия да не се прави добро? Когато материята започва да се разкапва, тогава, именно, зародишътъ на живота пуца своитѣ динамически сили въ действие, поляризира ги и започва да ги организира. На сжщото основание и вие трѣбва да пуснете коренитѣ на своя животъ при най-лошитѣ условия. Можете ли да направите това, разкапалата се материя на лошитѣ условия почва да се организира, и вие коренно се преобразявате. Който разбира законитѣ на живота, при най-тежката болестъ може да увеличи жизненитѣ сили на организма си и да надвие болестъта.

И тъй, искате ли да постигнете нѣщо, проявете доброто въ себе си и знайте, че никаква сила въ свѣта не е въ състояние да ви попрѣчи за правене на доброто. Пазете своето достоинство като душа и помнете, че и като богатъ и сиромасъ, като царъ и последенъ простакъ, вие имате една и сжща цена. Цената на човѣка седи въ неговата душа, а не въ формитѣ и положенията, презъ които той минава. Сиромасътъ трѣбва да бжде царъ на сиромаситѣ, а богатиятъ — царъ на богатитѣ. Царьтъ на сиромаситѣ не може да управлява богати, нито царьтъ на богатитѣ може да управлява сиромаси. Искате ли да направите хората свети, учени, благородни, поставете ги въ

сиромашия. Сиромашията ражда добродетелитѣ, а богатството ги отглежда.

Ние разглеждаме сиромашията въ широкъ смисълъ, не когато човѣкъ самъ я създава, а когато иде отвънъ. Неразумниятъ самъ създава сиромашията. Споредъ мене сиромашъ е онзи, който не разполага съ капиталитѣ на баща си и на майка си, на дѣдо си и на баба си, но разчита на собствевитѣ си сили и способности. Каквото хване, изкарва нѣщо отъ него. Хване ли перото, ще напише нѣщо ценно; хване ли мотиката, бързо и добре ще копае. Каквото занаятъ започне, въ скоро време става майсторъ. Той може да пере, да готви по-добре отъ всѣка домакиня. Въ половинъ часъ може да опере много дрехи, да ги изсуши и изглади. Той впрѣга на работа всички природни сили: слънце, вода, електричество. Нѣма работа въ живота, която той не може да свърши. Ще дойде день, когато хората ще ператъ дрехитѣ си не съ вода и сапунъ, както правятъ днесъ, но съ слънчевата свѣтлина и топлина. Като изложатъ дрехитѣ си на слънце, въ 10-15 м. тѣ ще бждатъ изпрани и дезинфекцирани. Тѣ знаятъ, презъ кои часове на деня слънчевитѣ лъчи могатъ да чистятъ и дезинфекциратъ.

Да се върнемъ къмъ мисълта за доброто. Едно трѣбва да знаете: нѣма по-здравословни условия за човѣка отъ правене на добро. Правете добро при всички условия и никога не се отказвайте отъ него. Да прави човѣкъ добро, това е отъ значение първо за

самия него, а после за другитѣ. Когато правите добро, Божественото око, т. е. Висшето съзнание въ козмоса наблюдава, помага ви и се радва, че се подавате на импулса, който доброто произвежда въ васъ. Вие възприемате тази радостъ и се чувствувате мощни въ приложение на доброто. Отъ доброто, което човѣкъ прави, се опредѣлятъ неговитѣ дарби, както и здравословното и материалното му състояние. Ако не прави добро, а работи върху себе си, човѣкъ пакъ придобива знания, но често губи отъ придобивкитѣ си. Днесъ спечели нѣщо, на другия день изгуби частъ отъ спечеленото; днесъ се натъкне на доброто, на другия день — на злото. Той се движи между плюсове и минуси и, въ края на краищата, придобивкитѣ излизатъ по-малко отъ загубитѣ.

Какво се получава при горението на дърва и на вжглища? Топлина и пепелъ. Топлината е плюсъ, пепелта—минусъ. Топлината е движение на въздушнитѣ частици; движението пкъ създава условия за работа—плюсове въ живота, а пепелта се използва за торъ. Който знае, какъ да използва пепелта, по-добъръ торъ отъ нея нѣма; който не знае, какъ да я използва, по-лошъ торъ отъ нея нѣма. Не е важно, какъвъ торъ е пепелта; важно е човѣкъ да прилага доброто за подкрепа на науката, на изкуствата, на отношенията между хората — на цѣлия животъ.

Днесъ отъ всички хора се иска приложение на доброто въ живота като новъ на-

чинъ за подмладяване, за усиляване на способноститѣ, за закрепване на здравето. Правенето на добро е единъ отъ новитѣ методи за самовъзпитание. Ако човѣкъ не прилага доброто, каквито усилия да прави, нищо не може да постигне, никаква промѣна не може да стане въ живота му. Всѣки самъ може да подобри условията си; всѣки самъ може да произведе промѣна въ своя животъ. Доброто е магия, съ която човѣкъ превръща отрицателнитѣ сили въ положителни.

Представете си, че имате единъ добъръ приятелъ, съ когото сте се скарали отъ нѣколко години насамъ. Вие сте му казали нѣколко обидни думи, съ които сте внесли огорчение въ сърдцето му. Какво трѣбва да направите? Ще отидете при него и ще му кажете нѣколко добри думи. Добритѣ думи ще бждатъ лѣкъ за нараненото му сърдце. По този начинъ ще загладите работата. Ще тръгнете двамата заедно и ще се разговаряте приятелски. Това значи истински човѣкъ. Азъ наричамъ човѣкъ онзи, който може да изправи погрѣшката си. Казвате: Какъ ще си вземемъ думитѣ назадъ? — Нѣма да вземете думитѣ си назадъ, но ще си послужите съ нови думи, по-силни отъ първитѣ, съ които ще заличите всичко горчиво, което сте написали въ сърдцето на своя приятелъ. Не очаквайте щастieto да дойде предъ нозетѣ ви, но вие идете при него. Щастieto може да дойде предъ нозетѣ ви, но ако не сте готови да го приеме-

те, то ще мине и замине, безъ да го използвате, както трѣбва. Така стана съ бедната вдовица, която се домогна до щастието чрезъ пророкъ Елисей. Той ѝ каза да приготви сждове за наливане на масло, да вземе такива и отъ съседкитѣ си, но когато маслото започна изобилно да тече, сждоветѣ се напълниха, и маслото престана да тече.

Следователно, бждете готови за щастието, че като започне да тече, да не се прекжсва. Колкото малко да тече, не оставяйте да изтича навънъ, или да се прекжсва. Съ други думи казано: Бждете готови за благата, които всѣки моментъ могатъ да ви се дадатъ. Колкото сждове имате, пригответе ги да се напълнятъ съ благата на живота.

Т. м.

*

25. Лекция отъ Учителя, държана на
28. февруарий, 1930 г. София.—Изгрѣвъ.

Идеалниятъ човѣкъ

Т. м.

Като ученици на Великата школа на живота, вие трѣбва да изучавате музиката, както сжществува въ природата. Щомъ се домогнете до природната музика, вие ще научите онѣзи природни, творчески гами, чрезъ които е създаденъ свѣтътъ. Състоянията на всички живи сжщества се смѣнятъ споредъ природнитѣ гами, т. е. музикално. Щомъ се смѣни гамата, смѣня се и състоянието. Като знаете това, чрезъ музиката вие можете да въздействувате на мислитѣ и на чувствата си, да се повдигате. Често хората губятъ основния тонъ на живота си, вследствие на което произвеждатъ вжтрешенъ дисонансъ въ състоянията си. Ако сте нервень, неразположенъ, раздраженъ, започнете да пѣте тихо, гласно или мислено, докато смѣните състоянието си. Музиката, пѣнието помагатъ за развиване на дарбитѣ въ човѣка. Всички велики, гениални хора, които сж минали презъ голѣми страдания и изпитания, сж били музикални. Тѣ имали правилни, високи, добре развити чела. Докато не почнете да мислите идеално, докато не носите въ себе си образа на идеалния човѣкъ, вие нищо не можете да постигнете. Не търсете образа

на идеалния човѣкъ вѣнъ отъ себе си. Той е вложенъ въ всички хора, но трѣбва да се прояви навѣнъ. Ако идеалниятъ човѣкъ не е въ васъ, какъ можете да знаете, кое е добро и кое не, кое е морално и кое не е морално?

Кои сж отличителнитѣ чѣрти на идеалния човѣкъ? Опитайте се да опишете отличителнитѣ чѣрти на идеалния човѣкъ, не както го описватъ поетитѣ, художниците, но както вие го схващате. Ако трѣбва да се произнесете за качества на идеалната свѣщъ, веднага ще направите това. Обаче, за идеалния човѣкъ мжно можете да се произнесете. Доброкачествена свѣщъ е тази, която гори безъ пушекъ, не се топи бързо, не капе, не се пресѣква. Пламъкътъ на свѣщта трѣбва да бжде ясенъ, свѣтълъ и чистъ. Каквито сж качества на идеалната свѣщъ, такива сж и на идеалния човѣкъ. Идеалниятъ човѣкъ свѣти като свѣщъ. За да свѣти, причината се крие въ това, че той обръща внимание на всичко, безъ да се спира върху дефектитѣ.

Недостатѣцитѣ на хората хвърлятъ сѣнка върху съзнанията имъ и ги помрачаватъ. Недостатѣци въ природата не сжществуватъ. Тѣ сж въ мисълта на човѣка. Ако успѣе да ги изхвърли отъ мисълта си, човѣкъ става чистъ и свѣтълъ. Следователно, искате ли да се доближите до образа на идеалния човѣкъ, не дръжете въ ума и въ съзнанието си недостатѣцитѣ на хората. Колкото по-малко се спирате върху недостатѣцитѣ на хората, толкова по-бли-

зо сте до образа на идеалния човѣкъ; колкото повече се спирате върху недостатѣцитѣ на хората, толкова по-далечъ сте отъ образа на идеалния човѣкъ. Колкото повече товарите съзнанието си, толкова повече се отклонявате отъ пътя на идеалния човѣкъ.

Представете си, че имате две жици, презъ които прекарвате електрически токъ. Горната жица е отъ металъ, който е добъръ проводникъ на електричеството, поради което силно се нажежава и започва да свѣти. Втората жица е по-слабо електропроводна, вследствие на което слабо се нажежава и не свѣти. Тя запазва тъмния си цвѣтъ, какъвто първоначално е имала. Значи, бѣлотата на жицата зависи отъ способността ѝ да провежда по-лесно електрическия токъ. Долната жица, като слабоелектропроводна, остава тъмна. Сжщото нѣщо се отнася до добрия и лошия човѣкъ. Добъръ човѣкъ е онзи, който е добъръ проводникъ на енергиитѣ отъ висшитѣ свѣтове. Добриятъ човѣкъ е бѣлъ и свѣтещъ. Лошиятъ човѣкъ е лошъ проводникъ на енергиитѣ отъ висшитѣ свѣтове. Той е повече тъменъ и несвѣтещъ.

Следователно, каже ли нѣкой, че е лошъ, това значи, че не е добъръ проводникъ на енергиитѣ, които идатъ отъ пространството. Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да прояви доброто въ себе си? Той трѣбва да смѣни жицата, по която идатъ енергиитѣ — отъ лошъ проводникъ да я превърне въ добъръ. Да смѣните жицата, това значи, да смѣните състоянието си, отъ

лошо въ добро. Вие можете да смѣняте състоянията си дотогава, докато намѣрите такава жица, която да звучи въ унисонъ съ дадена гама на природата. Това значи, да намѣрите жица, която е добъръ проводникъ на природата. Свѣтлата и бѣла жица представя Божественото начало въ човѣка, а тъмната и не-свѣтеща жица наричаме нисше естество на човѣка. Нисшето естество на човѣка се нуждае отъ култура, отъ развитие, докато се рафиниратъ грубитѣ прояви, т. е. грубитѣ човѣшки състояния.

Съвременнитѣ хора се запитватъ, защо идатъ страданията. Много просто. Страданията сж огънь, на който човѣкъ се пече. Докога ще се пече? Докато свѣтне и стане бѣлъ. — Защо трѣбва да страдамъ? — За да станешъ добъръ проводникъ. Колкото по-лошъ проводникъ е човѣкъ, толкова по-голѣмо е желанието на природата да го направи добъръ проводникъ. Щомъ пусне токъ къмъ този човѣкъ, той започва да свѣти. Човѣкъ страда главно по две причини: когато не иска да даде пжть на силитѣ въ природата да се проявятъ и когато природата не му дава това, което той желае. Тя поставя до устата му това, което желае и, щомъ отвори уста да го приеме, тя веднага го дръпва. Желанието на природата не е да застави човѣка да страда, но да го направи щастливъ. Той не може да бжде щастливъ, докато не стане проводникъ на енергиитѣ въ природата.

Какво представя щастието? Отъ научна

гледна точка, щастието не е нищо друго, освенъ повдигане на съзнанието на по-високо стъпало, при което човѣкъ излиза отъ старитѣ традиции и разбирания за живота. Не само хората живѣятъ по традиции, но и животнитѣ. Запримѣръ, вълкътъ по традиция дави овцетѣ; овцата по традиция пасе трева. Отъ научна гледна точка, пасенето не е нищо друго, освенъ косене на трева. Овцата коси тревата и я събира на едно мѣсто. Единъ день, когато овцата се превърне на човѣкъ, какъ ще проявява старата си традиция? Човѣкъ не пасе трева, но отъ време на време се навежда, откъсне си малко тревица и продължава пътя си. Това е остатъкъ отъ традицията на овцата. Понѣкога човѣкъ кжса цвѣтя и ги мирише. Това е остатъкъ отъ желанието на птицитѣ да чистятъ клюна си въ цвѣтята. Като чистятъ клюна си, тѣ кжсатъ цвѣтята.

Като се наблюдава и изучава, човѣкъ може да познае, отде иде началото на нѣкои негови прояви и традиции. Човѣкъ има желанія, чрезъ които се проявяватъ традициитѣ. Съ нѣкои отъ тия желанія, човѣкъ се справя съ години. Нѣкои отъ страданията сж естествени, а други — неестествени. Особено сега нѣкои отъ естественитѣ традиции се превърнали въ неестествени и безполезни. Много време трѣбва да мине, докато вълкътъ се откаже отъ желанието си да дави овцетѣ. Тѣй щото, помнете: човѣкъ може да бжде щастливъ, когато въ всички случаи на живота си е билъ

бъръ проводникъ. Яви ли се единъ случай въ живота му, когато той не е добъръ проводникъ, щастието му изчезва.

За да запази щастието си, преди всичко, човѣкъ трѣбва да знае, какъ да възпитава тѣлото си, а сжщо така мислитѣ и чувствата си. Това е задачата на новото възпитание. Какви нови методи предлагатъ психологията и етиката за възпитанието на човѣка? Единъ отъ методитѣ на новата етика за възпитанието е приложение на чистотата въ широкъ смисълъ: чистота на тѣлото, на ума и на сърдцето. Човѣкъ трѣбва да подържа чистотата на тѣлото си съ често миене, изпотяване, преобличане, чесане на косата и т. н.

Като приложи чистотата къмъ тѣлото си, човѣкъ започва да мисли за чистотата на чувствата и на мислитѣ си. Чисти чувства сж ония, които сж лишени отъ всѣкаквъ егоизъмъ. Чиститѣ чувства изключватъ всѣкакво користолюбие. Благородството въ чувствата на човѣка подразбира присѣствие на органическо злато въ кръвта. Златото подържа здравословното състояние на организма. Колкото помалко е златото въ кръвта на човѣка, толкова повече той е изложенъ на страдания и болести. Златото е добъръ проводникъ на топлината и на електричеството. Следователно, органическото злато въ кръвта на човѣка е проводникъ на енергиитѣ въ природата. Като знаятъ силата и цената на златото, хората се стремятъ къмъ него, искатъ да бждатъ богати.

Всѣки човѣкъ иска да има нѣкакъвъ златенъ предметъ като украшение. Ако не може да носи златно украшение, добре е да носи златенъ наполеонъ въ джоба си. Любовта на човѣка къмъ златото е естественъ стремежъ, който е вложенъ въ него като вътрешенъ импулсъ къмъ благородство. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не обича златото.

И тъй, златото е необходимъ елементъ при възпитанието на човѣка. Обаче, това не значи, че цѣлъ животъ човѣкъ трѣбва да придобива злато. Щомъ придобие нужното количество злато, човѣкъ започва да търси други елементи. Човѣшкиятъ организъмъ се нуждае отъ различни елементи, а не само отъ злато. Ако организъмътъ придобива само единъ елементъ, човѣкъ дохожда до еднообразие, което убива. Изобщо, човѣкъ трѣбва да се пази отъ еднообразието въ живота. Като дойде до еднообразието, и богатиятъ се отказва отъ богатството си. Когато човѣкъ преяде, и най-приятната храна произвежда въ него тягостно състояние, вследствие на което стомахътъ му се отказва да приема тази храна. Човѣкъ се нуждае отъ разнообразна храна.

Въ бъдеще, при самовъзпитанието, човѣкъ трѣбва да има предъ видъ, какви елементи да внася въ организма си. Той трѣбва да знае, въ какво количествено отношение се намиратъ тия елементи единъ къмъ другъ, за да не внесе нито единъ отъ тѣхъ въ по-голъмо количество, отколкото е нужно. Дойдете ли до златото,

ще знаете, че всѣки човѣкъ трѣбва да има на разположение по нѣколко грама външно и вътрешно злато, като неприкосновенъ запасъ. Който иска да бжде морално чистъ, той трѣбва да има известно количество сребро въ себе си. Среброто чисти човѣка. Безъ сребро човѣкъ не може да бжде чистъ. Златото е носителъ на жизнени енергии въ природата, а среброто чисти човѣка отъ непотрѣбни вещества въ организма му. Желѣзото пѣкъ усилва организма. Лѣкаритѣ даватъ на анемични хора желѣзни капки и прахове. Обаче, ако внесе въ организма си повече желѣзо, отколкото трѣбва, човѣкъ започва да огрубява.

Всѣки елементъ има своето предназначение за човѣшкия организъмъ, но ако е употребенъ въ опредѣлено количество. Внесе ли се въ по-голѣмо количество отъ опредѣленото, той причинява вреда. Когато въ организма на човѣка се яви излишѣкъ отъ известни елементи, веднага идатъ паразити, микроби, които изяждатъ този излишѣкъ. Както микробитѣ и паразититѣ изяждатъ излишѣцитѣ въ физическото тѣло на човѣка, така и нѣкои мисли и чувства нападатъ ума и сърдцето на човѣка като паразити и предизвикватъ известно изсушаване. Значи, едни мисли и чувства изсушаватъ човѣка, а други произвеждатъ затлъстяване.

Следователно, за да бжде здравъ и нормално развитъ, човѣкъ трѣбва да придобие вътрешно равновесие между силитѣ на материята,

отъ която е направено тѣлото му, както и между мислитѣ и чувствата си. Музиката е едно отъ сръдствата за подържане на това равновесие. Който знае законитѣ на природната музика, той може да спре разрушителното действие на паразититѣ въ своя организъмъ и да подобри състоянието си. Започнете ли да пѣте, тѣ преставатъ да правятъ пакости.

Орфей, чудниятъ пѣвецъ, съ свирката си укротявалъ най-свирепитѣ звѣрове. Той билъ овчаръ, но понеже въ мѣстността, дето паслъ овце, имало вълци, мечки, тигри, постоянно свирѣлъ и пѣлъ, да ги укротява. Понеже проповѣдвалъ учение на миръ и любовъ, той не искалъ да убива животнитѣ, но свирѣлъ и пѣлъ по цѣли дни. Отъ действието на неговата пѣсенъ всички животни започвали да играятъ и забравяли да пакостятъ, да нападнатъ овцетѣ му. Ако Орфей, съ своята пѣсенъ, могълъ да укротява дивитѣ звѣрове, не можете ли и вие чрезъ своята музика и пѣсенъ да се справяте съ мжнотиитѣ и неблагоприятнитѣ условия въ живота?

Ще кажете, че лесно се говори, мжно се прилага. Лесно е да свири човѣкъ, но той трѣбва да свири така, че да укротява звѣроветѣ въ себе си. Безъ да правите усилия, вие казвате, че не можете да пѣте и да свирите и по този начинъ сами си поставяте преграда. Всѣки може да пѣе. Ако жабата, която не е пѣвица, започва да пѣе, когато змията я хване за крачето, колко повече вие можете да

станете пѣвци и музиканти. Ако осждятъ човѣка на смъртно наказание и, за да го помилватъ, трѣбва да пѣе или да направи едно добро, нѣма ли да се научи да пѣе и да прави добро? Предъ мисълта, че ще бжде помилванъ, той и пѣвецъ ще стане, и добро ще прави. Голѣми наказания налага природата на човѣка, но малко нѣщо се иска отъ него, за да се отмѣни наказанието.

Мнозина мислятъ, че за да се простятъ грѣховетъ имъ, трѣбва да правятъ голѣми добрини, или да станатъ видни пѣвци и музиканти. Въ човѣшкия свѣтъ е така, но въ Божествения свѣтъ не се иска много нѣщо отъ човѣка. Достатъчно е той да попадне въ една отъ гамитъ на природата, за да започне да пѣе. Истинското пѣние подразбира мисълъ. Като мисли право, човѣкъ може да пѣе. Следователно, щомъ станете сутринъ, започнете да пѣете, мислено или гласно, но безъ колебание и съмнение въ себе си. Не казвайте, че не можете да пѣете. Чрезъ пѣнието вие влизате въ основата на живота. Самъ по себе си животътъ е музика и хармония. Човѣкъ е изпратенъ отъ небето съ музика и пѣсень. Следователно, музиката не е чужда за душата му. Той е потопенъ въ музиката, и на това основание може да пѣе и да свири. Той трѣбва да направи крачка назадъ, да се върне въ своето първично състояние на музика и пѣсень, на хармония и мелодия и оттамъ да тръгне напредъ. Като знаете това, дръжете въ ума

си мисълта, че животътъ е музика и пѣсень.
Всичко въ живота е добро и хармонично.

— Божията Любовь носи пъл-
ния животъ.

*

26. Лекция отъ Учителя, държана на
7. мартъ, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Дисонанси въ живота

Размишление.

Какво означава думата „дисонансъ“? Кой е коренътъ на тази дума? Думата „дисонансъ“ е латинска, а коренътъ ѝ е „sono“, което означава „звучи“. Какви сж трептенията на звука? Какви линии образуватъ звуковитъ трептения? Вълнообразни.

Представете си, че имате права линия, около която се увива една вълнообразна линия. Това сжществува ли въ природата? Сжществува. Какво прави бръшлянътъ, когато се намѣри близо до нѣкое дърво? Увива се около дървото. Дървото е правата линия, а бръшлянътъ кривата, т. е. вълнообразната линия. Не правятъ ли сжщото и паразититъ? Като намѣрятъ нѣкое живо дърво, тѣ се увиватъ около него и започватъ да смучатъ соковетъ му. Какъ наричате растенията, които водятъ самостоятеленъ животъ?—Благородни.—А тия, които черпятъ отъ тѣхъ сокове? — Несамостоятелни, паразити или неблагородни. Кѣмъ коя категория ще отнесете говедаря, който носи тояга и цѣлъ день я стовяря върху гърба на едно или на друго животно? Той има на разположение 20-30 говеда и по цѣли дни се занимава съ тѣхъ, заповѣдва имъ, кжде да ходятъ,

какво да правятъ. Той е началникъ на говедата. Тоягата на говедаря представя правата линия. Ако не работи сама, говедарьтъ прибѣгва до кривата линия, т. е. до камшика, който завършва добре работата. Камшикътъ се увива около тоягата и удря добре. Значи, това, което тоягата не може да свърши, вжжето го свършва. Наистина, съ вжжето можете да извадите вода отъ кладенеца, а съ тоягата не можете.

Да се върнемъ къмъ думата „дисонансъ“. Въ музиката, както и въ живота, подъ дисонансъ разбираме несъгласуване, неблагозвучие. Когато два тона не звучатъ помежду си хармонично, явява се дисонансъ. Когато две еднакви сили се отблъскватъ, явява се дисонансъ. Когато двама еднакво добри, или еднакво лоши хора се срещнатъ, тѣ веднага се отблъскватъ, между тѣхъ се образува дисонансъ. Между добритѣ хора се вмѣква положителенъ елементъ, между лошитѣ—отрицателенъ елементъ. Само по себе си доброто е положително и абсолютно, вследствие на което не може да произвежда отблъскване или дисонансъ въ този смисълъ, въ който ние го разбираме. Доброто обединява, а не разединява. Доброто привлича нѣщата, а не ги отблъсква. Когато казваме, че двама добри хора се отблъскватъ, това става не по силата на доброто, но по закона на привличане на разнородни полюси, а отблъскване на еднородни. Само като еднородни полюси, добритѣ хора се отблъскватъ, но не и като разединяващи се сили.

Мнозина иматъ желание да станатъ добри хора. Нѣкой даже казва, че иска да бжде абсолютно добъръ въ проявитѣ си. Какво означава думата „абсолютно добъръ“? Да бжде човѣкъ абсолютно добъръ, това значи, да се движи къмъ центъра на кръга. Който се движи къмъ центъра на кръга, той има еднакво отношение къмъ цѣлия кръгъ, както и къмъ всички точки на окръжността. Обаче, ако човѣкъ измѣни движението си отъ центъра къмъ периферията, отношенията му къмъ хората не сж еднакви: къмъ едни сж по-близки и сърдечни, а къмъ други — по-далечни. Първитѣ той нарича свои приятели, а вторитѣ — познати, другари и т. н. На този, къмъ когото имате по-близки отношения, давате повече и взимате повече отъ него. Значи, приятелството е движение отъ центъра къмъ периферията. Движението отъ периферията къмъ центъра пъкъ подразбира отношения къмъ Великото начало въ свѣта. Следъ като е билъ въ центъра, следъ като е опредѣлилъ отношенията си къмъ Бога, само тогава човѣкъ може да каже, че има правилни отношения къмъ хората. Той е влѣзълъ вече въ добрия животъ и познава себе си, както и своя ближенъ.

Животътъ представя живъ кръгъ, който се намира въ постоянно движение. Този кръгъ е съставенъ отъ много точки, въ които живѣятъ разумни същества. Всички точки представятъ кръгове, които иматъ общъ центъръ. Следователно, животътъ е голѣмъ кръгъ, съ-

ставенъ отъ много концентрични кръгове, въ които влизатъ всички живи същества: растения, животни и хора. Задачата на всѣки човѣкъ е да изучи първо онази частъ отъ великия животъ, въ която той се движи. Като изучи своя животъ, човѣкъ постепенно ще изучава живота на другитѣ кръгове, докато дойде до познаване на цѣлокупния животъ. Искатъ ли да проникне едновременно въ всички кръгове, човѣкъ се омотава така, че съ години не може да се разплете. Когато се казва, че човѣкъ трѣбва да живѣе добре, това значи, да използва разумно условията, които му сж дадени. Всѣки трѣбва да се движи и работи въ кръга, въ който е поставенъ. Излѣзе ли вѣнъ отъ своя кръгъ, той нарушава равновесието на силитѣ въ този кръгъ.

Мнозина не разбиратъ законитѣ на живота и казватъ: Не можемъ ли да живѣемъ, както искаме? — Човѣкъ не може да живѣе, както иска. — Не можемъ ли да говоримъ, каквото искаме? — Човѣкъ не може да говори, каквото иска. Има случаи, когато за една дума само, казана не на мѣсто, човѣкъ плаща скжпо. Има случаи, когато човѣкъ каже нѣкоя дума не на мѣсто и въ лошъ часъ, за което носи последствията съ години. Запримѣръ, нѣкой казва: Защо ми е голо здраве? Понеже не е доволенъ отъ положението си, той мисли, че и здраве не му е нужно. Другъ казва: Защо ми сж дадени очитѣ, да гледамъ само сиромашията си ли? Той иска да бжде богатъ,

и забравя, че здравитѣ очи сж неизмѣримо богатство. Ще дойде день, когато ще изгуби очитѣ си, и тогава ще разбере, какво богатство сж били тѣ.

Единъ младъ, здравъ българинъ, отъ варненско нѣкжде, билъ известенъ между селянитѣ съ своето юначество. Всички гледали на него съ страхъ. Никой не смѣлъ да излѣзе срещу него — толкова силенъ билъ. Често той си казвалъ: Защо ми е това здраве и тази сила? Всички се страхуватъ отъ мене като отъ мечка, всички ме избѣгватъ. По-добре да бжда между хората, макаръ и слабъ, отколкото да съмъ силенъ и извънъ хората. Единъ день той заболѣлъ отъ треска и лежалъ цѣли три години. Презъ това време толкова отслабналъ, че станалъ само кожа и кости. Често си казвалъ: Господи, помогни ми да оздравѣя, да възстановя силата си, макаръ и да внушавамъ страхъ на хората. Сега разбрахъ, какво значи, да бжде човѣкъ здравъ и силенъ.

Ще кажете, че това е случайностъ или съвпадение въ живота. Не е така. Наистина, има случайни и механични явления въ живота и въ природата, но всички необясними явления не сж случайни. Тѣ сж необясними само за нѣкои хора, а не за всички. Има сжщества високо издигнати, които знаятъ причинитѣ на всички явления. Вие срѣщате единъ човѣкъ, който ви харесва, разговаряте се съ него, но не знаете, защо сте го срещнали и какво ще излѣзе отъ тази срѣща. Обаче, има сжщества

които сж наредили тази срѣща. Вие не подозирате това, но тѣ иматъ свой планъ, по който нареждатъ работитѣ.

Представете си, че вие се уговаряте съ единъ отъ вашитѣ приятели да се срещнете въ опредѣленъ день и часъ, на опредѣлено мѣсто. Като дойде опредѣления день и часъ, вие се срѣщате и се разговаряте приятелски. Който ви срещне, ще мисли, че случайно сте се видѣли, но вие знаете, че срѣщата ви е уговорена. Следователно, задъ всѣко случайно явление се крие разумно, съзнателно сжщество. Всѣко случайно явление е предизвикано отъ разумни сжщества, които живѣятъ извънъ физическия свѣтъ.

И тѣй, бждете внимателни въ думитѣ, въ мислитѣ и въ чувствата си. Не можете да говорите, да мислите и да чувствувате, както искате. За всѣко нѣщо се държи отчетъ. Сиромакътъ не трѣбва да се оплаква отъ сиромашията си. Богатиятъ не трѣбва да мисли само за забогатяване. Ако сиромакътъ роптае противъ сиромашията си, вмѣсто да подобри положението си, той ще го влоши. Ако богатиятъ мисли за по-голѣмо богатство отъ това, което има, въ края на краищата ще свърши съ минусъ. Той ще изгуби и това, което има. Като не разбиратъ законитѣ на живота, вмѣсто да придобиятъ щастие, хората ставатъ нещастни. Малко щастливи хора има въ свѣта. Щастливъ е само онзи, който има вътрешно ржководство и по него върви. Той знае, какво

да говори и какъ да постъпва. Щастливиятъ човѣкъ прилича на обученъ войникъ, който знае вече да стреля и, дето удари, удря на месо, т. е. на пълно. Нещастниятъ е подобенъ на необученъ войникъ, който по цѣли дни стреля, но все на празно удря. Щастливиятъ човѣкъ се движи по строго опредѣлени линии въ живота си, а нещастниятъ — по криви, неопредѣлени линии. Ония, които обичатъ да лъжатъ, се движатъ по криви линии, по задънени пѣтища.

Въ живата геометрия правата линия опредѣля пѣтя на мъжа, т. е. на ума, на мъжкия принципъ. Кривата линия опредѣля пѣтя на жената, на женския принципъ, т. е. на сърдцето. Съ други думи казано: Всѣка линия, която се удължава, е женска, т. е. линия на мекота; всѣка линия, която се скъсява, е мъжка, т. е. линия на твърдостъ, на якостъ. Колкото повече се скъсяватъ кривитѣ линии, толкова предметътъ става по-твърдъ, по-коравъ; колкото повече се удължаватъ правитѣ линии, толкова предметътъ става по-мекъ.

Като ученици, вие трѣбва да правите опити, да трансформирате състоянията си. Представете си, че сте гладенъ, не сте яли два дена и се връщате у дома си, съ мисълта, че ще намѣрите нѣщо сготвено. Обаче, оставате изненадани. Не само че не намирате нѣщо сготвено, но хлѣбъ даже нѣма. Вие сте недоволенъ, разгнѣвенъ и започвате да роптаете противъ сиромашията. Вмѣсто да облекчите състояние-

то си, вие ставате още по-недоволенъ. Какъ ще се справите съ недоволството си? Представете си мислено, че нѣкой вашъ приятелъ отъ Америка е пристигналъ и свиква всичкитѣ си приятели, между които и васъ, на банкетъ. Като мислите така, мисълта ви ще се реализира, но едновременно и състоянието ви ще се трансформира. Ще кажете, че не искате да се занимавате съ невѣрни, съ илюзорни нѣща. Илюзорни нѣща сж тия, които въ даденъ моментъ сж невъзможни. Следъ десетъ години, обаче, тѣ ставатъ действителни и реални. Илюзия е човѣкъ да мисли, че ябълчната семка, която държи въ ржката си, може веднага да се превърне на дърво. Не е илюзия, че следъ десетъ години семката, посадена въ земята, ще се превърне на голѣмо ябълчно дърво. Значи, ако приятелътъ ви днесъ не може да ви даде банкетъ, следъ десетъ години ще ви даде. Казвате: „Трай, коньо, за зелена трева.“

Въ природата има съкратени и разширени периоди. Едно страдание може да продължава секунди, но може да продължава и години. И обратно, отъ години страданието може да се съкрати до секунди. Тѣй щото, приятелътъ ви може да ви покани на обѣдъ още въ този моментъ и да задоволи глуда си. Има законъ, споредъ който едно страдание може да продължи седемъ години, а споредъ българитѣ — деветъ години. Тѣ иматъ една народна пѣсенъ, въ която се казва: „Деветъ години боленъ лежахъ.“ Минатъ ли деветъ години, каквото страдание

и да имате, отъ каквато болестъ да лежите, всичко ще се прекрати. Какво ще кажете тогава за болния, който лежалъ 38 години? Той боледувалъ отъ разстройство на нервната система, а не отъ нѣкоя органическа болестъ. Ако е въпросъ за органическо заболяване, то не може да продължава 38 години. Нервното разстройство продължава много години, презъ което време състоянието на болния ту се усилява, ту отслабва. Обаче, невъзможно е човѣкъ да боледува 38 години при едно и сѣщо положение на болестъта.

Да се върнемъ къмъ основната мисль — дисонанси въ живота. Представете си, че нѣкой човѣкъ е отчаянъ и, вмѣсто насърчение, вие внасяте въ мислитѣ, или въ чувствата му нѣкакъвъ дисонансъ. Какъ мислите, ще подобрите ли състоянието му? Не само че нѣма да го подобрите, но даже ще го влошите. Вмѣсто на едно зло, той ще се натъкне на друго. Ако нѣкой способенъ студентъ направи усилие да свърши университетъ съ отличие, да бжде пръвъ между другаритѣ си, той може да успѣе, но това усилие ще се отрази пакостно въ живота му. Когато влѣзе въ обществото и започне да работи, той ще се прояви като обикновенъ човѣкъ. — Защо? — Защото е изразходвалъ енергиитѣ си напразно. Следователно, не изразходвайте енергиитѣ си преждевременно, за да бждете активни и способни за работа презъ цѣлия си животъ. Нѣкой прави усилия да стане виденъ поетъ, другъ

иска да стане виденъ музикантъ. Това не се постига въ единъ животъ. Орфей билъ гениаленъ пѣвецъ, но неговата гениалностъ не е проява на единъ животъ. Когато Орфей свирилъ, цѣлата природа оживявала: растения, птички, животни, рѣки — всичко започвало да се движи и да играе. Такъвъ трѣбва да бжде истинскиятъ поетъ! Такъвъ трѣбва да бжде истинскиятъ музикантъ! Мнозина се стремятъ къмъ гениалностъ и, ако не могатъ да станатъ гениални, тѣ се обезсърдчаватъ, отчайватъ и ставатъ недоволни.

Природата не обича недоволни и отчаяни хора. Тя допуска недоволството, само като резултатъ на справедливо негодуване. Запримѣръ, ако човѣкъ може да носи на гърба си 20 килограма тежестъ, а го натоварятъ съ сто килограма, той има право да е недоволенъ и да негодува. На такъвъ човѣкъ природата е готова да помага. Обаче, ако той носи на гърба си петъ килограма и роптае, природата ще го натовари повече, да го научи да бжде доволенъ отъ онова, което Провидението му дава. Като наблюдавате вашия животъ, ще видите, че много отъ мъжнотиитѣ и изпитанията ви се дължатъ на това, че не знаете, какъ да постъпвате. Запримѣръ, като се натъкнете на една малка мъжнотия, вие искате да се освободите отъ нея, но, вмѣсто освобождение, вие увеличавате товара си. Законътъ е такъвъ. За да не попаднете подъ удара на този законъ, бждете доволни отъ положението, въ което се

намирате. Знайте, че малката мъчнотия, малкото страдание е отдушникъ за васъ. Не запушвайте отдушника си, за да не си създадете по-голъмо зло. Освободите ли се отъ страданията и мъчнотиитѣ си преждевременно, вие ще запушите отдушника на своя животъ. Заговорите ли този отдушникъ, вие сами се излагате на смъртъ. Човѣкъ трѣбва да има два отдушника: единъ горенъ и единъ доленъ.

Мнозина не си даватъ отчетъ за преживяванията и казватъ, че не сж видѣли бѣлъ день въ живота си. Тѣ не говорятъ истината. Който не е видѣлъ бѣлъ день въ живота си, той не може да живѣе. Други казватъ, че не сж видѣли черенъ день. И тѣ не говорятъ истината. Който не е видѣлъ черенъ день, сжщо не може да живѣе. Страданията носятъ животъ. Отъ статистически данни се вижда, че нормалнитѣ страдания продължаватъ живота. Две нѣща продължаватъ живота: разумно хранене, т. е. спазване на известна диета, и нормални страдания. Като не преяжда и не си дояжда, човѣкъ пакъ продължава живота си. Ако знае, какъ да се храни, човѣкъ ще живѣе повече години, отколкото, ако преяжда и живѣе въ изобилие. Богатиятъ, който живѣе въ изобилие, ако яде безразборно и никога не благодари, въ организма му се наслояватъ утайки, отровни мисли, които разрушаватъ. Всѣка отрицателна мисълъ привлича къмъ себе си съответни отровни вещества, които внасятъ известенъ дисонансъ, както въ самия чо-

вѣкъ, така и въ природата. Който не е благодаренъ на това, което има, той самъ си противодействува.

И тъй, бѣлитѣ и чернитѣ дни сж необходимостъ въ живота, както деньтъ и нощъта, свѣтлината и тъмнината. Какъ и кжде се приготвятъ фотографическитѣ плочи? Въ тъмнина. Можете ли да извадите тѣзи плочи на свѣтлина, преди да сте ги промили на тъмно? Защо сжествува тъмнината въ природата? Ако въ сжществуването ѝ нѣма никакъвъ смисълъ, тя не би била допусната. Защо сжествува адъ и рай, страдание и радостъ? Христосъ дава примѣръ за Лазаръ и за богатия — два диаметрално противоположни живота, които вървятъ успоредно. Богатиятъ живѣе въ палатъ, а Лазаръ нѣма какво да яде. При това, богатиятъ не вѣрва въ Бога и въ Провидението, а Лазаръ вѣрва. Това показва, че адътъ и раятъ сж едновременно и на небето, и на земята. Нѣкой е способенъ, има знания, чувствува се свободенъ, разположенъ. Другъ нѣкой е неспособенъ, нѣма знания, чувствува се униженъ, ограниченъ. Това сж положения, въ които се намиратъ богатиятъ и Лазаръ. Обаче, като заминатъ за онзи свѣтъ, положенията имъ се смѣнятъ: богатиятъ отива въ ада, а Лазаръ — въ рая. Какво показва това? Това показва, че ако способниятъ и даровитъ човѣкъ не учи, ще изгуби добритѣ условия на живота и ще отиде въ ада; ако онзи, който не е даровитъ, прави усилия, учи, работи, той подобрява условията си,

отива въ рая. Като знаете това, развивайте добродетелитѣ си, за да не ги атрофирате. Като упражнявате органитѣ си, колкото и слаби да сж, вие ще ги развиете.

И тъй, дисонанситѣ въ живота сж възможности за развиване на човѣка. Тѣ сж необходими. И въ музиката има дисонанси. Който разбира значението на дисонанситѣ, знае, кжде да ги постави. Ако се турятъ на мѣсто, дисонанситѣ допринасятъ нѣщо ценно. Само великиятъ музикантъ разбира смисъла на дисонанситѣ. Той изразява мисълта си музикално, чрезъ свирене и пѣние. Въ това отношение музиката трѣбва да взима живо участие, както при възпитанието на човѣшкото тѣло, така и при възпитанието на неговитѣ мисли и чувства. Всѣко движение на човѣка трѣбва да бжде въ съгласие съ природата. Не е ли въ съгласие съ нейнитѣ закони, то е дисхармонично. Който спазва законитѣ на природата, може да стане пѣвецъ, музикантъ, ученъ, философъ. За да станешъ пѣвецъ, ти трѣбва да бждешъ въ хармония съ всички пѣвци въ свѣта; за да станешъ ученъ, ти трѣбва да бждешъ въ хармония съ всички учени въ свѣта. Безъ участието на всички пѣвци и на всички учени, ти нито пѣвецъ ще станешъ, нито ученъ. Пѣвецътъ и музикантъ трѣбва да иматъ добре развито ухо, което да схваща и предава тоноветѣ вѣрно. Учениятъ трѣбва да има добре развита глава, да възприема мислитѣ, които идатъ отъ възвишения свѣтъ и да ги предава. За придо-

биване на всѣко нѣщо сж нужни съответни условия. Нѣкои цигулари свирятъ отначало тихо, спокойно, а свършватъ бурно, съ силно теглене на лжка. Това се дължи на известенъ дисонансъ въ живота имъ. И приятелството на мнозина започва добре, свършва зле. Това се дължи пакъ на дисонансъ въ тѣхния животъ.

Като ученици, всички трѣбва да работите въ областта на музиката, на науката, но ще започнете съ малкитѣ величини и постепенно ще вървите къмъ голѣмитѣ. Ще работите съ доброто, като основа на великия животъ. Каквото и да се случи въ живота ви, знайте, че е за добро. Въ всѣка работа влагайте своитѣ добри мисли и чувства. Доброто, само по себе си, е добро, не може да се критикува. Започнете ли да го критикувате, да го изследвате отъ една и друга страна, въ скоро време ще го изгубите. Защо ще критикувате незрѣлия плодъ? Наистина, въ първо време той е киселъ, стипчавъ, но като мине известно време, той става сладъкъ, ароматенъ и приятенъ на вкусъ. Защо ще критикувате нѣкоя лоша чѣрта на характера си? Днесъ тя е стипчавъ, незрѣлъ плодъ, но единъ день ще узрѣе, ще стане сладъкъ и ароматенъ плодъ, къмъ който всѣки ще се стреми. Като знаете това, не бързайте да се произнасяте нито за себе си, нито за близкитѣ си. Ако се ударите въ нѣкой камъкъ на улицата, не бързайте да роптаете противъ онѣзи, които не сж изчистили улицитѣ. Този ударъ може да произведе нѣкаква мисълъ въ ума

ви. Вие не знаете крайнитѣ цели на природата.

Представете си, че нѣкой се произнася за вашитѣ дарби, преди да сте ги проявили. Трѣбва ли да се съмнявате въ думитѣ му? Работете върху дарбитѣ си и вижте, какво можете да постигнете. Не бързайте да се произнасяте нито за злото, нито за доброто. — Ама не съмъ красивъ. — Единъ день ще проявишъ красотата си. — Не съмъ добъръ. — Нѣкога ще проявишъ добротата си. — Не съмъ силенъ. — Въ бждеще ще станешъ силенъ.

Сегашниятъ човѣкъ носи дарбитѣ и способноститѣ си въ потенциално състояние. Нѣкога ще ги разработи и прояви. Кажете ли, че нѣкой човѣкъ е добъръ, това значи, че е проявилъ доброто въ себе си. Неговиятъ умъ и неговото сърдце работятъ въ единство. Добритѣ човѣкъ е разуменъ. Той разбира законитѣ на живота и не се възмущава, че се спъналъ въ нѣкой камъкъ. Той се спира предъ камъка, туря го настрана и си казва: Не е виновенъ камъкътъ, азъ трѣбваше да бжда внимателенъ, да не се спъвамъ. Както азъ се спънахъ въ камъка, така може нѣкое по-силно същество да се спъне въ мене и да ме отхвърли настрана. Който рита камънитѣ, и него ще ритатъ. Като знаете това, щомъ се ударите въ камъкъ, спрете се, погладете камъка и си кажете, че макаръ и да е застаналъ на пътя ви, той не е произволно поставенъ. Всичко въ природата е целесъобразно. Природата работи върху човѣка, за да придобие той будно съзнание, внима-

ние и предпазливостъ. Съ какви методи ще си послужи, това е нейна работа. Задачата на човѣка е да се ползува отъ методитѣ и пособията на природата за неговото възпитание. Природата има предъ видъ да усъвършенствува човѣка, да го направи безсмъртенъ.

Какво се иска отъ човѣка, за да стане безсмъртенъ? Искане ли да стане безсмъртенъ, човѣкъ трѣбва да измѣни напълно своя мирогледъ. Новъ мирогледъ, ново разбиране, новъ моралъ е нуженъ на човѣка, за да придобие безсмъртие. Безсмъртниятъ трѣбва да бжде готовъ на всичко. Каквото и да се случи въ живота му, по негова воля, или вѣнъ отъ него, той трѣбва да го приеме съ готовностъ. Лесно е човѣкъ да бжде добъръ, когато всичко става по негова воля. Изкуство е, когато нѣщата не ставатъ по негова воля, той да запази мира си и да прояви добротата си. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да се стреми да бжде пръвъ въ всичко. Добре е човѣкъ да бжде пръвъ, но какво се иска за това? Пръвъ човѣкъ е онзи, който всѣки день изправя по една своя погрѣшка. Всѣко изправяне на погрѣшкитѣ е прибавяне на нѣщо положително къмъ характера на човѣка.

Следователно, човѣкъ не може да предаде нѣщо къмъ характера си, ако не изправи поне една отъ погрѣшкитѣ си. Каже ли нѣкой, че не може да изправи погрѣшкитѣ си, че е неспособенъ да направи това, казваме, че този човѣкъ държи способноститѣ и дарбитѣ си въ потенци-

ално състояние. За да излѣзе отъ това състояние, той трѣбва да превърне потенциалната енергия на своя организъмъ въ кинетическа. Кажете ли нѣкой, че иска да стане добъръ, трѣбва да се заеме съ изправяне на погрѣшките си. Когато изправи всичките си погрѣшки и нѣма какво да придобива, ще отиде при хората, да ги учи, какъ да изправятъ погрѣшките си. Който е свършилъ тази работа, той отива при хората, да работи между тѣхъ. Като работи и създава велики работи, безъ да иска, става причина хората да правятъ погрѣшки. Великите музиканти станаха причина хората да дератъ кожата на животните, да правятъ отъ тѣхъ струни. Като свирятъ, животните взиматъ участие въ тѣхната музика и по този начинъ се повдигатъ. Нищо въ природата не се губи, нищо се създава. Страданията на хората, както и на животните, служатъ като импулъс на други същества да се повдигнатъ, да станатъ добри. Все трѣбва нѣкое същество да се пожертвува за повдигането на друго. Обаче, съществото, което се жертвува, също така се повдига. Едно е нужно за всички живи същества: да измѣнятъ формите си. Като се повдигатъ отъ стъпало на стъпало, да излѣзатъ отъ ограничителните условия, въ които се намиратъ.

Ще кажете: Лесно е човѣкъ да се освободи отъ ограниченията. — Какъ ще се освободи? — Чрезъ една-две усмивки. Тукъ ще се усмихнешъ, тамъ ще се усмихнешъ и ще ти

отворятъ вратитѣ на рая. — Това е механическо, временно постижение. Това, че нѣкой ви отстѣпилъ да седнете на първо мѣсто, или да минете прѣвъ, не е освобождаване отъ ограниченията въ живота. За коя усмивка говорите вие? Ако е въпросъ за истинската усмивка, рѣдко ще я видите. Истинската, т. е. идеалната усмивка подразбира пълно участие на духа, на душата, на ума и на сърдцето на човѣка. Благословение е за васъ да видите такава усмивка. Видите ли идеалната усмивка на лицето на човѣка, никога нѣма да я забравите. Усмивката на повечето хора не е нищо друго, освенъ неестествено помръдване на мускулитѣ на лицето. Тази усмивка не дава нищо особено на човѣка. За да се усмихне човѣкъ, както трѣбва, това подразбира, че е видѣлъ нѣкаква Божествена проява.

Като ученици, стремете се къмъ Божественото начало, къмъ великата философия на живота. Да съзнавашъ, че живѣешъ за всички, безъ да загубишъ себе си, това значи, да си дошълъ до великата философия на живота. Щомъ живѣешъ за всички, всички ще живѣятъ за тебе. Какво губи човѣкъ при това положение? Не само че не губи, но животътъ му се напълно осмисля. Този човѣкъ вече е способенъ да се усмихва съзнателно. Неговата усмивка е отворенъ цвѣтъ, готовъ да приеме въ себе си слънчевитѣ лъчи и да ги предаде и на другитѣ. Като погледне къмъ небето и види безбройнитѣ звезди, човѣкъ се усмихва ра-

достно, че има възможност да учи. Той не се обезсърдчава, че не знае всичко, но се радва, че и въ бждеще има какво да учи. За да гледа на нѣщата надежно, човѣкъ трѣбва да има широта, да не се ограничава и самоизлѣгва.

Гледайте на нѣщата въ тѣхната действителностъ. Схващате ли ги като недействителни, вие се натѣквате на лѣжата, която всѣкога води къмъ обратни резултати. Защо трѣбва да гледате нѣщата въ тѣхния изопаченъ видъ? Изопаченитѣ нѣща не сж Божествени. Изопачениятъ свѣтъ не е създаденъ отъ Бога. Всичко красиво, възвишено, благородно е Божествено. Щомъ гледате на свѣта като на Божие творение, ще знаете, че той е разуменъ и смисленъ. Само при това разбиране Богъ може да ви се усмихне и зарадва. Всѣки, на когото Богъ се е усмихналъ, е придобилъ нѣщо ценно. Нѣма сжщество въ свѣта, на земята или на небето, което да не е видѣло великата усмивка на своя Създателъ. Щомъ Богъ ви се усмихналъ, трѣбва ли да бждете недоволни? Нека Божията усмивка бжде идеалъ за вашата душа! При каквито мъчности и страдания да се намѣрите, спомнете си за Божията усмивка. Погледнете къмъ небето, къмъ необятния свѣтъ и приемоте всичко съ благодарностъ. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, да бжде благодаренъ за всичко дадено и да има импулсъ къмъ работа за Великото начало въ свѣта. Ако днесъ сте скръбни, знайте, че на другия день ви чака

радостъ. Скрѣбъ и радостъ, това сж моменти въ човѣшкия животъ. Като минава отъ едно състояние въ друго, човѣкъ трѣбва да измѣня своитѣ възгледи за живота, да придобива новото, което се изразява на лицето му чрсзъ свѣтлата усмивка на Бога. Който види тази усмивка, да каже: Ето човѣкътъ на новото!

И тъй, една отъ проявитѣ на новото, на Божественото въ свѣта е идеалната усмивка. Желая тази усмивка да се яви на лицето ви и който я види, да каже: Ето една Божествена проява. Ако тази усмивка не се яви на лицето ви, никакъвъ напредѣкъ не може да се очаква. Дайте ходъ на Божественото въ себе си, за да се озари лицето ви отъ свѣтлата Божия усмивка.

Т. м.

*

27. Лекция отъ Учителя, държана на 14. мартъ, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Възпитателни методи

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Размишление върху законитѣ на здравето.

Често се говори, че човѣкъ трѣбва да живѣе за Цѣлото, а не за частитѣ. Какво разбирате подъ думитѣ „животъ за Цѣлото“? Кое е цѣлото въ човѣка? Цѣлото въ човѣка е неговото тѣло, а частитѣ му — отдѣлнитѣ органи. Тѣй щото, да живѣе човѣкъ за цѣлото си тѣло, това значи, едновременно да има предъ видъ интереса и на главата, и на гърдитѣ, и на стомаха, и на ржцетѣ, и на краката си. Така ли живѣе човѣкъ? Малко хора иматъ предъ видъ всички органи на тѣлото си. Едни се интересуватъ повече отъ очитѣ, други —отъ ушитѣ, трети — отъ ржцетѣ си и т. н. Благодарение на този частиченъ интересъ, тѣ пренебрегватъ нуждитѣ на цѣлия организъмъ, вследствие на което се явяватъ различни болести. Да се грижи човѣкъ за цѣлото си тѣло, той трѣбва да има предъ видъ интереса на своята воля, на своя умъ и на своето сърдце. Да се грижи човѣкъ за Божественото цѣло,

това значи, да има предъ видъ интереса на своята душа и на своя духъ.

Хиромантицитъ се интересуватъ главно отъ човѣшката ржка: формата и голѣмината ѝ. устройството ѝ, голѣмината и формата на прѣститъ и т. н.

Като изучавате положението на прѣститъ на ржката, виждате, че тритъ срѣдни прѣста иматъ фронтъ и тилъ, а крайнитъ — палецътъ и малкиятъ. иматъ само фронтъ, нѣматъ тилъ. Срѣдниятъ прѣстъ има отношение къмъ показалеца и къмъ безименния, нѣкога повече къмъ показалеца, нѣкога—къмъ безименния. Ако отношението му къмъ безименния е по-голѣмо, той се наклонява къмъ него; ако отношението му къмъ показалеца е по-голѣмо, той се наклонява къмъ него. Понеже малкиятъ прѣстъ е лишенъ отъ тилъ, т. е. нѣма кой да го крепи, често полъгва и се изкривява. Обаче, ако следва законитъ на безименния прѣстъ, той е справедливъ. Понѣкога и показалецътъ полъгва. Затова се явява споръ, кой отъ двата прѣста лъже повече. За това на малкитъ деца съединяватъ показалеца съ малкия прѣстъ, надъ срѣдния и безименния. Показалецътъ казва на малкия прѣстъ: Ти трѣбва да знаешъ, че азъ съмъ те училъ да говоришъ. затова ще ми отстъпвашъ. Предъ каквата опасностъ да се намира показалецътъ, положението му не е много страшно. — Защо? — Тилъ има той—палецътъ. Наистина, далечъ е тилътъ на показалеца, но все пакъ има тилъ. Показалецътъ представя човѣка, който ра-

боти за своето изправяне. Да се изправи човѣкъ, това значи, да събуди Божественото въ себе си, т. е. да повика своя палецъ на помощъ.

Всѣки прѣстъ отъ човѣшката ржка е свързанъ съ известенъ центъръ или органъ на мозъка. Всѣки органъ е свързанъ съ специфични сили. Тия сили пѣкъ сж свързани съ разумни области и свѣтове. Достатъчно е човѣкъ да повдигне единъ отъ прѣститѣ си, за да се свърже съ съответния органъ, презъ който текатъ енергии отъ разумния свѣтъ. Всѣки прѣстъ на ржката представя частъ отъ човѣка. Хванете ли единъ отъ прѣститѣ на човѣка, вие се свързвате съ нѣкои негови прояви. Чрезъ движението на прѣститѣ си, човѣкъ изявява своята разумностъ. Ако поставите показалеца си на нѣкоя частъ отъ челото, вие събуждате въ себе си мисълъ.

Следователно, като знаете, че презъ всѣки прѣстъ минаватъ съответни сили, които предизвикватъ различни мисли въ ума ви, вие трѣбва да реформирате прѣститѣ си. Които не знаятъ това, чрезъ много работа, или отъ голѣма леностъ осакатяватъ прѣститѣ си. Разумниятъ знае това и работи толкова, колкото е нужно. Презъ всѣки прѣстъ трѣбва да минава толкова енергия, колкото е необходимо за развитието на човѣка. Значи, прѣститѣ възприематъ енергията, която иде отъ възвишения свѣтъ. Понеже всичко въ природата е точно опредѣлено, всѣки прѣстъ, всѣка ржка

трѣбва да приеме толкова енергия, колкото е предвидено. Вземи ли повече, отколкото трѣбва, тя ще ви застави да платите. Какъ ще върнете излишната енергия, която сте приели отъ природата? Чрезъ болести, чрезъ кризи, чрезъ изпитания. Природата не търпи никакви лъжи, никакви хитрини. Досега никой човѣкъ не е могълъ да надхитри природата. Колкото и да умува, въ края на краищата, човѣкъ трѣбва да върне на природата това, което е надвзелъ отъ нея.

Съвременнитѣ хора приличатъ на деца. Тѣ мислятъ, че ще надхитрятъ природата, но оставатъ излъгани. Природата ги хваща за ухото и ги разтърсва добре. Така постъпватъ майкитѣ съ малкитѣ си деца, когато ги кърмятъ. Децата обичатъ да хапятъ, но майкитѣ имъ ги хващатъ за ухото и ги разтърсватъ. Така се отвикватъ децата отъ хапане. Всѣки човѣкъ има въ себе си по нѣколко немирни, своеобразни деца, които трѣбва да възпитава. Вие трѣбва, отъ време на време, да ги хващате за ухото да не ви хапятъ. Мнозина се отнасятъ снисходително къмъ своитѣ своеобразни деца, т. е. къмъ своитѣ недостатъци и казватъ: Човѣкъ съмъ, не съмъ божество, все ще направя нѣкаква погрѣшка. Кой човѣкъ не грѣши? Не е така. Всѣки човѣкъ грѣши, но той трѣбва да изправя погрѣшкитѣ си, а не да ги глади и маже и да се прави, че не ги вижда. Всѣки недостатъкъ е незаконородено дете, което трѣбва да се възпитава. Ако можете да го възпи-

тате, работете върху него; ако не можете, пратете го да си отиде, отдето е дошло. Колкото по-рано се освободите отъ него, толкова по-добре за васъ. Не го ли изпждите, ще го храните 20-30 години наредъ и, освенъ че нѣма да ви принесе нѣкаква полза, ще ви причини редъ пакости.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате проявитѣ на природата и да постѣпвате като нея. Колкото нѣжна и внимателна е природата къмъ благороднитѣ и разумни хора, толкова е строга и взискателна къмъ неблагороднатѣ и своеобразнитѣ. Тя изпълнява стиха, който Христосъ е казалъ: „Всѣко дърво, което не дава плодъ, се отсича.“ Тя отсича безплоднитѣ дървета и ги хвърля въ огъня. Това наричаме ние „процесъ на чистене.“ Когато градинарътъ види, че нѣкое дърво не дава плодъ, той си казва: Нека остане още една година. Ще го разкопаваме, ще го поливаме, ще го торимъ и, ако не даде плодъ, ще го отсѣчемъ.“ Какво трѣбва да правите, за да живѣете добре? Човѣкъ трѣбва да се освободи отъ всички аномални чѣрти, които носи въ себе си отъ далечното минало. Човѣкъ носи въ себе си четири категории наследствени чѣрти, добри или лоши: лични, семейни, обществени или народни и последната категория — чѣритѣ на цѣлото човѣчество. Задачата на човѣка е да се справи съ лошитѣ чѣрти и да усили и развие добритѣ.

Каква е ролята на ржката на физическия

свѣтъ? Ще кажете, че ролята на ржката е да работи. Това е едната страна. Другата роля на ржката е да бжде справочна книга. Предъ каквато мъчнотия да изпадне, човѣкъ трѣбва да спре вниманието си на ржката, да разгледа всичкитѣ прѣсти, да концентрира вниманието си върху всѣки единъ поотдѣлно, на лѣвата и на дѣсната ржка отдѣлно и следъ това да вади заключения. Прѣститѣ и ржцетѣ на човѣка сж голѣми майстори. Тѣ сж вложили въ себе си отлична скулптура. Не е достатъчно да знаете, че тѣ сж работили; но важно е да знаете, каква скулптура сж създали.

Като говоримъ за ржката, ние разглеждаме нормалната, здрава ржка, а не анормалната, болна, паталогическа ржка. Като изучавате всѣки прѣстъ поотдѣлно, както и въ зависимостъ отъ цѣлата ржка, виждате, че сжществуватъ известни математически отношения, които показватъ, дали ржката е нормална. Ако ржката е нормална, човѣкъ е до известна степенъ правилно развитъ. Отъ голѣмината на прѣститѣ сждимъ за силитѣ, които действуватъ въ тѣхъ. Най-голѣмиятъ прѣстъ е свързанъ съ Божествения свѣтъ. Той се управлява отъ богинята на любовта, затова е най-силенъ. Наистина, нѣма по-голѣма сила отъ любовта. Показалецътъ се намира подъ влиянието на Юпитеръ. Чрезъ него се проявява човѣшкото честолюбие и достоинство. Достатъчно е да засегнете честолюбието на човѣка, за да ви каже: Какъ смѣешъ да ме пипашъ? Знаешъ ли, кой съмъ азъ? Срѣдниятъ, сатурно-

виятъ пръстъ опредѣля човѣшката справедливостъ. Чрезъ него човѣкъ се произнася за справедливитѣ и несправедливи нѣща въ живота. Безименниятъ пръстъ опредѣля човѣшкитѣ радости и постижения въ областта на науката, на изкуството и на музиката. Ако отрѣжатъ безименния пръстъ на човѣка, той изпада въ голѣма меланхолия и голѣмо отчаяние. Когато енергиитѣ на този пръстъ не текатъ правилно, човѣкъ лесно се обезнадежда.

При изучаване на ржката, трѣбва да знаете нормалната голѣмина на ржката, на прѣститѣ и оттамъ да сждите за аномалиитѣ, които се явяватъ въ различни ржце. Запримѣрь, ако показалецътъ на дадена ржка е 9 см., безименниятъ трѣбва да бжде десетъ, а срѣдниятъ — 11.5 см. Ако безименниятъ пръстъ е по-дълъгъ отъ срѣдния, т. е. сатурновия, съ такъвъ човѣкъ не вързвай приятелство, нито за учителъ го вземай, нито съдружникъ го прави. — Защо? — Защото намисли ли да прави нѣщо, никой не може да му въздействува да не го прави. Той е голѣмо божество. Никой не може да му повлияе въ нѣщо.

Изобщо, дългитѣ прѣсти показватъ, чегия хора се спиратъ върху подробноститѣ. На тѣхъ сж дадени повече енергии, отколкото тѣ могатъ да използватъ. Ако показалецътъ е по-дълъгъ отъ другитѣ прѣсти, такъвъ човѣкъ има силно развити лични чувства. Нѣма нищо лошо въ това, но едновременно трѣбва да сж развити и моралнитѣ чувства. Обикновено мо-

ралнитѣ чувства регулиратъ личнитѣ. Обаче, ако моралнитѣ чувства на човѣка не сж добре развити, а личнитѣ сж чрезмѣрно развити, той става неврастеникъ: дето отиде, все обиденъ се връща. Ако е учителъ, ще се вглежда въ ученицитѣ си, защо не го поздравили, защо не се отнесли съ уважение къмъ него; ако е чиновникъ, ще разглежда отношенията си съ колежитѣ си и т. н. Ако показалецътъ е по-късъ отъ срѣдния, човѣкъ не е толкова взискателенъ. Макаръ и да му липсва нѣщо, той минава за демократъ. Следователно, човѣкъ трѣбва да работи много върху себе си, за да създаде нормална ржка. Ржката на човѣка още не е завършена. Даже и най-хубавата ржка има известни недостатъци. Хора, които иматъ заострени прѣсти, така говорятъ, че не можете да разберете, кое е истина и кое не. Благодарение на това, тѣ лесно се изплъзватъ, мжно можете да ги подведете подъ отговорностъ.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате ржката си, както и нейнитѣ движения. Мнозина не знаятъ, кжде и какъ да държатъ ржцетѣ си. Това се забелязва особено въ ораторитѣ. Гледате нѣкой ораторъ, какъ движи ржцетѣ си. Той ту ги сваля, ту ги вдига, разтваря ги настрана — не знае, кжде да ги постави. Когато е гнѣвенъ, човѣкъ сжщо не знае, кжде да държи ржцетѣ си. Въ сжщность, тогава той трѣбва да постави ржцетѣ си на такова мѣсто, че да ограничи гнѣва. Нѣкой човѣкъ често хваща малкия прѣстъ на ржката си.—Защо?—Понеже мал-

киятъ пръстъ обича да полъгва, и той несъзнателно го хваща, пази го отъ лъжата. Ржката му представя тилъ на малкия пръстъ, съ което го предпазва отъ лъжа. Като наблюдавате хората, какъ държатъ ржцетѣ си, ще видите, че тѣ несъзнателно изнасятъ това, което се крие въ тѣхъ.

Професоръ по математика преподава лекцията си: съ едната ржка пише на дъската, а другата държи отзадъ, свита на юмрукъ. Юмрукътъ показва, че той пази енергията си, страхува се да не се демагнетизира. Сжщевременно казва на студентитѣ си: Азъ преподавамъ, но който не знае, какъ да отговаря на зададенитѣ въпроси, ще опита юмрука. Щомъ свърши лекцията си, професорътъ отваря ржката си. Човѣкъ трѣбва да знае, кога да отваря и кога да затваря ржката си. Когато иска да се успокои, човѣкъ спуща ржцетѣ си надолу. При това положение, пръститѣ на ржката трѣбва да бждатъ отворени. Тази поза показва, че човѣкъ може да бжде въ война съ земята. За предпочитане е да бждешъ въ война съ земята, отколкото съ небето. Никога не вдигайте ржцетѣ си нагоре, съ пръсти къмъ небето. Това положение означава оплакване къмъ Бога. Ти казвашъ: Господи, помогни ми! Цѣлиятъ свѣтъ е възстаналъ противъ мене. Това не е вѣрно. Невъзможно е цѣлиятъ свѣтъ да възстане противъ единъ човѣкъ. Все ще се намѣрятъ нѣколко души, които да не сж про-

тивъ него. Такава молитва не се приема. Така не трѣбва да се моли човѣкъ.

Като ученици, вие трѣбва да обръщате внимание на движенията, които правите. Всѣко движение, направено на време и на мѣсто, е разумно. Мнозина отричатъ движенията и упражненията и казватъ, че и безъ тѣхъ може. Безъ много нѣща може, но има нѣща, безъ които абсолютно не може. Безъ глава и безъ опашка не може. Главата и опашката представятъ началото и края на нѣщата. Главата на човѣка е началото, а стомахътъ — краятъ. Каквото главата мисли, стомахътъ го реализира. Като обработи материалитѣ, стомахътъ ги изпраща въ главата на провѣрка. Дробоветѣ пъкъ представятъ междулинието, дето се трансформира човѣшката енергия. Който знае астрологията, намира главата, дробоветѣ и стомаха въ човѣшката ржка. Като погледне ржката на човѣка, той намира главата, т. е. ума му, въ срѣдата на ржката, дето е умствената линия; дробоветѣ се намиратъ въ венерината област, а стомахътъ — между Марсъ и Луната. Когато главата, дробоветѣ и стомахътъ на човѣка сж добре развити, и съответнитѣ области сж добре развити.

Забелязано е сжщо, че между дължината на главата и на ржката има известно съответствие; между широчината на ржката и широчината на мозъка сжщо има съответствие. Колкото по-активенъ е човѣкъ, толкова по-дълго е лицето му. Когато лицето

стане по-дълго отъ дължината на мозъка, това показва, че той изразходва повече енергия, отколкото трѣбва. Вследствие на чрезмѣрно изразходване на умствена енергия, такива хора сж предразположени къмъ неврастения. Тѣй щото, като се изучавате, трѣбва да обърнете внимание на съотношението между лицето и ржката отъ една страна, и лицето, ржката и тѣлото — отъ друга страна. По голѣмина лицето представя една десета частъ отъ цѣлото тѣло.

Следователно, човѣкъ трѣбва да знае числата, които опредѣлятъ нормалното отношение на частитѣ на неговото тѣло. Тѣзи числа сж динамически и органически, не сж мъртви числа. Природата си служи, именно, съ живи числа, а не съ статически. Понѣкога човѣкъ има дълго, или кржгло лице, дълги, или кжси прѣсти на ржката си по наследство, а понѣкога ги е придобилъ чрезъ усилена работа. Когато говоримъ за правилното съотношение между удоветѣ на тѣлото, имаме предъ видъ добре организирана глава, добре организирани ржце и добре устроено тѣло. Ако ржката е добре оформена, и поритѣ на кожата ѝ сж правилни. Наблюдавайте поритѣ на кожата, да видите, каква форма иматъ. Едни отъ тѣхъ сж четирижгълни, други — петожгълни, шестожгълни и т. н.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате ржката си, като едно отъ великитѣ блага на физическия свѣтъ. За да се проявявате пра-

вилно, като разумно същество, вие трѣбва да държите ржката си въ исправность. Вглеждате се въ движенията, които ржката прави. Не се позволява на ученика да прави неестествени движения съ ржката. Всѣко движение на ржката трѣбва да бѣде съзнателно, подъ контролъ на човѣшката воля. Ако движенията на ржцетѣ сж съзнателни, човѣкъ се намира въ правилни отношения къмъ природата и може да се разговаря съ нея. Ржцетѣ на този човѣкъ сж добре оформени, прѣститѣ—прави, красиво поставени. Прѣститѣ на ржката сж антени, чрезъ които човѣкъ се съобщава съ разумния свѣтъ. Ако прѣститѣ сж криви и безформени, мжчно можете да влѣзете въ разумния свѣтъ. И да възприемете нѣкаква мисълъ, не знаете отде иде тя, не разбирате смисъла ѝ. Обаче, ако прѣститѣ сж прави, добре оформени, лесно ще възприемате мислитѣ отъ разумния свѣтъ и ще ги разбирате. Въ това отношение сж правени опити. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ отъ Лондонъ изпраща една мисълъ до приятеля си въ Нью-Йоркъ. Той написва мисълъта на единъ листъ, затваря я въ пликъ, и писмото изпраща до приятеля си. Обаче, преди да получи писмото, той възприема мисълъта на приятеля си, написва я точно, както я приелъ, и я изпраща въ Лондонъ. Когато отворятъ двата плика, и на дветѣ мѣста е написана една и сжща мисълъ.

Всички хора трѣбва да се стремятъ къмъ това, именно, правилно да възприематъ мисли-

тѣ, които идатъ отъ възвишения свѣтъ. Ако постигнатъ това, тѣ ще възприематъ и своитѣ мисли, и добре ще се разбиратъ. Днесъ хората не се разбиратъ, защото се намиратъ на поле, дето мислитѣ имъ се кръстосватъ. Въмѣсто да приематъ мисълта, която е отправена къмъ тѣхъ, тѣ приематъ чужди мисли, вследствие на което се натъкватъ на противоречия. Следователно, всѣко противоречие се дължи на неестественото състояние, въ което се намиратъ удоветѣ на човѣшкия организъмъ. Всѣкаква аномалностъ въ единъ отъ удоветѣ на организма води къмъ криво възприемане на нѣщата. Ако радиото, съ което хората си служатъ, е добъръ предавателъ и възприемателъ на звуковитѣ вълни, колко по-добъръ предавателъ и възприемателъ може да бжде човѣкъ. Като по-сложна машина отъ всѣкакво физическо радио, човѣкъ трѣбва да държи въ изправностъ всички свои органи, да може правилно да възприема и предава.

Като изучавате ржката си, ще разберете, че палецътъ опредѣля разумността на човѣка. Останалитѣ четири прѣста опредѣлятъ възможноститѣ и способноститѣ, които се криятъ въ човѣка. Които не познаватъ науката на ржката, казватъ, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие, и нищо повече не ги интересува. Какво ще кажете за човѣка, който проявява неразумностъ, подозрение, безлюбие, безвѣрие? Можете ли да кажете, че е създа-

денъ по образъ и подобие Божие? Въ Бога нѣщата сж точно опредѣлени. Който е създаденъ по образъ и подобие на Бога, той все прилича по нѣщо на Него. Образътъ представя човѣшкото лице, а подобieto — неговата ржка. Ржката е изразъ на Божията разумность въ човѣка. По ржката се познава, какво може да излѣзе отъ даденъ човѣкъ. Образътъ, т. е. лицето, показва, съ какъвъ капиталъ разполага човѣкъ, за да вземе участие въ предприятието, което ржката има предъ видъ. Следователно, ако искате да знаете, какъвъ е умътъ на човѣка, гледайте ржката му; ако искате да знаете, какъвъ капиталъ е вложенъ въ него, гледайте лицето му; ако искате да знаете, какъвъ е неговиятъ произходъ, гледайте главата му.

Сега, ще оставимъ настрана лицето и главата, ще спремъ вниманието си върху ржката. По ржката, специално по дължината и формата на ставитѣ на прѣститѣ, може да се опредѣли, кой човѣкъ е добродетеленъ, и кой — не. Между ставитѣ на прѣститѣ има известно математическо съотношение. Ако това съотношение не е правилно, въ характера и проявитѣ на човѣка има нѣщо ненормално. Ако отношението между ставитѣ на сръдния прѣстъ е правилно, човѣкъ е съвѣстенъ. Този човѣкъ има единъ ключъ въ живота си, който прилага на мѣсто. Ржката на човѣка расте и се измѣня до 30 годишна възраст. Отъ 30 годишна въз-

растъ нататъкъ пакъ се измѣня, но едва забележимо.

Като изучавате ржката на човѣка, виждате, че има разлика не само въ голѣмината на прѣститѣ и тѣхнитѣ стави, но и въ формата имъ. Има прѣсти съ коническа и цилиндрична форма. Ако прѣститѣ въ основата си сж широки, а на върха се заострятъ, като конусъ, тѣзи хора иматъ добре развита стомашна система и обичатъ повече да си похапватъ. Хора, на които прѣститѣ сж тънки, дълги и цилиндрични, иматъ слабъ стомахъ. Тѣ търсятъ начинъ, какъ да кредитиратъ стомаха си, да работи по-добре. Откаже ли се стомахътъ да работи, предприятието имъ се разпада. За да кредитира стомаха си, човѣкъ трѣбва да усили вѣрата си. — Кжде е мѣстото на вѣрата въ ржката? — Въ юпитеровия прѣстъ. Срѣдниятъ прѣстъ трѣбва да бжде по-дълъгъ отъ показалеца, за да привлѣче слънчевитѣ енергии къмъ него. Слънчевитѣ енергии указватъ влияние върху стомаха. Тѣ събуждатъ неговата активностъ. Физически слабитѣ хора трѣбва да развиятъ срѣдния си прѣстъ. Само по този начинъ тѣ могатъ да продължатъ живота си.

Въ различнитѣ възрасти прѣститѣ иматъ различна дължина. Обаче, въ човѣкъ на срѣдна възраст, палецътъ е дълъгъ срѣдно 5—7 сантиметра. Ако малкиятъ прѣстъ е дълъгъ сжщо 7 см., този човѣкъ е много практиченъ. Ако е борецъ, той никога нѣма да се остави да го

повалятъ на земята. Той никога не пада на гърба си. Изобщо, при изучаване ржката и пръститѣ на ржката, добре е да имате предъ видъ и отношенията на всѣки пръстъ къмъ палеца. Каквито познания да имате за ржката, вие трѣбва да бъдете предпазливи, да не вадите бързи заключения. Едно предсказание е вѣрно само тогава, когато има белези на три мѣста: на лицето, на главата и на ржката. При това положение предсказанието е сто на сто вѣрно. Ако имате белегъ за известно качество само на ржката си, а на главата и на лицето нѣма никакви белези, предсказанието е вѣрно една трета на сто, а две трети не е вѣрно.

Задачата ви като ученици се заключава не толкова върху изучаване на ржката, колкото върху наблюдения на ржката. Обширна е науката за ржката, много е писано за нея. Вашата задача, обаче, е да правите наблюдения върху ржката и отъ наблюденията да вадите заключения. Като наблюдавате ржката, спирайте вниманието си и върху горната, и върху долната ѣ частъ. Горната частъ на ржката е мжжътъ въ човѣка, а долната — жената. Следователно, ако искате да усилите мжжеството си, гледайте повече горната частъ на ржката си; ако искате да развивате нѣщо нѣжно, благородно въ характера си, гледайте долната частъ на ржката си. Ржката има две лица: горно—косматото, мжшко и долно—гладко, нѣжно, женско. Значи, жената се е освободила вече отъ космитѣ си. Единъ день, ко-

гато и мжжътъ се освободи отъ космитѣ, ржката ще бжде гладка и отгоре, и отдолу. Като живѣла известно време на земята, жената минавала презъ голѣми страдания, вследствие на което е придобила по-голѣми опитности отъ мжжа.

Хората на бждещата раса ще се отличаватъ отъ сегашнитѣ. Тѣ ще иматъ новъ типъ ржка, която ще отговаря на характера имъ. — Каква трѣбва да бжде ржката на пипане? — Нито много мека, нито много твърда; нито много суха, нито много влажна; нито много гореща, нито много студена. Значи, по топлина и по мекота ржката трѣбва да бжде умѣрена. Като пипнете ржката, трѣбва да усѣтите мека, приятна топлина, която да изтича отъ самия човѣкъ. Такава ржка наричаме магнетична. Ако разгледате ржката на човѣка като ясновидецъ, около нея ще забележите една свѣтла, подвижна ржка, която представя двойникъ на физическата. Докато двойникътъ на човѣшката ржка действа правилно, и физическата ржка е нормална. Осакати ли се нѣщо двойникътъ, и физическата ржка се осакатява. Не само ржката, но цѣлото тѣло на човѣка има специфиченъ двойникъ. Ако двойникътъ изцѣло, или отчасти се отдѣли преждевременно отъ физическия човѣкъ, явяватъ се различни осакатявания, болести и т. н. Запримѣръ, общата или частична парализия се дължи, именно, на преждевременното отдѣляне на двойника отъ физическото тѣло на човѣка.

Преждевременното отдѣляне на двойника се дължи на неправилно преминаване на природнитѣ енергии чрезъ ржцетѣ и краката. Човѣкъ възприема умствена енергия отъ пространството, по което се отличава отъ животнитѣ. Последнитѣ възприематъ главно енергия отъ земята, чрезъ четиритѣ си крака. Човѣкъ пъкъ приема енергия чрезъ краката, ржцетѣ и главата си. За да приема енергия отъ пространството, съ която да пресъздава своята глава, своя умственъ свѣтъ, въ помощъ му иде самото положение, а именно, че е изправенъ на два крака. Благословение е за човѣка това, че ржцетѣ му сж свободни отъ влияние то на земята.

Въ бждеще човѣшкитѣ ржце ще заематъ друго положение. Днесъ, при различни състояния, човѣкъ държи ржцетѣ си въ различни положения. Запримѣръ, когато е неразположенъ, съ понижено състояние на духа, човѣкъ отпуска ржцетѣ си надолу. Когато се насърдчи, и мисълта му започне да работи, той вдига ржцетѣ си нагоре, или ги разтваря настрана. Значи, ржцетѣ заематъ едно или друго положение, споредъ вътрешния или психически животъ на човѣка. Щомъ изпаднете въ лошо настроение, промѣнете положението на ржцетѣ си и си кажете: Азъ съмъ човѣкъ, който мисли. Щомъ мисля, азъ стоя повисоко отъ своитѣ настроения и лесно се справямъ съ тѣхъ. Повторете тази мисълъ нѣколко пжти, докато настроението ви се повдигне.

Това е единъ отъ практическитѣ методи за самовъзпитание. Първата задача на ученика е да възпитава ржката си, за да може правилно да възприема и предава енергиитѣ на природата. Като възприема и предава правилно тия енергии, той трѣбва да благодари на Провидението, че му сж дадени ржце, чрезъ които може да хваща предметитѣ и да работи. Може ли следъ всичко това да се оплаква нѣкой, че е гладенъ? Щомъ има ржце, съ които работи, и глава, съ която мисли, човѣкъ никога не може да бжде гладенъ. Докато мозъкътъ е активенъ, ржцетѣ и краката сж въ постоянно движение. Ржцетѣ играятъ важна роля въ човѣшкия животъ. Като знаете това, възпитавайте ржцетѣ си да действуватъ правилно.

Бждещето възпитание ще започне, именно, отъ ржцетѣ. Въ бждеще майкитѣ и учителитѣ ще обръщатъ особено внимание върху ржцетѣ, върху тѣхната чистота. Ноктитѣ сжщо трѣбва да бждатъ чисти. Като се постигне външна чистота, вниманието на родителитѣ и на учителитѣ ще се спре върху хармоничнитѣ движения, които човѣкъ прави съ ржцетѣ си. Сжщо така по ноктитѣ не трѣбва да има никакви петна, бѣли или черни. Бѣлитѣ петна по ноктитѣ показватъ анормалностъ въ нервната система. Щомъ се махнатъ бѣлитѣ петна, състоянието на нервната система се подобрява. Бѣлитѣ петна по ноктитѣ сж подобни на петната на слънцето. Колкото повече петна има

на слънцето, толкова повече енергия, толкова по-голъмо изобилие съществува въ природата. Същото става и съ човѣкъ, който има бѣли петна по ноктитѣ. Той е крайно активенъ, отдѣля повече енергия отъ себе си, вследствие на което чрезмѣрно се изтощава. За да се освободи отъ тия петна, човѣкъ трѣбва да съсрѣдоточи ума си къмъ известна мисълъ. Въ продължение на два-три месеца той може да махне петната отъ ноктитѣ.

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

28. Лекция отъ Учителя, държана на
23. мартъ, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Органическа и неорганическа материя

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Сега ще ви задамъ нѣколко въпроса: Какво разбирате подъ думитѣ „убеденъ“ и „убеждение“? Всѣки, който яде, може ли да се нарече герой? Всѣка пукната стомна, отъ която водата тече, рѣка ли е?

Сегашнитѣ хора се оплакватъ отъ противоречията на живота. На какво се дължатъ противоречията? Ще кажете, че нѣкои отъ противоречията сж кармически. — Какво разбирате подъ думата „карма“? — Кармата е законъ на причини и послѣдствия. — Какво разбирате подъ понятията „добро и зло“? Споредъ нѣкои, доброто и злото сж сили, които работятъ въ свѣта. Едни хора вѣрватъ въ доброто, а други — въ злото. Като вѣрватъ въ доброто и въ злото, хората все трѣбва да придобиятъ нѣщо. Който вѣрва въ доброто, рано или късно, ще придобие нѣщо. Но и въ злото да вѣрва, пакъ ще придобие нѣщо. Запримѣрь, нѣкой има да взима хиляда лева отъ съседа си. Обаче, съседътъ

му постоянно се извинява, че нѣма пари, не може да плати дълга си. Най-после кредиторътъ казва: Тази работа съ добро не става, но азъ ще приложамъ злото. Той дава съседа си подъ съдъ и го осъжда да му плати хилядата лева въ три дни, заедно съ разноска въ дълго.

Като сте дошли на земята, вие трѣбва да знаете, че, за всѣко неизпълнение на законитѣ, трѣбва да плащате глоби. Не само това, но трѣбва да знаете, при всички случаи, какви глоби ще плащате. За всѣко неразположение, за всѣка тревога човѣкъ плаща известна глоба. Лошо нѣщо е глобата, защото взима отъ човѣка. Дето нѣма глоба, тамъ е доброто. На същото основание и хората се дѣлятъ на добри и лоши. Добъръ е този, който дава; лошъ е този, който взима.

Следователно, добро е онова, което дава нѣщо на живота; зло е онова, което отнема нѣщо отъ живота. Както въ природата съществуватъ доброто и злото като сили, така тѣ се преплитатъ и въ човѣка и вършатъ своята работа. Доброто и злото се различаватъ по материята, съ която работятъ. Материята, съ която злото работи, е несъзнателна, мъртва и безъ всѣкаква интелигентностъ. Тази материя наричаме неорганическа. Който уповава само на нея, свършва съ смъртъ. — Защо? — Защото тя отнема нѣщо съществено отъ живота. Доброто работи съ съзнателна, интелигентна, жива материя, наречена органическа. Тази ма-

терия носи мисълта и живота. Неорганическата материя е дадена на човѣка за употреба, да я обработи и да се ползува отъ нея. Нѣкой казва, че животътъ трѣбва да се използва. Не, животътъ не може да се използва, защото Богъ е животъ.

Човѣкъ може да бжде проводникъ на живота, но въ никой случай не може да го използва, т. е. да го употреби за нѣщо. — Защо? — Защото животътъ е недѣлимъ. Само частитѣ могатъ да се използватъ, а Цѣлото не може. Докато понятията на човѣка за живота сж частични, той всѣкога ще мисли, че може да го използва. Частитѣ, въ които се криятъ и доброто, и злото, могатъ да се употребятъ. Не употребите ли материята на злото и на доброто, вие ще създадете още по-голѣмо зло. Запримѣрь, добре е да си хапнете, но още по-добре е, ако раздѣлите яденето си съ нѣкой беденъ човѣкъ. Ако не раздѣлите яденето си съ бедния, една частъ отъ него ще остане за другия день и ще се развали. Значи, ако не употребите материята на доброто за добро, злото ще дойде. И ако не употребите материята на злото за добро, злото ще се прояви съ по-голѣма сила. Злото, като мъртва материя, трѣбва да се обработва, да се одухотвори. Запримѣрь, ако спите нѣколко нощи върху камъни, колкото и да сте силни, тѣ ще изтеглятъ нѣщо отъ тѣлото ви. Тѣ ще отнематъ частъ отъ силитѣ на вашия организъмъ. Като знаете това, избѣгвайте да

спите на камънитѣ, за да не платите съ живота си. Избѣгвайте ония хора, въ които мъртвата материя е взела надмощие надъ живата. Влѣзете ли въ близко отношение съ тѣхъ, вие непременно ще платите съ живота си.

Най-ценното нѣщо, което е дадено на човѣка, е животътъ. За да запази живота си, той трѣбва да има будно съзнание. Когато съзнанието на човѣка е будно, животътъ му е красивъ и смисленъ. Животътъ не се заключава нито въ богатството, нито въ удобствата, нито въ храната. Нѣкой обича да яде агнета, кокошки, но не може да използва храната си така, както разумниятъ и съзнателенъ човѣкъ. Разумниятъ може да употреби само сто грама хлѣбъ на день, но знае, какъ да го използва. Всичко се крие въ мисълта на човѣка. Умътъ е проводникъ на живота. Колкото по-съзнателно и право мислите, толкова повече се ползвате отъ живота. Не е въпросъ до трупане на богатства и сили, но до организиране на тия сили. Здравиятъ човѣкъ се отличава по това, че е организиралъ силитѣ на своето тѣло. Ако мисълта на човѣка не е организирана, и тѣлото му не е организирано. Ако нѣкой свири, но силитѣ на организма му не сж хармонично съчетани, той не е талантливъ музикантъ. За да бжде човѣкъ музикантъ, външнитѣ и вътрешнитѣ тонове въ него трѣбва да си хармониратъ.

Какъ ще изразите „доброто“ музикално? Когато музикантътъ свири, лесно може да изрази весело, игриво настроение. Сжщо така той изразява лесно и гнѣва. Като удари силно съ лжка си, цигуларътъ изразява своя гнѣвъ, своето неразположение. Пианистътъ пѣкъ удря силно върху клавишитѣ на пианото. Когато искатъ да изразятъ тихо, спокойно състояние, тѣ свирятъ пианисимо. Обаче, какъ ще изразите „доброто“ музикално?

Представете си, че двама души — кредиторъ и длъжникъ, се срѣщатъ. Длъжникътъ решилъ да плати дълга си съ лихвитѣ даже, заради което има добро разположение. Кредиторътъ, обаче, решилъ да прости задължението на длъжника си, вследствие на което е изпълненъ съ приятно, топло чувство. И двамата сж проникнати отъ доброто. И двамата иматъ разположение да пѣятъ и да свирятъ. Ако мълчатъ, ако нѣматъ разположение за пѣние, тѣ сж попаднали на музикални паузи. Колкото повече мълчи вашиятъ кредиторъ, толкова по-голѣми сж паузитѣ въ музикалната пиеса. Щомъ мълчи дълго време, длъжникътъ трѣбва да се готви да плаща. Започне ли кредиторътъ да пѣе и да свири, това е признакъ, че е готовъ да прости на длъжника си, или цѣлия дългъ, или 50 на сто отъ дълга му. Истинскиятъ музикантъ трѣбва да познава тона на доброто и да го предаде чрезъ инструмента си. Всѣко чувство, всѣка мисль има свой специфиченъ тонъ. Може ли да по-

падне на тия тонове, музикантът не само свири, но и говори чрезъ инструмента си. Неговата музика действува благотворно върху слушателитъ му.

И тъй, задачата на човѣка е да бжде проводникъ на Великия животъ. За да постигне това, той трѣбва да дава достѣпъ на добри чувства въ сърдцето си и на добри мисли въ ума си. Добритѣ мисли и чувства съставятъ рузумността въ човѣка, чрезъ която животътъ иде. За да придобие тази разумность, човѣкъ трѣбва да се свърже съ съзнателната природа и да се подчинява на нейнитѣ закони. Ние не говоримъ за мъртвата природа, която иска да владѣе човѣка. Що се отнася до тази природа, човѣкъ ще я организира въ себе си. Съ други думи казано: човѣкъ ще организира мъртвата материя, а на живата и разумна материя ще се подчини. Въ това, именно, седи истинското възпитание и самовъзпитание. Въ разумната, жива природа всички нѣща сж еднакви. Тамъ всички сжщества иматъ еднакво разбиране за доброто, за морала, за живота и т. н. Какво нѣщо е доброто? Добро е това, което отваря пѣтъ къмъ живота. Добро е това, което носи свѣтлина и топлина за човѣка. Злото пѣкъ отнема свѣтлината и топлината. Безъ свѣтлина и топлина животътъ не се проявява. На физическия свѣтъ свѣтлината е едно нѣщо, а въ духовния — друго. Колкото по-високо се качвате, понятието ви за свѣтлината се разширява.

Хората се дѣлятъ на свѣтски и духовни. — Кой е духовенъ човѣкъ? Духовниятъ човѣкъ има правилни разбирания за разумността въ природата. Той вижда разумността, проявена въ цѣлата природа, както и въ живота, вследствие на което не се пита, съществува ли Богъ, или не съществува. Той знае, какво нѣщо сж работата, трудътъ и мжчението. Той знае, кой човѣкъ е младъ и кой — старъ. Защо човѣкъ остарява, и това знае. Духовниятъ човѣкъ знае, че работата е отъ Бога, трудътъ — отъ човѣка, а мжчението — отъ дявола. Значи, когато работишъ, Богъ е съ тебе; когато се трудишъ, човѣкътъ е съ тебе; когато се мжишъ, дяволътъ е съ тебе. Дето е мжчението, тамъ е смъртта. И обратно: дето е смъртта, тамъ е мжчението. Който е миналъ презъ мжчението, все е умрѣлъ за нѣщо. Дойде ли страданието, човѣкъ има възможност да се повдигне. При мжчението човѣкъ губи материята на злото, т. е. мъртвата материя въ себе си, но запазва живота си. Дали отива на онзи свѣтъ, или остава на земята, не е важно. Важно е човѣкъ да запази живота си. Като заминава за онзи свѣтъ, праведниятъ оставя мъртвата и непотрѣбна материя на земята, а съ себе си взима само живата.

Малцина вѣрватъ въ онзи свѣтъ, но въ края на краищата всички го опитватъ. — Къде отива човѣкъ следъ смъртта си? — На различни мѣста. Неорганическата материя остава при неорганическата, органическата — при

органическата, а животътъ — при живота. Това е, което наричаме разлагане. Подъ понятието „разлагане“ рззбираме сортиране на материята и на силитѣ въ природата. Който е живѣлъ въ свѣта на доброто, последното ще го посрещне, ще го облѣче, нахрани и ще му отвори пътъ къмъ Великия животъ. Който е живѣлъ въ свѣта на злото, ще бжде посрещнатъ отъ злото. — Какво иска злото отъ човѣка? — Да отнеме живота му. Какво иска вѣлкътъ отъ овцата? Животътъ ѝ. Като я види, ще я сграбчи и изяде. Има овце, които вѣлкътъ не може да яде. Той може да яде само мъртвата материя, но до живота имъ не се докосва.

Следователно, искате ли да ви посрещне доброто, правете добро. Който нѣма желание да прави добро, самъ се осжжда на смъртъ. Да правишъ добро, това значи, да давашъ нѣщо отъ себе си. — Който дава, и на него даватъ; щомъ спре да дава, човѣкъ престава да получава. Като знаете това, правете добро, за да имате животъ въ себе си. Една отъ причинитѣ, да не прави човѣкъ добро, се крие въ неговия егоизъмъ. Той трѣбва да ликвидира съ егоизма си съзнателно и доброволно. Не направи ли това самъ, ще дойдатъ страдания върху него. Страданията стопяватъ коравото, жестоко, егоистично естество на човѣка. За да не дойдатъ непосилнитѣ страдания върху васъ, станете господари на своя егоизъмъ.

Като се говори за доброто, мнозина казватъ, че то е празна дума. Тѣ подразбиратъ идеята, че животътъ и щастието се заключаватъ въ ядене и пиене. Значи, всичко е въ стомаха на човѣка. Не е така. Яденето има смисълъ, когато човѣкъ е добъръ. Ако не е добъръ, каквато храна да употребява, той не изпитва голѣма приятностъ. Той се намира въ положението на болния. Каквото хапне, все му горчи. За да бжде доволенъ отъ яденето си, човѣкъ трѣбва да бжде здравъ. Какво удоволствие изпитва при храненето онзи, на когото стомахътъ е разстроенъ? Каквото тури въ стомаха си, ще го върне назадъ. Стомахътъ на човѣка трѣбва да бжде здравъ, да сподѣля желанието му да яде. Това значи, правилна връзка между главата, гърдитѣ и стомаха на човѣка.

Следователно, ако искате да се свържете съ нѣкое разумно същество, вие трѣбва да сподѣляте неговитѣ възгледи. Ако искате да имате приятелъ, трѣбва да сподѣляте неговитѣ възгледи. И той ще ви бжде приятелъ, ако сподѣля вашитѣ възгледи. Всѣка душа иска да бжде разбрана отъ хората. Това значи, да сподѣлятъ нейнитѣ мисли и чувства. Възвишенитѣ мисли и чувства не сж нищо друго, освенъ проява на човѣшката душа. Любовта въ човѣка пъкъ не е нищо друго, освенъ изворъ на неговия животъ. Ако не даде възможностъ на любовта въ себе си да се прояви, човѣкъ не би могълъ да придобие живота.

Любовта е свързана съ живота. Безъ любовъ животътъ не може да се прояви. Любовъ и животъ сж неразривно свързани. Животътъ е проява на любовта. Значи, първо се проявява любовта, а после — животътъ. Следъ всичко това, ще се намърятъ хора да казватъ, че любовта е празна работа, че човѣкъ не трѣбва да люби и т. н. Това, което хората наричатъ любовъ, е чувствувания, подобни на тия, които пияницата изпитва. Любовта подразбира жертва, даване. Може да се жертвува и да дава само богатиятъ човѣкъ.

И тъй, когато изучавате природата и живота, преди всичко трѣбва да познавате проявитѣ на любовта. Който има любовъ, той може да бжде истински ученъ и разуменъ човѣкъ. Любовта увеличава разумността, дарбитѣ и способноститѣ на човѣка. Ако нѣкой казва, че люби, а сжщевременно оглупява, той живѣе съ любовта и желанията на свѣта. Тѣ сж отъ другъ характеръ, не приличатъ на желанията, които великата любовъ внася въ човѣка. Има желания, които причиняватъ вреда на човѣка; има желания, които му причиняватъ полза. Обаче, когато се каже нѣщо за любовта, ние разбираме онази любовъ, която носи животъ. Ще кажете, че животътъ е борба, страдание и др. Това сж криви разбирания. Животътъ е най-великото и красиво нѣщо, което е дадено на човѣка. Има страдания въ живота, но тѣ идатъ като резултатъ на намаляване, на спиране или на отнемане на си-

литѣ на живота. Ако се отнеме живота на човѣка абсолютно, тогава иде смъртта. За да се освободи отъ страданията и отъ смъртта, човѣкъ се стреми да премахне всички бентове на живота, да пусне силитѣ му свободно да текатъ. Засега животътъ на човѣка носи радости и страдания. Единъ день страданията ще изчезнатъ, и животътъ ще носи само радости.—Кога ще бжде това? —Когато любовта вземе надмощие въ живота, а разумността стане условие за нейнитѣ прояви.

Сегашнитѣ хора сж дошли до заключение, че безъ страдания не може. Тѣ сж прави въ едно отношение само. Докато разумността не вземе надмощие въ постѣпкитѣ на хората, безъ страдания не може. Обаче, когато разумността управлява човѣка, и безъ страдания може. Достатъчно е разумниятъ човѣкъ отдалечъ още да види страданието, за да вземе мѣрки да го избѣгне. Ако има да дава пари на нѣкого, достатъчно е кредиторътъ му да го погледне малко строго, за да си изплати веднага дълга. Има ли смисълъ при това положение кредиторътъ му да го дава подъ сждъ, да му причинява излишни страдания? Неразумниятъ взима пари на заемъ, купува си дрехи, тютюнъ, иска да се покаже предъ момитѣ. Видите ли момъкъ, който мисли само за обличане, ще знаете, че задъ него седи бащата. Той не е още отъ съвършенитѣ хора. Докато пуши, човѣкъ не е дошълъ още до съзнание, да различава доброто отъ злото.

Освенъ физическо пушене има и психическо. Като пуши, човѣкъ задрѣства поритѣ си и не може да диша добре; щомъ не диша правилно, той не може и да мисли правилно. Пазете се отъ нѣща, които подпушватъ чувствата. Пазете се отъ мисли, които внасятъ раздвояване.

Кога човѣкъ се раздвоява? — Когато не говори истината. Ако знае истината и не я казва, човѣкъ се раздвоява. Щомъ каже истината, той се успокоява — раздвояването изчезва. Човѣкъ се раздвоява и когато изгуби нѣщо ценно. Щомъ намѣри изгубената вещь, той се успокоява. Колкото повече се приближавате до изгубения предметъ, толкова повече се успокоявате. Дойдете ли близо до изгубеното, вие се успокоявате съвършено. Този законъ е вѣренъ и по отношение на работата, която вършите. Ако пишете нѣщо — поезия, проза или музикална творба, въ първо време вие сте доволни отъ себе си. Колкото повече се отдалечавате отъ работата си, недоволството ви расте. Вие четете нѣколко пжти написаното отъ васъ, но самъ се произнасяте, че сте зеленъ още. Може да не сте зеленъ, но не сте се изказали, както трѣбва. Човѣкъ е проводникъ на разумна речъ, но той не е самата разумностъ. Разумното Слово съществува въ свѣта, а човѣкъ само го възприема и предава. Затова е казано въ Писанието: „Въ начало бѣ Слово, и Слово бѣ Богъ. Всичко чрезъ Него стана, и което е станало, нищо безъ Него не стана“. На човѣка не остава ни-

що друго, освенъ да бжде изразъ на разумното Слово.

Съвременнитѣ хора страдатъ не по нѣмане на прави възгледи за нѣщата, но по това, че не се вслушватъ въ своя вътрешенъ гласъ и не се подчиняватъ на стремежа на своята душа. Душата се стреми къмъ доброто и възвишеното. Щомъ е така, дайте пжтъ на всѣка добра и възвишена мисълъ, колкото да е малка. Дойде ли въ ума ви една добра мисълъ, а въ сърдцето ви едно добро чувство, каквато работа и да имате, прекратете я. Дайте ходъ на добрата мисълъ и на доброто чувство въ себе си. Щомъ реализирате доброто, вие ще се повдигнете и укрепнете. Следователно, искате ли да растете, да укрепвате и да се повдигате, реализирайте доброто въ себе си. Това растене е малко, но крие въ себе си грамадна енергия. Малкитѣ придобивки на физическия свѣтъ представятъ грамадни енергии въ разумния свѣтъ. Ако на земята израстешъ само една десета частъ отъ милиметъра, въ разумния свѣтъ си придобилъ голѣмъ капиталъ. Малкитѣ придобивки въ главата водятъ къмъ голѣми придобивки на физическия свѣтъ. Като знаете това, не пренебрегвайте малкитѣ величини и придобивки. Отъ разумността на човѣка зависи, какъ ще използва тия придобивки. Проявитѣ на Божественитѣ мисли сж малки, но резултатитѣ имъ сж грамадни. Дръжете се за Божественото. Уповавайте на Бога, защото Той живѣе вѣчно. Той носи въ себе

си вѣчния животъ. Търсите ли мощното, великото, красивото, доброто, въ Бога ще го намерите.

Днесъ хората не виждатъ Бога, не Го разбиратъ и познаватъ, защото въ съзнанието имъ се е натрупала органическа или полу-органическа материя, която прѣчи на тѣхното слънце да изгрѣе. Облацитѣ въ човѣшкото съзнание трѣбва да се разпрѣснатъ, да проникне свѣтлина въ него, да виждатъ нѣщата ясно. Богъ не е нито на слънцето, нито на звездитѣ. Той е извънъ времето и пространството, извънъ този свѣтъ. Докато живѣете въ времето и пространството, нѣщата постоянно се измѣнятъ. Щомъ излѣзете отъ този свѣтъ, нѣщата само се осмислятъ. Поне за моментъ всѣки човѣкъ е могълъ да влѣзе въ свѣта вънъ отъ времето и пространството, да изпита неговата красота. Тя не е външна красота, вследствие на което не се подава на описание. Запримѣрь, вънъ е студено, бурно време, вжтре — сжщо студъ, мракъ, лишения, но вие се чувствувате разположенъ, доволенъ и щастливъ. — Защо? — Влѣзли сте въ свѣта, който е вънъ отъ времето и пространството. Този свѣтъ нѣма никакво отношение къмъ физическия. Ние наричаме този свѣтъ „свѣтъ на чистата мисль“, или неприявенъ свѣтъ. Физическиятъ свѣтъ пѣкъ представя проявления свѣтъ. За да мине отъ проявления въ неприявенъ свѣтъ, човѣкъ трѣбва да бжде смѣлъ, безъ никакъвъ страхъ.

Какво прави човѣкъ, когато минава презъ нѣкаква опасностъ? Той затваря очитѣ си — страхъ го е да гледа. Когато минава отъ едно състояние въ друго, човѣкъ трѣбва да бжде съ отворени очи, отъ нищо да не се страхува. Само така страхътъ ще го напусне. Дето влѣзе животътъ, страхътъ отстъпва. Когато противоречията изчезнатъ, страхътъ отстъпва мѣстото си на любовта. Щомъ си отиде любовта, страхътъ заема мѣстото ѝ. Страхътъ показва, че въ човѣшкия животъ има нѣкаква дисхармония. Страхътъ показва още отклоняването на човѣка отъ правия пътъ. Колкото по-голѣмъ е страхътъ, толкова по-голѣмо е отклоняването на човѣка. Престѣпниците сж крайно страхливи, но се показватъ смѣли. Въ сжщностъ тѣ иматъ голѣмъ вътрешенъ страхъ.

Страхътъ е общъ за всички хора, за всички живи сжщества. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не изпитва страхъ: апашътъ краде, но страхъ го е; учителятъ преподава, но се страхува да не направи нѣкаква погрѣшка. Малко или много, всички хора се страхуватъ. Когато нѣкой казва, че не е страхливъ, това значи, че е разуменъ. И разумниятъ е страхливъ, но понеже дава предимство на разумността, страхътъ остава на последно мѣсто.

Следователно, когато доброто вземе надмощие въ човѣка, страхътъ отстъпва. На мѣстото на страха иде любовта. Дето е любовта, тамъ е животътъ. Дето е животътъ, тамъ

се проявяватъ интеллигентността, благородството, знанието и т. н. Стремете се къмъ живота, за да придобиете всичко, което душата ви желае.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

29. Лекция отъ Учителя, държана на
28. мартъ, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Огъната плоскостъ

Размишление.

Представете си, че виждате единъ човѣкъ, направенъ отъ захаръ. Какво ще бжде положението на този човѣкъ, ако живѣе въ свѣтъ, дето нѣма никакъ вода? Този човѣкъ ще бжде устойчивъ, нѣма да знае, какво нѣщо е смъртъ. Обаче, достатъчно е да се направи една малка дупка на захаръта и да се пусне вода презъ нея, за да стане вглѣбяване въ захаръта. Ако водата минава по-дълго време презъ захаръта, най-после тя ще се стопи. Този човѣкъ, направенъ отъ захаръ, съвсемъ ще изчезне. — Какво ще кажатъ ученитѣ хора за това явление? — Тѣ ще кажатъ, че водата е опасна за захаръта, както и за всички предмети, направени отъ захаръ. — Защо едни вещества сж сладки, а други — горчиви? — На този въпросъ може да се отговори толкова, колкото и на въпроса, защо едни хора сж добри, а други — лоши?

Представете си една плоскостъ, на двата края на която поставяте две тѣла. — Въ какво състояние ще се намиратъ тия тѣла? — Въ покой. — Докога? — Докато плоскостъта е въ покой. Ако плоскостъта, подъ действието

на нѣкаква външна сила, се огъне въ срѣдата, дветѣ тѣла ще излѣзатъ отъ състоянието на покой и ще се стремятъ къмъ срѣдата на плоскостта, дето е станало огъването. Колко по-голѣмо е огъването, толкова по-силно ще се стремятъ тѣлата къмъ центъра на плоскостта. Сжщевременно тия тѣла ще се блѣскаатъ и отскачатъ едно отъ друго, понеже частицитѣ на плоскостта претърпяватъ вътрешно сътресение.

Като се говори за сътресенията на тѣлата и на частицитѣ на плоскостта, лесно се философствува. Обаче, когато става въпросъ за сътресения, които човѣкъ преживява, положението е сериозно. Човѣкъ минава презъ физически и морални сътресения. Не е лесно да преживѣешъ едно морално сътресение. То не е като вѣтъра. Нѣкои морални сътресения сж толкова голѣми, че могатъ да съборятъ човѣка на земята. Тѣ предизвикватъ разривъ на сърдцето. Понѣкога сътресението се отразява върху нервната система. Какво трѣбва да се прави, за да се избѣгнатъ моралнитѣ сътресения? За да се избѣгнатъ моралнитѣ сътресения, човѣкъ трѣбва да познава почвата, върху която живѣе, както и даденитѣ му условия и възможности. Ако не знае тия нѣща, той мисли, както дветѣ тѣла върху плоскостта, че почвата имъ е устойчива. Така мислятъ младитѣ хора. Докато е младъ, човѣкъ мисли, че може да устои на всичко. Моралистѣтъ мисли, че съ морала си може да пре-

одолѣе на всички изпитания и мжчнотии. И младиятъ, и стариятъ сж на кривъ пѣтъ. Тѣ познаватъ устойчивостъта на своята плоскостъ, само когато тя е въ покой. Обаче, когато нѣкоя външна сила действува върху плоскостъта, тя непременно ще се огъне. И човѣшкиятъ характеръ се огъва подъ влияние на външнитѣ сили.

Мнозина казватъ, че могатъ да правятъ, каквото искатъ. Не е така. Тѣ не могатъ да правятъ, каквото искатъ, защото се намиратъ подъ влиянието на сили, външни и вътрешни, на които малцина издържатъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който може да направи нѣщо самостоятелно, независимо отъ участието на други сили. Ако и вие правите това, което вашитѣ дѣди сж правили, не сте свободни хора. Както е ялъ дѣдо ви, така и вие ядете. Както е спалъ, така и вие спите. При това, ядете, когато сте гладенъ, а не когато искате. Човѣкъ не е свободенъ даже и въ мисълъта си. Той е заставенъ да мисли, както му се заповѣдва, а не както и когато самъ иска. Малко хора сж свободни въ мислитѣ и въ чувствата си. Изобщо, човѣкъ се стреми къмъ свобода, но още не е свободенъ.

Когато се говори за свобода, ние имаме предъ видъ свободата на други сжщества, а не нашата. Ние се стремимъ къмъ свободата на висшитѣ сжщества, но до насъ тази свобода още не е дошла. Ние говоримъ и за безсмъртието на човѣка, но, въпрѣки това, виждаме,

че хората около насъ умиратъ. Значи, ние говоримъ за безсмъртието на сжщества, които живѣятъ извънъ времето и пространството. Ние говоримъ и за съвършенъ моралъ, но той още не е проявенъ на земята. Той е достояние на възвишенитѣ сжщества. Тѣй щото, свободата, безсмъртието, моралътъ сж идеали, къмъ които човѣшката душа се стреми. Ще дойде день, когато човѣкъ ще постигне идеалитѣ на своята душа. Какви идеи подържатъ ученитѣ, това не трѣбва да ви смущава. Вслушвайте се въ копнежитѣ на своята душа. Ако се спирате върху това, кой какво подържалъ, дохождате до Калвина, който казвалъ, че всичко въ живота е предопредѣлено, т. е. че човѣкъ нѣма свободна воля. Правъ ли е Калвинъ? Той се основавалъ на думитѣ на Павла, който казва, че едни сждове сж направени за почестъ, а други — за безчестие. Обаче, Цвингли се противопоставилъ на Калвина. Той подържалъ мисълта, че човѣкъ има свободна воля.

Представете си, че нѣкой човѣкъ живѣе въ кофа, въ която събиратъ нечиста вода. Той намира нѣщо за ядене въ кофата и остава въ нея. Като се напълни кофата, слугинята излива водата вънъ, измива кофата и я внася въ къщи, дето отново я пълни съ нечиста вода. Като остане вънъ, човѣкъ се чуди, какво иска слугинята отъ него, че го изхвърля така безмилостно. Той трѣгва следъ нея, намира сжщата кофа и влиза вжтре да си хапне нѣщо. На сутринята слугинята пакъ излива во-

дата вѣнъ, а съ нея заедно и онзи, който е вжтре. Въ случая слугинята е сждбата, която хвърля човѣка вѣнъ, при лошитѣ условия. Човѣкъ се чуди, какво има сждбата противъ него, че го наказва толкова строго. Сждбата даже не подозира, че въ кофата съ нечистата вода е влѣзло сжщество, подобно на жабата, да живѣе тамъ. Ще кажете, че това е предопредѣление на сждбата. Видите ли, че сждбата нѣколко пѣти наредъ ви хвърля отъ едно и сжщо мѣсто, не се връщайте повече тамъ. Тя не ви е турила въ нечистата кофа. Излѣзте вѣнъ, на чистъ въздухъ, на свобода. Щомъ приемете новитѣ условия, ще бждете чистъ сждъ, за почести.

Ще приведа единъ анекдотъ за две учени жаби. Тѣ живѣли въ дома на единъ чифликчия. Често слушали разговоритѣ между чифликчията и жена му. Единъ день чифликчията казалъ на жена си: Много богатъ е станалъ нашиятъ съседъ. Има крави, овце, които дои, вади много млѣко. Отъ млѣкото, прави масло, сирене и го продава. Много пари печели. Жабитѣ чули, че се говори за съседа и си казали: Хайде да отидемъ въ неговата кжща, да видимъ, какви сж тия особени нѣща, които нашиятъ господарь нѣма. Премѣстили се въ кжщата на съседа. Още първата вечеръ тѣ видѣли, че съседътъ внесълъ единъ голѣмъ сждъ, съ нѣкаква бѣла течность. Тѣ си казали: Я да влѣземъ вжтре, да опитаме свойствата на бѣлата течность. Като любозна-

телни, и дветѣ жаби влѣзли заедно. Каква била изненадата имѣ, като видѣли, че тази течност не е като водата, не може да се живѣе тамѣ. Тѣ започнали да се катерятъ по стени-тѣ, да излѣзатъ навънѣ, но брѣговетѣ се указали много стрѣмни. Нѣма какво, започнали да обикалятъ по брѣговетѣ. По едно време една отъ жабитѣ казала: Уморихъ се вече, не мога да обикалямъ, сили нѣмамъ, ще слѣза долу. Слѣзла долу, но вече не излѣзла.

Втората жаба имала още сили. Като обикаляла нагоре-надолу, безъ да знае, какво е станало, тя видѣла една бучка масло въ срѣдата на млѣкото. Качила се на бучката и излѣзла вънѣ. Като се видѣла свободна, тя си въздъхнала и казала: Втори пжтъ не отивамъ да изследвамъ непознати области. Ето, за нашата голѣма любознателностъ дадохме една жертва. Като дошълъ съседътъ, почудилъ се, какъ е влѣзла жабата въ млѣкото. Вие пжкъ ще се чудите, наистина ли съществуватъ учени жаби, които умиратъ по този начинѣ. Жабата е символъ на материализма. Значи, има учени материалисти, които умиратъ при своитѣ научни изследвания въ чужди за тѣхъ области и полета.

Като наблюдавамъ, какъ живѣятъ хората, какъвъ моралъ иматъ, виждамъ, че никога не могатъ да придобиятъ свободата, която желаятъ. Тѣ постоянно грѣшатъ, постоянно падатъ и ставатъ, и следъ всичко това имъ се проповѣдва разкаяние. Днесъ се разкаятъ,

утре пакъ грѣшатъ, пакъ чупятъ главитѣ си. Главитѣ на повечето хора сж пукнати, пълни съ рани. Щомъ пукнете главата си, веднага се разкайвате. Едва започне да оздравява главата ви, вие пакъ сгрѣшите, и отново я пукнете. Единъ день главата ви се счупи, и вие заминавате за онзи свѣтъ, както учената жаба въ млѣкото.

Не е въпросъ до погрѣшките и до разкаянието. Човѣкъ трѣбва да дойде до положение да не грѣши и да не се разкайва. Това значи, придобиване на опитности. Като сгрѣши единъ пжтъ, повече да не грѣши. Щомъ грѣши, той е направенъ отъ захарь. Като го полѣятъ съ вода, ще се стопи. Слушали сте нѣкой да казва: Стопихъ се! — Отъ какво се стопилъ? — Отъ мжка, отъ гнѣвъ, отъ неразположение и т. н. Който се топи, той е направенъ отъ захарь. Ако мине край вода, непременно ще се стопи. Захарнитѣ нѣща се топятъ. Следъ стопяването си тѣ ставатъ горчиви. Наистина, като се топи човѣкъ отвѣнъ, отвжтре става недоволенъ, горчивъ, че изгубилъ формата си. Щомъ изгуби нѣщо, човѣкъ е недоволенъ и горчивъ за загубата, която претърпява.

Сега, да дойдемъ до философската страна на въпроса. Всички хора грѣшатъ ли? Има ли човѣкъ, който да не е грѣшилъ и да не грѣши? Докато живѣе съ заблуждения и съ криви разбирания за живота, човѣкъ всѣкога ще грѣши. Отъ осемъ хиляди години насамъ на хората се проповѣдва все единъ и сжщъ моралъ: като сгрѣши, да се разкае. Какво при-

добива човѣкъ съ разкаянието? Ако само се разкайва и продължава да грѣши, той е избралъ едно палеативно срѣдство, което нищо не ползува. Да грѣшишъ, да се разкайвашъ и пакъ да грѣшишъ, това е положение на пияницата, който седи до срѣдъ нощъ въ крѣчмата. Крѣчмарьтъ го подсѣща веднѣжъ, два, три пжти да си отива, но той не мърда. Най-после крѣчмарьтъ го набива, изтласвка го навънъ и затваря вратата. Честолюбивъ е пияницата, но желанието му да пие е по-силно отъ неговото честолюбие. Като се наспи, на другия день той пакъ отива въ крѣчмата и казва на крѣчмаря: Ти снощи ме би, но дай сега половинъ кило вино, да се примиримъ. Примирятъ се и пакъ започва да пие до забрава, докато крѣчмарьтъ повтори сжщото — набие го и го изтласка навънъ. Ще кажете, че и на това нѣщо има край. Има край, но когато бѣчвитѣ се изпразнатъ. Изкуство е, да се откаже човѣкъ да пие при пълни бѣчви. Изкуство е да престане човѣкъ да грѣши при изпитания и изкушения.

Синьтъ на единъ турски бей билъ голѣмъ пияница. Бащата го съветвалъ по единъ, по другъ начинъ да не пие, но той си продължавалъ своя занаятъ. Единъ день ходжата намислилъ да го уплаши и му казалъ: Синко, знаешъ ли, какво те очаква на онзи свѣтъ? — Не зная. — Като заминешъ за онзи свѣтъ, ще те турягъ въ ада и на врата ти ще закачатъ всички бѣчви, които си изпилъ. — Пълни ли ще бждатъ, или празни? — Пълни, разбира

се.—Щомъ е тъй, радвамъ се, че и тамъ ще мога да пия. Когато бѣчвитѣ се изпразнатъ, и азъ ще престана да пия. Както виждате, съ заплашване погрѣшкитѣ не се исправятъ. Трѣбва да се намѣри начинъ, по който бѣчвитѣ или да се изпразватъ, или да се напѣлватъ съ сладко вино, което да не упоява.

Човѣкъ трѣбва да живѣе разумно, да премахне всички съблазни отъ пѣтя си. Каквото и да прави, съблазнѣта неизбѣжно ще дойде, но той трѣбва да бѣде внимателенъ, да не налети на нея. Налети ли на нѣкоя съблазнѣ, човѣкъ може да счупи крака си, или да извади окото си.

Единъ младъ момъкъ обичалъ да гледа презъ дупкитѣ на прозорцитѣ, дето момитѣ се събирали на седѣнки, да види, кои моми сѣ тамъ и какво правятъ. Една вечеръ, като били събрани на седѣнка, една шеговита мома пѣхнала въ една отъ дупкитѣ на прозорцитѣ единъ гвоздей. По старъ навикъ, момъкътъ и тази вечеръ дошълъ да надзърне презъ дупчицата, да види, какво правятъ. Още отдалечъ той забелязалъ, че презъ дупчицата не свѣти. Помислилъ си, че огнѣтъ е изгасенъ и решилъ да се наведе къмъ дупчицата, дано разбере, какво правятъ момитѣ на седѣнката. Като се навелъ близо до дупчицата, той извикалъ отъ болка — ударилъ окото си въ гвоздея. Трѣбваше ли момата да се шегува по такъвъ начинъ? Не е добре, че момъкътъ надзърта презъ дупчицата, но момата не трѣбваше да се шегува та-

ка. Хората не обичатъ да ги гледатъ, какво правятъ у дома си. Обича ли апаштъ да го наблюдаватъ, когато е влѣзълъ въ нѣкоя къща да краде? Обаче, момъкътъ пакъ не се отказалъ отъ навика си, да назърта презъ прозорцитѣ. Следъ като ималъ опитността съ гвоздеа, той станалъ по-внимателенъ. Пакъ надзърталъ презъ прозорцитѣ, но предварително опитвалъ съ ржката си, да нѣма гвоздей, или друго нѣщо, което да му причини нѣкаква болка. Шегата, съ която си послужила момата, била палеативно сръдство, което не могло да възпита момъка.

Следователно, който мисли, че ще се домогне до истината, като надзърта презъ дупкитѣ на прозорцитѣ, е на кривъ пѣтъ. Отъ гледането презъ дупкитѣ е произлѣзълъ шпионажътъ. Всѣки, който гледа презъ дупки, да види, какво правятъ хората, може да стане шпионъ.

Сега, да се върнемъ къмъ въпроса за плоскостта. Докато плоскостта е въ покой, и тѣлата, които сж върху нея, сж въ покой. Щомъ плоскостта се огъне, тѣлата започватъ да се търкалятъ, да се блѣскатъ едно въ друго. — Защо се блѣскатъ? — Интереситѣ имъ се различаватъ. Всички знаете, че земята е валчеста. Защо Провидението не я направи вдлѣбната? Коя отъ дветѣ форми щѣше да бжде по-добра: валчестата, както е сега, или вдлѣбната? Ако е въпросъ за вдлѣбнати́на, донѣкжде ние имаме представа за такъвъ животъ. За-

примѣръ, въ морално отношение хората живѣятъ въ огънатъ, т. е. вдлъбнатъ свѣтъ. Тази е причината, поради която хората не сж свободни, нито пъкъ могатъ да издържатъ на възвишенъ моралъ.

Представете си, че нѣкой човѣкъ е гладувалъ осемъ деня и трѣбва да мине презъ нѣколко фурни. Хлѣбоветъ се виждатъ отвънъ, отдалечъ миришатъ, току-що сж извадени, но фурниджииѣтъ отсѣтствуватъ. Може ли гладниятъ човѣкъ да мине покрай фурната и да не си вземе единъ хлѣбъ? Ако може да издържи да мине спокойно презъ първата фурна, предъ втората нѣма да издържи. Ако има силенъ характеръ и устойчивостъ, може да мине и втората, и третата, и четвъртата фурна. Дойде ли, обаче, до петата, той ще влѣзе вътре, ще вземе единъ хлѣбъ и ще каже: Не мога повече да издържамъ. Макаръ че фурниджията го нѣма, безъ позволение ще си взема хлѣбъ. Гладенъ съмъ, осемъ деня не съмъ ялъ! Ако искаше да не взиматъ хлѣбоветъ му безъ позволение, той трѣбваше да бже въ фурната си. Той трѣбва да има човѣщина, да не ме преследва. Ако го чакамъ да дойде, ще умра отъ гладъ. Явява се въпросътъ: има ли право гладниятъ човѣкъ да вземе хлѣбъ безъ позволение на фурниджията? — Има право, разбира се. Той нѣма право да извърши това престѣпление, само когато се намира на плоскостъ, която е въ покой. Обаче, щомъ плоскостъта се огъне, безъ да иска

вече, той е принуденъ да върши престжпления. Колкото повече се огъва плоскостъта, толкова по-голѣмо право иматъ хората да вършатъ това, което ония на неогънатата плоскостъ не си позволяватъ.

Сегашниятъ животъ, въ който хората създаватъ закони, прилича на огъната плоскостъ. Отъ день на день плоскостъта повече се огъва, въпрѣки това хората искатъ да запазятъ едни и сѣщи отношения. Това е невъзможно. Всѣки говори за моралъ, а огъва плоскостъта, на която стои. Искате ли да имате моралъ, не огъвайте плоскостъта. Моралътъ е цененъ само при неогъната плоскостъ. Огънешъ ли плоскостъта си, каквото да правишъ, не можешъ да не си причинишъ нѣкаква пакостъ. При огънатата плоскостъ главата ти непременно ще бжде пукната нѣкъде.

Мнозина мислятъ, че човѣкъ е свободенъ. Който мисли така и се чувствува свободенъ, той се намира на неогънатата плоскостъ на своя животъ. Той живѣе при благоприятни условия, не знае, какво представятъ неблагоприятнитѣ условия на живота. Единъ день и неговата плоскостъ ще се огъне, условията му ще се влошатъ, и той ще разбере, че не е свободенъ. При тѣзи условия на живота, невъзможно е да се говори за високъ моралъ. Да изучавате характера на човѣка, това значи, да изучите огънатитѣ плоскости въ него. Едни отъ огънатитѣ плоскости на човѣка представятъ неговитѣ мисли и чувства. Колкото по-

огънати сж плоскоститѣ на човѣшкитѣ мисли и чувства, толкова по-мъчно той се владѣе. Видите ли човѣкъ съ неустойчивъ характеръ, ще знаете, че една отъ плоскоститѣ на неговия животъ е огъната. Който е огъналъ плоскостъта на своитѣ мисли, той не може да разсждава правилно. Крадецътъ, разбойникътъ отказватъ, че сж извършили нѣкакво престѣпление. Колкото повече се оправдаватъ, толкова повече огъватъ плоскостъта на своитѣ мисли и чувства. Нѣкой казва, че нѣкога вѣрвалъ въ нѣщо, а сега не вѣрва.—Защо сега не вѣрва? Друго убеждение ли има? — Нѣма друго убеждение, но плоскостъта, на която стои, се огънала.

Сега, да видимъ, какво трѣбва да прави човѣкъ, да не огъва своята плоскостъ. Той трѣбва да се вгълби въ себе си, да обърне вниманието си върху възможноститѣ, които му сж дадени. Условията на човѣка сж вънъ отъ него, а възможноститѣ, чрезъ които може да използва условията, сж въ самия него. Следователно, задачата на всѣки човѣкъ е да използва даденитѣ условия чрезъ вътрешнитѣ си възможности. Само при това положение той може да бжде господарь на последствията въ своя животъ. Причинитѣ на нѣщата сж въ причинния свѣтъ, а последствията — на земята. Значи, хората живѣятъ въ последствията. Казвате, че всѣко нѣщо има причина и последствие.

Два момъка се сбиватъ и въ борбата единиятъ убива другия. — Коя е причината за това убийство? — Нѣкоя мома. Момата има отношения и съ двамата, чрезъ което събужда тѣхната ревностъ. Момъкътъ, който остава на земята, се оженва за момата. Другиятъ заминава за онзи свѣтъ. Ако не бѣше заминалъ за онзи свѣтъ, другарьтъ му нѣмаше да се ожени. — Какъ ще се примири убитиятъ? — Като се прероди. Той ще се роди въ дома на младитѣ. Значи, детето, което родятъ, ще бѣде убитиятъ момъкъ. Ще кажете, че тѣ не го искатъ. Това не зависи отъ тѣхъ. Който отнема живота на нѣкого, той му дължи другъ животъ. Засега човѣкъ не е свободенъ. И като се жени не е свободенъ, и като ражда, пакъ не е свободенъ. Никой не се жени по свобода. Или майка му ще го ожени, или баща му, или приятелитѣ му или обществото. Мойсей, който бѣше великъ адептъ, трѣбваше да се ожени, за да се прероди чрезъ него убитиятъ египтянинъ. Той отне животъ и трѣбваше да плати пакъ съ животъ.

Животътъ на съвременнитѣ хора е животъ на последствия. Каквото сж сѣли нѣкога, това жънатъ. За да разбератъ последствията, тѣ трѣбва да знаятъ причинитѣ на нѣщата. Нѣкой момъкъ иска да се ожени за една мома, само затова, че я обичалъ. Обичьта е последствие на нѣкаква причина. Ако знаеше причината за обичьта си къмъ момата, той не би се оженилъ за нея. Щомъ се ожени, лю-

бовъта му ще изчезне. Щомъ се оженятъ, тѣ ще изгубятъ свободата си. — Ама срещнали се. — Това нищо не значи. Като дойдатъ въ близко съприкосновение, тѣ се сблъскватъ; щомъ се сблъскатъ, изгубватъ сжщо свободата си. Ще кажете, че това е теория. То е другъ въпросъ. Ако теорията се потвърждава въ живота, тя става практика. Дали е вѣрно това, което говоря, или не, резултатитѣ показватъ. — Защо умиратъ хората? — Защото живѣятъ неразумно. Неразумниятъ животъ всѣкога свършва съ смъртъ. Въ разумния животъ нѣма споръ, нѣма недоразумения, нѣма смъртъ. Въ неразумния животъ всѣкога има стълкновения, които говорятъ за дисхармония между сжществата въ този животъ. Колкото пжти да се женишъ въ този животъ, въ края на краищата жената ти нѣма да остане при тебе — по нѣкакъвъ начинъ ще я изгубишъ. — Ама, азъ я обичамъ. — Щомъ обичашъ, ти не можешъ да ограничавашъ, но и тебе не могатъ да ограничаватъ.

Подъ понятието „женитба“ ние разбираме идеални отношения между разумни сжщества. Ако две рѣки се съединятъ и образуватъ по-голѣма рѣка, това показва, че отношенията между тѣхъ сж разумни. Така ли става съ хората, които се женятъ? Сливатъ ли се мжжѣтъ и жената? Образуватъ ли единъ човѣкъ, по-голѣмъ, по-пълноводенъ, съ повече животъ? Ако това не става, хората иматъ механическо разбиране за женитбата. Ако мж-

жътъ бие жена си, или жената бие мъжа си, това женитба ли е? Ако учителят немилостиво бие учениците си, учение ли е това? Боятъ е допуснатъ, но той нѣма нищо общо съ любовта. Женитба, която не се основава на любовъ, нѣма нищо общо съ разумното отношение между душите. Знание, което не се предава и приема съ любовъ, нѣма отношение къмъ истинското знание.

Следователно, докато мислитъ и чувствата сж огънати, човекъ всѣкога ще бжде изложенъ на страдания. Страдате ли, ще знаете, че плоскостта ви нѣкъде е огъната. Птиците отчасти разрешиха въпроса на огънатата плоскостъ. Тѣ си направиха крила, съ които избѣгватъ стълкновенията и сблъскванията въ живота. Щомъ плоскостта имъ се огъне, тѣ веднага се повдигатъ нагоре. Обаче, и при това положение може да стане частично сблъскване, но въ рѣдки случаи. — Какво да прави човекъ, като нѣма крила? — Той нѣма крила, но умъ има. Щомъ се сблъска, той трѣбва да мисли. Мисълта повдига човека нагоре, както крилата повдигатъ птицата.

Мнозина подържатъ мисълта, че човекъ трѣбва да бжде мораленъ. Тѣ говорятъ за моралъ, а подразбиратъ сила. Нѣкой седи предъ торбата си съ пари и мисли, какво да прави съ това богатство. Край него минава единъ човекъ, взима торбата му и бѣга. Обаче, собственикътъ на торбата е по-силенъ, настига апаша, взима торбата си и го набива. Апашътъ

казва, че торбата е негова. Случаенъ свидетелъ настоява, че торбата е на апаша, но собственикътъ туря торбата си на рамо и я нася у дома си. Кжде е моралътъ тукъ? Ние виждаме силата на човѣка, но не морала му. Случва се нѣкога, че апашътъ е по-силенъ. Той удря нѣколко плесници на собственика, събаря го на земята и бѣга. Кжде е моралътъ? И тукъ нѣма моралъ. Моралътъ се заключава въ разумността на човѣка. Щомъ имашъ торба, пълна съ скжпоценности, не я носи съ себе си. За да не изкушавашъ другитѣ, скрий касата си съ златото, никой да не я вижда. Морална постжпка е онази, която не изкушава хората.

Всѣки човѣкъ носи въ себе си мисли, чувства и впечатления, които сж отъ такъвъ характеръ, че щомъ се проявятъ, той самъ може да се изкуси отъ тѣхъ. Тѣ представятъ слабата страна на човѣка. Всѣки човѣкъ има поне една слаба страна, която въ даденъ моментъ може да го подхлъзне. Отъ гледището на астрологията, ако направите хороскопъ на нѣкой човѣкъ, можете да опредѣлите точно годината, деня и часа, когато ще се случи нѣкое важно събитие въ живота му, което да има сждбоносно значение за него. Ако е разуменъ, той може да избѣгне това събитие. На това, именно, се основава упованието ни въ Божията милость и снисхождение. Понеже Богъ знае, че ние живѣемъ въ огънатъ свѣтъ, дето изку-

шенията сж неизбѣжни, затова е готовъ всѣкога да прощава.

Когато се запитвате, защо трѣбва да прощавате, отговорете си: Азъ трѣбва да прощавамъ на всѣки, който живѣе върху огънатата плоскостъ. Който попадне въ такава плоскостъ, непременно ще грѣши. Който грѣши, самъ се пита, защо е трѣбвало да попадне при условия да грѣши. Много естествено. Като си влѣзълъ въ огънатата плоскостъ, ще грѣшишъ, ще опитвашъ горчевинитѣ на живота, ще се изкушавашъ, ще падашъ и ставашъ. Запримѣръ, нѣкой се дави въ водата. — Защо? — Попадналъ е въ огънатата плоскостъ. Щомъ го извадятъ отъ водата, той е стѣпалъ на равнина. Който и да е, щомъ попадне въ огънатата плоскостъ, дето много вода се е събрала, не може да не се дави. Ако земята представляше равнина, нѣмаше да има вода по нея. Понеже земята е огъната плоскостъ, много вода се събира въ вдлъбнатинитѣ ѝ. Безъ да искатъ, хората попадатъ въ дълбоки-тѣ води на земята и се давятъ. Дойде ли нѣкой да ги спаси, тѣ благодарятъ за доброто, което имъ е направено. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да е спасенъ отъ удавяне и да не е признателенъ и благодаренъ на своя спасителъ.

Като разглеждаме въпроса за огънатата и неогънатата плоскостъ, ние дѣлимъ хората на две категории: първата категория хора сж ония, които сж майстори да превръщатъ не-

огънатитѣ плоскости въ огънати; втората категория хора сж ония, които сж майстори да изправятъ огънатитѣ плоскости. Значи, хората сами създаватъ огънатитѣ плоскости, въ които се давятъ и грѣшатъ. Съ други думи казано: хората сами опетниха живота си. Сегашниятъ редъ и порядъкъ въ свѣта е редъ и порядъкъ на огънатитѣ плоскости. При такъвъ редъ и порядъкъ погрѣшките сж неизбѣжни. Тази е причината, поради която днесъ на земята има повече грѣшни хора, а по-малко праведни. Задачата на сегашнитѣ учени, вѣрващи, моралисти е да поставятъ гладния, жадния, недоспалия се на такова мѣсто, че да не грѣшатъ. Обаче, само при огънатата плоскост човѣкъ може да изучи своето вътрешно естество. Само при огънатата плоскост човѣкъ има възможность да грѣши, да страда и да се изправя. Докато е на равнина, той всѣкога минава за праведенъ и чистъ. Като страда, човѣкъ се учи, какъ да живѣе. Чрезъ страдания той придобива опитности, които го правятъ разуменъ. Само разумниятъ може да се освободи отъ страданията. Христосъ казва: „Азъ съмъ живиятъ хлѣбъ, който е слѣзълъ отъ небето. Азъ съмъ живата вода“. Може ли да огладнѣе онзи, който носи въ себе си живия хлѣбъ? Може ли да ожаднѣе онзи, който носи въ себе си живата вода? Когато носи живия хлѣбъ и живата вода въ себе си, човѣкъ не може да грѣши. Той е доволенъ и отъ хлѣбъ, и отъ вода, защото живѣе въ изобилие.—Какъ

може да придобие човѣкъ живия хлѣбъ и живата вода? — Като се домогне до любовта. Любовта е единствената сила въ свѣта, която освобождава човѣка отъ грѣшки и престѣпления. — Когато любовта влѣзе въ човѣшкото сърдце, мждростта — въ човѣшкия умъ, а истината — въ човѣшкото тѣло, човѣкъ е въ състояние вече да изправи огънатитѣ плоскости, да преобрази своето естество.

Следователно, търсите ли разрешаване на въпроситѣ, търсете ги въ любовта. Любовта разрешава всичко. Тя изключва всѣкакви закони и ограничения. Какъ ще кажете на човѣка на любовта да не грѣши, когато любовта сама изключва всички грѣшки и престѣпления. Любовта се движи по равнина. Обаче, дойдете ли до безлюбието, въпросътъ е поставенъ по-особено. Безлюбието се движи изключително по огънати плоскости. Нѣкой казва, че страда отъ любовъ. — Това е невъзможно. Той страда отъ нѣкакво непостигнато желание, а не отъ любовъ. Като люби, човѣкъ има на разположение всичко. Щомъ има всичко, той не може да страда. Човѣкътъ на любовта живѣе въ Цѣлото. Дето е Цѣлото, тамъ никакви противоречия не съществуватъ. Когато организъмътъ на човѣка е здравъ, всички негови удове сж въ пълна хармония. Когато организъмътъ заболѣе, хармонията между отдѣлнитѣ органи се нарушава. Щомъ органитѣ на човѣшкото тѣло изгубятъ правилнитѣ отношения помежду си, клеткитѣ имъ се индивидуа-

лизиратъ, и въ цѣлия организъмъ наставка борба. Това значи нарушаване на връзката между частитѣ на Цѣлото. Когато не може да изпълни своето предназначение като душа, човѣкъ нарушава единството си съ Бога.

Казва се, че човѣкъ трѣбва да вѣрва. — За каква вѣра се говори? — Има смисълъ човѣкъ да вѣрва, но така, че да държи връзката си съ Цѣлото, като частъ отъ Него. Само тази вѣра спасява човѣка и осмисля неговия животъ. Ако връзката се скжса, и човѣкъ остане вънъ отъ Цѣлото, той е изложенъ на голѣми опасности. Много естествено. Щомъ човѣкъ е вънъ отъ Цѣлото, То не може да се грижи за него, да го контролира. Ако синътъ живѣе далечъ отъ родителитѣ си, нѣма никаква връзка съ съ тѣхъ и върши погрѣшки, родителитѣ му не могатъ да го спасятъ. Колкото и да страдатъ за него, колкото и да искатъ да му помогнатъ, тѣ сж безпомощни. Синътъ е вънъ отъ тѣхъ, като цѣло, вследствие на което тѣ не могатъ да му помогнатъ. — Защо не могатъ да му помогнатъ? — Защото и тѣ сж скжсали връзката си съ Цѣлото. — Коя е причината за скжсване на тази връзка? — Непослушанието. То води къмъ погрѣшки и престѣпления.

Човѣкъ не се е освободилъ още отъ грѣха на първитѣ човѣци. Затова е казано, че малко сж праведнитѣ хора на земята. — Какво трѣбва да стане съ човѣка, за да се освободи отъ грѣшния животъ? — Да се роди отново, не отъ майка и отъ баща, но отъ

вода и отъ Духъ. Докато се ражда отъ майка и отъ баща, човѣкъ всѣкога ще грѣши. Христосъ казва: „Роденото отъ плътта, плътъ е; роденото отъ Духа, духъ е.“ Докато се раждатъ отъ плътъ, хората всѣкога ще грѣшатъ, ще остаряватъ, ще умиратъ, ще ги погребватъ, коститѣ имъ ще се разхвърлятъ по лицето на земята. Следъ всичко това се проповѣдва, че като умре, човѣкъ отива на онзи свѣтъ. Всички хора ги изпращатъ на онзи свѣтъ, но никой нѣма опитности отъ онзи свѣтъ. Чудно нѣщо! Всѣки слиза отъ онзи свѣтъ, но никакви спомени не носи за него.

Сега азъ развивамъ различни теории предъ васъ, защото искамъ да ви предпазя отъ страдания. Всѣки отъ васъ се намира въ една малка лодка, съ която може да пѣтува край брѣга на морето. Влѣзете ли въ вътрешността, при голѣмитѣ дълбочини, нищо нѣма да остане отъ васъ. Вие не сте влѣзли още въ онзи грамаденъ параходъ, който спокойно пѣтува презъ океана на живота. Лодката, съ която пѣтувате, представя сегашнитѣ ви разбирания. Съ тѣзи разбирания вие не можете да издържите на изпитанията въ живота. Нови разбирания, новъ моралъ сж нужни за васъ, за да преминете океана на живота. Това значи герои. Вие сте минали презъ малки изпитания, но не сте дошли още до другия брѣгъ на живота. Единъ день, когато минете отъ единия край на живота до другия, вие ще бъдете истински герои. Тогава ще минете свободно и по огъна-

тата плоскостъ безъ никакви пертурбации. Докато не е станалъ герой, човѣкъ носи помалка отговорностъ. Че огъналъ плоскостъта, че падналъ въ нея, отговорностъта му е малка. — Ама защо падналъ? Какъ стана това падане?

Единъ день Настрадаинъ Ходжа покривалъ кжщата си и, по невнимание, падналъ и навехналъ крака си. Който го срѣщалъ, все го питалъ: Какъ падна, Настрадаинъ Ходжа? Не можа ли да бждешъ по-внимателенъ? На всички той обяснявалъ, какъ падналъ, какъ навехналъ крака си. Най-после се отегчилъ да дава обяснения за падането си и, като дошълъ стотниятъ съ сжщия въпросъ, той го запиталъ: Чудно нѣщо! Не се ли намѣри досега поне единъ човѣкъ, който да е падалъ и да знае, какъ се пада? Бѣхъ невнимателенъ, паднахъ, навехнахъ крака си. Нѣма ли човѣкъ, който може да ми поправи крака? — Това не е наша работа, отговаряли всички и продължавали пжтя си. Когато пита за нѣщо, човѣкъ трѣбва да е готовъ да даде съветъ или мнение по този въпросъ, да се изправи извършената погрѣшка.

Днесъ всички хора считатъ, че иматъ право да се интересуватъ, кой какъ падналъ, какъ навехналъ крака си, а нѣматъ право да му се притекатъ на помощъ. Това е криво разбиране на свободата. Щомъ имашъ право да питашъ нѣкого, защо и какъ е падналъ, та си изкълчилъ или счупилъ крака още по-голѣмо право имашъ да му намѣстишъ крака. Вслед-

ствие на криворазбраната свобода, хората сами си създават ненужни страдания и изкушения. Ще знаете, че колкото по-огъната е плоскостъта, на която живѣете, толкова по-голъми ще бждатъ и страданията ви. — Кой е изходниятъ пжтъ за освобождаване отъ ненужнитѣ страдания? — Знанието. Ще знаете, че съ сегашния моралъ и съ сегашнитѣ си разбирания нищо не можете да постигнете. Вие се нуждате отъ моралъ, на който да разчитате въ всички времена и епохи.

Сега, като говоря за огънатата плоскостъ, вие не трѣбва да се плашите. Каквото и да правите, щомъ сте въ огънатата плоскостъ, неизбѣжно ще грѣшите. Обаче, вината не е въ васъ, но въ онзи, който е билъ на равнината и тамъ извършилъ престѣпление, съ което станалъ причина да се огъне плоскостъта. Когато човѣкъ се намира на плоскостъта и нѣма желание да обсеби нѣщата, тя остава равна. Обаче, яви ли се въ него желание за обсебване, плоскостъта започва да се огъва. Като знаете това, пазете се отъ ония желанія за обсебване, които огъватъ моралната плоскостъ на човѣка. Често хората несъзнателно огъватъ своята морална плоскостъ, но, въпрѣки това, се натъкватъ на голѣми морални сътресения. Понеже всѣки самъ е огъналъ своята морална плоскостъ, самъ ще я изправи. Ако не може да я изправи, той нѣма условия за развитие. Новиятъ моралъ има за задача да научи човѣка, какъ да оправя огънатата пло-

скость на своя мораленъ животъ. Докато плоскостъта на вашия мораленъ животъ е огъната, вие не можете да използвате нито условията, нито възможноститѣ, които ви сж дадени.

Следователно, когато механическитѣ закони въ човѣшкия животъ се предаватъ съ езика на новия моралъ и станатъ приложими въ новия животъ, огънатитѣ плоскости могатъ да се изправятъ. Представете си, че единъ знаменитъ лѣкаръ, капацитетъ по всички болести, тръгне да пжтува инкогнито по свѣта, безъ петъ пари въ джоба си. Знания има, но никой не го търси, никой не знае за неговата известностъ. Следъ като гладувалъ осемъ деня, той се научава, че въ града, въ който е слѣзълъ, дъщерята на единъ голѣмъ милионеръ-банкеръ е на смъртно легло. Десетъ души лѣкари я лѣкуватъ, но не могатъ да ѝ помогнатъ. Видниятъ лѣкаръ, който е влѣзълъ въ огънатата плоскостъ на своя животъ, отива при бащата на болното момиче и казва: Азъ мога да излѣкувамъ дъщеря ти. — Колко искашъ? — Единъ милионъ. — Ще ти дамъ, но да я излѣкувашъ. — Ако не я излѣкувамъ, нищо нѣма да взема. Милионерътъ е условие да се прояви знанието на знаменития лѣкаръ и неговитѣ възможности, чрезъ които да изправи своята огъната плоскостъ.

Следователно, за да изправи своята огъната плоскостъ, човѣкъ трѣбва да разполага съ знание, съ изкуство, съ музика. Способно-

ститѣ и силитѣ, съ които разполагате, трѣбва да приложите, както за ваша полза, така и за полза на ближнитѣ си. Ще кажете, че цигуларѣтъ свири за свое удоволствие. Той не свири само за удоволствие, но и да се прехрани. Той е гладувалъ нѣколко деня и събралъ около себе си моми и момци да играятъ, но същевременно да имъ покаже, че човѣкъ трѣбва да има нѣкакво знание или изкуство, на което да разчита въ всички трудни моменти на живота си. Ако не знаеше да свири, да събира момитѣ и момцитѣ на хоро, гладенъ щѣше да ходи.

И тъй, знанието е необходимо за разбиране на живота и на отношенията, които съществуватъ между живитѣ същества. Щомъ е така, не казвайте, че условията сж лоши, или че животътъ е лошъ. Лоши условия и лошъ животъ съществуватъ само за невежитѣ. Добри условия и добъръ животъ съществуватъ за онѣзи, които знаятъ законитѣ на живота и на природата и ги прилагатъ правилно.

Новото възпитание се стреми да помогне на хората да проявятъ доброто, силата въ себе си. Да бжде човѣкъ добъръ, това значи, да се движи по плоскостъта, безъ да я огъва. Да бжде силенъ, това значи, да изправя огънатата плоскостъ на своя животъ. Силенъ човѣкъ е онзи, който е придобилъ истината. Като има вътрешна сила, човѣкъ може да изправи всички навици отъ миналото и да трѣгне по неогънатата плоскостъ. Запримѣръ, ако има

вътрешна сила и познава истината, клептоманътъ може да се справи съ своя лошъ навикъ да краде. Той краде несъзнателно и после се чуди, защо му трѣбватъ тия предмети. Плюшкинъ, единъ отъ героитѣ на „Мъртвитѣ души“ отъ Гоголя, събира, каквото намѣри по улицитѣ, по чешмитѣ: петала, гвоздеи, стомни и др. Той ги събира у дома си, трупа ги на едно мѣсто, безъ да знае, защо му сж. Мнозина представятъ типове, подобни на Плюшкина. Домътъ имъ е пълненъ съ стари вещи, останали отъ миналото. Обаче, всичко това трѣбва да се изхвърли навънъ, и въ човѣка да остане само сжщественото. Човѣкъ трѣбва да се освободи отъ всички лоши навици, наследени отъ миналото, и да остане съ онази първична чистота въ себе си, която създава неговия характеръ. И отдѣлния човѣкъ трѣбва да се пречисти, но и обществото трѣбва да се пречисти и нагоди споредъ законитѣ на разумната природа.

Огънатитѣ плоскости трѣбва да се изправятъ. Само тогава хората ще могатъ да живѣятъ разумно и свободно. Само по този начинъ ще се избѣгнатъ изкушенията. Докато има бедни, онеправдани, гладни, всѣкога ще има изкушения. Изкушенията пъкъ ще създаватъ условия за погрѣшки и престжпления. Казвате, че Господъ ще промисли за гладнитѣ, за беднитѣ, за онеправданитѣ. Господъ е промислилъ и непрестанно мисли за тѣхъ, но и богатитѣ трѣбва да мислятъ.— За-

що? — Защото Богъ дава изобилно храна и блага за всички хора, но нѣкои заграбватъ тия блага, складиратъ ги и се осигуряватъ. Богъ дава, а хората заграбватъ богатата и не даватъ на беднитѣ. Постоянно слушате да морализиратъ бедния: Не кради, не убивай, не пожелавай чуждото! Добъръ е този моралъ, но той се отнася еднакво до всички хора — богати и бедни, силни и слаби. Истинскиятъ моралъ подразбира да се проповѣдва истината еднакво на всички. Всѣки трѣбва да отвори ушитѣ си за истината и да слуша, какво тя му говори. Възпитайте себе си, да не си създавате затвори. Всѣка погрѣшка, всѣко престѣпление представя затворъ, въ който човѣкъ самъ се огражда и ограничава. Човѣкъ самъ е направилъ затвора, самъ ще го разруши. Той самъ може да се освободи отъ неджзитѣ; самъ може да отвори вратата на затвора и да си каже: Излѣзъ на свобода и живѣй по новъ начинъ!

— Само проявената Божия Любовъ носи пълния животъ.

*

30. Лекция отъ Учителя, държана на 4. априлъ, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Хармониченъ изборъ

Т. м.

Напишете на дъската следнитѣ думи: бла-
гость, носи, душа, животъ, младость, пълна,
добрини, радость.

Опитайте се да съчетаете тѣзи думи та-
ка, че да образувате едно смислено изречение.
Можете да си послужите съ съюзи и предлози.
Ако ви кажатъ, че отъ съчетанието на тия
думи зависи благо на вашия животъ, вие ще
употрѣбите всичкото си внимание и знание, да
излѣзе изречението по-смислено. Прочетете нѣ-
кои отъ написанитѣ изречения.

Четоха се изреченията: Душа, пълна съ
благость и добрини, носи животъ, младость
и радость. Благостта носи животъ на душата,
а добринитѣ пълнятъ младостта съ радость.

Кои думи наричаме производни? — Произ-
водни думи сж тѣзи, които иматъ еднакъвъ ко-
ренъ съ дадена дума, но се различаватъ само
чрезъ представкитѣ и наставкитѣ. — Какъ ми-
слите, отде произлиза благостта? — Отъ Бога.
— А душата? — Пакъ отъ Бога. — Обаче, за
да се роди нѣщо, трѣбва да се съединятъ два
полюса. Въ случая, за да се роди душата,
любовта и мждростта се съединили и образу-

вали едно цѣло. Душата пѣкъ се проявила на земята чрезъ човѣка. Душата е сждъ, чрезъ който животътъ се проявява. Ако извадите любовта и мждростта отъ душата, тя ще се разпадне. Първа слиза душата, а следъ нея — животътъ. — Какво носи животътъ? — Младостъ? — А младостта? — Добрини и радостъ. Значи, душата е пълна съ добрини и радостъ.

Сега можете да направите още нѣколко опити, да наредите думитѣ въ логическа последователностъ. Каква разлика намирате между думитѣ „душа“ и „духъ“? Тѣ сж два кло-на отъ едно и сжщо дърво. Душата носи това, което излиза отъ любовта, а духътъ — това, което излиза отъ мждростта. Любовта създава единъ свѣтъ, а мждростта — другъ, съвършено различенъ отъ първия. Нѣкои казватъ, че благостта излиза отъ душата. Ако е така, защо хората не сж благи? Едно отъ изреченията, което съчетахте отъ даденитѣ думи, бѣше следното: Благостта носи добрини и радостъ и пълни душата съ животъ и младостъ. Опитайте се да предадете на това изречение поетична форма. Благостта, наистина, носи младостъ и радостъ, но казано е въ Писанието, че благъ е само Богъ. Благостта е външна проява на Бога. Той първо е Любовь и Мждростъ, а после е благъ. — Къмъ кого проявява благостта? — Къмъ сжществата, които сж излѣзли отъ Него. Преди да роди деца, бащата е любовь и мждростъ. Щомъ роди, той проявява благостъ къмъ тѣхъ. Човѣкъ може да се

отнесе благо само къмъ сжщество, подобно на себе си. При това, благодѣта се проявява само чрезъ човѣкъ, въ когото душата е изявена.

Представете си, че наредите даденитѣ думи на петъ полички, поставени на известно разстояние една отъ друга. Ако на първата поличка поставите думата радостъ, на втората — пълни и добрини, на третата — животъ и младостъ, на четвъртата — благодѣ и носи, а на петата — душа. Около поличкитѣ обикалятъ хора на различни възрасти и височини, всѣки иска да вземе по една дума. На седемгодишното дете, което едва достига първата поличка, ще се падне думата „радостъ“; на 14-годишния юноша ще се паднатъ думитѣ „пълни и добрини“; на 21-годишния младежъ ще се паднатъ думитѣ „животъ и младостъ“; на 28-годишния ще се паднатъ думитѣ „благодѣ и носи“, а на 35-годишния — думата „душа“. Значи, всѣки ще си вземе думитѣ, които сж поставени на опредѣлената за него поличка. Това показва, че всички нѣща сж поставени на мѣстата си, и всѣки попада на тия отъ тѣхъ, за които съзнанието му е будно. Запримѣрь, съзнанието на детето е будно само за първата поличка. Въ този смисълъ, казваме, че за всѣки човѣкъ е важна онази дума, която въ даденъ моментъ първа достига до съзнанието му. — Коя дума е най-важна за васъ днесъ? — Животъ. — Човѣкъ трѣбва да разбира живота, за да използва разумно благата, които той носи. Животътъ носи радости,

но сжщевременно носи и страдания. Ако разбира живота, човѣкъ се ползува еднакво и отъ радоститѣ, и отъ страданията, като необходими условия за развитието му. Най-стара дума е душата, затова всички ѝ се подчиняватъ. Тя се скрива нѣкъде и мълчи, слуша, какво говорятъ. Тя всѣкога заема последно мѣсто, но всички ѝ служатъ, като на царска дъщеря. Дето спре, веднага става центъръ, всички се събиратъ около нея. — Кое е отличителното качество на душата? — Младостъта. Да бждешъ вѣчно младъ, каквато е душата, това значи, да носишъ въ себе си всички възможности за постигане на своитѣ идеали. Да бждешъ младъ, това значи, да използвашъ условията, които ти сж дадени за растене и развитие. Човѣкъ се е развивалъ и продължава да се развива, но това не значи, че е започналъ отъ най-малкитѣ форми въ растителното и животинското царства.

Ще обясня тази мисълъ съ следния примѣръ. Представете си, че имате дете, което започвате да фотографирате отъ първия день на живота му и го фотографирате всѣки день, до края на неговия животъ. Ако това дете расте, развива се и дойде до 50 годишна възраст, вие ще имате отъ този човѣкъ много фотографии. Като наредите всички фотографии една до друга, виждате, какъ постепенно той се измѣнялъ. Фотографиитѣ ли го измѣниха, тѣ ли го създадоха, или той ги създаде? Отъ гледището на еволюцията, ние можемъ да ви-

димъ всички форми, презъ които душата е минала. Въ сжщностъ, формата ли е дала нѣщо на човѣка, или човѣкъ — на формата? Като е минавалъ презъ различни форми, човѣкъ е далъ нѣщо отъ себе си на всѣка форма, но формитѣ не сж дали нѣщо на човѣка. Отъ значение, както за човѣка, така и за формата, презъ която миналъ, е усилието, което той е правилъ, за да мине отъ едно състояние въ друго. Ще знаете, че усилието, което човѣкъ употребява за създаване на формитѣ, го определя като човѣкъ, а не формитѣ. Въ обикновения езикъ се казва, че формитѣ създаватъ човѣка, но това не е вѣрно. Не може низшето да създаде висшето.

Правете опити да нареждате даденитѣ думи, докато образувате отъ тѣхъ нѣщо хармонично. Ако ги наредите по законитѣ на хармонията, ще постигнете, каквото желаете. Тѣ представятъ математическа формула, която можете да прилагате навсѣкжде. Колкото повече и различни комбинации дадете на тия думи, толкова повече ключове ще имате на разположение, съ които да отваряте и затваряте. Съ единъ ключъ ще имате едно постижение, съ много ключове — много постижения. Като нареждате думитѣ въ различни съчетания, вие можете да се лѣкувате отъ различни болести, да усиливате паметта си и т. н. Като работите съ тия думи, можете да прибавяте къмъ тѣхъ нови, но такива, които да образуватъ нѣщо красиво и стройно. Ако не можете да по-

стигнете това, по-добре работете само съ даденитѣ думи.

И тъй, всѣка дума е частъ отъ едно цѣло. Ако намѣрите цѣлото, вие сте постигнали нѣщо. Когато говоримъ за частитѣ и за цѣлото, натѣкваме се на два важни закона. Първиятъ законъ: частъта никога не може да бжде по-голѣма отъ цѣлото; цѣлото всѣкога може да бжде по-голѣмо отъ всѣка своя частъ и равно на сбора на всички негови части. Вториятъ законъ: всѣко цѣло може да бжде толкова малко, колкото е сборътъ на неговитѣ части, но никога не може да бжде по-малко отъ тѣхъ. Цѣлото никога не може да бжде по-малко отъ своята частъ. Недѣлимосто представя най-малката величина въ свѣта. Отъ единицата, като недѣлима, не може да има по-малка величина.

Ние можемъ да пренесемъ тия закони и къмъ Бога и да кажемъ: Никое сжщество не може да знае повече отъ Бога. И обратно: Богъ никога не може да знае по-малко отъ своитѣ части — живитѣ сжщества. Съ други думи казано: Божественото въ човѣка никога не може да бжде по-невежо отъ самия човѣкъ. Божественото въ човѣка е неговиятъ духъ, въ по-високъ свѣтъ, и неговиятъ умъ, проявенъ на физическия свѣтъ. Когато намисли нѣщо да направи, човѣкъ трѣбва да почувствува това нѣщо и, ако умътъ и сърдцето се убедятъ, че намисленото е право, тогава волята иде да го реализира. Значи, волята не може да се

прояви безъ ума и безъ сърдцето. Двигателъ на волята е сърдцето, а умътъ я направлява. Разумната воля изявява правата мисль и правото чувство на човѣка. Разумността и волята вървятъ заедно. Най-високата проява на ума е разумността, а на сърдцето — волята. И разбирането не може да се изяви безъ воля. Безъ воля и безъ разбиране умътъ не може да се прояви. Тѣ сж негови органи.

Следователно, когато нѣкой казва, че нѣма воля, това подразбира нежеланието му да прояви ума и духа си. Кажe ли нѣкой, че умътъ му не може да разбере известна работа, той не е правъ. По-скоро той не може да разбере ума си, отколкото умътъ му да не разбира нѣкоя работа. Достатъчно е човѣкъ да отправи силитѣ на ума си въ известно направление, за да разбере и проучи тази работа. Човѣкъ трѣбва да знае, какъ да намѣства и размѣства мислитѣ си. Мислитѣ вървятъ по строго опредѣленъ пжтъ. Всѣка проява на мисльта не е нищо друго, освенъ раждане. Като мисли, човѣкъ все трѣбва да роди нѣщо. Като чувствува, сжщо трѣбва да роди нѣщо. Това показва, че и душата, и умътъ, и сърдцето на човѣка раждатъ. Кое е първото родено дете отъ душата? Какъ се изявило първото ѝ дете?

Ако се зададе този въпросъ на майкитѣ и на бащитѣ, все могатъ да отговорятъ нѣщо. Първата проява на новороденото дете е дишането. Докато е било въ утробата на майка си, то не е дишало. Щомъ излѣзе на бѣлъ свѣтъ,

детето веднага започва да диша. Дишането се придружава съ плачъ—гласътъ на волята. Съ плача детето показва, че има нужда отъ нѣщо. Само майката разбира нуждитъ на детето. Първиятъ звукъ, който детето издава съ заплакването си, е звукътъ „ва“. Всички се радватъ на плача на детето и казватъ: Заплака! Значи, детето е живо. Ако не заплаче, окръжаващитъ ще плачатъ. Щомъ заплаче, веднага задоволяватъ желанието му. То започва да се храни, безъ да го училъ нѣкой. То иде готово, съ познания за храненето, за което го поставятъ на изпитъ. Следъ всичко това, казватъ, че детето било невежа. Колко учени хора, инженери, физици сж търсили начинъ да извличатъ вода отъ земята и най-после сж изнамърили помпата. А детето, безъ да мисли много, безъ никаква предварителна школа, носи въ себе си изкуството да се храни.

Всѣки човѣкъ носи въ себе си знания и опитности, придобити отъ миналото. Въ всѣки човѣкъ сж вложени инстинкти за запазване на живота. Това виждаме отъ новороденото дете. Едва дало признакъ за животъ, детето е готово вече да яде. Достатъчно е майката да постави устата му на мѣсто, и първиятъ опитъ още излиза сполучливъ. Първиятъ звукъ „ва“ показва, че дихателната система е започнала да действува, а съ нея заедно и умътъ се проявява — мисли. Значи, дишането е свързано съ мисленето. Когато започне да диша, да се храни и да мисли, детето е здраво. Когато ре-

шава задачитѣ си правилно, човѣкъ мисли право. Следователно, той е здравъ. Ако не може да решава задачитѣ си, той не е здравъ. Сж-щиятъ законъ се отнася и къмъ доброто. Ако е готовъ всѣкога да прави добро, човѣкъ е здравъ. Не може ли да прави добро, той не е буденъ за него. За такъвъ човѣкъ казваме, че е боленъ.

Новиятъ животъ изисква хора, които сж готови да правятъ добро. Стане ли нужда да направятъ едно добро, тѣ всѣкога казватъ: Мога да направя това добро. Щомъ може да прави добро, човѣкъ е здравъ и силенъ. Чувате ли нѣкой да казва, че не може да прави добро, той е слабъ и боленъ човѣкъ. Дойдете ли до доброто, за предпочитане е да казвате „мога“, отколкото „не мога.“ Буквата „М“ прави човѣка по-силенъ отъ онзи, който започва работитѣ си съ буквата „Н“, която е носителъ на отрицателното въ свѣта. — Защо не може да мисли човѣкъ? — Има причини за това. Може ли тревата да расте, ако върху нея е поставенъ голѣмъ, тежъкъ камъкъ? Щомъ камъкътъ се отстрани, тревата започва свободно да расте. Ако върху свѣтла мисълъ поставите едно тежко, низко желание, мисълта спира растенето и се осакатява. Какво трѣбва да правите, за да расте възвишената мисълъ? Искате ли мисълта ви свободно да расте и да се проявява, махнете тежкитѣ и груби желания, които сж я затиснали. Добри работи има въ психологията и въ възпитанието, но

много отъ тѣхъ сж механически, не могатъ да се приложатъ въ психическия животъ на човѣка.

Новото възпитание изисква нови методи за работа. И старото възпитание има добри методи, но приложението имъ е слабо. Тази е причината, поради която, при голѣми усилия, се получаватъ слаби резултати. Днесъ нѣщата се налагатъ съ закони, а дето работи законътъ, тамъ резултатитѣ сж малки. Човѣкъ трѣбва да върши нѣщата съ любовъ, а не чрезъ закони и правила. Дето управляватъ законитѣ, тамъ всѣкога се раждатъ противоречия. Като прилагатъ законитѣ отвѣнъ, хората сж дошли до положение да се изнасилватъ, да се измжчватъ, да се борятъ съ себе си. Тия методи не допринасятъ нищо. Да се бори човѣкъ съ себе си, докато се победи, това значи, самъ да се обезсили, да се самоунищожи. Не казвайте, че човѣкъ трѣбва да победи себе си, но кажете си: Като човѣкъ, азъ трѣбва да се повдигна. Азъ трѣбва да се освободя отъ вжтрешното робство, да се повдигна и застана въ положението на истински човѣкъ.

И тъй, първата задача на човѣка е да се научи да се храни съзнателно. Каже ли, че не може да направи това, той е боленъ човѣкъ. Какъ може новороденото дете да се храни, а възрастниятъ човѣкъ не може? Щомъ заплаче детето и каже „ва“, майката веднага поставя предъ устата му естествената бутилка. То започва да сучи млѣкото, и всички около него

се радватъ, че опитътъ излиза сполучливъ. Радвайте се и оценявайте най-малкото благо, което ви е дадено. По този начинъ само можете да възприемете живота и да растете. Щомъ приемете малкото благо съ благодарностъ, следъ него иде любовта, а после — правата мисль. Щомъ умътъ работи, и сърдцето работи. Умъ безъ сърдце е подобенъ на човѣкъ безъ ръце, безъ крака и безъ очи. Какъвъ човѣкъ е той? Сърдцето носи пълнотата на живота. Отъ него излиза кръвта и се разпространява по цѣлото тѣло. Сърдцето храни и мозъка. Безъ сърдце умътъ не може да мисли. Ние се радваме на топлина, на свѣтлина, на знание и на красота, благодарение на ума, на сърдцето, на живота въ себе си. Животътъ е въ кръвта. Кръвта пъкъ излиза отъ сърдцето. Значи, животътъ иде отъ сърдцето. Като знаете това, не намалявайте топлината на сърдцето си. Ако нашиятъ свѣтъ е лишенъ отъ топлина, все едно, че живѣемъ на месечината. Да живѣете въ свѣтъ съ свѣтлина, но безъ топлина, това значи, да живѣете на полюситѣ, при вѣчния ледъ, дето никаква зеленина не сжществува. Да имате знания само, безъ добродетели, това значи, да сте на полюситѣ. Знанието трѣбва да почива на любовта, т. е. на живота, който излиза отъ сърдцето.

Сега ще ви дамъ една задача — да работите върху себе си, т. е. върху кръвообръщението си, да направите устнитѣ си червени, а лицето — розово. Устнитѣ и лицето не трѣбва да бждатъ бледи, но да иматъ малко червенина.

Въ природата съществуватъ два основни цвѣта — бѣлиятъ и червениятъ. Отъ тѣзи два цвѣта произлизатъ всички останали. Червениятъ цвѣтъ е на любовта, а бѣлиятъ — на свѣтлината. Щомъ станете сутринъ отъ сънь, погледнете се въ огледалото. Ако устнитѣ ви не сж червени, а лицето — розово, кръвообръщението ви е слабо. Като забележите това, започнете да работите върху кръвообръщението си, да го усилите. За да усилите кръвообръщението си, внасяйте въ ума си свѣтли мисли, а въ сърдцето си възвишени чувства. Правете опити въ това направление, да видите, дали ще подобрите кръвообръщението си. Всѣки е забелязалъ действието на тревожнитѣ мисли върху себе си и това на радостнитѣ и приятни чувства. Запримѣрь, ако ненадѣйно чуετε, че вашиятъ добъръ приятелъ, отъ когото сте очаквали подкрепа, се поминалъ, вие веднага ще се стреснете и ще побледнѣете. Ако пъкъ ви съобщатъ, че баща ви, когото отдавна очаквате, пристига, лицето ви ще свѣтне отъ радостъ. Свѣтлитѣ мисли и възвишени чувства разширяватъ човѣка. Това се отразява върху пулса на сърдцето, а оттамъ и върху кръвообръщението. Когато сърдцето работи добре, и дишането е правилно. Забелязано е, че при различни състояния на сърдцето и на ума, възходящи и низходящи, пулсътъ е различенъ. Когато любовта работи въ човѣка, пулсътъ му е нормаленъ, кръвообръщението — правилно, и дишането — дълбоко. Следователно, за да регулира

кръвообръщението си, човѣкъ трѣбва да хармонизира мислитѣ и чувствата си, да се освободи отъ всѣкакво противоречие. Като прилагате това, всѣки самъ може да се лѣкува. Свѣтлитѣ мисли и възвишенитѣ чувства регулиратъ нервната система, кръвообръщението, дишането, а оттамъ и храносмилането.

Като ученици, пазете следното: не се гнѣвете, нито се смущавайте. Кой какво прави, това не е ваша работа. Този не заслужавалъ уважение, онзи не билъ достоенъ за вашата любовъ, и за това не се произнасяйте. Всѣки човѣкъ има своя задача и предназначение. Има кой да се произнася за неговитѣ работи. Другъ ще му даде оценка, а не вие. Съ една дума казано: Не се произнасяйте за Божиитѣ работи. Не се заблуждавайте отъ външността на нѣщата. Какво представя човѣкъ отвънъ, това е едно нѣщо. Важно е, какво е съдържанието му. Външно човѣкъ е една кутия, съ различна форма, но вътрешно той представя скъпоцененъ камѣкъ, който съ милионъ не може да се купи. Като знаете това, не се произнасяйте за човѣка, защото вие не сте още отъ ония учени, които познаватъ, какво се крие въ затворената кутия. Ако плѣхътъ познава, кжде има сладко, човѣкъ не е ли по-уменъ отъ него? Плѣхътъ не бърза, първо изпитва нѣщата и после се произнася. Бждете тогава като плѣха, първо изпитвайте нѣщата и после се произнасяйте. Погрѣшкитѣ на хората се заключаватъ главно въ бързането. Ако не бързатъ, погрѣш-

китѣ имъ ще бждатъ по-малко. Работете съзнателно върху себе си, да придобиете правилна оценка на нѣщата, за да не ги подценявате или надценявате. Изчистете съзнанието си отъ всички наслоявания на миналото, за да разберете истинската стойностъ, както на вашитѣ мисли и чувства, така и тия на вашитѣ ближни.

Задача: всѣки отъ васъ да се опита да състави отъ даденитѣ думи една поезия. Следъ това ще изберете помежду си нѣколко души, да прегледатъ работитѣ на всички, да отдѣлятъ най-хубавитѣ настрана, за да съставимъ отъ тѣхъ една нова пѣсень.

— Само проявената Божия Любовъ носи пълния животъ.

*

31. Лекция отъ Учителя, държана на 11. априлъ, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Направления въ живота

Размишление

Четоха се изреченията, съставени отъ даденитѣ думи въ миналата лекция.

Една отъ причинитѣ за неуспѣха на младитѣ се дължи на това, че тѣ събиратъ знания, безъ да ги прилагатъ. По този начинъ тѣ не постигатъ целта, която е поставена въ училището. Знанието трѣбва да носи въ себе си доброто. То трѣбва да бжде спомагателна сила — филтъръ. Ако знанието не може да облагороди човѣшкия характеръ, да го превърне въ съзнателна сила, да работи въ съгласие съ природата, то е товаръ. Истинското знание, на време придобито и приложено, ръководи човѣка въ пѣтя на истината.

Като чуятъ думата „истина“, хората казватъ, че истината е горчива. Не, истината не е горчива. Ако има нѣщо горчиво, ще знаете, че истината не е тамъ. Горчевината е въ самия човѣкъ. Ако кажете на болния, че е боленъ, и му стане горчиво, къде е причината за горчевината: въ думитѣ, които сте му казали, или въ самия него? За да не му става горчиво, болниятъ трѣбва да се справи съ болестъта си. Щомъ оздравѣе, каквото и да му казватъ,

нѣма да му става горчиво. Следователно, за да не става горчиво на хората, всички трѣбва да се справятъ съ състоянията, въ които се намиратъ: сиромашѣтъ — съ своята сиромашия, богатиятъ — съ своето богагство, невежиятъ — съ своето невежество, неразумниятъ — съ своята неразумность, глупавиятъ — съ своята глупость. — Кой човѣкъ е глупавъ? — Всѣки, който се стреми да реализира нѣкое непостижимо желание, е глупавъ.

Като ученици, вие трѣбва да се откажете отъ глупостѣта, отъ пороцитѣ си. Щомъ се очистите веднѣжъ, пазете се пакъ да не се окаляте. Ако детето постоянно се каля, най-после майката ще го изостави. Трѣбва ли детето да се обезсърдчава отъ това? Майката го мие, чисти, облича, говори му, съветва го, какъ да живѣе, но то не слуша. Кой е виновенъ: майката, или детето? Ако детето слуша майка си, а ученикѣтъ — учителя си, никакво обезсърдчение не може да сѣществува. Който ходи по Божия пѣтъ, не се обезсърдчава. Здравото дете не трѣбва да очаква само на родителитѣ си. Очаква ли само на родителитѣ си, то става инвалидъ. Способниятъ и даровитъ ученикъ не трѣбва да очаква само на учителитѣ си. Ако самъ не учи и не работи, той ще атрофира способноститѣ си, ще изгуби това, което природата му е дала. Ученикъ е онзи, който има убеждение. Щомъ нѣма убеждение, той не може да бѣде ученикъ. Който се съмнява, не може да бѣде ученикъ. — Защо съмъ дошълъ

на земята? — На този въпросъ всѣки самъ може да си отговори. Ако ви пращатъ да свършите нѣкаква работа, ще ви дадатъ акредитивно писмо. Кжде е вашето акредитивно писмо? Щомъ сте изпратени на земята, дадени ви сж акредитивни писма. Ако сте забравили, кжде сте ги турили, потърсете ги; ако сте ги изгубили, намѣрете ги. Не е достатъчно да кажешъ, че живѣешъ, но като живѣешъ, трѣбва да знаешъ, защо си дошълъ и какво трѣбва да правишъ.

Истински ученикъ е онзи, който знае, защо е дошълъ на земята и какъ трѣбва да живѣе. Като живѣе съзнателно, той изучава всичкитѣ действия — събиране, изваждане, умножаване и дѣлене и ги прилага. Той прави разлика между количественото събиране на числата, като мъртви величини, и количественото събиране на живи числа. Въ това отношение той никога не се лъже. Ученикътъ не се лъже въ знанието си, а учителятъ — никакъ. Ако учителятъ не е сигуренъ въ знанията си и се заблуждава, ученикътъ изпада въ по-голѣми заблуждения. Съ една дума: между учителя и ученика трѣбва да сжществуватъ отношения на любовъ и пълно довѣрие. Не поставяйте въ сърдцето си желания, които не могатъ да ви ползватъ. Хората правятъ погрѣшки, поради това, че на първо мѣсто турятъ такива желания, които нѣматъ нищо общо съ желанията на душата имъ. Запримѣръ, каква връзка има между вола и човѣка? Какво

ще каже волътъ, ако го поканите въ стаята си, турите го на столъ до васъ и започнете да ядете заедно? Волътъ не може да оцени мѣстото, което сте му дали, вследствие на което не може да ви благодари. Следователно, допускайте въ ума си такива мисли и въ сърдцето си такива желанія, които сж близки на душата ви, за да могатъ единъ день да ви оценятъ и благодарятъ.

Като ученици, вие трѣбва да водите чистъ, непоковаренъ животъ. Никаква нечистота не се позволява на ученика. Ние имаме предъ видъ вътрешната чистота. Когато човѣкъ е вътрешно чистъ, и външно ще бжде чистъ. Ако вътрешно не е чистъ, а външно — чистъ, той ще изпада въ заблуждения. Той ще се самоизлѣгва и ще туря нови табели на живота си, а съдържанието ще си остане старо. Никаква погрѣшка не се позволява на ученика. Съ други думи казано: Всѣка погрѣшка трѣбва да се изправя на време. Не се ли изправи на време и на мѣсто, тя води къмъ лоши послѣствия. Има случаи, когато нѣкоя малка погрѣшка причинява голѣми страдания. Ако капитанътъ на парахода направи една малка погрѣшка, която не изправи на време, отъ неговата погрѣшка ще пострадатъ много хора. Капитанътъ на парахода нѣма право да се забавлява. Докато параходътъ е въ движение, капитанътъ трѣбва да стои на поста си. Всѣки човѣкъ е капитанъ на своя параходъ и, докато е на работа, той нѣма право да яде и да пие,

да спи и да си почива. Когато слѣзе на сушата, капитанътъ има право да яде и да пие, да си почива. Обаче, докато е въ бурното море, той трѣбва да стои на капитанския си постъ. Човѣшкото тѣло е голѣмъ параходъ, пуснатъ въ житейското море. Капитанътъ му трѣбва да бжде разуменъ, да не го излага на опасности, защото трѣбва да плаща за всѣка негова повреда. Скъпо струва този параходъ! Ако слѣзете на брѣга съ повреденъ параходъ, компанията ще ви държи отговорни и за най-малката загуба. Колкото по-голѣма е повредата, толкова по-голѣма е отговорността.

Щомъ става въпросъ за плащане и за отговорности, религиознитѣ казватъ: Богъ е милостивъ, ще прости задълженията ни. — Така не се разсждава. Прощава се само на човѣка на любовта. Сама по себе си любовта плаща. Въ плащането се заключава прощаването. Като платишъ дълга си, естествено, че ще ти се прости. Хората сж изгубили понятията си за този и за онзи свѣтъ, вследствие на което изпадатъ въ противоречия. Тѣ говорятъ за живота на земята, безъ да разбиратъ законитѣ му. Тѣ говорятъ за онзи свѣтъ, безъ да иматъ нѣкакъвъ споменъ отъ него. Художниците рисуватъ ангелитѣ съ криле, като птицитѣ, съ ржце и крака, като хората, безъ да сж опитали силата имъ. Тѣ рисуватъ, какъ ангелъ благославя човѣка, безъ да подозиратъ, каква динамическа сила се крие въ ржката му.

Сега ще ви дамъ едно правило за успѣване въ живота. Ако искате да успѣвате въ работитѣ си, вие трѣбва да имате абсолютна любовъ къмъ Бога и абсолютно уважение къмъ себе си и къмъ своя ближень. Да имате любовъ къмъ Бога, уважение къмъ себе си и къмъ ближния си, това значи, да имате знание, не само теоретическо, но опитано и провѣрено. Истинското знание е живо. Ако дойдете, запримѣръ, до положителната геометрия, тамъ всички линии, всички жгли, фигури и тѣла сж живи. Въ Питагоровата теорема, която гласи, че квадратътъ, построенъ върху хипотенузата на правоъгълния триъгълникъ, е равенъ на сбора отъ квадратитѣ, построени върху двата катета на сжщия триъгълникъ, странитѣ на този триъгълникъ сж живи, а оттамъ и квадратитѣ сж живи. Катетитѣ на правоъгълния триъгълникъ представятъ бащата и майката, а хипотенузата — тѣхното дете. Въз основа на Питагоровата теорема, можемъ ли да кажемъ, че детето съдържа всички качества на баща си и на майка си? То носи живота на баща си и на майка си въ себе си, но не съдържа всички специфични качества на баща си и на майка си. Ако детето съдържа всички качества на родителитѣ си, щѣше да има повторение на индивидитѣ. А ние знаемъ, че никжде въ природата не сжществуватъ две еднакви форми. Вие сте изучавали геометрия, знаете, въ какво отношение квадратътъ на хипотенузата е равенъ на сбора отъ ква-

дратитѣ на двата катета. Обаче, въ дадения моментъ това не ни интересува. Ние правимъ само известна аналогия между Питагоровата теорема и отношението, което съществува между родителитѣ и тѣхното дете. Правожгълниятъ трижгълникъ на Питагора се срѣща и въ човѣка: хипотенузата е гръбначниятъ му стълбъ, а двата катета се намиратъ въ мозъка. Обаче, функциитѣ на тѣлото се различаватъ отъ функциитѣ на мозъка. Доказано е при това, че колкото по-силна е главата, толкова по-силно е тѣлото. И обратно: колкото по-слаба е главата, толкова по-слабо е тѣлото. Освенъ това, височината и широчината на тѣлото се опредѣлятъ отъ интензивността на мозъка. Между широчината на раменетѣ и широчината на мозъка има известно съответствие; между дължината на лицето, на тѣлото и на мозъка също има известно съответствие. Днесъ тѣзи данни нѣматъ особено приложение. Хората не се интересуватъ отъ тия въпроси. Въ миналото, обаче, съществували много школи, въ които сж правени тънки наблюдения и изучавания по тия въпроси. Въ тѣзи школи сж работили мждреци и адепти, които могли по размѣритѣ на тѣлото, на лицето и на главата точно да опредѣлятъ, какъвъ ще бжде животътъ на даденъ човѣкъ. Това наричаме ние жива геометрия. Не само мждрецитѣ на земята се занимаватъ съ тия изчисления, но и ония, които живѣятъ въ невидимия свѣтъ. Когато една душа напусне земята, тя

прекарва около 45 години въ невидимия свѣтъ, дето ѝ се правятъ подробни изчисления и измѣрвания, т. е. опредѣлятъ ѝ хороскопа. Когато решатъ тази задача, тѣ я прашатъ на земята, да реализира своя хороскопъ. За мнозина това сж невѣроятни работи, но за онѣзи, които разбиратъ нѣщата, това е велика наука.

Като се говори за живота, мнозина мислятъ, че лесно се живѣе, лесно се придобиватъ блага и лесно се развиватъ таланти. За да се придобие едно благо, човѣкъ трѣбва да е работилъ дълго време. За да се развие единъ талантъ, много поколѣния трѣбва да сж работили усилено върху него. Най-после тѣзи поколѣния предаватъ изработения талантъ на нѣкой човѣкъ. Обаче, ако и той не работи върху дадения талантъ, последниятъ заглѣхва. Талантътъ не е резултатъ на единъ човѣкъ. Множество разумни сжщества сж работили за развиване на единъ талантъ, но талантътъ се проявява чрезъ единъ човѣкъ, който излиза на чело. Задъ него стои цѣло съдружие. Онзи, чрезъ когото талантътъ се проявява, трѣбва да е готовъ да дѣли печалбитѣ си съ всички ония, които преди него сж работили за развитието на дадения талантъ. Запримѣръ, нѣкой пѣвецъ пѣе на сцената и получава голѣма сума и много букети за концерта си. Като получи тия нѣща, той върви гордъ, напетъ, да го видятъ всички, да знаятъ за неговата слава. Той забравя, че успѣхътъ му се дължи на много сжщества, които сж работили преди него. Виждате нѣ-

кой генералъ, накиченъ съ медали въ знакъ на победа, но тази победа не е само негова. Хиляди войници сж взели участие въ войната, много отъ които сж оставили коститѣ си на бойното поле. Ако и вашитѣ таланти се дължатъ на работата и на усилията на много войници, вие трѣбва да дѣлите съ тѣхъ печалбитѣ, радоститѣ и славата си.

Като ученици, съветвамъ ви да учите, да придобивате знания, като условия за вашето развитие, безъ да се осолявате съ него. Който се осоли съ придобитото си знание, неговата работа нѣма да върви напредъ. — Ама искамъ да се ожена. — Щомъ искашъ да се женишъ преждевременно, ти си се осолилъ вече. — Искамъ да стана милионеръ. — Ти си солена риба. — Искамъ да стана проповѣдникъ. — Ти си солена риба. — Искамъ да бжда гениаленъ човѣкъ. — Ти си солена риба. — Искамъ да станa добъръ човѣкъ. — Ти си солена риба. Да стане човѣкъ министъръ, проповѣдникъ, гениаленъ и добъръ, това сж временни положения въ живота. Знанието е сила, която е ценна, когато се прилага. Иначе, то остава като външно украшение, което нищо не допринася. На истинското знание и учителятъ се подчинява така, както и ученицитѣ. Запримѣръ, дойдете ли до науката на храненето, и учителитѣ, и ученицитѣ я прилагатъ еднакво. Разликата се заключава само въ начина на дѣвченето и на асимилирането на храната. Дали сте учителъ, или ученикъ, вие трѣбва да знаете, защо яде-

те и какъ ядете; защо учите и какъ учите; защо живѣте и какъ живѣте.

Човѣкъ е дошълъ на земята да се учи, да познае себе си и своя ближень. На земята той се проявява като физически човѣкъ; въ духовния свѣтъ — като духовень; въ Божествения свѣтъ — като Божественъ. Значи, човѣкъ е трояко сѣщество. На земята той разполага съ известенъ капиталъ, който му е даденъ отъ другитѣ два свѣта — отъ духовния и отъ Божествения. Щомъ е така, човѣкъ трѣбва да живѣе правилно. Всички хора искатъ да живѣятъ добре, да бждатъ красиви, да иматъ хубави очи, но, въпрѣки това, нито живѣятъ добре, нито сж. красиви. Кое е характерното за красивитѣ очи? Нѣкои поети наричатъ красивитѣ очи бездѣнни. Ние пѣкъ казваме, че красиви очи сж ония, които сж подобни на слънцето. Енергията, която излиза отъ мозъка, трѣбва да се отразява въ очитѣ. Красиви очи сж ония, въ които се отразяватъ проявитѣ на човѣшкия духъ и на човѣшката душа. — Какво представятъ душата и духътъ? — Душата е човѣкътъ, който се проявява въ духовния свѣтъ, между ангелитѣ. Духътъ е човѣкътъ, който се проявява въ Божествения свѣтъ, между разумнитѣ и мислеши сѣщества. Тѣй щото, умътъ се проявява между хората, душата — между ангелитѣ, а духътъ — при Бога. За да се прояви въ своята пълнота, човѣкъ трѣбва да обедини своя умъ, своята душа и своя духъ въ едно цѣло.

Като се изучава, човѣкъ вижда нѣкои отрицателни чѣрти и неджзи въ себе си, остатъци отъ миналото. Ако чрезъ ума си не може да се справи съ своитѣ неджзи, какъвъ ученикъ ще бжде той? Всѣка погрѣшка, която учителътъ прави, самъ може да я изправи; всѣка погрѣшка, която ученикътъ нѣкога е направилъ, днесъ самъ може да я изправи. Погрѣшката, която човѣкъ прави, понѣкога е толкова малка, че се равнява на косъмъ, падналъ отъ главата на човѣка, или на косъмъ, туренъ на главата на човѣка. Ще кажете, че косъмътъ може естествено да е падналъ отъ главата на човѣка. Ако иска да се освободи отъ него, той трѣбва да свали дрехата си, да го хване съ прѣститѣ си, да го тури въ огъня, или да го посади нѣкжде, да изникне. Учете се да се справяте съ неджзитѣ си, за да се ползвате отъ добродетелитѣ си. Много добродетели има човѣкъ, но само съ една погрѣшка, той може да развали нѣкои отъ тѣхъ. Ако отрѣжатъ главата на човѣка, какво струва само тѣлото му? Или, ако отнематъ тѣлото му, кжде ще се прояви главата сама? Човѣкъ трѣбва да се моли за две нѣща: главата му всѣкога да бжде на мѣстото си и тѣлото — всѣкога да изпълнява заповѣдитѣ на своята глава. Когато главата и тѣлото на човѣка сж на мѣстото си, всички органи изпълняватъ своята служба правилно.

Като ставате и лѣгате, молете се за вашитѣ органи, да бждатъ въ исправность, да

изпълняватъ на време и на мѣсто своитѣ функции. Само при това положение можете да бъдете доволни отъ живота си.

Помнете всичко, което ви говоря, за да се ползвате отъ него. Вие ще минавате презъ голѣми изпитания, ще падате и ставате, докато се убедите въ истинността на думитѣ ми. Единъ день, когато завърши развитието си на земята, човѣкъ ще прегледа цѣлия си животъ като на филмъ и ще получи дипломъ за свършенъ курсъ по усъвършенствуване. Този филмъ ще бъде говорещъ, живъ филмъ. На този филмъ ще видите най-лоши и противоречиви нѣща, както и най-красиви. На филма е отпечатана вашата любовъ, проявена въ всички животи. Като дойдете до любовта, ще видите, че сте започвали добре, а сте свършвали зле. Ако нѣкой не е ценилъ любовта ви, вие сте започвали да го мразите и сте търсили начинъ да му отмъстите. Въ любовта на хората има и идеални прояви: започватъ добре и свършватъ добре. Стремете се и вие въ този животъ, да започвате добре и да свършвате добре.

Всички хора искатъ да иматъ успѣхъ въ живота си. Успѣхътъ имъ зависи отъ тѣхната вѣрностъ и искреностъ. Щомъ се стремятъ къмъ истината, тѣ трѣбва да бъдатъ вѣрни и готови да се жертвуватъ за нея. Стремете се да придобиете истината, безъ да говорите за нея. За истината се говори последния моментъ. Каквото и да ви питатъ, мълчете. — Какво

мислишъ за Бога? — Още нищо не мисля. Този въпросъ съмъ оставилъ за най-послед. Сега се занимавамъ съ дребни работи, съ пеперудки, насѣкоми и брѣмбарчета. Единъ день, когато порасна, тогава ще се занимавамъ съ голѣмитѣ въпроси. — Какво нѣщо е религията? — И по този въпросъ още не съмъ мислилъ. Като отговаряте по такъвъ начинъ, това не значи, че нищо не знаете, но тѣзи въпроси предстоятъ на развитие. Вие не сте дошли още до крайното имъ разрешение. Днесъ мислите по единъ начинъ, на другия день мислите по другъ начинъ.

Едно мнение за религията, запримѣрь, е това, че който стане религиозенъ, той се оженва вече. Значи, религията, науката представятъ женитба, т. е. свързване на човѣка съ нѣщо. И наистина, проследете живота на истински религиознитѣ и учени хора и ще видите, че тѣ сж толкова увлѣчени въ своитѣ идеи, че за тѣхъ не сжществува личенъ животъ. Идеитѣ, желанията на човѣка въ известна областъ представятъ негови деца. Той отглежда децата си като майка, кърми ги, възпитава ги, но случи се, че нѣкое отъ тѣхъ умре. Той се чуди съ себе си, какво е станало, че не се интересува вече отъ известни въпроси. Запримѣрь, срѣщате учени хора, които не се интересуватъ повече отъ науката. — Защо? — Умрѣли сж децата имъ. Има учени, които оставатъ вѣрни на своитѣ идеи и желания. — Защо? — Децата имъ сж живи.

Когато единъ американски ученъ, който се занимавалъ съ изучаване на неопредѣления членъ въ гръцки езикъ, умираалъ, той казалъ предъ своитѣ близки: Съжالياвамъ, че не поживѣхъ още 20 години, да поработя върху неопредѣления членъ въ гръцки езикъ.

Следователно, искате ли да станете учени, приложете знанието, което ви е дадено. Колкото лекции сте слушали досега, прегледайте ги, извадете основнитѣ мисли отъ тѣхъ и вижте, кои сж за приложение. Това значи, свийте ржката си на юмрукъ и започнете да работите. Юмрукътъ крие въ себе си сила, която трѣбва да се приложи. Като работите, вие ще се натъкнете на отрицателнитѣ качества въ себе си, но ще имате сила да се борите. Знанието е сила, която ще ви помогне въ борбата. Ще кажете, че отрицателнитѣ прояви представятъ сждбата на човѣка.—Такава сждба не сжществува. Човѣкъ самъ е създаалъ сждбата си и самъ трѣбва да се справи съ нея. Богъ ви изпратилъ на земята да живѣете добре, а не да се сждите. Отъ човѣка зависи да бжде добъръ или лошъ, ученъ или простъ, здравъ или боленъ.

Всѣки човѣкъ е такъвъ, какъвто иска да бжде. Който мисли, че е създаденъ по образъ и подобие Божие, той може да бжде като своя Създателъ. Значи, човѣкъ може да бжде добъръ, разуменъ, силенъ, здравъ, ученъ. Не е ли такъвъ, той или не се е ползувалъ отъ силитѣ, които му сж дадени, или не ги

използувалъ за добро. Който грѣши, е глупавъ. Който не грѣши, е уменъ. Нѣкой казва, че Провидението го пази отъ погрѣшки. Когато Провидението пази човѣка отъ погрѣшки, това показва, че той се ползува съ довѣрието му. Провидението вѣрва, че, като го запази единъ пѣтъ, и да го изостави по-нататѣкъ, той нѣма да сгрѣши. Кой е виновенъ, че пияницата пие и обикаля кръчмитѣ една следъ друга? Той знае, че пиянството е вредно за здравето му, но, въпрѣки това, пие. Вината е въ него. Той не трѣбва да очаква, да слѣзе Богъ отгоре и да го извади отъ кръчмата. Много пѣти му е казвано да не пие, но той не е слушалъ.

Като изнасямъ тѣзи нѣща, вие не трѣбва да се обезсърдчавате, да мислите, че не можете да постигнете желанията си. Помнете, че на човѣка е опредѣлено да стане ангелъ. Отъ него зависи, кога ще стане такъвъ. Той може да стане ангелъ въ единъ день, или въ една година; той може да стане ангелъ въ единъ животъ, а може и въ десетъ животи. Хората грѣшатъ, понеже не знаятъ, какво да правятъ. Запримѣръ, мнозина отиватъ въ свѣта и очакватъ да получатъ тамъ това, което не съществува. За да не изпадате въ такива погрѣшки, вижте, какво правятъ пчелитѣ. Пчелата влиза само въ този цвѣтъ, въ който друга пчела не е влизала. Значи, пчелата влиза само въ такъвъ цвѣтъ, въ който има медъ. Въ празенъ цвѣтъ тя никога не влиза. Въ това отношение пчелата е по-умна отъ човѣка. Тя

знае, отде да черпи сокове. Като влѣзе въ свѣта, човѣкъ не прави изборъ. Той отива при всички хора, отъ всички очаква да получи нѣщо и, ако не успѣе, разочарова се. Какво ще намѣрите при грѣшнитѣ хора? Тѣ сж празни цвѣтове. Пеперудитѣ и пчелитѣ отдавна сж изсмукали соковетѣ имъ, вследствие на което тѣ нищо не могатъ да ви дадатъ. Кръчмарьтъ, който е продалъ всичкото си вино, е доволенъ отъ положението си. Много естествено. Той е доволенъ, защото джобътъ му е пълненъ съ пари, но доволството му е временно. Бждещето ще говори за неговото доволство.

И тъй, не се радвайте, когато сте празни и не можете да дадете нѣщо на вашия ближенъ. Човѣкъ трѣбва да бжде изворъ: постоянно да дава и да възприема. Не е позволено на човѣка да бжде кръчмарска бѣчва, нито щерна. Ще кажете, че кръчмарьтъ забогатява. Не се стремете къмъ такова богатство. Животътъ не е кръчма. Науката не е кръчма. Който иска да се ползува разумно отъ живота, отъ свѣта, отъ науката, трѣбва да бжде организиранъ. За да се организира, човѣкъ трѣбва да учи, да има съзнание, че е дошълъ на земята да работи. — Ама кой го изпратилъ на земята? — Или самъ е дошълъ, или близкитѣ му го пратили, или Богъ го изпратилъ. Въ третѣ случая той има различни отговорности. Ако е дошълъ самъ, отговорността му е една; ако е изпратенъ отъ близкитѣ си, отговорността му е друга. Ако е пратенъ отъ

Бога, въпросъ става не за отговорностъ, но за благословение. Велико благословение е дадено на човѣка, когото Богъ изпраща на земята да се учи и да работи.

Какъ се познава, кой човѣкъ е изпратенъ отъ Бога?—Онзи, който е изпратенъ отъ Бога, има любовъ къмъ Него. Следователно, приложете това правило къмъ себе си и си отговорете, кой ви е изпратилъ на земята. Ако имате любовъ къмъ Бога, Той ви изпратилъ. Ако нѣмате любовъ къмъ Бога, другъ ви изпратилъ. Обаче, ако настоявате, че сте изпратени отъ Бога, тогава вие сте се отклонили нѣкъде отъ пътя си, вследствие на което сте забравили, отде идете, кой ви изпратилъ и защо. За да си отговорите на тия въпроси, преди всичко трѣбва да обикнете Бога. Това значи, да се върнете тамъ, отдето сте се отклонили, и да влѣзете въ правия пътъ.

Като ученици, вие трѣбва да имате ясна представа за положението, въ което се намирате, и за работата, която се иска отъ васъ. Първото нѣщо, което се иска отъ васъ, е да възстановите връзката си съ Първата Причина на нѣщата, да чуете гласа на Онзи, Който ви изпратилъ. Ще кажете като еврейтъ, че този гласъ е страшенъ. Еврейтъ се уплашиха отъ гласа на Господа и пожелаха Мойсей да се разговаря съ Него и да предаде думитѣ Му. Тѣ не искаха да бждатъ направо свързани съ Бога, затова си послужиха съ посрѣдникъ. Като не пожелаха да слушатъ направо гласа

на Бога, евреитѣ не послушаха и Мойсея, вследствие на което и до днесъ страдатъ.

Сега и на васъ казвамъ: Бждете смѣли! Бждете готови да слушате гласа на Онзи, Който отъ създаването на свѣта досега е мислилъ за васъ, грижилъ се за вашето добро, уреждалъ е вашитѣ работи. Той е мислилъ и продължава да мисли за васъ. Той ви е далъ животъ и подържа живота ви. Ако Него не слушате, никого не можете да слушате. Ако не сте благодарни на Него, на никого не можете да благодарите. Ако човѣкъ нѣма любовъ къмъ Бога и не е благодаренъ за всички блага, които му сж дадени отъ Него, той не може да има правилни отношения и къмъ хората. Безъ любовъ къмъ Бога нищо не можете да постигнете. Имате ли любовъ къмъ Бога, вие ще придобиете и знание, и сила, и свѣтлина, да разбирате живота и природата въ тѣхнитѣ положителни прояви. Каква наука е тази, която изучава паталогическата страна на човѣка? Самъ по себе си, по естество, човѣкъ не е лошъ. Лоши сж нѣкои негови прояви, но по естество човѣкъ е добъръ. Въ желанието си да придобие повече знания, богатства, сила, човѣкъ се изопачилъ. Обаче, той може да се изправи, да се върне къмъ своето първично естество.

Като ученици, вие трѣбва да бждете самостоятелни, но не своенравни и анархисти. Бждете свободни и искрени въ отношенията си. Вие трѣбва да си помагате взаимно. Вижте, какъ

постъпватъ отдѣлнитѣ удове на вашия организъмъ. Запримѣрь, прѣститѣ на рѣцетѣ ви сѣ свободни, но всѣки отъ тѣхъ е готовъ да помага на другитѣ. Имайте и вие тази свобода и готовность. Кажете ли нѣкой, че не може да помага на другитѣ, той е боленъ. Само болниятъ прѣстъ не може да помага на здравитѣ. Обаче, здравиятъ всѣкога е готовъ да помага. Щомъ помагате, ще се радвате, че сте дали нѣщо отъ себе си на своитѣ ближни. И прѣстътъ, който помага, се радва. — Защо? — Защото е живъ. Всичко въ свѣта е материя и съзнание. — Кога? — Когато материята е одухотворена, т. е. жива. Дето е животно, тамъ е радостта.

Т. м.

*

32. Лекция отъ Учителя, държана на
18. априлъ, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Свѣтлина и знание

Размишление.

Ако запитате медика, какво представя медицината, той ще отговори нѣщо на зададения въпросъ. Ако запитате гимнастика, какво представя гимнастиката, и той ще отговори нѣщо по този въпросъ. Ако запитате учителя по математика или по рисуване, какво представя учителството, и той ще отговори нѣщо. Ако запитатъ васъ, какво представя специалниятъ класъ, който отъ десетина години насамъ посещавате, какво ще отговорите? Като ученици на специалния класъ, вие трѣбва да си отговорите, какво представя този класъ и защо сте влѣзли въ него. Не е достатъчно богословътъ да каже само, че е свършилъ по богословие и знае всичко, което се отнася до неговата областъ. Богословътъ и теологътъ ще кажатъ, че сж учили за Бога, а въ сжщностъ не знаятъ, какво нѣщо е Богъ, нито сж Го видѣли, нито Го познаватъ. Това е все едно слѣпиятъ да изучава слънцето, да знае състава му, неговата форма, разстоянието му отъ земята, безъ да го е виждалъ. Има хора, които безъ да сж изучавали теология, познаватъ Бога, опитали сж Го. Има смисълъ, да изучава човѣкъ единъ пред-

метъ, но да е влѣзълъ въ близко съприкосновение съ него.

Тѣй щото, като ви задавамъ въпроса, какво представя специалниятъ класъ, искамъ всѣки отъ васъ да си отговори, защо е дошълъ въ класа и дали мѣстото му е тукъ. Нѣкой влѣзълъ въ класа, но постоянно плаче, като малко дете. Мѣстото му не е въ класа. Другъ влѣзълъ въ класа, но живѣе въ постоянни съмнения. И неговото мѣсто не е въ класа. Който влѣзе въ специалния класъ, трѣбва да работи, да учи, да се занимава съ предметитѣ, които се разискватъ тукъ. Ученикътъ трѣбва да е дисциплиниралъ ума, сърдцето и волята си.

Какво означава думата „дисциплина“? — Подчиняване на известенъ редъ и порядъкъ. Ако редътъ и порядъкътъ е разуменъ, дисциплината е разумна; ако редътъ и порядъкътъ е неразуменъ, дисциплината е неразумна. Каква дисциплина представя подчиняването на обржчитѣ въ бѣчвата на известенъ редъ и порядъкъ? Дъскитѣ на бѣчвата сж стегнати въ обржчи. Тѣ се подчиняватъ на тѣхния редъ, но тази дисциплина е механическа. — Защо? — Защото нито дъскитѣ, нито обржчитѣ сж съзнателни. Обаче, ученицитѣ, като живи, съзнателни същества, се подчиняватъ на учителя си. Тази дисциплина е разумна. Между учителя и ученицитѣ има известно съотношение. Учителътъ преподава, а ученицитѣ придобиватъ знания. Когато учителътъ разбира предмета си,

а ученицитѣ учатъ добре, тогава дисциплината въ класа е естествена и разумна. Тя сжществува сама по себе си, по любовъ, а не чрезъ насилие. Обаче, каква дисциплина може да сжществува въ единъ класъ, когато учителтъ по музика не може да научи ученицитѣ си да пѣятъ правилно? Или, каква дисциплина ще има въ класа, когато учителтъ по математика не разбира вътрешния смисълъ на числата отъ 1 — 10? Каква дисциплина може да сжществува въ едно училище, ако ученицитѣ не знаятъ защо сж дошли и не обичатъ да учатъ?

Кои сж принципитѣ или основнитѣ положения въ специалния класъ? Ако не знаете това, можете ли да се наречете ученици на специалния класъ? Да сте ученикъ въ специалния класъ и да не знаете, защо сте такъвъ, това значи, да сте българинъ, безъ да знаете отличителната чѣрта на българина. Ще кажете, че отличителното за българина е българскиятъ езикъ, съ който той си служи. Въ природата сжществува ли български езикъ? Ще кажете, че българскиятъ езикъ се отнася къмъ славянскитѣ. Сжществува ли славянски езикъ въ природата? Много езици има въ природата. Всѣки, който говори български езикъ, българинъ ли е? Ако нѣкой французинъ говори български езикъ, става ли българинъ? Значи, българскиятъ езикъ не прави човѣка българинъ, нито френскиятъ — прави човѣка французинъ. Българинътъ има нѣкаква отли-

чителна чърта въ кръвта си, която презъ никакви времена и епохи не може да изчезне. Тази чърта при никакви условия не се заличава. Това се отнася до англичанина, до германеца, до французина, до всички народности.

Следователно, и вие, като ученици на специалния класъ, трѣбва да имате поне една специфична чърта, която да ви опредѣля като такива. Щомъ е така, всѣки трѣбва да проникне въ себе си, да намѣри тази чърта и да си отговори, ученикъ ли е на специалния класъ, или не. Много ученици влизатъ въ този класъ, но малко отъ тѣхъ сж истински ученици. Тѣ приличатъ на ония деца, родени отъ едни родители, а осиновени отъ други. Нѣкое дете е родено българче, майка му и баща му умиратъ. Едно английско семейство го взима, завежда го въ Англия, осиновява го, дава му образование. Той става голѣмъ, възрастенъ човѣкъ — цѣлъ англичанинъ. Говори изключително английски, не знае матерния си езикъ, не познава България и т. н. Въ сжщностъ, англичанинъ ли е той? Никакъвъ англичанинъ не е. Макаръ, че не знае български, не познава България, той е чистъ българинъ. — Кжде се крие българското въ този човѣкъ? — Въ кръвта му.

Следователно, като говоримъ за специалния класъ, ще знаете, че и той се отличава по нѣщо, и той има свои характерни положения. Коя е характерната чърта на специалния класъ, ще се разбере отъ проявитѣ на ученицитѣ. По какво се отличава специалния класъ отъ об-

ция, и това ще се види по дѣлата и проявитѣ на ученицитѣ. Ако чуete нѣкой ученикъ да говори за уроцитѣ си, по тѣхъ, именно, ще познаете, въ кой класъ на гимназията следва той. Значи, по уроцитѣ познавате ученика отъ обикновенитѣ училища, а по дѣлата — ученика отъ специалния класъ. Какво особено е придобилъ ученикътъ отъ специалния класъ? Какво особено има въ неговитѣ дѣла? По тѣзи въпроси иматъ думата само онѣзи ученици, които влизатъ въ специалния класъ, които сж родени въ него. Слушателитѣ, обаче, които знаятъ само езика на специалния класъ, нѣматъ думата. Тѣ трѣбва само да слушатъ и да мълчатъ.

Ученицитѣ на специалния класъ трѣбва да учатъ, да прилагатъ, безъ да мислятъ, какъ ще свършатъ училището, какъ ще наредятъ живота си и т. н. Ако по цѣли дни човѣкъ мисли, какъ да нареди живота си, нищо нѣма да постигне. И ако ученикътъ постоянно се безпокои, какъ ще свърши училището, нищо нѣма да постигне. Нѣкой учи, следва гимназия, университетъ и си казва: Какво ще придобия като свърша университетъ? Рога нѣма да ми пораснатъ. — Ние не сме за такива науки, отъ които да растатъ рога на ученицитѣ. Ние подържаме точно обратното: изучавайте такива науки, отъ които да падатъ рогата на хората. Човѣкъ не е животно, да има рога. Българинътъ е практиченъ човѣкъ. Когато нѣкой се хвали съ знанието си, българинътъ казва: Турете букаи на краката му, завържете ржцетѣ

му съ дебело вжже и го оставете. Ако той може да счупи букайтѣ и да скжса вжжето, наистина, има знание. Не може ли да направи това, никакво знание нѣма.

Какво представятъ букайтѣ и дебелитѣ вжжета въ човѣшкия животъ? — Това сж мжчнотиитѣ, презъ които човѣкъ минава. Това сж задачи за разрешаване. Който може да разреши мжчнотиитѣ си правилно, да скжса връзкитѣ на ржцетѣ и на краката си, той има знания, той живѣе въ свѣтлина. Ако нѣма знания, човѣкъ живѣе въ тъмнина. Не е въпросъ въ много знания. Малко знания, но добре обработени и приложени, улесняватъ пжтя на човѣка. Любовта е потикъ, сила, а знанието — свѣтлина, която направлява движението на тази сила. Ако нѣма сила и свѣтлина, човѣкъ е подобенъ на слѣпецъ. Любовта и знанието сж мощни сили, които направляватъ човѣшкия животъ. Безъ тѣхъ нѣма животъ, нѣма никакви постижения.

Сега ние говоримъ за любовта, като основа на знанието. Щомъ имате знание, можете да проявите любовта си правилно. Знанието е свѣтлина, слънце за вашия животъ. — Какво ще стане съ човѣка, ако слънцето престане да грѣе? — Ще замръзне. Замръзването не подразбира умиране. Замръзването е спиране действието на силитѣ. Щомъ силитѣ въ човѣка престанатъ да действуватъ, той трѣбва да чака дълго време, докато слънцето изгрѣе отново и го стопли. Топлината движи тѣ-

лата, свѣтлината опредѣля посоката имъ, а любовта ги потиква.

Да се върнемъ къмъ въпроса за отличителната чѣрта на специалния класъ. Все трѣбва да има една чѣрта, по която специалниятъ класъ се отличава отъ общия. Който влѣзе въ специалния класъ, трѣбва да бѣде нежененъ — външно и вътрешно. Външно нежененъ, това подразбира да бѣде свободенъ отъ задълженията, които семейниятъ животъ налага. Вътрешно нежененъ, това значи, да е свободенъ отъ задълженията и изискванията на свѣта. Всѣки може да избѣгне женитбата съ свѣта. Който е жененъ за свѣта, по никой начинъ не може да влѣзе въ специалния класъ. Свѣтътъ е грамадна лаборатория, въ която се правятъ опити. Едни отъ опититѣ излизатъ сполучливи, а други — несполучливи. Що се отнася до опититѣ, вие можете да се ползвате отъ тѣхъ, като отъ готови знания, безъ да взимате участие въ тѣхъ. Това значи: помагайте на хората въ свѣта, безъ да се свързвате съ тѣхъ. Обичайте ги, безъ да се свързвате съ погрѣшкитѣ имъ.

Който влиза съзнателно въ класа, той не мисли да се жени нито за мъжъ или за жена, нито за свѣта. Това е много естествено. Какъвъ ученикъ ще бѣде този, който едва постѣпва въ училището, а мисли за женене? Докато не свърши гимназия и университетъ, ученикътъ не може да мисли за женене. Сжщото се отнася и до ученицитѣ

отъ специалния класъ. Докато не свършите курса на специалния класъ, вие не можете да се жените. Ако умътъ, сърдцето и волята на човѣка не сж свободни, все едно, че е жененъ. Женениятъ не може да учи, както неженениятъ. Той е вързанъ, не може да върши специална работа. Каква работа ще свърши параходътъ, който е вързанъ? Витлото на парахода може да се върти, коминътъ — да пуши, но никаква работа не се върши. Важно е, че параходътъ е спусналъ котва и не може да се мръдне.

Много отъ сегашнитѣ хора се намиратъ въ положението на вързания параходъ: витлото имъ се върти, коминътъ — пуши, но никакво движение въ тѣхъ не става. Тѣ не могатъ да прогресиратъ. Тази е причината, поради която хората се оплакватъ, че въпрѣки усилията, които правятъ, не напредватъ много. — Кога напредва параходътъ? — Когато изминава известенъ пжтъ. Следователно, когато човѣкъ върви напредъ, ние казваме, че той „еволуира“. Обаче, въ който моментъ параходътъ престане да се движи, той не може да напредва. Сжщото се отнася и до човѣка: когато сърдцето и умътъ на човѣка престанатъ да се развиватъ, и той спира своя пжтъ. Колкото е важенъ изминатиятъ пжтъ за парахода, толкова е отъ значение и пжтътъ, който човѣкъ изминава въ живота си. — Кое бѣше първото пристанище, отъ което излѣзохте съ парахода си? Като ученици на специалния класъ, вие излѣ-

зохте отъ едно и сжщо пристанище — на девствеността, т. е. на младостта. Сега всички отивате къмъ едно и сжщо пристанище — на възмжжаването и на старостта. Много време ще мине, докато стигнете на това пристанище.

Каква е целта на специалния класъ? — Да ви върне къмъ първоначалната чистота и девственостъ. Всички имате елементарни разбирания за живота, но това не е достатъчно. Трѣбва да разберете понятието „девственостъ“ въ широкъ смисълъ. Това разбиране се постига чрезъ дълбока мисълъ и възвишени чувства. Да живѣе човѣкъ, да се жени, да има деца, да пуши коминътъ му, това сж елементарни работи, съ които хората се занимаватъ. Човѣкъ трѣбва да се издигне по-високо, да заживѣе по новъ начинъ, да разбере вжтрешната страна на живота.

Като изучавате живота, вие се запитвате, какво въ сжщностъ е женитбата. Когато двама души се събератъ на едно мѣсто, да живѣятъ заедно, това още не е женитба. Събирането на учителя и на ученика на едно мѣсто не е женитба. — Защо се събиратъ двама души? — Да придобиятъ знание. Следователно, ако не придобиятъ никакво знание, женитбата имъ не е на мѣсто. Колкото по-голѣма е връзката между ума на учителя и на ученика, толкова по-добри условия и възможности сжществуватъ между тѣхъ. Връзката е невидима, но силна. Когато връзката е силна, учителятъ и ученикътъ се намиратъ въ правилни отноше-

ния. Ако ученикът възприема правилно, а учителят предава съ любовъ, отношенията имъ сж нормални. Само при хармонични отношения, ученикът минава отъ единъ класъ въ другъ, докато най-после свърши университетъ. Както свършвате гимназия и университетъ, така можете да свършите и специалния класъ. Мнозина влизатъ въ специалния класъ, но и мнозина излизатъ отъ него преждевременно. Тѣ отиватъ въ странство да учатъ, докато се приготвятъ за специалния класъ. До това време тѣ отказватъ даже, че сж били въ специалния класъ. — Кога се отказва ученикътъ отъ единъ предметъ? — Когато не е готовъ за него. Много предмети и науки има, които не сж за всѣки човѣкъ. Тѣ сж специални предмети, които се даватъ на способни и даровити ученици, родени за тази специална наука.

Сега моята задача е да обърна вниманието ви върху специалния класъ, да знаете, какво представя той. Не е достатъчно само да се събирате, да дохождате и да се връщате, безъ да знаете, какво представя класътъ, въ който влизате. Така се събиратъ хористи, музиканти, да образуватъ нѣщо цѣло. Колкото по-сериозно се отнасятъ къмъ работата си, толкова по-хармонични сж помежду си.

И тъй, да бъдете ученици отъ специалния класъ, това значи, да издавате специални тонове. Както всѣка цигулка има свой специфиченъ тонъ, по който се отличава отъ другитѣ цигулки, така и ученикътъ отъ специал-

ния класъ трѣбва да се отличава отъ другитѣ по своя особенъ тонъ. Въ какво се заключава особеността на единъ тонъ? — Въ неговата чистота, мекота и сила. Ако една цигулка не може да препоръча майстора си, тя нищо не допринася нито за майстора, нито за фирмата, дето е правена. Ако ученикътъ отъ специалния класъ не разнася свѣтлина по цѣлия свѣтъ, какво е придобилъ съ учението си? Ученикътъ трѣбва да се учи добре. Ако цигулката не издава красиви и чисти тонове, и ако ученикътъ не носи свѣтлина на хората, тѣ нѣматъ никаква стойностъ.

Специалниятъ класъ дава възможностъ на ученика да разбере законитѣ, които управляватъ ума, сърдцето и волята му, за да се справя съ мжчнотиитѣ и страданията въ живота си. Това значи, да има човѣкъ отворени очи, да вижда. И слѣпиятъ се справя съ мжчнотиитѣ си, но чрезъ пипане. Едно нѣщо е да пипашъ, а съвсемъ друго — да виждашъ. Едно нѣщо е да изучавашъ нѣщата чрезъ пипане; друго нѣщо е да изучавашъ нѣщата чрезъ виждане, чрезъ четене и непосредствено откриване на законитѣ и пжтищата на природата. Да се помогне човѣкъ до законитѣ на своя умъ, на своето сърдце и на своята воля чрезъ читѣ си, по пжтя на виждането, това значи, да е придобилъ положителната наука на живота. Докато не научи законитѣ на ума, на сърдцето и на волята си, като сонди, чрезъ които да извлича вода отъ дълбочината на земята, човѣкъ

не би могълъ да пробие непрерывния кръгъ на живота, въ който текатъ енергиитѣ на знанието. За да влѣзете въ единъ затворенъ кръгъ, непременно трѣбва да направите нѣкъде поне единъ процепъ. Обаче, само онзи може да прави процепи, който знае законитѣ.

Много работа е дадена на ученика отъ специалния класъ, която той трѣбва да свърши. Колкото по-съзнателно работи, толкова по-скоро ще я свърши. Ще кажете, че не е много работа да изучи човѣкъ законитѣ на ума, на сърдцето и на волята си. — Не е много за онзи, който работи съзнателно и интензивно. За онзи, който не работи, не е лесно. Да познава законитѣ на своя умъ, човѣкъ трѣбва да е миналъ презъ мислитѣ си; да познава законитѣ на сърдцето си, човѣкъ трѣбва да е миналъ презъ чувствата си; да познава законитѣ на волята си, това значи, да е миналъ презъ силитѣ на своя организъмъ. Не е ли миналъ по тѣзи пѣтища, човѣкъ може само да си въобразява, че знае нѣщо, а въ сжщностъ не е дошълъ до истинското, положителното знание. Който е придобилъ това знание, само той различава обикновения учителъ отъ Великия Учителъ. Само той знае, кой човѣкъ е талантливъ, кой — гениаленъ, кой — светия и кой — мистикъ. Разликата не е външна. Обикновениятъ и гениалниятъ човѣкъ външно могатъ да си приличатъ, но вътрешно се различаватъ по устройството на клеткитѣ, на тъканитѣ, по състава на кръвта и т. н.

Като ученици отъ специалния класъ, вие трѣбва да изучавате законитѣ, съ които да направите мисълта си пластична а чувствати си — устойчиви. Това се постига чрезъ регулиране на нервната система и подобряване на кръвообръщението. Ученикътъ трѣбва да работи върху себе си, да стане господаръ на своитѣ мисли и чувства. Това значи, да е придобилъ правата мисълъ. Когато мисълта на ученика е права, той може самъ да провѣррява нѣщата. Иначе, ще слуша да се говорятъ много нѣща, които той не може да провѣри. Запримѣръ, слушате да се говори за адепти, за невидимъ свѣтъ, за шестата раса, но вие не знаете, доколко тия нѣща сж вѣрни. Тѣ могатъ да бждатъ вѣрни, могатъ да бждатъ и невѣрни. Виждали ли сте адепти? Били ли сте въ невидимия свѣтъ? Срѣщали ли сте хора отъ шестата раса? Вие знаете, че хората отъ шестата раса ще се различаватъ отъ тия на петата раса, но по какво, не знаете. Както светията се отличава отъ гениалния, гениалниятъ — отъ талантливия и талантливиятъ — отъ обикновения, така и човѣкътъ на шестата раса ще се отличава отъ човѣка на петата раса.

Който разбира френология, физиогномия, ще види, че човѣкътъ на шестата раса има особено лице, особени ржце. Всички негови органи отговарятъ на нормалнитѣ мѣрки, определени отъ природата. Човѣкътъ на шестата раса има такова знание, което човѣкътъ на петата раса не може да носи. Когато прави

усилие да постигне известно знание, за което още не е готовъ, човѣкъ се отекчава и казва: Знанието е бreme. — Не е така. Неприложението знание е бreme. Когато умътъ на човѣка не може да се нагоди къмъ известно знание, тогава то е бreme. Обаче, всѣко знание, къмъ което умътъ се нагажда и може да го приложи, носи благословение за човѣка.

Сега, като сте влѣзли въ този класъ, вашата задача е да се научите да мислите и да чувствувате право. Да мислите и да чувствувате право, това значи, да живѣете добре. Следователно, да живѣе човѣкъ добре, това е задача не само на ученицитѣ отъ специалния класъ, но на всички хора. Въ този смисълъ, всички хора сж ученици на специалния класъ, който е въ самия животъ. Животътъ учи човѣка да се изявява правилно. Както пѣвецътъ се учи да пѣе, като се упражнява въ пѣнието, художникътъ — да рисува, сжщо чрезъ упражнения, така и човѣкъ се учи да живѣе правилно — отъ самия животъ — неговиятъ нераздѣленъ учителъ.

И тъй, за да живѣете добре, пазете следното правило: Никога не разваляйте отношенията си съ Първата Причина, т. е. съ Слънцето на вашата душа. Ако отношенията ви къмъ Слънцето сж правилни, ще бждатъ правилни и къмъ всички живи същества на земята. Сутринъ, когато ставате отъ сънъ, първата ви работа е да изправите отношенията си къмъ Първата Причина. Ако сж празилни, ра-

ботитѣ ви ще вървятъ добре. Ако не сж правилни, изправете ги и тогава започнете да работите. Казвате, че обичате Бога, а връзката и отношенията ви къмъ Него не сж правилни. Това не е обичъ. Когато обичате една пѣсенъ, вие я пѣте правилно. Колкото по-правилно я пѣте, толкова повече я обичате. Ако не можете да я пѣте правилно, не я обичате. Колкото по-правилно и съ любовъ се пѣе една пѣсенъ, толкова по-приятно се слуша. Ние уподобяваме любовта на пѣсенъ, която се пѣе съ разположение. Следователно, когато казвате, че обичате нѣкого, това подразбира пѣнието на нѣкаква класическа пѣсенъ, отъ която се възхищавате не само вие, но и всички, които ви слушатъ. Нѣкои хора пѣятъ свободно, не се стѣсняватъ. Значи, тѣ не се стѣсняватъ да изявятъ любовта си предъ хората. Други пъкъ не сж свободни въ пѣнието си, както и въ изявяване на чувствата си.

Защо едни хора изявяватъ любовта си, а други не я изявяватъ? Ония, които не изявяватъ любовта си, сж подобни на богатитѣ хора, които не смѣятъ да кажатъ, че сж богати. Тѣ се криятъ, казватъ, че нѣматъ петъ пари въ джоба си. За да се криятъ, тѣ иматъ съображения. Тѣ сж обиколени отъ хора, които не ги обичатъ и сж готови всѣки моментъ да ги обератъ. Обаче, ако сж обиколени отъ хора, които ги обичатъ, тѣ свободно ще извадятъ кесията си и ще покажатъ, какво има въ нея. Ония пъкъ, които изявяватъ любовта си,

сж подобни на богати хора, които не криятъ богатството си. Тѣ не искатъ да знаятъ, какъ ще погледнатъ окръжаващитѣ на тѣхъ—приятелски или неприятелски. Изобщо, любовта не може да се скрие. Христосъ казва, че запалената свѣщъ не може да се тури подъ шиникъ. Щомъ се запали, свѣщта трѣбва да се постави надъ шиникъ. Нѣкои казватъ, че сж принудени да криятъ любовта си, защото хората не я приематъ.—Кога не се приема любовта? — Когато не минава презъ разумността. При това положение тя отдѣля много сажди, много димъ. Въ тази любовъ горението е непълно. Естествено е тогава хората да бѣгатъ отъ кжщи, лишени отъ коминъ. Всѣка кжща трѣбва да има коминъ, който да тегли добре, да става пълно горение.

Основната мисълъ на лекцията е, че човѣкъ трѣбва да знае законитѣ на своята мисълъ, на своитѣ чувства и на своитѣ действия. Съ други думи казано: човѣкъ трѣбва да познава законитѣ, които управляватъ неговия умъ, неговото сърдце и неговата воля. Всѣки се стреми къмъ това знание, но то не се придобива лесно. Ако нѣкой го придобие преждевременно, ще се натъкне на голѣми противоречия. Какви по-голѣми противоречия можете да очаквате отъ силната свѣтлина и голѣмата сладостъ? Силната свѣтлина е въ състояние да ослѣпи човѣка, а голѣмата сладостъ, като тази на захарина, може да разстрои стомаха му. За да се избѣгнатъ тия неестествени положе-

ния, хората, които ръководят човечеството, сж създали известни правила за живѣене. Ученицитѣ, като не разбирали тѣзи правила, превърнали ги на букаи за собственитѣ си ржце и крака. Тѣхниятѣ умъ е стѣснилъ тѣзи правила до такава степенъ, че тѣ се намиратъ като въ затворъ.

Сега, като разглеждамъ живота на съвременнитѣ хора, виждамъ, че сж оковани съ букаи и слушамъ дрънкането на тия букаи. Хората ходятъ навсѣкжде, но сами не чуватъ дрънкането на букаитѣ си. Тѣ сж въ положението на затворници, безъ да подозиратъ това. Единъ день ще се убедятъ въ това и ще търсятъ начинъ да се освободятъ. Противоречията на ума, на сърдцето и на волята не сж нищо друго, освенъ вътрешни букаи. — Какво е нужно днесъ, за да се освободятъ хората отъ своитѣ букаи? — Огънь. Когато огънятъ дойде въ свѣта, като съзнателна сила, той ще стопи оковитѣ, и хората ще бждатъ свободни. Достатъчно е този огънь да се докосне до букаитѣ, за да ги разтопи.

За да се справи съ ограниченията и противоречията въ живота, човѣкъ трѣбва да има съзнание за Божественото начало въ себе си. Формулата, която ви дадохъ „Азъ съмъ доброто, азъ съмъ истината“, има отношение къмъ Божественото въ човѣка, къмъ разумното, великото начало въ него, което е произлѣзло отъ Бога. Тѣй щото, кажете ли „азъ“, разбирайте Божественото въ себе си. Само Боже-

ственото включва доброто, което произлиза отъ любовта, и истината, която произлиза отъ мъдростта. Който носи доброто и истината въ себе си, той е богатъ човѣкъ. Като съзнава богатството си, той не може да го отрече. Да даде човѣкъ пѣтъ на Божественото въ себе си, това значи, да е придобилъ такова богатство, въ което да не се съмнява. — Ама искамъ да зная мнението на философитѣ по този въпросъ. — Ти трѣбва да знаешъ мнението на природата, а не мнението на философитѣ. Ученикътъ трѣбва да прави преводи отъ езика на природата къмъ езика на своитѣ разбирания и обратно — отъ езика на своитѣ разбирания къмъ езика на природата. Като може да превежда отъ единъ езикъ на другъ, човѣкъ увеличава знанията си. Колкото повече знания има, толкова по-силенъ е той.

Сега, не е въпросъ да мислите, много ли знаете, или малко. Знанието е относително. Ако се сравнявате съ бръмбаритѣ, съ насѣкомитѣ, вие сте гении. По отношение на цѣлото животинско царство, вие сте гении, но и това знание не е достатъчно. Човѣкъ е поставенъ при условия, всѣки день да придобива по малко знания, да увеличава склада на своя умственъ животъ. Обаче, като придобива знание, той трѣбва да го прилага, да не се товари съ излишенъ багажъ. Прилагайте знанието си, да се ползвате отъ него и вие, и вашитѣ ближни. Като прилагате това, което знаете, имате възможность да се учите. Отъ добритѣ и на-

преднали хора ще взимате, а отъ лошитѣ и изостанали ще се поучавате само, да не изпадате въ погрѣшкитѣ, които тѣ правятъ.

Като ученици на специалния класъ, вашата задача въ живота е да отстоявате, да не отстъпвате назадъ. Въ това отношение вие сте фронтъ, а общиятъ класъ — тилъ. Ако вие не отстъпите, и тилътъ ще ви следва; ако отстъпите, и тилътъ ще отстъпи. Следователно, каквито мжнотии и противоречия да срѣщате, вървете напредъ. Ще кажете, че имате разбирания, които ви диктуватъ да постъпите по известенъ начинъ. Ако разбиранията ви сж само за днесъ, постъпката ви е права. Обаче, всѣки новъ день изисква нови разбирания. Животътъ е многократенъ процесъ, а не еднократенъ. Ученикътъ живѣе въ многократнитѣ процеси.

Какво разбирате подъ думитѣ „еднократенъ и многократенъ процесъ“? Еднократниятъ процесъ подразбира действие, което става само за единъ пжтъ; многократниятъ процесъ обхваща всички действия, които се извършватъ много пжти. Да учишъ, да придобивашъ знания, да се развивашъ, да работишъ, това сж все многократни процеси. Само въ многократнитѣ процеси човѣкъ расте и се развива. — Защо? — Защото въ тѣхъ всѣкога има нѣщо ново. И напредналитѣ сжщества се учатъ отъ тия процеси. И за тѣхъ има нѣщо ново, което не знаятъ, какъ ще стане. Тѣ говорятъ за това, което знаятъ какъ ще стане. За това, което не

знаятъ, тѣ мълчатъ. Мълчанието е вътрешенъ процесъ. Напредналитѣ сжщества външно мълчатъ, а вътрешно говорятъ. Обикновенитѣ хора постъпватъ точно обратно: отвънъ говорятъ, а отвътре мълчатъ.

Стремете се къмъ многократнитѣ процеси. Не се спирайте на миналото. Какъ сж живѣли хората въ миналото, не е важно за васъ. Миналото се отнася къмъ еднократнитѣ процеси. За васъ е важно, какъ живѣятъ хората днесъ, какъ живѣятъ всѣки новъ день. — Ама разбиранията ми сж такива. — Разбиранията на човѣка сж ценни, ако всѣки день се прибавя нѣщо ново къмъ тѣхъ. На времето си Мойсей бѣше напредналъ, но ако днесъ дойде между хората, той трѣбва да носи ново знание и разбиране. Неговиятъ законъ на жертвата сега не може да се приложи. Сегашнитѣ хора сж християни. Тѣ иматъ друго разбиране за жертвата. Ще кажете, че Мойсей говорилъ съ Бога. На времето Богъ говорилъ на Мойсея по единъ начинъ, днесъ ще му говори по другъ начинъ. Не се знае, може днесъ даже да не му говори. Не е лесно да говори човѣкъ съ Бога и да Го види, но и мжно не е. Много условия опредѣлятъ срѣщата на човѣка. съ Бога. Има напреднали сжщества, които съ хиляди години очакватъ да чуятъ гласа на Бога и да Го видятъ, но не могатъ. Въпрѣки това, тѣ все повече се развиватъ и усъвършенствуватъ. Други пъкъ съ малко усилия успѣватъ да Го ви-

дятъ и чуютъ, но още не сж придобили съвършенство.

Сега, като говоря по този начинъ, не искамъ да смутя духа ви, но казвамъ, че Божиитѣ закони сж необятни, неизследими сж Неговитѣ пѣтища. Не мислете, че противоречията ще изчезнатъ отъ свѣта. Каквото и да правите, не можете да ги избѣгнете. Докато човѣкъ не се роди отъ Духъ и отъ вода, той не може да разбере истината. Щомъ не е придобилъ истината, той не може да се освободи отъ противоречията. Днесъ хората наричатъ фактитѣ истина. Истината носи свобода, а пѣкъ фактитѣ не освобождаватъ човѣка. Докато не изучава нѣщата външно и вътрешно, докато не живѣе въ душата си, човѣкъ не може да влѣзе въ правия пѣтъ. Докато не излѣзе отъ своя пашкулъ, той не може да се развива. Докато не влѣзе въ училището, не може да се учи. Подъ думата „училище“ ние разбираме училището на природата — Божественото училище. Молете се, природата да отвори вратата си за васъ, да ви говори и да ѝ отговаряте; да я слушате и да ви слуша. Това значи, да работите съ многократния процесъ на знанието.

Сега, като ви говорихъ, азъ ви заведохъ много далечъ, показахъ ви върховетѣ на това, което ще постигнете въ бъдеще. Днесъ върховетѣ сж далечъ, въ бъдеще ще се приближите къмъ тѣхъ. Обаче, голѣми усилия се изискватъ за това. Лесно ли се достигатъ Хи-

малаитѣ? Голѣми усилия се правятъ, но никой още не е стигналъ до върха.

Да се върнемъ къмъ вашата задача — предназначението на специалния класъ. Мислете по този въпросъ, защото ще бъдете поставени на изпитъ. Специалниятъ класъ има отношение къмъ ония, които вътрешно влизатъ въ него. Само тѣ ще бъдатъ поставени на изпитъ. — Какъ ще познаемъ, кои влизатъ въ класа? — Много лесно. Овцата знае, че е овца, и отива при овцетѣ. Вълкътъ знае, че е вълкъ, и отива при вълцитѣ. Човѣкъ знае, че е човѣкъ, и отива при човѣцитѣ. Всѣки самъ се опредѣля. Кой кждето отива, такъвъ е. Ако отидешъ при свѣтлината, свѣтлина си. Жената отива при женитѣ, мъжътъ — при мъжетѣ. Ако отидешъ при болния и станешъ боленъ, боленъ си билъ. Ако отидешъ при здравия и станешъ здравъ, здравъ си билъ. Човѣкъ не може да бъде едновременно и овца, и вълкъ, и жена, и мъжъ. Ако се мѣни, той е хамелионъ. Ако запази естеството си и се прояви такъвъ, какъвто е, той е мъдрецъ. Изучавайте себе си, изучавайте проявитѣ на Бога въ себе си и въ своя ближень, да станете мъдречи.

— Само проявената Божия Любовъ, само проявената Божия Мъдростъ и само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

33. Лекция отъ Учителя, държана на
25. априлъ, 1930 г. София.—Изгрѣвъ.

Показване

Т. м.

Какво разбирате подъ думата „показване“? Да покажешъ нѣщо на човѣка, това значи, да го изнесешъ предъ него и да го заставишъ, да даде мнението си по това, което вижда. Целъта на показването на нѣщо е да заставишъ човѣка да мисли. Така постъпва природата. Тя облича своитѣ думи въ символи и загадки и кара човѣка да мисли и разгадава нѣщата. Сега азъ искамъ да ви покажа нѣщо, за да разберете, че имате известни дарби, които трѣбва да се развиватъ. Ето, тукъ има два пакета, въ които съмъ завилъ нѣщо. Какво има въ първия пакетъ? — Козунакъ. — Какъ познахте? — По формата. — Значи, макаръ и завитъ въ книга, по формата на пакета познахте, че вътре има козунакъ. — Книгата, въ която е завитъ козунакътъ, е тънка. — Както виждате, вие имате дарба, да познавате нѣщата и презъ книга. Ако работите въ това направление, можете да развиете дарбата си още повече. Съмнява ли се нѣкой, че въ пакета има козунакъ? — Никой не се съмнява. Сто на сто всички сме увѣрени въ предсказанието си. — Какво има въ втория пакетъ? — Бонбони. — Ябълки. — Круши. — Портокалъ. — Колко предмети има

въ втория пакетъ? — Три. — Еднородни или разнородни? — Еднородни. — Сега ще развиемъ първия пакетъ. Както виждате, познахте, че въ пакета има козунакъ. Всички излѣзохте ясновидци. Обаче, за втория пакетъ не познахте. Въ него има единъ голѣмъ лимонъ, единъ малкъ и единъ портокалъ. Двата предмета сж еднородни, а единиятъ — отъ другъ родъ. Какво можемъ да направимъ съ козунака? — Да го раздѣлимъ. — Както е направенъ, той има 17 бразди. Значи, споредъ браздитѣ, може да се раздѣли на 17 души. Понеже вие сте повече, ще го раздѣлимъ на повече парчета. Козунакътъ, като хлѣбъ, има отношение къмъ физическия свѣтъ. Значи, вие можете да бждете ясновидци на физическия свѣтъ. Що се отнася до умствения свѣтъ, тамъ ясновидството ви още не е развито.

Какво символизира хлѣбътъ? — Словото. На физическия свѣтъ хлѣбътъ е отъ първа необходимостъ. Обаче, хлѣбарьтъ, който билъ въ затворъ, заедно съ Йосифа, сънувалъ, че носи на главата си кошница, пълна съ хлѣбъ, а птицитѣ небесни слизали отгоре и кълвали хлѣба. Йосифъ изтълкувалъ съня на хлѣбаря, че следъ три дѣня фараонътъ ще заповѣда да го ексутиратъ. И така станало. Виночерпецътъ пкъ сънувалъ, че го освободили отъ затвора и отново билъ поставенъ на служба при фараона, като виночерпецъ. Йосифъ казалъ, че сънятъ му ще се сбдне, както го видѣлъ. Наистина, следъ три дѣня той билъ

освободенъ отъ затвора и заелъ първата си служба — виночерпецъ на фараона. Следователно, ако сънувате, че носите хлѣбъ на главата си, и птицитѣ го кълватъ, ще ви сполети нѣкакво нещастие. Ако сънувате, че черпите нѣкого съ вино, ще ви назначатъ на добра служба.

Съвременнитѣ хора страдатъ и се питатъ, защо природата е допуснала страданията. Ние пъкъ задаваме въпроса: природата ли допусна страданията, или човѣкъ самъ ги създаде? Понѣкога причината за страданията на хората е толкова малка, че не заслужава да страдатъ. Запримѣръ, въ единъ класъ има два еднакво способни ученици, обаче, учителятъ пише на единия шесторка, а на другия — петорка. Този, който има петорка, страда, недоволенъ е отъ преценката си. Трѣбва ли да страда за една единица? Следъ време учителятъ ще му пише шесторка. Тогава ученикътъ ще се радва. Човѣкъ трѣбва да се учи отъ малкитѣ и отъ голѣмитѣ страдания, да наблюдава промѣнитѣ, които ставатъ въ него. Отъ промѣнитѣ се сжи за устойчивостта на човѣшкия характеръ. За да не изпада въ противоречия, които да причиняватъ страдания, човѣкъ трѣбва да бжде здравъ и способенъ. Способността на човѣка не се оценява отъ бележката, която му е дадена, но отъ работата, която върши. Всички хора търсятъ здравъ и способенъ работникъ. Той е добре възнаграденъ. Дойдатъ ли до нѣкой слабъ и неспособенъ

бенъ, всичко го отбѣгватъ, вследствие на което той се натѣква на противоречие. Какъ ще премахнете противоречието между двамата работника? Или като дадете и на него сто лева, или като раздѣлите стотъ лева на половина. Тогава ще се паднатъ 50 лева на здравия и 50 лева на слабия. Здравето се отнася къмъ многократнитѣ процеси, а резултатътъ отъ тия процеси — получаването на пари, къмъ еднократнитѣ.

Коя е отличителната чѣрта на еднократния и многократния процесъ? Въ еднократния процесъ става дѣление, намаляване, а въ многократния — умножаване, увеличаване. Водата въ шишето се отнася къмъ еднократнитѣ процеси, поради което тя може да се раздѣли на равни части. Отъ едно кило вода вие можете да напълните две по-малки шишета, съ по 500 грама вмѣстимостъ. Обаче, ако въ шишето тече вода отвѣнъ, вие не можете да я раздѣлите правилно. Течащата вода представя многократенъ процесъ.

Следователно, числата, които не се дѣлятъ безъ остатѣкъ, спадатъ къмъ имажинернитѣ или въображаемитѣ числа, т. е. къмъ непреривнитѣ процеси въ природата. Ще знаете, че когато попаднете предъ нѣкой неразрешенъ въпросъ, или когато не можете да раздѣлите нѣкоя величина правилно, вие сте въ областта на многократнитѣ процеси. Тогава казвамъ: Не съжالياвайте, когато не можете да решите нѣкой въпросъ правилно. Красиво е понѣкога,

човѣкъ да се натъкне на нѣкоя трудна задача, която не може да реши. Представете си, че предъ васъ се извиwa шосе, дълго хиляда километра. Вие сте въ началото на пътя, знаете го, но краятъ му знаете ли? За да имате представа за края на шосето, трѣбва да го извървите. Значи, това, което по-рано не ви бѣше известно, следъ време стана известно. Това показва, че неразрешимитѣ задачи днесъ, ще бждатъ разрешими следъ известно време. Колко е дълга една линия, ще знаете, следъ като я извървите. Казвате, че нѣкой човѣкъ има линия на поведение. — Дълга ли е линията на поведението, или кжса? — Дълга. Много време трѣбва да се върви по нея, за да се види краятъ ѝ. — Какъвъ ще бжде краятъ на тази линия? — Каквото е било началото. — Защо? — Защото линията на поведението се отнася къмъ многократнитѣ процеси. Има законъ въ природата, споредъ който, каквото е началото на еднократнитѣ и многократнитѣ процеси, такъвъ ще бжде и тѣхниятъ край.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате природата, да се учите да правите преводи. Виждате, запримѣръ, кокиче и минзухаръ. Това сж символи, чрезъ които природата говори. И кокичето, и минзухарътъ цвѣтятъ пролѣтъ, но означаватъ две различни нѣща. Кокичето е бѣло и съ увиснала надолу глава, а минзухарътъ — жълтъ и съ глава, отправена нагоре. Щомъ ги изучавате като символи, ще видите,

че тѣ говорятъ на два различни езика. Нѣкой казва, че сънувалъ червенъ конь. Да езишиш на сънь червенъ конь, това показва, че, ако си боленъ, ще оздравѣеши. Ако езишиш бѣлъ конь, ще придобиешъ нѣкаква опитностъ. Червениятъ конь показва, че трѣбва да цениши живота и богатата, които ти сж дадени. Бѣлиятъ конь показва, че трѣбва да подобриши отношенията си съ окръжаващата срѣда, да живѣеши по законитѣ на природата — по нейната хигиена.

Бѣлиятъ цвѣтъ е крайниятъ предѣлъ на живота. Задъ него е черниятъ цвѣтъ. Най-високитѣ върхове сж всѣкога бѣли. Задъ високитѣ върхове изпъква тъмна линия — линия на слизане. Казваме, че свѣтлината е бѣла, водата — сжщо, кокичето — сжщо, но тия бѣли цвѣтове се различаватъ единъ отъ другъ. Отъ поетична гледна точка, кокичето символизира чистотата. То представя философъ, който постоянно мисли. Жълтата дрешка на минзухарчето символизира мъдростта. То представя духовенъ, религиозенъ човѣкъ, който отправя погледа си нагоре. Кокичето е завършило образованието си и държи матура, а минзухарчето е дете, което едва влиза въ училището. То гледа нагоре, дано му се даде нѣщо. Когато се намѣри предъ нѣкой труденъ въпросъ, човѣкъ започва да мисли, и главата му увисва надолу, като на кокичето. Щомъ разреши въпроса, човѣкъ изправя главата си, очаква да му падне нѣщо отгоре. Какво

очаква? — Плода на разрешения въпросъ.

Като изучава символитѣ въ природата, човѣкъ ги прилага въ живота си. Тази е причината, поради която хората не си служатъ съ оригинали, но съ копия. Много естествено. Самъ човѣкъ е копие, а не оригиналъ. Казано е въ Писанието, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие на Бога. Значи, човѣкъ е копие, подобие на нѣщо. Оригинальтъ е скритъ нѣкъде, вследствие на което човѣкъ се стреми къмъ своя оригиналъ. Той иска да види оригинала си и да го познае. Цигуларътъ свири на цигулка — копие на самия човѣкъ. Разгледайте цигулката, за да видите, че наистина е копие на човѣка. Тя има глава, дръжка или шийка, трупъ — резонансътъ на цигулката и крачка, които сж много скжсени. Струникътъ на цигулката е свързанъ съ крачката ѝ. Значи, това, което излиза отъ разумната и права мисль, трѣбва да е свързано съ крачката. Магарето на цигулката показва, че човѣкъ трѣбва да има търпение и достоинство. Всичкиятъ прахъ отъ лжка пада върху магарето, но цигуларътъ не мисли за това. Той свири и не обръща внимание на магарето. Добриятъ цигуларъ разбира инструмента си и знае, какви трѣбва да бждатъ размѣритѣ на неговитѣ части. Магарето на цигулката не трѣбва да бжде много голѣмо, нито много низко. По-неже магарето е символъ на човѣшката твърдостъ, трѣбва да бжде толкова голѣмо, колкото да произвежда правилни тонове. Значи, твър-

достъта е на мѣсто, когато произвежда правилни тонове.

Като е дошълъ на земята да учи, човѣкъ трѣбва да се познава, както цигуларътъ познава цигулката си. Човѣкъ е единъ отъ най-свършенитѣ инструменти, направенъ отъ природата. Ако не познавате добре този инструментъ, изучавайте го. Първата ви работа е да изучавате мозъка си. Следъ това ще слизате надолу, да изучавате всички външни и вътрешни органи, тѣхната служба и законитѣ, които ги управляватъ. Ако човѣкъ не познава устройството на своя организъмъ, какъ ще знае посложнитѣ работи?

Като изучавате човѣка, вие дохождате до талантливия, до гениалния и се питате, на какво се дължи различието между тѣхъ и обикновения човѣкъ. Гениалниятъ човѣкъ владѣе принципитѣ на живота, талантливиятъ — нѣкои отъ своитѣ дарби и способности, а обикновениятъ едва сега започва да учи законитѣ, които управляватъ живота и природата. Светията познава законитѣ и принципитѣ на живота и ги прилага, а гениалниятъ живѣе повече въ умствения свѣтъ. Гениятъ всѣкога се нуждае отъ светията. — Защо? — Защото светията прави цигулката и свири съ нея, гениалниятъ свири само, безъ да разбира изкуството да прави цигулки. Светията прави това, което гениятъ не може.

Мнозина казватъ: Трѣбва да се живѣе. — Това не е достатъчно. То е все едно, ци-

гуларътъ да каже, че трѣбва да свири. Важно е, какъ трѣбва да се живѣе и какъ трѣбва да се свири. Когато свири, цигуларътъ туря подбрадника подъ врата си и започва да тегли лжка по струнитѣ. Така поставена цигулката, тя показва, че първо волята взима участие въ свиренето. Самиятъ цигуларъ е умътъ, съ неговитѣ способности. Цигулката пъкъ представя сърдцето на човѣка. Когато цигуларътъ свири, цигулката излива неговитѣ чувства. Отде идатъ чувствата на човѣка: отъ сърдцето, или отвънъ нѣкжде? Отде иде тонътъ на цигулката: отъ струнитѣ, или отвънъ нѣкжде? Отде иде сладостта на плода: отъ самия плодъ, или отвънъ нѣкжде? Струната произвежда тона, но тя е взета отъ нѣкое живо същество. Следователно, и тонътъ е живо нѣщо. Който знае законитѣ на музиката, той самъ може да произвежда тоноветѣ. Когато казваме, че нѣкой цигуларъ свири съ вдъхновение, ние имаме предъ видъ, че той е свързанъ съ разумната природа, отдето взима тоноветѣ и ги произвежда на цигулката си. Има нѣщо въ човѣка, което го прави музикантъ, поетъ, ученъ, художникъ, добъръ и т. н. Щомъ това нѣщо напусне човѣка, той става обикновенъ. Това значи, да изгуби човѣкъ вдъхновението си.

Всички хора търсятъ вдъхновението, но не знаятъ, отде иде то. Да се вдъхнови човѣкъ, това значи, да намѣри основния тонъ на живота. — Кжде ще го намѣри? — Навсѣкжде. Когато слушате музика, пѣние, или нѣкоя

беседа или проповѣдь, трѣбва да намѣрите основния тонъ на живота. Вие не знаете, какъ да го намѣрите. — Кой е основниятъ тонъ на живота? — Червениятъ цвѣтъ. Ако не знаете, отде извира този тонъ, не можете да разберете живота. Крайниятъ предѣлъ на червения цвѣтъ е бѣлиятъ. Ако не разберете червения и бѣлия цвѣтъ, като крайности, съ които природата си служи, никога не можете да разберете живота. Младостъ и старостъ, свѣтлина и тъмнина, бѣлъ и червенъ цвѣтъ сж крайности, полюси, съ които природата си служи. Като контрастъ на бѣлия цвѣтъ, хората поставятъ черния, но това е анормално съчетание на цвѣтоветъ. Правилно е да съчетаватъ бѣлия цвѣтъ съ червения. Бѣлиятъ цвѣтъ е символъ на радостъ, на постигане на нѣщо. Червениятъ цвѣтъ е животътъ. Знаемъ, че животътъ произвежда радостта. Всичко, което желаете да постигнете, се крие между червения и бѣлия цвѣтъ. Всички възможности на ума, на сърдцето и на волята се движатъ между червения и бѣлия цвѣтъ. Черниятъ цвѣтъ съдържа възможности за изгубване на онова, което човѣкъ е постигналъ. Когато изгуби всичко, което е придобилъ, човѣкъ почернява. Щомъ почернѣе, той не може повече да се развива и да върви напредъ.

Сега, ако искате да се развивате правилно, работете съ музиката. Пѣйте, свирете, да трансформирате състоянието си. Правете опити, като пѣете, да задържате тоноветъ дълго

време. Следете по часовникъ, колко време можете да издържате. Колкото повече издържате, толкова по-здрави сте. Колкото повече издържа човѣкъ, толкова по-дълбоко диша. Дълбокото дишане пѣкъ е въ връзка съ мисълта. Когато сте свободни, взимайте различни тонове и правете опити, да видите, доколко най-много издържате. Ако всѣки день увеличавате задържането на тона, вие придобивате по нѣщо. Работете съ музиката, като нѣщо отъ първа необходимостъ въ живота ви. Всички истински учени, художници, поети, философи, духовни хора сж били музикални. Преди да започвали нѣкаква работа, тѣ се нагласявали музикално. Ако не можете да се нагласите музикално, работитѣ ви не могатъ да се наредятъ.

Често се говори, че животътъ е тежъкъ. Това не е вѣрно. Самъ по себе си, животътъ нѣма тегло. Следователно, той не може да бжде тежъкъ. Това, за което хората казватъ, че е тежко, сж условията на живота. Тѣ могатъ да бждатъ леки и тежки, благоприятни и неблагоприятни, но не и животътъ.

Сега, опитайте се да изпѣте по нѣкакъвъ начинъ думитѣ: „Пъленъ е животътъ съ свѣтлина и радостъ,“ или „пъленъ е животътъ, който носи свѣтлина и радостъ“. Обикновено хората наричатъ пъленъ животъ, когато иматъ пари, здраве. Нѣматъ ли здраве, богатство и сила, животътъ имъ е празенъ. — Защо богатството прави живота пъленъ? — Защото чо-

вѣкъ има пари да си купи кибритъ, да запали лампата си, да си купи дърва за огъня. Тогава около него ще бжде и свѣтло, и топло. Когато е свѣтло и топло на човѣка, той може да мисли, да чете, да пише и да работи. Като чете, учи и пѣе дълго време, най-после човѣкъ става ученъ, започва да мисли добре и да пѣе правилно. Изведнѣжъ човѣкъ не може да стане добъръ пѣвецъ, да пѣе безпогрѣшно. Като сгрѣши нѣколко пѣти, той ще изправи погрѣшката си и ще пѣе добре. За да пѣе добре, човѣкъ трѣбва да бжде разположенъ. — Какво трѣбва да правимъ, когато не сме разположени? — Ще изхвърлите частицата „не“ и ще станете разположени. Нѣкой казва, че е неразположенъ да пѣе, но като му обещають хиляда английски лири, той започва да пѣе. За да пѣе, човѣкъ трѣбва да прояви детинското си състояние, да вѣрва, че може да пѣе. Никога не казвайте „не мога.“ Добре ли ще пѣете, или лошо, пѣйте. Природата възнаграждава еднакво и способнитѣ, и неспособнитѣ, които я слушатъ и сж готови да работятъ за нея. Разликата се заключава само въ преценката на нѣщата. Даровитиятъ оценява това, което природата му дава, и го използва разумно. Който не е даровитъ, получава, но не оценява и не използва онова, което е получилъ.

Въ музиката сжществуватъ низки и високи тонове. Низкитѣ тонове сж за земята. Тѣ показватъ, че човѣкъ има много още да

върви, докато мине опредѣления отъ природата пжть. Високитѣ тонове пжкъ сж за небето. Ако човѣкъ не може да взима низкитѣ тонове правилно, високитѣ съвсемъ не може да взима. При какви случаи човѣкъ може да си служи съ низкитѣ тонове? — Когато е боленъ. Болеститѣ сж музикални, обичатъ да имъ пжятъ. Ето защо, когато нжкой заболѣе, нека пже на болестъта. Пжйте и се разговаряйте съ болестъта. Питайте я, защо е дошла, докога мисли да остане при васъ. Като ѝ попжете, тя ще се задоволи и ще ви напусне. Тя иска нжщо отъ васъ. Щомъ получи това, което желае, напуска ви и отива на друго мжсто. Слушали ли сте, какъ боленъ пже на болестъта си, и тя му приглася? Да пже човѣкъ на болестъта си, това значи, да превърне своята потенциална енергия въ кинетическа. Здравословното състояние на човѣка е кинетическо, а болезненото — потенциално. Като не може да направи нжщо, както тржбва, или не знае, какъ да постигне нжщо, човѣкъ се разболява. Повечето болести се дължатъ на непостигнати блага и желания. Дайте възможностъ на болния да постигне своитѣ желания, и той ще оздравѣе. И обратно: ако на здравия човѣкъ отнемете възможността да придобие нжкакво благо, безъ което не може, той ще се разболѣе. Въ бждеще лжкаритѣ ще лжкуватъ хората по духовенъ начинъ, а не съ лжкарства, както правятъ днесъ.

Следователно, искате ли да бъдете здрави, научете се да не виждате отрицателните и криви прояви на хората. Затворете очите си за всичко, което ви се вижда неправилно, било въ природата, или въ живота. И да виждате кривите нѣща, не ги критикувайте. Знайте, че природата е разумна. Защо нѣкои нѣща изглеждатъ несъответни на тази разумностъ, това не е ваша работа. Единъ день, когато завършите развитието си на земята, ще разберете, защо нѣкои нѣща сж криви, защо сжществуватъ отрицателни сили въ природата. Защо хората правятъ погрѣшки, и това не е ваша работа. Учете се отъ погрѣшките на другитѣ, ползувайте се отъ тѣхъ, за да не правите и вие сжщитѣ. Не питайте, защо нѣкой човѣкъ е беденъ, а другъ — богатъ. Природата компенсира своите енергии. Представете си, че трима младежи, свършили успѣшно университетъ, се явяватъ на изпитъ за една и сжща професорска катедра. Двамата отъ тѣхъ сж богатски синове, по цѣли дни се разхождатъ съ автомобили, ядатъ и пиятъ и не учатъ. Третиятъ младежъ е беденъ и сериозенъ. Той не търси другари за развлѣчение и по цѣли часове учи. Като се явятъ на изпитъ, двамата пропадатъ, а третиятъ — бедниятъ, свършва изпита си съ успѣхъ и заема професорско мѣсто. Трѣбва ли да критикувате двамата кандидати, защо не учатъ и търсятъ развлѣчения? Ако не живѣеха безгрижно и леко, бедниятъ кандидатъ нѣмаше да успѣе. Той щѣше да има

двама силни конкуренти. Значи, погрѣшкитѣ на едного носятъ известно благо за друго. Богатскитѣ синове нѣматъ нужда за професорска служба, затова Провидението помогна на бедния, той да заеме свободното мѣсто.

Тѣй щото, когато нѣкой се оплаква, че пропадналъ на изпитъ, казвамъ: Той е богатски синъ. Чувате ли нѣкой да се оплаква отъ нѣкаква болестъ, ще знаете, че той е богатски синъ. Само богатитѣ хора боледуватъ. Значи, болеститѣ сж за богатитѣ, а здравето — за сиромаситѣ. Подъ думитѣ „богатъ“ и „сиромасъ“ ние не разбираме външно богатитѣ и сиромаситѣ, но вътрешно богати и сиромаси. Когато човѣкъ е вътрешно богатъ съ заблуждения и слабости, той непременно ще боледува. Като дойде болестъта съ своя огънь, тя изгаря непотрѣбното и нечисто въ организма на човѣка, и той започва да мисли право. Нова философия, нови разбирания сж нужни на хората. Докато мисли неправилно, човѣкъ всѣкога ще боледува, всѣкога ще се натѣква на мѣчнотии и нещастия. Щомъ измѣни мисълта си, страданията и нещастията го напуцатъ. Дръжте съзнанието си будно, да не грѣшите. Ако грѣшите, не търсете вината вънъ отъ себе си, но завъртете ключа на цигулката си, нагласете струнитѣ ѝ, да взимате правилни тонове.

Всички хора, млади и стари, се нуждаятъ отъ нови разбирания, отъ ново възпитание. Ако още се държатъ за старото, ще иматъ резул-

татитѣ на обикновения животъ. Стариятъ животъ започва съ радостъ, свършва съ страдания, болести и смъртъ. При сегашнитѣ условия на живота, природата ще остане затворена. — Защо? — Защото хората не сж готови още да разбиратъ нейнитѣ тайни. Тѣ сж огънь, който ще ги изгори. Можете ли да носите въ ржцетѣ си предметъ, нагорещенъ до две хиляди градуса? Можете ли да носите въ ума си мисли, които произвеждатъ ослѣпителна свѣтлина? Можете ли да носите въ сърдцето си желання, които произвеждатъ голѣмо разширяване? Отъ голѣмо разширяване сърдцето на човѣка може да се прѣсне. При сегашнитѣ условия човѣкъ не може да даде широкъ замахъ и на способноститѣ си. Тѣ могатъ да го изкаратъ отъ релситѣ на неговия животъ. Има законъ, който опредѣля възможноститѣ на човѣка. Наруши ли се законътъ, нарушава се хармонията на силитѣ въ човѣшкия организъмъ. За всѣка епоха сж опредѣлени възможности, до които тя може да достигне. Сжщото се отнася и до човѣка. За всѣки човѣкъ е опредѣлено, какви най-голѣми постижения може да има.

И тъй, не е важно човѣкъ да има чрезмѣрни постижения. Важно е да има прави мисли и чувства, чрезъ които да се прояви неговата разумна воля. Значи, разумната воля подразбира права мисълъ и право чувство. При това положение само мисълта може да се реализира, да даде плодъ. Щомъ волята е ра-

зумна, мисълта ще се прояви на време, за да може на време да узрѣе. Не желайте нѣщата да ставатъ преждевременно, да търсите цвѣтарникъ, дето да цвѣтятъ и зрѣятъ. Плодътъ е сладъкъ, когато зрѣе подъ непосредствени тѣ слънчеви лъчи. За да узрѣе плодътъ естествено, трѣбва да мине презъ полюситѣ на живота. Съ други думи казано: една мисълъ може да се реализира, когато мине презъ съответното чувство; едно чувство може да се прояви, когато мине презъ съответната мисълъ. Мисълта дава форма на плода, а чувството — неговото съдържание. Ако нѣмате форма, не можете да имате съдържание. Кжде ще налѣете водата, ако нѣмате шише? Изнесете формата, т. е. мисълта си, влѣйте въ нея съдържание — чувството, за да имате плодъ, отъ който да се ползвате. За да дойдете до плода, трѣбва да работите. Бждете разумни търговци, че като произвеждате стока, да сте осигурили пазара ѝ, да се пласира. Кой е пазарътъ за вашитѣ плодове? — Приятелитѣ ви. Ако връзката между двама приятели е правилна, тѣ ще се обичатъ. И двамата ще даватъ и възприематъ правилно. Обмѣната между тѣхъ е правилна. Щомъ се наруши хармонията въ отношенията имъ, стоката имъ се разваля. Тѣ търсятъ нови приятели, да пласиратъ производството си. Този законъ има приложение и въ физическия, и въ сърдечния, и въ умствения животъ на човѣка. Въ всички обла-

сти на живота трѣбва да сѣществува правилна обмѣна.

Като знаете закона за правилната обмѣна, не се спирайте върху отрицателнитѣ чѣрти на човѣка. Среещнешъ ли нѣкой свой приятель, спри вниманието си върху една отъ неговитѣ добри чѣрти и я дрѣжъ постоянно въ ума си. Колкото пѣти си спомнишъ за него, мисли само доброто му. Ще кажете, че носѣтъ му е кривъ, не можете да мислите добре за него. Той не е виновенъ за кривия носъ. Поколѣнията преди него сѣ започнали да го изкривяватъ. Понеже е съзналъ погрѣшката на миналитѣ поколѣния, на които дължи нѣщо, днесъ той започва да работи за изправянето на носа си. Трѣбва ли следъ това и вие постоянно да носите въ ума си неговата погрѣшка? За да си въздействувате благоприятно, дрѣжете въ ума и въ съзнанието си добритѣ качества на близкитѣ си. Не се спирайте върху отрицателнитѣ страни и прояви на живота. Новата философия, новиятъ животъ изискватъ това отъ всѣки човѣкъ.

Една задача е дадена на всички хора: да измѣнятъ, да преустроятъ тѣлата си. Павелъ казва: „Ние нѣма да умремъ, но ще се измѣнимъ“. Да мислите, че ще се измѣните следъ смѣртта си, това е криво разбиране. Човѣкъ трѣбва всѣки день да умира и всѣки день да възкрѣсва. Докато не дойде до състояние на вѣченъ животъ, човѣкъ постоянно ще умира и ще възкрѣсва. Вѣчниятъ животъ под-

разбира състояние, при което човѣкъ живѣе съзнателно при всички условия — благоприятни и неблагоприятни. Когато страда, човѣкъ умира; когато се радва, възкрѣсва. Страданиято ограничава човѣка, а радостта го освобождава. Единъ день, когато се издигне надъ радоститѣ и страданията, човѣкъ нито ще умира, нито ще възкрѣсва.

Мнозина говорятъ и проповѣдватъ за вѣчния животъ, но никой не е готовъ за него. Всички хора седатъ на едно мѣсто и чакатъ да мине нѣкой, да имъ даде нѣщо за ядене. Вѣчниятъ животъ нѣма близко отношение до съзнанието на хората. Вашата близка задача е да работите върху себе си, да станете господари на своята материя, т. е. на тѣлото си. Може ли да се нарече ученъ този, който не е господарь на ржцетѣ, на краката си, на дробоветѣ, на стомаха, на червата си? Работете съзнателно, да станете господари на своитѣ органи, да не се подаватъ на чужди влияния. Това значи, да се свържете съ разумната природа и да изпълнявате нейнитѣ закони.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

34. Лекция отъ Учителя, държана на
2. май, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Състояния на материята

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Като ученици, отъ всички се изисква точност и работа. Ако не работите и не сте точни, нищо не можете да постигнете. Който не иска да работи и не може да бжде точенъ, той е мъртъвъ. Той нѣма отношение къмъ животъ. Следователно, животъ трѣбва да работятъ и да бждатъ точни въ задълженията си.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ нова философия, нови разбирания, а не като тия на Донъ Кихота и Санчо Панса. Ако разбира живота правилно, човѣкъ е дошълъ вече до познаване на материята. Той знае, че животътъ не може да се изрази нито съ едно отъ състоянията на материята. Животътъ не е нито въ твърдата, нито въ течната, нито въ въздухообразната, нито въ лъчистата материя. Животътъ е вънъ отъ състоянията на материята.

Каква е разликата между четиритѣ състояния на материята? Твърдата материя се отличава съ голѣмо сцепление между частицитѣ си, вследствие на което формата на твърдитѣ тѣла не се измѣня при обикновени условия.

Течната материя има по-слабо сцепление между частицитѣ си, затова нѣма опредѣлена форма. Ако поставятъ вода върху дадена плоскостъ, тя веднага се разлива, заема полѣмо пространство. Ако плоскостъта има известенъ наклонъ, водата усилва движението си и започва да тече надолу. Въздухообразната материя пъкъ има още по-малко сцепление между частицитѣ си, вследствие на което нѣма своя форма и обемъ. Твърдитѣ тѣла предизвикватъ налѣгане, главно въ една точка на подпората, течнитѣ — главно на дъното и от-страни, а въздухообразнитѣ — по всички посоки. Първитѣ три състояния на материята сж известни на всички, но какво знаете за лж-чистата материя?

Като изучавате състоянията на материята, спрете вниманието си върху подвижността на частицитѣ ѝ. Колкото по-подвижни сж частицитѣ ѝ, толкова по-високо е съзнанието ѝ. Следователно, колкото по-подвижни сж умътъ, сърдцето и тѣлото на човѣка, толкова по-високо е съзнанието му. Подвижността опредѣля човѣшката воля. Който е способенъ да тича и да се движи бързо, е волевъ човѣкъ. Ще кажете, че заекътъ е волево сжщество. Заекътъ има воля. Понеже живѣе при неблагоприятни условия, той прилага въ действие краката си — бѣга и се крие отъ опасноститѣ. По този начинъ той развива разумността си. По аналогия на това, казваме: Всѣки човѣкъ, който лесно се справя съ страданията, е ра-

зуменъ. Въ този смисълъ, волята представя разумно сцепление между частицитѣ на онази материя, съ която съзнанието работи. Една отъ помощнитѣ сили на съзнанието е волята.

Като упражнява волята си, човѣкъ може да постигне всички свои желанія. Волевиятъ човѣкъ може да бжде музикантъ, пѣвецъ, поетъ, ученъ и др. Искате ли да развивате волята си, започнете отъ най-малкитѣ величини. Не се отказвайте отъ малкитѣ идеи, отъ малкитѣ желанія. Вижте, какво правятъ ученитѣ. Нѣкой ученъ посветява десетки години отъ живота си за изследване на нѣкои брѣмбари или перуди. Нѣкой ученъ се занимава съ росната капка, измѣрва теглото ѝ по отношение на въздуха и намира, че тя е около 700 пжти по-тежка отъ него. Чрезъ изчисления и опити ученитѣ сж приели водата като единица мѣрка за опредѣляне гжстотата на течнитѣ и твърди тѣла. Дето има вода, тамъ вирѣятъ и растенията, и животнитѣ, и хората. Значи, водата е носителъ на живота. Както водата е единица мѣрка за опредѣляне гжстотата на течнитѣ тѣла, така и животътъ е взетъ за единица мѣрка.

Като знаете свойствата на материята, вие трѣбва да прилагате това знание къмъ вашитѣ мисли и чувства, да ги трансформирате. Има мисли и чувства, които по състояние проявяватъ свойствата на твърдата, на течната, на въздухообразната и на лжчистата материя. Когато въ ума ви влѣзе една твърда мисълъ, или въ сърдцето ви едно твърдо чувство, които

ви измжчватъ, вие трѣбва да знаете, по какъвъ начинъ да ги превърнете въ течни, или въздухообразни, да се облекчите. Казватъ, че нѣкой човѣкъ, има твърди чувства. Колкото и да сж твърди чувствата му, достатъчно е да ги подложатъ на 1000 — 2000 градуса топлина, за да се стопятъ. Предъ огъня и най-твърдитѣ тѣла отстѣпватъ.

Какво е приложението на различнитѣ състояния на материята въ живота? Първото приложение на материята е за приготвяне на хлѣбъ. Отъ твърдата материя правятъ воденичното колело, което кара водата и мели житото. Безъ вода колелото не може да се върти. Въ бждеще, когато можете да прилагате закона за трансформиране на енергията, ще превръщате водата отъ въздухообразна въ лжчиста материя и ще се ползвате отъ нея. Понеже не знаете още този законъ, вие се ползвате главно отъ течното състояние на водата. Висшето козмическо съзнание работи чрезъ твърдата, течната и въздухообразната материя, като срѣди за своето проявяване. Чрезъ понижаване на температурата това съзнание сгжстѣва воднитѣ пари въ въздуха и, като вода, ги връща отново въ океанитѣ и моретата. Оттамъ, чрезъ раздвижване на въздуха въ видъ на вѣтрове и бури, частъ отъ водата се изпарява и отива въ пространството.

Като ученици, вие трѣбва да знаете свойствата на четиритѣ състояния на материята, да се ползвате отъ тѣхъ, когато ви потрѣбватъ.

Всичко, което става по разумното и доброволно желание на човѣка, може да го ползува.

Следователно, когато известни идеи влизатъ въ човѣка по негово желание, той живѣе; когато влизатъ насилствено, той страда и умира. Ето защо, когато се мжчите и страдате, ще знаете, че нѣкои мисли, чувства или желанія сж влѣзли въ васъ безъ вашата воля, но все пакъ вие сте дали поводъ за това. Докато въ човѣка нѣма условия за влизане на нѣщо нечисто, то не може да го обсеби. Опитниятъ плувецъ казва на учащия се: водата може да дойде най-много до брадата ти. Мине ли тази мѣрка, ти се излагашъ на опасностъ. — Защо? — Защото гжстотата на сръдлата се увеличава, и той не може да издържи. Той губи равновесие и потъва. Значи, когато нѣкои мисли и чувства влѣзатъ въ човѣка безъ негово желание, той се намира въ положението на давящия. — Какъ спасяватъ давящия? — Изваждатъ го отъ водата и го обръщатъ съ главата надолу, да изтече погълнатата вода. Следъ това правятъ изкуствено дишане, да се възстановятъ кръвообръщението и животътъ на сърдцето. Когато започва да се дави, сърдцето бие усилено и следъ това спира. Докато умътъ контролира движението на сърдцето, последното бие равномерно. Щомъ умътъ престане да го контролира, то спира движението си. На сжщото основание, казвамъ: За да не дойде човѣкъ до положението на давящия, той трѣбва да има будно съзнание, да контролира

ума и сърдцето си, да не допуска въ тѣхъ чужди, неканени гости.

И тъй, когато говоримъ за сърдцето, ние имаме предъ видъ главната двигателна машина, която движи живота. Щомъ машината спре движението си, животътъ спира. Казваме, че човѣкъ умира. Смъртъта подразбира изгубване на живота за дадени условия само; при други условия животътъ продължава. Докато клеткитъ живѣятъ, смъртъ не съществува. Въ този смисълъ, всички тѣла, въ които действува сцеплението между частицитъ, сж живи. Даже и при отсъствие на сцепление, клеткитъ още живѣятъ.

Двама търговци се сдружаватъ, внасятъ по сто хиляди лева капиталъ и започватъ обща работа. Докато сж въ отношения, тѣ сж живи единъ за другъ, подържатъ връзкитъ си. Единъ день тѣ се раздѣлятъ: единиятъ отива на една страна, другиятъ — на друга. Тѣ се считатъ умрѣли единъ за другъ. — Защо? — Връзката имъ се прекъсва. Докато капиталитъ имъ били общи, тѣ се интересували единъ отъ другъ. Щомъ раздѣлятъ капиталитъ си, връзката имъ сама по себе си пада.

Често хората се запитватъ, какво става между тѣхъ, че се раздѣлятъ. Много просто — връзката имъ се прекъсва. — Каква е била тази връзка? — Материална. Когато материалнитъ връзки се прекъсватъ, отношенията между хората изчезватъ. По-силни сж връзкитъ,

когато иматъ за основа нѣкаква идея. Значи, духовнитѣ връзки сж по-силни отъ материалнитѣ. Докато хората мислятъ единъ за другъ, тѣ сж свързани. Щомъ престанатъ да мислятъ, връзката имъ изчезва. Представете си два ученика, които отъ първия до последния класъ на гимназията сж били приятели. Щомъ свършатъ гимназия, тѣ се раздѣлятъ, всѣки поема своя пътъ въ живота. Следъ десетгодишна раздѣла тѣ си спомнятъ единъ за другъ и единъ день се срѣщатъ. Още при първата срѣща приятелскитѣ имъ отношения се възстановяватъ. Въ паметта имъ изпъкватъ всички спомени отъ ученичеството. Не става ли сжщото въ живота на всички хора? Тѣ се събиратъ въ различни общества, създаватъ връзки помежду си, по-близки или по далечни, и започватъ да си спомнятъ, че нѣкога, въ далечното минало, тѣ пакъ сж били заедно, свързани съ приятелски или роднински връзки. Не единъ пътъ въ живота си човѣкъ срѣща своитѣ приятели.

Като ученици, вашата задача е да изучавате мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ си, да знаете, кои отъ тѣхъ отговарятъ на твърдата материя, кои — на течната, на въздухообразната и на лѣчистата, изявени като свѣтлина и топлина. Както постѣпвате съ различнитѣ състояния на материята, така ще постѣпвате и съ съответнитѣ на тѣхъ мисли и чувства. Какъ постѣпвате съ свѣтлината? Отваряте очитѣ си и я възприемате. Щомъ приемете известно ко-

личество свѣтлина, затваряте очитѣ си. Свѣтлината влиза и излиза свободно презъ очитѣ ви, но, за да имате резултатъ, непременно трѣбва да става временно прекъсване. Ако свѣтлината непрекъснато влиза презъ очитѣ на човѣка, вмѣсто полза, ще причини нѣкаква вреда. Всѣко благо се приема съ мѣрка. Следователно, и свѣтлината, като необходимо благо за живота, се приема съ мѣрка. Клепачитѣ приематъ заповѣдь да се отварятъ и затварятъ, споредъ мѣрката, дадена отъ висшата инстанция въ човѣка. Клепачитѣ сж везнитѣ, а реснитѣ на клепачитѣ — грамоветѣ, които опредѣлятъ, колко свѣтлина може да приеме човѣкъ въ даденъ моментъ.

Природата държи точна сметка, кой колко свѣтлина е приелъ, и на края на годината представя разписка за плащане. Нѣма благо въ свѣта, което човѣкъ получава даромъ. Когато бирникътъ на природата дойде при васъ съ разписка да платите за благата, отъ които сте се ползували, вие трѣбва да благодарите, да кажете, какъ сте използвали това благо и да му дадете единъ отъ изработенитѣ плодове. Искрената благодарностъ и признателностъ на човѣка къмъ природата и къмъ Бога е плащане за полученитѣ блага. Който не благодари, който не е доволенъ, той плаща глоби. — Какво представятъ глобитѣ? — Страдания.

Следователно, който иска да се освободи отъ страданията, трѣбва да благодари на Бога за всичко, което му се дава. Благодарно-

стъта е еквивалентна на плащането. Благодарността е особенъ родъ лжчиста материя, която човѣкъ отправя къмъ разумния свѣтъ. Въ замѣна на тази материя разумниятъ свѣтъ изпраща духовна свѣтлина, която освѣтява пжтя му. Безъ благодарностъ не може да става правилна обмѣна между хората на земята и възвишенитѣ сжщества въ разумния свѣтъ. Както между коренитѣ и клонетѣ на дървото става правилна обмѣна, така и между сжществата на физическия и на духовния свѣтъ, трѣбва да сжществувa съзнателна, непреривна връзка.

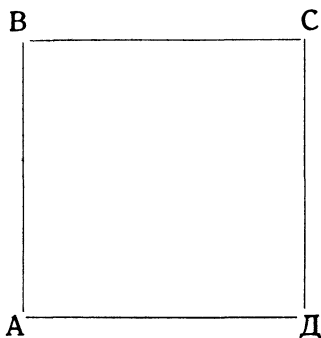
Като ученици на Велика Школа, вие трѣбва да притежавате две ценни качества: работоспособностъ и точностъ. Работоспособността на човѣка има отношение къмъ неговия моралъ. Колкото по-работливъ е той, толкова е по-мораленъ. Точността пѣкъ има отношение къмъ задълженията на човѣка. Христосъ казва: „Отецъ ми работи, и азъ работя“. Ако Богъ работи, какво остава за човѣка? Всички живи сжщества трѣбва да работятъ. Който не работи, не е живъ Той не може да се ползува отъ благата на животѣ хора. Човѣкъ още не е работилъ, както трѣбва. Дръжте въ ума си мисълта, която Христосъ изнесълъ: „Отецъ ми работи, и азъ работя.“ Казвайте и вие: „Щомъ Богъ работи, и азъ ще работя“.

Какво разбирате подъ думата „работа“? Да работи човѣкъ, това значи, да твори. И работникътъ, който копае, върши нѣщо; и писателътъ върши нѣщо. И двамата дигатъ и

слагатъ ржката си. Първиятъ вдига лопата и мотика, а вториятъ — перото. По натрупаната пръстъ нищо не се чете, но по написанитѣ редове се чете нѣщо хубаво. Значи, работата на първия не е съзнателна, а на втория — съзнателна и разумна. И децата, които се учатъ да пишатъ, вдигатъ и слагатъ перото, но никой не се ползува отъ написаното.

Всѣки човѣкъ има въ себе си едно перо — езикътъ, съ който постоянно пише. То отваря и затваря пжтя му. Човѣкъ потапя перото въ мастилницата, отъ която вади думи и ги нарежда една следъ друга. Ако знае, какъ да нарежда думитѣ, написаното е разумно и съзнателно. Съ това писмо той си проби-ва пжтъ въ живота. Ако само вади думи, които не знае, какъ да нарежда, написаното е разхвърляно и неразумно. Който го прочете, остава недоволенъ. Като знаете това, пишете разумно. Четете разумнитѣ слова на великитѣ хора, да се поучавате отъ тѣхъ, да растете и да се развивате. Каквото знание придобивате, превръщайте го въ такива формули, отъ които можете да се ползвате. — Въ каква формула можете да превърнете даденъ квадратъ? — Въ формулата A^2 . Квадратътъ (фиг. 1) представя силовитѣ линии, които действуватъ въ човѣка. Правата АВ представя силитѣ на ума, СД — силитѣ на сърдцето, АД — волевитѣ сили, а ВС е връзката на дадения квадратъ съ другъ нѣкой, т. е. съ друго съзнание. Квадратътъ, самъ за себе си, не сж-

ществува. Той е свързанъ съ четири свѣта, презъ които душата на човѣка минава: физическия — АД, астралния — ДС, умствения — АВ и причинния — ВС. Тѣзи свѣтове сж свързани съ състоянията на материята: физическия — съ твърдата материя, астралния — съ течната, умствения — съ въздухообразната и причинния — съ лъчистата, т. е. съ свѣтлинната и топлинна енергия.

(фиг. 1)

Съвременнитѣ учени не изучаватъ свѣтлинната и топлината, както трѣбва. Единъ день, когато изучатъ законитѣ на свѣтлинната и на топлината, хората ще лѣкуватъ всички болести съ свѣтлинната и топлинна енергия. Нѣма да остане болестъ, която да е неизлѣчима. Водата и твърдата храна влиза въ човѣка отъ една страна да подържа живота му, а отъ друга — да изпита състоянието на вътрешнитѣ му ор-

гани. Въздухътъ изпитва състоянието на дробовѣтъ му, а свѣтлината — състоянието на неговия мозъкъ. Искате ли да знаете, какъвъ е даденъ човѣкъ, вижте, какъ яде, какъ пие вода, какъ диша и какъ приема свѣтлината. Когато човѣкъ мига бързо, нервната му система е разстроена. Волята му е слаба, вследствие на което не може да владѣе очитѣ си. Както слабогрѣдниятъ диша бързо и неравномѣрно, така и нервниятъ мига често и бързо. Опредѣлено е, колко пѣти трѣбва да мига човѣкъ въ минута, както е опредѣленъ броятъ на пулса и на дишането. Сърдцето бие 72 пѣти въ минута: $7 + 2 = 9$ — число на завършенъ процесъ. Броятъ на вдишкитѣ въ минута е 20 . Числото две е число на противоречие. То показва, че процесътъ на дишането не е завършенъ. Колкото по-голѣмъ е броятъ на вдишкитѣ, толкова по-зле за човѣка. Ускореното дишане води къмъ разстройство на организма. Броятъ на пулса и на вдишкитѣ на човѣка се опредѣлятъ отъ неговитѣ мисли и чувства. Между дишането и пулса на сърдцето има известно съответствие. И храненето има отношение къмъ умствения и сърдечния живвътъ на човѣка. Изобщо, между всички функции на органитѣ има известна връзка. Наруши ли се функцията на единъ отъ тѣхъ, отразява се и върху останалитѣ.

Правете упражнения да дишате дълбоко и да задържате въздуха известно време въ дробовѣтъ си. Колкото повече го задържате,

толкова по-добре ще се чувствувате. Чрезъ дълбоко дишане можете да урегулируете нервната си система. Когато нервната система е въ исправность, организъмътъ е здравъ.

— Само свѣтлиятъ пжть на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

35. Лекция отъ Учителя, държана на 9. май, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Линията на живота

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Коя е най-кжсата линия въ природата? — Правата. — Коя е най-дългата линия? — Кривата. — Какво представя кривата линия? — Сборъ отъ прави линии. — Можете ли да съедините двата края на правата линия? — Не можемъ. — Съ какво започва началото на нѣщата? — Съ права линия. — Съ какво свършва краятъ на нѣщата? — Пакъ съ права линия. Тази е причината, поради която не можемъ да съединимъ двата края на правата линия. Най-малкиятъ опитъ, който има за целъ да съедини двата края на правата линия, измѣня нейното естество. Тя се огъва и става крива линия. Правата линия е най-кжсото разстояние между две точки. Това показва, че тя нѣма мѣсто, кжде да се огъне. Щомъ се огъне една линия, тя има на разположение мѣсто за огъване. Възъ основа на тия твърдения, казваме, че има постжпки въ живота, при които човѣкъ не може да се измѣни. Такива постжпки наричаме „морални“. Постжпва ли морално, и да иска, човѣкъ не може да се измѣни. Обаче,

ако сакатиятъ не може да краде, това още не е морална постъпка. Той не може да краде, защото е лишенъ отъ ржце. Той не краде външно, но вътрешно, т. е. има желание да краде. Изкуство е човѣкъ да има ржце и да не краде. Ако човѣкъ има желание да краде, а може да заповѣдва на желанието си, ние го наричаме възпитанъ. Той е господарь на своитѣ желания.

И тъй, мораленъ и възпитанъ човѣкъ наричаме този, който може да вдига и слага една тежестъ по свое желание. Вдигането и слагането на тежестъта се намира подъ неговъ контролъ. При това, той не може да сложи една тежестъ на земята, ако нѣкога не я вдигалъ. Законъ е: човѣкъ не може да извърши една морална постъпка, ако не е въ състояние да я вдигне отъ земята. Съ други думи казано: човѣкъ не може да вдигне една тежестъ, ако не е въ сила да я сложи на земята. И обратно: това, което не можешъ да сложишъ на земята, не можешъ и да го вдигнешъ. Опитвайте се да вдигате чували съ различни тежести, за да имате представа за своята сила. Като се опитвате нѣколко пѣти, ще знаете, каква тежестъ можете да вдигате и да слагате на земята. Който не се опиталъ да вдига тежести отъ земята, не знае, какъ и къде да ги туря.

Какво представя свалянето на тежести? — Изправяне на погрѣшки. За да изправишъ една погрѣшка, не е достатъчно само да сва-

лишъ една тежестъ. Първо, трѣбва да се опиташъ да вдигнешъ тежестъта нависоко, да я туришъ нѣкъде; после трѣбва да я снемешъ. Ако и едното, и другото направишъ добре, ти можешъ да изправяшъ погрѣшкитѣ си. Това е законъ. Който иска да се възпитава, да развива моралнитѣ си чувства, трѣбва да прилага този законъ. Нѣкои престѣпватъ важни закони и следъ това се питатъ, защо не могатъ да изправятъ погрѣшкитѣ си. Погрѣшката, която човѣкъ прави, подразбира вдигане на известна тежестъ нависоко. Щомъ е могълъ да я вдигне, нищо друго не му остава, освенъ да я свали на земята, т. е. да изправи погрѣшката си. Ако нѣкой се опита да свали една тежестъ, безъ да я вдигалъ самъ, той губи вѣра въ себе си. По какъвъ начинъ може да се издигне една тежестъ нагоре? — По наклонна плоскостъ, т. е. по права линия. Понеже е мжчноогъваема и устойчива, правата линия е основа на всички машини. И обратно: всѣка машина, която се основава на правата линия, е устойчива. Когато правата линия се отклони отъ пѣтя си и образува счупена, въ нея често ставатъ експлозии. Всичко, което се основава на правата линия, не търпи никакъвъ крахъ, никаква катастрофа.

Следователно, правата линия е неизмѣнна. Вие можете да закачите на правата линия цѣлата земя, безъ тя да се огъне. Колкото и да е тънка тази линия, щомъ съдържа качествата на правата, тя никога не се

огъва. Цѣлата земя да окачите на нея, тя не мръдва. Обаче, ако линията е крива, колкото дебела да е, тя не може да издържа и най-голѣми тежести — земята.

И тъй, правата линия не е нищо друго, освенъ Божественото начало, което никога не се измѣня. При правата линия всички тежести се разлагатъ, поляризиратъ се, вследствие на което губятъ своята тежестъ. Като погледнете правата линия съ око̀то на ясновидеца, виждате, че къмъ нея се насочватъ тежести отъ всички страни. Понеже силитъ, които излизатъ отъ правата линия, ѝ предаватъ елипсовидна форма, тя е двуцентрова. Въ тия два центра, именно, се уравновесяватъ всички тежести. Човѣшкиятъ животъ е построенъ върху правата линия. Докато не разберете законитъ на правата линия, вие не можете да говорите за мораленъ животъ. Щомъ се отклони отъ законитъ на правата линия, човѣкъ влиза въ законитъ на кривата линия, дето съществуватъ умствени смущения и противоречия. За да излѣзе отъ това положение, той трѣбва да се върне пакъ къмъ правата линия, да знае, че това е единственото мѣсто, което не може да се огъне. Въ правата линия има само единъ начинъ за разрешаване на въпроситъ. Явятъ ли се много начини, вие сте влѣзли въ кривата линия. Тѣй щото, когато човѣкъ каже, че може да живѣе по много начини, това показва, че се е отклонилъ отъ правата линия. Можешъ да живѣешъ по много

начини, но ще носишъ последствията на тия начини. Искашъ ли да бждешъ свободенъ отъ последствия, влѣзъ въ законитѣ на правата линия, дето задачитѣ се решаватъ само по единъ начинъ.

Мнозина избѣгватъ правата линия съзнателно, като животъ на еднообразието. Тѣ търсятъ кривата линия, като животъ на разнообразието. Наистина, голѣмо е разнообразието на кривата линия, но тя води къмъ разнообразие на нещастieto. Правата линия пъкъ води къмъ еднообразие на щастieto. Кое бихте предпочели: да живѣете въ еднообразието на щастieto, или въ разнообразието на нещастieto? Щастieto на кривата линия се крие само въ едно — да я превърнете въ права. Нещастieto на правата линия се заключава само въ едно — да я превърнете въ крива. Като подържате живота на правата линия, вие можете да я разнообразите, да внесете разнообразие въ щастieto, безъ да я изкривите.

За да разберете идеитѣ, които изнасямъ, вие трѣбва да се освободите отъ стария животъ и старитѣ си разбирания. Не мислете, че вашитѣ разбирания за природата и за живота сж мѣродавни. Мислите ли, че идеитѣ, които хората иматъ, сж надъ всичко въ свѣта? Ангелитѣ иматъ идеи, които стоятъ по-високо отъ човѣшкитѣ и които хората още не познаватъ. Следователно, това, което за хората не сжществува, за други сжщества е известно. Ще питате, защо хората не знаятъ това, което анге-

литѣ знаятъ? Много просто. Човѣкъ е малѣкъ сждѣ съ вода, въ който влизатъ нѣколко риби. Могатъ ли всичкитѣ риби отъ океана да влѣзатъ въ малкия сждѣ съ вода? Съ други думи казано: възможноститѣ на светията не сж възможности на гения; възможноститѣ на гения не сж възможности на талантливия; възможноститѣ на талантливия не сж възможности на обикновения човѣкъ. Това, което голѣмиятъ човѣкъ си позволява, малкиятъ не може да си позволи. Голѣмиятъ може да носи такъвъ товаръ, какъвто малкиятъ не може да си представи. За идейния човѣкъ не остава нищо друго, освенъ да се стреми къмъ голѣмия, т. е. къмъ козмичния човѣкъ, създаденъ по образъ Божи, и да работи съзнателно върху себе си. Стремете се къмъ живота на правата линия, която носи въ себе си истинския моралъ.

Коя постѣпка наричаме морална? Ако дадете на единъ човѣкъ бучка захаръ, а на другъ — малко хининъ, или друга нѣкаква отрова, еднакви ли сж и дветѣ прояви? Първата проява наричаме морална, защото внася нѣщо добро въ човѣка, а втората — неморална, защото руши човѣшкия организъмъ. Следователно, всѣко нѣщо, което съгражда и хармонизира силитѣ на човѣка, е морално. Всѣко нѣщо, което руши и внася дисхармония въ човѣка, е неморално. Ако разтворите захаръта на нѣкого въ вода и го лишите отъ възможността да я изяде, неморално ли сте постѣпили? Споредъ едни, постѣпката ви е неморална, споредъ други —

морална. За да има ясна представа за нѣщата, човѣкъ трѣбва да има нови разбирания.

Новото не се съгласява съ старото. Мойсей казва: „Око за око, зжбъ за зжбъ“. Христосъ, обаче, казва точно противното: „Ако те ударятъ по дѣсната страна, обърни и лѣвата.“ Съ слизането на Христа на земята, Мойсеевиятъ законъ трѣбваше да отстѣпи. Буквално ли трѣбва да разбирате Христовитѣ думи? Ако ги разбирате буквално, ще излѣзе, че който се съблазни, трѣбва да извади окото си, да отсѣче ржката си и т. н. Тогава ще имаме свѣтъ, пьленъ съ сакати хора. Не, думитѣ на Христа сж иносказателни. Да обърнешъ и другата си страна на онзи, който те ударилъ, това значи, да запазишъ присѣствие на духа си, да не отговаряшъ съ сжщата мѣрка. Това значи възпитана воля. Ако можешъ да проявишъ самообладание, ти си издържалъ изпита си. Като станешъ тихъ и спокоенъ, като че нищо не се е случило, кажи на този, който те ударилъ: Азъ издържахъ изпита си; да видимъ сега, какъ ти ще издържишъ твоя. Каквото и да правите, вие не можете да избѣгнете отъ участъта си, да вдигнете тежкия чувалъ на полицата и следъ това да го свалите долу.

Защо хората се противопоставятъ на онзи, който се осмѣлява да имъ удари плесница? — Защото считатъ, че достоинството имъ е накърнено. Когато господарьтъ бие слугата си, последниятъ не възразява. Всички считатъ това въ реда на нѣщата. Обаче, ако слугата се осмѣ-

ли да бие господаря си, последниятъ се възмущава и бърза да му отмъсти. Той казва: Какъ смѣе слугата да ме бие? Накърнено е неговото достоинство. Отъ морално гледище, каква разлика има между господарь и слуга? Какво предимство има господарьтъ надъ слугата, че си позволява да го бие? Като господарь, само той ли има правото да бие?

Представете си, че единъ разуменъ господарь има разуменъ слуга. Единъ день слугата се нахвърля върху господаря си и му удря една плесница. Като разуменъ човѣкъ, господарьтъ запазва присѣтствие на духа си и обръща и другата страна къмъ слугата си, да му удари още една плесница. Следъ това пакъ така тихо и спокойно дава на слугата си две златни монети и му казва: Иди сега при другъ господарь и му удари, като на мене, две плесници. Знаете ли, какво впечатление ще произведе този педагогически методъ на господаря? Това значи, да се отнася човѣкъ философски къмъ мъчнотитѣ и изпитанията въ живота си. Господарьтъ не постѣпва така, защото счита за унижение слуга да го бие. Споредъ мене, унижението се заключава въ издържането на изпита. Ако господарьтъ издържи изпита си, унижението отива къмъ страната на слугата. Когато издържи изпититѣ си добре, човѣкъ става господарь на положението си. Ако свършва изпититѣ си добре, човѣкъ се движи по законитѣ на правата линия. Не може ли да издържи на изпи-

танията си, човѣкъ върви по законитѣ на кривата линия. Който може да се владѣе и издържа на изпитания, той е господарь. Не може ли да се владѣе, не може ли да издържа на изпитания, той е слуга.

Тѣй щото, когато слугата разбере, че господарьтъ му заема мѣстото си справедливо, той отстъпва предъ него и му се подчинява съ любовь. Когато господарьтъ разбере, че слугата му е готовъ на всички отстъпки, той го признава за равенъ на себе си и го нарича свой приятель. Ако господарьтъ прилага силата си, а слугата — любовьта, господарьтъ ще съзнае грѣшката си и ще се изправи. И обратно, ако слугата прилага силата си, а господарьтъ — любовьта, въ края на краищата отношенията имъ ще станатъ братски. Нѣма човѣкъ въ свѣта, когото слугата му да не е билъ. Когато болестъта ви тури на легло, мислите ли, че сте господарь? Болестъта туря човѣка на легло и го заставя да работи на общо основание. Тя е неговиятъ слуга, който го кара да се движи, да прави упражнения, да се моли. Предъ болестъта и най-големиятъ господарь става слуга.

И тѣй, ще знаете, че постиженията се основаватъ на законитѣ на правата линия. Не можете ли да постигнете нѣщо, вие сте огънали правата линия. Като изправите линията си, ще постигнете всичко, което желаете. Когато успѣвате, радвайте се, че сте въ правия пжть. Когато губите, не търсете вината вънъ

отъ себе си, но изправете линията, на която сте стъпили. Ако правите погрѣшки, ще знаете, че причината сте пакъ вие. Искате да снемете чувала, който нѣкой е турилъ нависоко нѣкжде и като не можете, той пада върху васъ, или право на земята. Ако бѣхте вдигнали този чувалъ, щѣхте да знаете, колко тежи и щѣхте да го свалите. Човѣкъ може да вдигне само това, което самъ е свалилъ. И обратно: той може да свали само това, което е вдигалъ. Другояче казано: всѣки човѣкъ може самъ да изправи погрѣшките си най-добре. Той самъ е правилъ погрѣшки, самъ ще ги изправи.

Като ученици на новото, вие трѣбва да измѣните своитѣ стари възгледи, да се приготвите за новото, което иде въ свѣта. За тази целъ изучавайте първо физическия свѣтъ, понеже и той ще претърпи измѣнения. Като знаете законитѣ, които управляватъ физическия свѣтъ, ще се нагласите за новото, което иде вече. Ако не приемете новото съ съзнание и разбиране, ще се натъкнете на по-голѣми мъчности и противоречия отъ сегашнитѣ. Това значи, да се наеме човѣкъ съ работа, която не е по силитѣ му. Тази работа може да го осакати. Нѣкои учени и философи се занимаватъ съ отвлѣчени идеи, които не сж за тѣхния умъ, вследствие на което сж осакатили мозъка си. Всѣка идея, която човѣкъ не е готовъ да асимилира, произвежда голѣмо налѣгане върху неговия мозъкъ. За да се приготвятъ

за новитѣ идеи, хората минаватъ презъ страдания, които укрепватъ нервната имъ система. Така подготвени, тѣ възприематъ новитѣ идеи, асимилиратъ ги добре и се радватъ на резултатитѣ отъ тѣхъ. Ще каже нѣкой, че много е страдалъ, докато се нагоди къмъ новитѣ идеи. — Много е страдалъ, но и много ще се радва. На всѣка скръбъ отговаря по една радостъ. Ако нѣкой казва, че не е страдалъ, ние знаемъ, че той не се е радвалъ. Не може да се радва човѣкъ, докато не е страдалъ. Казвате, че праведнитѣ сж имали голѣми изпитания. — Щомъ сж минали презъ изпитания, ще минатъ и презъ голѣми радости. — Защо идатъ страданията? — Защото искате радости. — Не може ли безъ страдания? — Ако искате животъ безъ радости, може да минете безъ страдания. Страданията предшествуватъ радоститѣ. Едно време радоститѣ сж предшествували страданията, но сега обратно: първо идатъ страданията, а после — радоститѣ.

Казвамъ: Нѣма нищо страшно въ страданията, но човѣкъ трѣбва да бжде силенъ, да ги понася разумно. Силенъ човѣкъ е онзи, който е свързанъ съ Първата Причина на нѣщата. Той има знания и може да постигне, каквото желае. Обаче, щомъ прекъсне връзката си съ Първата Причина, той губи знанието, силата си и се чувствува като малка лодка всрѣдъ развълнувано море. За да понася лесно страданията, човѣкъ трѣбва да развива музикалното си чувство. Когато скърби музикално, човѣкъ ра-

сте и се развива по-добре, отколкото безъ музикално настроение. Музиката влияе на мисълта. Тя повдига мисълта, а облагородява чувствата на човѣка.

Следователно, когато сте скръбни, пѣйте нѣкаква пѣсень, въ мажорна гама, понеже тази гама върви по законитѣ на правата линия.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

36. Лекция отъ Учителя, държана на
16. май, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Музика и работа

Т. м.

Едно отъ великитѣ блага, дадено на човѣка, е животътъ. Въпрѣки това, мнозина се оплакватъ, че животътъ имъ е нещастенъ. За да бжде животътъ нещастенъ, това показна, че нѣщо е нарушено въ него. За да се наруши това благо, отношенията на хората къмъ него сж измѣнени. Представете си, че имате три сжщества А, В и С. които се намиратъ въ известни отношения помежду си. Първото сжщество — А представя бащата, В — майката, а С — детето. Първоначално сжществата А и В се сдружаватъ, внасятъ известенъ капиталъ и образуватъ една фирма. Следъ време иде сжществото С. Отношението между тия сжщества е следното: $A:B:C = 1:2:3$. Сжществото А е председателъ на фирмата, В — под-председателъ, а С — касиеръ. Докато отношенията между членоветѣ на фирмата сж правилни, фирмата се развива добре. Щомъ се нарушатъ отношенията, фирмата се разпада.

Казваме, че животътъ е велико благо, но човѣкъ се радва на това благо, когато работитѣ му вървятъ добре. Щомъ се натъкватъ на неуспѣхи, тѣ не сж доволни отъ живота си. Ако сте студентъ или ученикъ и пропаднете

на изпита си, не сте доволни отъ живота. Обаче, окръжаващитѣ не се интересуватъ отъ вашия изпитъ. Ако сж ваши близки, ще съжаляватъ, че сте пропаднали; ако нѣматъ никакво отношение къмъ васъ и чуютъ, че сте пропаднали, ще кажатъ: Да е училъ повече, да не пропада. Другаритѣ ви ще се стреснатъ, ще разбератъ, че професорътъ ви е сериозенъ и строгъ човѣкъ, и ще учатъ по-добре. Но и еднитѣ, и вторитѣ, и третитѣ нѣма да кажатъ, че животътъ е тежъкъ. Само пропадналиятъ студентъ е недоволенъ отъ живота, а другитѣ оставатъ незасегнати отъ неговия неуспѣхъ. Ако чуете, че нѣкой вашъ близъкъ е назначенъ на добра служба, вие ще се зарадвате, но отъ това животътъ ви нѣма да стане по-красивъ. Обаче, назначениятъ на тази служба ще каже: Добъръ е животътъ. Оттукъ вадимъ заключението: Както учи човѣкъ, такива ще бждатъ и резултатитѣ. Както живѣе човѣкъ, такъвъ ще бжде неговиятъ животъ.

Съвременнитѣ хора казватъ: Моралъ трѣбва да има човѣкъ. Какво отношение има моралътъ къмъ човѣшкия животъ? Моралътъ е изводъ, т. е. резултатъ на човѣшкия животъ. Моралътъ е промѣнлива величина. Той се измѣня споредъ разбиранията на хората. Моралътъ на животното се отличава отъ морала на човѣка; моралътъ на човѣка се отличава отъ морала на възвишенитѣ същества. Моралътъ зависи отъ степенъта на човѣшкото развитие. Въ приложение на морала човѣкъ

трѣбва да бжде точенъ и изпълнителенъ. Ако е търговецъ, трѣбва да прилага мѣрката си честно и съ точностъ. Точността на физическия свѣтъ не може да бжде абсолютно приложена, затова, по-добре да се рѣже съ единъ-два сантиметра повече, отколкото по-малко. За дългото има цѣръ, но за кжсото нѣма. Представете си, че нѣкъде недостига единъ сантиметъръ. Какво ще правите? За да не осакатите работата, пуснете съ единъ-два сантиметра по-дълго.

Точността е ценно качество, защото създава добри прояви въ мисълта. Природата работи съ числа, съ количествени величини, а не съ чувства. Всички мисли, чувства и желания сж величини, съ които природата работи. Обаче, за да ги използва, тя ги превръща въ числа и така опредѣля тѣхната стойностъ. Като се спирате на количествената и качествена стойностъ, вие дълите мислитѣ, чувствата и желанията си на силни и слаби. Запримѣръ, силно е желанието на човѣка да яде. Предъ него отстѣпватъ всички желания. Следъ яденето се нареждатъ по-слабитѣ желания: за ходене, за обличане, за посещаване на концерти и забави и т. н. Ако човѣка не е задоволилъ желанието си да яде, останалитѣ желания сами по себе си спиратъ. Като елементъ, яденето е потрѣбно за всички желания.

Следователно, когато изучавате живота, изучавайте първо ония елементи, които го поддържатъ. Това сж най-силнитѣ желания, а

именно, дишането и яденето. Като знаете основнитѣ желанія на човѣка, можете да опредѣлите вторичнитѣ му желанія. Ако се храни добре, човѣкъ е здравъ, разполага съ повече срѣдства за работа. Който се храни добре, и мисълта му е здрава и силна. Слабиятъ, болниятъ човѣкъ не се храни добре, следователно, и не мисли добре. Умътъ трѣбва да се храни и въ тритѣ свѣта едновременно: въ Божествения, въ духовния и въ физическия. Храненето не е механически процесъ, както мнозина мислятъ. Да се хранишъ правилно, значи, едновременно да мислишъ, да чувствувашъ и да възприемашъ материалитѣ, необходими за съграждане на нѣщо ново. Физическиятъ човѣкъ е слугата, духовниятъ — съдружникътъ, който е внесълъ капиталитѣ си, а умствениятъ е онзи, който управлява работитѣ.

Като ученици, вие трѣбва да мислите право. За да бжде мисълта ви права, да се възпитавате, нужна е музиката. Всички окултни школи на миналото и днесъ си служатъ съ музиката, като методъ за възпитание и самовъзпитание. Когато човѣкъ изпадне въ нѣкаква мжнотия — материална, сърдечна или умствена, той се безпокои, страда, отчайва се. Докато се справи съ мжнотията си, минава цѣла седмица, а нѣкога и повече. Не само това, но той изгубва напразно известно количество енергия. Следъ това трѣбва да мине много време, докато набави изразходваната енергия. Ако употреби единъ отъ музикалнитѣ

методи за трансформиране на съзнанието си, въ половинъ, или въ единъ часъ той ще бжде въ друга гама на живота, далечъ отъ своята мжнотия. Значи, не е достатъчно човѣкъ да трансформира само състоянието си, но и въ скоро време да го трансформира.

Като знаете това, работете върху музикалното си развитие. Всички велики музикални гении, като Бетховенъ, Моцартъ и други, сж писали музикални произведения не за развлѣчение на хората, но за тѣхното възпитание. Тѣ сж гледали на музиката като възпитателно сръдство. Запримѣръ, Бетховенъ е създалъ нѣщо изключително въ музиката. Само гениитѣ, жрецитѣ на музиката, могатъ да изпълняватъ Бетховена, както трѣбва. Сега музиката не е влѣзла въ обществения животъ. Въ бждеще тя ще играе роля въ всички области на обществения животъ. Бждещата църковна служба ще се изпълнява излючително отъ пѣвци и музиканти-виртуози. Църквитѣ ще бждатъ пълни съ богомолци. Кой не би отишълъ да слуша една Божествена служба, изпълнена отъ духовни пѣвци и музиканти? Ако не разбирате още класическата музика и не можете да се ползвате отъ нея, обърнете се къмъ онази музика, която природата е вложила въ васъ. Природата е вложила въ всѣки човѣкъ специфична музика, съ която да си помага при мжнотиитѣ на своя животъ.

Съвременнитѣ хора мжчно успѣватъ въ музикално отношение, понеже гледатъ на пѣ-

нието и на музиката като на развлѣчение, съ което губятъ времето си. Да пѣешъ и да свиришъ и да мислишъ, че губишъ времето си, това е все едно да ядешъ и да мислишъ, че трѣбва да се плаща. Пѣй и свири, безъ да мислишъ за времето. Яжъ, безъ да мислишъ и да се безпокоишъ за плащане. Ако се безпокоишъ и ядешъ, по-добре не яжъ. Каквото прави, човѣкъ трѣбва да бжде спокоенъ, да не се тревожи. Ако мислишъ, мисли спокойно, безъ тревоги; ако свиришъ, свири спокойно; ако ядешъ, яжъ спокойно. Да работи човѣкъ съзнателно, съ участието на мисълта и съ любовъ, това значи, да попадне на добрата почва, въ разумния животъ, дето житното зърно дава 30, 60, 100 зърна, които се намиратъ въ отношения 1:3:6. Работи ли съ безпокойство, несъзнателно и безъ любовъ, резултатитѣ ще бждатъ като тия на житното зърно, което е паднало на пжтя, между камънитѣ и трънетѣ.

Защо въ тази притча Христосъ взелъ числата 30, 60 и 100, а не други нѣкои? Като съберемъ числата 1, 3 и 6, получаваме числото десетъ, въ което се криятъ всички възможности. Числото десетъ съдържа въ себе си пжтищата, по които минава човѣшката мисълъ, отъ най-низка до най-висока степенъ. Който може да проследи пжтя на една мисълъ, която започва отъ най-ниското стжпало и достига до най-високото, той е дошълъ до числото десетъ, до разумния животъ—до условията на добрата

почва, Живѣйте разумно и работете върху музиката, да развиете ухото си, правилно да възприема. Музикалното ухо схваща не само цѣлитѣ и половини тонове, но и четвъртинките и осминките отъ тона. Когато единъ музикално развитъ човѣкъ слуша едно класическо произведение, той намира ключа на това произведение и го разбира добре. Всѣко музикално произведение крие въ себе си специаленъ ключъ. Намѣрите ли ключа му, вие свободно влизате въ него и го разбирате.

Като работите съ музиката, работете и съ числата. Запримѣрь, имате числото осемъ. Какво означава това число? Като повдигнете две въ кубъ, въ трета степенъ, получавате осемъ: $2^3 = 8$, $3^3 = 27$. Значи, всѣко число е резултатъ на друго число. Оттукъ вадимъ заключението, че всѣка мисль, всѣко чувство и всѣка постѣпка сж резултатъ на нѣщо. Запримѣрь, нѣкой казва за себе си, че има любовъ. Какво означава тази дума? Тя не е нищо друго, освенъ число, т. е. количествено съдържание на нѣщо. Въ понятието „любовъ“ влизатъ сборъ отъ желанія, повдигнати въ трета степенъ. Събрани заедно, тия желанія образуватъ една форма. Да обичашъ нѣкого, това значи, да му дадешъ нѣщо отъ себе си. Ако учителятъ обича ученика си, ще му предаде частъ отъ своето знание. Колкото повече го обича, толкова повече ще му даде. Ако ученикътъ, когото учителятъ обича, цени любовта му, ще учи по-добре. Колкото

повече го обича учителят, толкова по-добре учи ученикът. Това е подобно на плащането. Колкото повече плаща ученикът, толкова по-усърдно работи учителят с него. Следователно, и въ любовта единият плаща, а другият предава. Единият обича и дава, а другият възприема. Всички отношения между хората — материални, сърдечни, умствени, сж все любовни отношения. Разликата се заключава само въ степенъта на любовта, а степенъта се опредѣля отъ полето или свѣта, въ който тя се проявява. Между търговецъ и клиентъ отношенията сж пакъ любовни. Мислете върху проявитѣ на цѣлокупния животъ и ще видите, че всички отношения между живитѣ същества иматъ за основа любовта.

Като ученици, вие се нуждаете отъ правилно разбиране. Нѣкои мислятъ, че като заминатъ за другия свѣтъ, ще ги посрещнатъ тамъ съ музики и пѣсни, съ китари и арфи. Това зависи отъ васъ. Каквато музика изработите на земята, съ нея ще отидете горе. Китарата или арфата е вашето сърдце, струнитѣ сж вашитѣ мисли, а ржката, която ще минава по струнитѣ — вашата воля. Ще кажете, че нѣмате инструментъ. Всѣки човѣкъ има инструментъ — сърдце, на което свири. Сърдцето трѣбва да гори отъ желание да свири. Сърдцето е Божествениятъ елементъ въ човѣка. Щомъ имате този инструментъ, ще нагласите мислитѣ си хармонично и съ разумната воля ще свирите и пѣете. Ако обича цигулката си

и свиря съ любовъ, цигуларътъ може да стане знаменитъ. Но ако нѣма цигулка, нищо не може да постигне.

Когато говорите на хората нѣща, които не разбиратъ, тѣ започватъ да се смѣятъ. Не е лошо да се смѣе човѣкъ. Смѣхътъ е хаванъ, въ който се чукатъ твърдитъ нѣща, да станатъ по-лесноприемливи. Следователно, когато не можете да разберете нѣщо, смѣйте се. Чрезъ смѣха вие ще го смелите. После ще дойде мисълта, която ще приеме счуваната на ситно твърда материя, ще я разтвори и възприеме. Второстепенно нѣщо е смѣхътъ, но все пакъ помага на мисълта. Първо, човѣкъ трѣбва да мисли, затова е нареченъ мислещо същество.

Всѣка сутринъ, като ставате отъ сънъ, първата ви работа е да нагласите сърдцето си, да свиря правилно. Нагласяването на струнитѣ подразбира хармонизиране на мислитѣ. Щомъ нагласите сърдцето си, започнете да свирите. Като свирите добре, хората ще ви слушатъ съ разположение и ще ви ржкоплѣскаатъ. Не свирите ли добре, ще ви освиркатъ. Щастieto на човѣка зависи отъ неговия умъ, отъ неговото сърдце и отъ неговата воля. Дръжте въ исправностъ ума и сърдцето си, да бъдете добри музиканти и пѣвци, да ви обичатъ хората.

Какво значи да обичате нѣкого? Това значи, да направите нѣщо заради него, въ негово име. Да обичате Бога, това значи, да

направите нѣщо за Него. Ако обичате Бога, а не мислите, не чувствувате и не действувате заради Него, въ Негово име, това не е любовъ. Любовта подразбира най-великата работа, която човѣкъ може да свърши. Най-великата работа въ свѣта е любовта. Въ този смисълъ, желая на всички хора да любятъ. Когато всички хора започнатъ да работятъ съзнателно и съ любовъ, дошло е вече Царството Божие на земята.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

37. Лекция отъ Учителя, държана на
23 май, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Къртица, славей и пчела

Т. м.

Пишете върху темата: „Влиянието на свѣтлината върху човѣшкия организъмъ“.

Какво е нужно на едно живо сжщество, за да се развива правилно? Щомъ живѣе на физическия свѣтъ, това сжщество трѣбва да има, преди всичко, здрава стомашна система, добре развита дихателна система — дишането да става правилно, и напълно нормална мозъчна система. Ако това сжщество е работникъ, на първо мѣсто, стомашната му система трѣбва да е здрава; ако е пѣвецъ, дихателната му система трѣбва да е добре развита, дишането му да е правилно; ако е ученъ човѣкъ, нервната, мозъчната му система трѣбва да е напълно нормална. Значи, за да работи, човѣкъ трѣбва да има здравъ стомахъ, за пѣние — добре развити дробове, а за мисълъ — нормално построенъ мозъкъ. Ако не може да се справи съ работата, съ пѣнието още по-мжчно ще се справи. Пѣнието е отъ по-високъ свѣтъ. Ако човѣкъ се справя съ работата, а съ пѣнието не може, съ мисълта още по-мжчно ще се справи. Мисълта е отъ още по-високъ свѣтъ и отъ пѣнието. Когато работи повече съ стомашната си система, чо-

вѣкъ е ученикъ въ отдѣленията; когато работи съ стомаха и съ дробовѣтъ си, той е ученикъ отъ прогимназията и гимназията. И най-после, когато работи съ стомаха, съ дробовѣте и съ мозъка, той е влѣзълъ вече въ университета. За такъвъ човѣкъ казваме, че има добре развити стомахъ, дробове и мозъкъ, вследствие на което има всички условия за правилно развитие.

Когато се говори за сжщество съ здравъ стомахъ, имаме предъ видъ къртицата. Ако нѣмаше здравъ стомахъ, тя не би могла да живѣе подъ земята и да рови прѣстъта. Къртицата има отношение къмъ вашия стомахъ. Следователно, ако стомахътъ ви е слабъ, изучавайте живота на къртицата. Като я изучавате, вие се свързвате съ нея, и понеже здравината на стомаха ѝ е силно подчъртана, вие ще усилите и вашия стомахъ. Това може да ви се вижда странно, но е фактъ. Ако сте жаденъ и отидете на нѣкой изворъ да измиете ржцетъ и лицето си, даже и да не пиете вода, все пакъ ще глътнете малко отъ нея. Жаждата ви донѣкъде ще се задоволи. Следователно, достатъчно е да мислите за къртицата, за да подобрите състоянието на стомаха си.

На кое живо сжщество може да се уподоби добре развитата дихателна система? — Въ кое живо сжщество става пълно дишане? — Въ славея. Понеже славеятъ е добъръ пѣвецъ, дихателната му система е добре развита. Щомъ престане да пѣе, той е боленъ. Който

иска да усили дихателната си система, трѣбва да мисли за славея, като пѣвецъ. Другояче казано: за да усили и разшири дробовѣтъ си, човѣкъ трѣбва да мисли за пѣнието, а сжщевременно и да пѣе. За каквото мисли човѣкъ, съ това се свързва. Чрезъ физическата работа той се свързва съ стомаха; чрезъ пѣнието — съ дробовѣтъ, а оттамъ и съ процеса на дишането; чрезъ мисълта той се свързва съ мозъка.

Сега дохождаме до мозъка, до мисълта, която регулира нервната система на човѣка. За да развива мозъка си, сжщевременно и мисълта си, човѣкъ трѣбва да се свърже съ пчелата, която постоянно хвърчи. Тя непрекъснато излиза и влиза въ кошера, мисли, какъ и къде да намѣри сладъкъ сокъ. Пчелата е въ непреривно движение изъ въздуха. Въ това отношение тя е образецъ на работница въ умствения свѣтъ, вследствие на което мозъчната система въ нея е нормално развита. Дето живѣятъ пчелитѣ, тамъ владѣе пълна хигиена — чистота и умѣрена температура. Каквото и да е времето отвънъ, температурата въ кошеритѣ е умѣрена. Чистота въ мисълта, разумностъ и равновесие сж първитѣ условия за нормалното развитие на мозъчната система на човѣка.

Това сж разсжждения, чрезъ които човѣкъ може да усили мисълта си. Преди да усилиятъ мисълта си, преди да сж развили своитѣ способности, чрезъ които да възприематъ истината, хората се питатъ едни други, вѣрватъ ли въ

Бога, вѣрватъ ли въ сѣществуването Му. Да се задаватъ такива въпроси, това е все едно да питате малкото дете, което едва е влѣзло въ първо отдѣление, вѣрва ли въ числата. Детето не знае още, какво нѣщо е число, а вие го питате, вѣрва ли въ числата. Когато детето се запознае съ числата, тогава можете да го питате, вѣрва ли въ тѣхъ. Следователно, всѣка идея става ясна, когато се приеме отъ съзнанието на човѣка, когато мине презъ физическия, сърдечния и умствения му животъ. Това значи: една идея е ясна, когато има отношение къмъ стомаха, дробовѣтъ и мозъка на човѣка.

Сега, да опредѣлимъ конкретно, какво нѣщо е вѣрата. Представете си, че очитѣ на нѣкой човѣкъ сѣ затворени отъ детинство. Той минава за слѣпъ. Дето ходи, все тояжка си носи. Съ тояжката той опитва пѣтя; чрезъ нея се запознава съ външната обстановка. Вие го питате, вижда ли слънцето, вѣрва ли въ него, познава ли го. Той ще ви каже, че усѣща слънчевата топлина, но слънцето не е виждалъ, не може да ви говори за него. Фактътъ, че носи тояжка и се подpira на нея, показва, че му липсва нѣщо. Единъ день, когато прогледа, той ще види слънцето, ще се запознае съ него и ще вѣрва, че има слънце въ свѣта. Следователно, да вѣрва човѣкъ, това значи, да вижда нѣщата ясно, да ги е опиталъ и позналъ. Безвѣрието подразбира слѣпота, а вѣрата — виждане.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате ония процеси въ природата, които указватъ влияние върху васъ чрезъ стомашната, дихателната и мозъчната ви системи. Стомахътъ, дробоветѣ и мозъкътъ сж три велики проводници, чрезъ които природата влияе на човѣка. Когато стомахътъ е здравъ, работата върви добре. Наблюдавайте, какъ ядатъ различнитѣ животни, които иматъ здравъ стомахъ. Ако животното е преживно, ще видите, че то яде енергично и бързо преживва храната си. Ако е месоядно, като види месо, очитѣ му започватъ да свѣтятъ. То се хвърля върху месото и бързо го изядва. Ако наблюдавате, какъ човѣкъ яде, ще видите, че още съ сѣдането си предъ трапезата, той става веселъ, разположенъ. Щомъ види яденето, активността му се увеличава, и той започва да яде живо, енергично. Като се нахрани добре, той е готовъ за работа. Каквато работа хване въ ржцетѣ си, добре я свършва. Следователно, ако искате работникътъ ви на време да свърши работата, която сте му дали, нахрането го добре. Отъ доброто състояние на стомашната система зависи доброто състояние на дробоветѣ и на мозъка.

Много отъ страданията на съвременнитѣ хора се дължатъ на неправилното хранене. Тѣ ядатъ механически. Виждате, че единъ човѣкъ се храни, но въ това време мисълта му е заета съ други нѣща. Той яде, безъ да мисли за храненето, като процесъ, който се извършва въ организма. Той не мисли и за храната,

която приема въ стомаха си. Сжщевременно той не благодари за благого, което му се дава въ момента. Следователно, искате ли да бждете здрави, мисълта ви трѣбва да присжтствува въ време на храненето. Яжте и мислете за това, което ядете; яжте и благодарете, че има, какво да ядете. Изобщо, здравиятъ човѣкъ се отличава съ непрерывность въ процеситѣ. Въ него мисълта, дишането и храненето сж непрерывно свързани. Като яде, той едновременно мисли и диша правилно. Той яде бавно и съсрѣдоточено. Разумниятъ свѣтъ следи човѣка, какъ се храни. Ако видятъ, че яде бързо, не дѣвче добре храната, тѣ иматъ особено мнение за него. Тѣ знаятъ, че работитѣ на този човѣкъ нѣма да вървятъ добре. Обаче, ако той яде бавно и добре дѣвче храната си, тѣ му помагатъ въ всичкитѣ работи. Колко време е опредѣлено на човѣка за хранене? Времето е капиталъ, който се опредѣля на човѣка съ специаленъ бюджетъ. Щомъ се съкрати този капиталъ до минимумъ, човѣкъ заминава за другия свѣтъ. За да не замине преждевременно, той трѣбва да спазва времето за хранене, опредѣлено отъ самата природа.

Съвременнитѣ хора очакватъ голѣми постижения, безъ да познаватъ основнитѣ закони на храносмилането, дишането и мисленето. Ако човѣкъ не може да разбере смисъла на храненето, на дишането и на мисленето, животътъ, самъ по себе си, ще остане неразбранъ. Животътъ изисква отъ човѣка, мисълта му да

взима участие въ всички процеси. Хранене, безъ участието на мисълта, не е здравословно. Дишане, безъ участие на мисълта, не е здравословно. Както мисълта, чувствуването и действието сж неразривно свързани, така трѣбва да бждатъ свързани мисленето, дишането и храненето.

Мнозина се оплакватъ отъ неразположение на духа. Тѣ търсятъ причината за неразположението си вънъ нѣкжде, но не могатъ да я намѣрятъ. Неразположението се дължи на самитѣ тѣхъ и се крие въ три причини: въ стомаха, въ дробоветѣ или въ мозъка. Значи, или стомахътъ не е свършилъ работата си, както трѣбва, или дробоветѣ, или мозъкътъ. Щомъ се подобри състоянието на стомашната, дихателната или мозъчната системи, дето се е криела причината, неразположението веднага изчезва. Каже ли нѣкой, че не може да мисли спокойно, или не може да разсждава правилно, нека търси причината за това въ стомашната и въ дихателната си система. Забелязано е, че хора, които иматъ нѣкакъвъ недостатъкъ въ дихателната си система, сж сприхави, нервни, лесно се сърдятъ. Най-малката причина може да ги изкара отъ равновесието имъ. Такъвъ човѣкъ се сърди, че стомната е празна и не може да пие вода. Той взима празната стомна и я хвърля настрана. После отива къмъ долапа, да вземе хлѣбъ, да си хапне. Обаче, и хлѣбъ нѣма. Той бързо затваря долапа и се връща сърдитъ на мѣстото си.

Сѣда на стола, но не може изведнѣжъ да се намѣсти добре. Той захвърля стола настрана и сърдитъ излиза на двора. На кого се сърди? Причината е въ него. Щомъ подобри състоянието на стомашната и на дихателната си системи, ще започне да мисли право и ще се успокои.

Единъ знаменитъ английски проповѣдникъ страдалъ отъ стомашно разстройство, вследствие на което и дихателната му система не била въ нормално състояние. Проповѣдитъ му били придружени съ такива страшни прѣмѣри, като че свѣтътъ се свършвалъ. Слушателитъ му се изплашили отъ неговитъ проповѣди. Единъ день той решилъ да се заеме съ лѣкуването си. Отишълъ въ една частна болница и се отдалъ на грижливо лѣчение. Лѣкарътъ го поставилъ на диета, промилъ нѣколко пѣти стомаха и червата му и следъ четириседмично лѣкуване го изпратилъ въ дома му. Като оздравѣлъ, проповѣдникътъ продължилъ работата си. Първата проповѣдь следъ завръщането му отъ болницата била върху стиха: „Богъ е Любовь“. Съ оздравяване на стомаха му и съ възстановяване на нормалното състояние на дихателната му система, той започналъ да мисли право и да държи въ ума си идеята, че свѣтътъ е изправенъ, че хората сж добри по естество и т. н. Ако има нѣкакво зло въ свѣта, то е вънъ отъ човѣка. Когато съзнанието на човѣка е будно, злото не може да проникне въ него.

И тъй, за да не гледате мрачно на жи-

вота и да не плашите себе си и окръжаващите, дръжте въ исправностъ стомашната, дихателната и мозъчната си системи. Съ други думи казано: За да бъдете оптимисти и да гледате реално на живота, подържайте стомашната система на животното въ себе си, дихателната система на птицата въ себе си и мозъчната система на човѣка въ себе си. Животното се отличава по своята здрава стомашна система, защото живѣе на земята. Птицата се отличава съ здрава дихателна система, защото живѣе въ въздуха. Човѣкъ се отличава съ здрава мозъчна система, защото живѣе въ свѣта на мисълта. Ето защо, за да бъде въ исправностъ мозъчната система на човѣка, преди всичко, той трѣбва да разбира онѣзи закони, презъ които сж минали сжществата преди него, т. е. той трѣбва да знае законитѣ на храненето и дишането.

Какви сж отличителнитѣ качества на добрия човѣкъ? Като наблюдавате добрия човѣкъ, виждате, че той всѣкога е веселъ и добре разположенъ, готовъ на всѣкакви услуги. Той прилича на узрѣлъ плодъ. Неговата стомашна, дихателна и мозъчна системи сж въ исправностъ. Тази е причината за доброто разположение на духа му. Човѣкъ, въ когото тѣзи системи не сж въ исправностъ, не може да бъде разположенъ. Той е мраченъ, сърдитъ, недоволенъ отъ живота. Този човѣкъ има нѣкакъвъ недостатъкъ въ една отъ тритѣ системи. Понѣкога и тритѣ системи не сж добре

развити въ него. Всѣко живо сѣщество, което не се храни правилно, свършва зле. Въ това отношение вълкътъ, лисицата, котката служатъ за примѣръ. Вълкътъ напада овцетѣ, лисицата — кокошкитѣ, котката — мишкитѣ, но въ храненето сж крайно нетърпеливи. Котката, която е образецъ на външна чистота, вътрешно е нечиста. Като хване мишка, тя веднага я изяжда съ козината и съ вътрешността ѝ.

Сегашнитѣ учени изучаватъ тритѣ системи анатомически и физиологически, но, въпрѣки това, не знаятъ сѣщественото. Много нѣща знаятъ, но до сѣщественото не сж дошли. Тѣ мислятъ, че човѣкъ може да има нѣкакъвъ органически недостатъкъ и пакъ да бжде гениаленъ. Това е невъзможно. Гениалниятъ е здравъ човѣкъ. Тритѣ системи въ него се намиратъ въ пълна изправностъ.

Изобщо, стомахътъ е трансформаторъ на енергията, която се образува отъ храната; дробоветѣ сж трансформатори на енергията, която се образува отъ превръщането на въздуха; мозъкътъ е трансформаторъ на енергията, която възприема отъвънъ. Следователно, когато стомахътъ изпраща трансформираната енергия въ дробоветѣ, дробоветѣ — въ мозъка, а мозъкътъ — къмъ цѣлото тѣло, човѣкъ е напълно здравъ. Той познава своя организъмъ и на всѣки органъ дава съответна храна. Като стане отъ сънъ, здравиятъ човѣкъ веднага отваря прозореца на стаята си, да поеме чистъ въздухъ. Това значи съзерцание съ дро-

боветъ. Той чувствува нужда отъ чистъ въздухъ. Да отворишъ прозореца на стаята си, не подразбира отваряне въ букваленъ смисълъ на думата. Всѣко дълбоко поемане на въздухъ означава отваряне на прозорцитъ на дробоветъ. Като вървите по улицитъ, или въ гора, дѣто въздухътъ е чистъ, отъ време на време се спирайте, да поемете дълбоко въздухъ. Ако вървите бързо, безъ спиране и поемане на въздухъ, това показва, че има нѣщо ненормално въ дихателната ви система.

Единъ отъ методитъ за усиляване на дихателната система е ходене по екскурзии. Ако следъ всѣка екскурзия човѣкъ не даде изобилно храна на дробоветъ си, екскурзията не е постигнала своята целъ. Когато дробоветъ се напълнятъ съ чистъ въздухъ, стомахътъ работи добре. Когато стомашната и дихателната системи сж въ исправность, и мозъчната система е въ исправность. Тогава човѣкъ мисли добре и лесно се справя съ мжчнотиитъ си. Следователно, за да се справя съ мжчнотиитъ си, човѣкъ трѣбва да познава законитъ, които управляватъ неговия организъмъ. Щомъ знае тѣзи закони, той може да трансформира енергиитъ, които минаватъ презъ всички системи на неговия организъмъ.

Новото възпитание на човѣчеството се стреми къмъ регулиране на стомашната, дихателната и мозъчната системи на човѣка, да става правилна обмѣна между енергиитъ му. За това се препоръчва на всички пълно спокой-

ствие. Всѣко безпокойство нарушава правилния ходъ на мисълта, на чувствуванята и на храносмисилането. Както стомахътъ приготвя материали за дробоветѣ, дробоветѣ — за мозъка, така и обикновениятъ човѣкъ представя условия за развиване на талантливия; талантливиятъ — за гениалния, а гениалниятъ — за светията.

И тъй, който има здравъ стомахъ, той е добъръ човѣкъ; ако дробоветѣ му сж здрави, той е добъръ пѣвецъ; ако мозъкътъ му работи добре, той е добъръ поетъ. Значи, здравиятъ човѣкъ се отличава съ доброта, съ способностъ да пѣе и да пише, да се проявява като поетъ и писателъ. Да бждешъ истински поетъ, това значи, да виждашъ въ всичко доброто и да го прилагашъ въ живота си. Истинскиятъ поетъ живѣе въ свѣтлина. Той вижда нѣщата свѣтли и красиви.

Помнете тритѣ думи: доброта, пѣсень и поезия. Мислете върху тѣхъ. Дръжте стомаха си въ исправностъ, за да бждете красиви. Дръжте дробоветѣ си въ исправностъ, за да пѣете добре. Дръжте мозъчната си система въ исправностъ, за да мислите добре и да се справяте лесно съ мжнотиитѣ си. Работете върху себе си, външно и вътрешно, да бждете здрави, красиви и разумни.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

38. Лекция отъ Учителя, държана на 30 май, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Основна мисъл

— Само проявената Божия Любовъ, само проявената Божия Мждростъ, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

Чете се темата: „Влиянието на свѣтлината върху човѣшкия организъмъ“.

Тема за следния пжтъ: „Влиянието на човѣшката мисъл“.

Хората си задаватъ въпроси, на които не могатъ да отговорятъ. — Защо не могатъ да си отговорятъ? — Защото сж отвлѣчени, т. е. мжчни въпроси. Запримѣръ, какъ ще отговорите на въпроса, защо живѣе човѣкъ? Мжченъ е този въпросъ. Какъвто отговоръ да му дадете, той нѣма да се изчерпи. Другъ е въпросътъ, ако се запитате, защо човѣкъ ходи на училище? Този въпросъ е близъкъ до човѣка, лесно може да се отговори. Другъ мжченъ въпросъ е този за предназначението на човѣка. Много отговори сж дадени на този въпросъ, но кой отъ тѣхъ е истинскиятъ, не се знае. Хората се интересуватъ още и отъ въпроситѣ: защо човѣкъ остарява, какъ да се подмлади, защо се ражда и умира и т. н. — Защо умиратъ хората? — Много просто. Хората умиратъ, защото нѣма какво да

правятъ. Ако имаха работа, която да обхваща цѣлото имъ естество, нѣмаше да умиратъ. Хората умиратъ още и поради промѣнитѣ, които ставатъ съ тѣхъ. Въ този смисълъ, ние казваме, че човѣкъ умира и се ражда, понеже претърпява промѣни, минава отъ едно състояние въ друго. Смъртта подразбира промѣна на материята. Ако житното зърно не падне въ земята и не израсте, нѣма животъ въ себе си. Ако остане за вѣчни времена въ хамбара, то е осждено на смъртъ. Ако яйцето не се излупи, осждено е на смъртъ. Смъртта води къмъ минаване отъ едно състояние въ друго, но въ нея не ставатъ никакви процеси.

Когато се задаватъ въпроси, на които не може да отговори, човѣкъ се смущава. — Защо се смущава? — Страхува се да не мине за простъ, за глупавъ човѣкъ. Споредъ мене, глупавъ е онзи, който бърза да отговори на всички зададени въпроси. Ако налѣете вода въ решетка, презъ която тя веднага изтича навънъ, мислите ли, че решетката е много умна? Решетката отговаря на всички зададени въпроси изведнѣжъ, но въ нея нищо не остава. Следователно, не е уменъ, нито ученъ човѣкъ онзи, който отговаря изведнѣжъ на всички въпроси. Разумниятъ човѣкъ отговаря само на онѣзи въпроси, по които знае нѣщо. Не знае ли, той мълчи. Ако на десетъ работника предложатъ да пренесатъ двеста килограма товаръ отъ едно мѣсто на друго, тѣ ще кажатъ: Ние можемъ да пренесемъ то-

зи товаръ, само ако го разпредѣлимъ помежду си, всѣки отъ насъ да вземе по една часть. Обаче, самъ никой не се заема да го пренесе. Единъ отъ тѣхъ казва: Азъ мога да нося 50 кгр. Вториятъ казва: Азъ мога да нося 70 кгр. Третиятъ: Мога да нося сто кгр. Четвъртиятъ: Мога да нося 150 кгр. Всички спиратъ до 150 кгр. Прави сж хората, всѣки може да носи толкова, колкото е носилъ. Все ще се намѣри човѣкъ, който може да носи 200 кгр., но това е рѣдко. Всѣки казва: Не съмъ носилъ толкова голѣмъ товаръ. Тѣй щото, когато задаватъ мжчни въпроси на нѣкого, той казва: По тѣзи въпроси още не съмъ мислилъ.

Запитали едно петгодишно дете: Ще се женишъ ли? Детето вдигнало рамене и нищо не отговорило. Вдигането на рамене означава, че това дете никога не е мислило по този въпросъ. — Защо не е мислило? — Защото не е за него още. Колкото и да мисли по въпроса за женитбата, детето не може да го разбере.

Какво нѣщо е женитбата? Днесъ всички хора се женятъ, но какво въ сжщностъ е женитбата, и тѣ не знаятъ. Не е лесно да се отговори на въпроса, какво нѣщо е женитбата. То е все едно, да питате, защо човѣкъ яде. Всѣки ще каже, че яде, защото е гладенъ. — Защо си гладенъ? — Така е наредила природата. — Защо е наредено така? — Въпросътъ за яденето е неизчерпаемъ. Ако отгово-

рите на единъ въпросъ, ще се яви другъ. Въпроситѣ вървятъ безконечно. Най-после човѣкъ ще дойде до положение, да не може повече да отговаря. Само по този начинъ той ще се освободи отъ онова напрежение, подъ което се намиралъ. Сиромаштъ постоянно се пита, защо е беденъ. Този въпросъ е толкова важенъ, колкото и въпросътъ, защо човѣкъ е богатъ. Ако сиромаштъ каже, че е беденъ, защото нѣма пари, това не е правиленъ отговоръ. Може ли здравиятъ човѣкъ да се нарече сиромашъ? Той е силенъ, може да спечели, колкото пари иска. Здравиятъ, добриятъ, разумниятъ човѣкъ не може да бжде беденъ. Той е надаренъ богато отъ природата. Отъ него се иска малко усилие, да приложи онова, което му е дадено. Има богати хора, добре облѣчени, съ пълни джобове, но не сж здрави, нито сж разумни. Въ сжщностъ, тѣ сж бедни хора. Чистата кръвъ, чиститѣ мисли и чувства правятъ човѣка богатъ. Нечистотата, въ широкъ смисълъ на думата, прави човѣка беденъ и нещастенъ.

Като ученици, вие трѣбва да се освободите отъ заблужденията на своята мисълъ, да не считате безпаричието за сиромашия, а пълнитѣ джобове съ пари — за богатство. Който има изобилно животъ въ себе си, не може да се нарече сиромашъ. Достатъчно е да хване съ здравата си ржка богатия, за да го разтърси, като круша, и да събере отъ земята нападалиятъ плодове. Да разтърсишъ богатия, това значи,

да разтърсишъ съзнанието си, да разтърсишъ своя умъ и своето сърдце, въ които се криятъ богатства не само за тебе, но и за твоитѣ ближни. — Има ли право човѣкъ самъ да разтърсва ума и сърдцето си? — Щомъ е силенъ, има право. Ако си боленъ и слабъ, други ще те разтърсватъ. Обаче, законъ е: каквото падне на земята отъ дървото на живота ви, ще го съберете и преброите. Часть отъ него ще задържите за себе си, а останалата часть — за своитѣ ближни.

Първата работа на ученика е да се освободи отъ своитѣ лоши навици, които носи отъ миналото. Той не се стреми къмъ освобождение отъ старото, но иска да бжде красивъ. Естествено е човѣкъ да има това желание, но преди всичко той трѣбва да се освободи отъ старитѣ навици. — Защо иска човѣкъ да бжде красивъ? И каква красота желае той? — Човѣкъ иска да бжде красивъ първо за себе си, да задоволи своето естетично чувство. Обаче, той трѣбва да знае, че красота и свобода вървятъ заедно. Свободниятъ човѣкъ е красивъ. Ние имаме предъ видъ вътрешната красота на човѣка, която предава на лицето му подвижностъ. Има една външна красота, при която лицето на човѣка е неподвижно, като картина. Казваме, че свободниятъ е красивъ, но и красивиятъ е свободенъ. Той разчита на красотата си. Дето стжни, сигуренъ се чувствува. Приятно е да гледате красивъ човѣкъ. Грозниятъ не е свобо-

денъ. Той се смущава вътрешно; самъ не се харесва, вследствие на което не очаква и на другитѣ, да го харесватъ.

Нѣкои питатъ, кога се явила красотата. На този въпросъ не може да се отговори, защото не е било време, когато красотата да не е съществувала. Не е било време и животътъ да не е съществувалъ. — Отде иде животътъ? — И на този въпросъ не може да се отговори. Казватъ нѣкои, че животътъ произлиза отъ Бога. Не, Богъ се проявява въ живота, а въ същностъ животътъ е атрибутъ на Бога. Много теории има за произхода на живота, но все пакъ той си остава необясненъ. — Какъ ще обясните произхода на цѣлокупния животъ? — Чрезъ дѣление на клетката. — Това е залъгалка. Животътъ е произлѣзълъ отъ цѣлокупността на нѣщата. — Какво нѣщо е цѣлокупността? — И на този въпросъ не може да се даде отговоръ. Важно е да знаете, че животътъ произлиза отъ цѣлокупността. Ако нѣкой ви пита, дали сте любили, и на този въпросъ не можете да отговорите. — Защо? — Защото е личенъ въпросъ. Всѣки самъ трѣбва да се запита и да си отговори, обичалъ ли е нѣкога, или обича ли сега, въ дадения моментъ. Дали другитѣ ви обичатъ, това е въпросъ, който не се отнася до васъ.

На кои въпроси можемъ да отговаряме и на кои не можемъ? Човѣкъ може да отговаря на въпроси, които се отнасятъ до него. Той може да отговаря на въпроси, които

знае. Ако нѣкой ме пита, дали сжществува Богъ, ще отговоря: Зная, че Богъ сжществува. Че не сжществува, не зная. Да отричашъ Бога, това значи, да отричашъ себе си; да подържашъ сжществуването Му, това значи, да подържашъ и своето сжществуване. Вънъ отъ човѣка Богъ не сжществува, но и човѣкъ не сжществува вънъ отъ Бога. Това е философски въпросъ, върху който трѣбва да се мисли. Ако Богъ не сжществува, отде и какъ е произлѣзълъ човѣкъ? Мислете върху тия въпроси, безъ да считате, че отговоритѣ ви сж абсолютно истинни.

Да се върнемъ пакъ на въпроса за красотата. — Защо човѣкъ иска да бжде красивъ? — Той има едно интимно желание въ себе си. Ако е красивъ, той знае, че всички ще се интересуватъ отъ него, ще искатъ да го видятъ. Вестниците ще пишатъ за неговата красота. Дето влѣзе — въ гостилница, въ магазинъ, въ театъръ, всички ще му предлагатъ услугитѣ си. Приятно е да услужвашъ на красивъ човѣкъ. Красотата отваря пѣтя и улеснява живота на човѣка. Тя е подобна на богатството.

Двама приятели — англичанинъ и американецъ, често си услужвали. Англичанинътъ билъ беденъ, а американецътъ — голѣмъ богаташъ. Като виждалъ трудното положение на приятеля си, американецътъ му помагалъ съ пари. Единъ день той му изпратилъ чекъ отъ единъ милионъ английски стерлинги. Като получилъ паритѣ, англичанинътъ тръгналъ съ

чека отъ магазинъ на магазинъ, да си купи необходимитѣ нѣща. Дето влизалъ и показвалъ чека, всички му се покланяли и услужвали, безъ да взиматъ пари, защото нѣмали възможность да размѣнятъ такава голѣма сума. Тѣ си мислѣли, че, като богатъ човѣкъ, той ще размѣни паритѣ и ще имъ плати. Обаче, той си мислѣлъ съвсемъ друго. Той си казвалъ: Никой не знае, че съмъ беденъ човѣкъ. Този чекъ не е мой, приятелътъ ми го изпрати. И така, той прекаралъ цѣлъ месецъ съ чека въ ржка, но се облѣкълъ поне съ нови, хубави дрехи, обуца и шапка, взети на кредитъ. Дълго време чекътъ останалъ неразмѣненъ. Английскитѣ вестници писали за явяването на единъ милионеръ въ Лондонъ, съ чекъ отъ единъ милионъ лева въ ржка и, въ който магазинъ влизалъ, търговцитѣ го приемали съ отворено сърдце, съ надежда, че при размѣняване на чека, ще получатъ паритѣ си.

Следователно, както на богатия отварятъ широкъ кредитъ, така и на красивия. Красотата не иде сама по себе си. Тя е вжтрешенъ, органически процесъ, резултатъ на хармонично съчетание между човѣшката доброта, мисълъ и воля. Всѣки човѣкъ е красивъ, но всички хора не сж проявили красотата си. Ония, които не сж проявили красотата си, казватъ, че сж грозни.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на бедния англичанинъ. Тѣ носятъ чекове отъ по нѣколко милиони и милиар-

ди въ себе си, а, при това, минаватъ за сиромаси. Всѣки има глава — неговата собствена кжща, която струва милиарди, но е недоволенъ, иска голѣма кжща отвънъ, да живѣе на широко. Защо иска голѣма кжща за живѣене, щомъ се е съгласилъ да влѣзе въ такава малка? Човѣкъ живѣе въ главата си, която по голѣмина се равнява на птиче гнѣздо. Малка е главата на човѣка — неговата кжщица, но милиарди струва.

Бждете благодарни на това, което ви е дадено. Освободете се отъ всичко ненужно. Много ненужни нѣща има въ живота и въ науката. Тѣ представятъ излишенъ баластъ за човѣка. Хвърлете излишното, за да видите, съ какво разполагате. Всѣки трѣбва да знае, какъвъ капиталъ е вложенъ въ неговата каса, да знае, на какво разчита.

На какво разчита гениятъ? — На своята гениалностъ. — Кой човѣкъ е гениаленъ? — Който въ продължение на сто години може да направи една погрѣшка. Гениятъ не прави погрѣшки. Въ всичкитѣ си работи той има предъ видъ благо то на цѣлото човѣчество. Следователно, ако грѣши, човѣкъ не може да бжде гениаленъ. Гениятъ създава и твори, но никога не разрушава. Той всѣкога има предъ видъ другитѣ хора, а не себе си. Силата на гения се заключава въ това, че, като живѣе въ свѣтъ на противоположности, превръща отрицателното въ положително. Гениалниятъ различава същественитѣ нѣща отъ несж-

щественият и дава предимство на първият. Обикновеният човек живее въ несъществения работи. Той страда, защото няма къща, дрехи, обуца. Гениалният счита тия неща за несъществени. Той казва: Фактът, че човек не се е родил съ къща, съ дрехи, съ обуца, това показва, че тия неща сж несъществени. Като видите някой босъ, питате го, защо е босъ. — Много естествено, топло му е. — Защо си обутъ? — Студено ми е. — Защо има сиромаси въ свѣта? — Защото не се нуждаятъ отъ пари. — Защо има богати хора? — Защото се нуждаятъ отъ пари. Тази мисъл е върна. Когато човек има нужда отъ пари, той мисли и работи съ единствената целъ, да стане богатъ. Следъ време усилията му се възнаграждаватъ. Нека и сиромасътъ върви по пътя на богатия и ще види, че следъ време ще стане богатъ. — Защо иска той да стане богатъ? — Да има на разположение файтонъ или автомобилъ, да се облѣче богато, да се представи на хората, да ги очуди съ своето богатство. Ако е самъ въ свѣта, ще има ли такива желания?

Може ли човекъ да остане самъ въ свѣта? — Не може. — Защо? — Защото той е частъ отъ Цѣлото. Съществува следниятъ законъ: Цѣлото включва частитъ и не може безъ тѣхъ. И обратно: частитъ обрзуватъ Цѣлото и не могатъ безъ Него. Не е било време и няма да бжде, когато човекъ да остане самъ, както не е било време, когато човекъ

не е сжществувалъ. На земята или на друго мѣсто, човѣкъ всѣкога е сжществувалъ. Нѣкой мисли да си направи златенъ палатъ, но въ действителния животъ не може да го постигне. Въпрѣки това, палатътъ сжществува въ мисълта му. Ето защо, това, което наричаме фантазии, сж нѣща, които не сжществуватъ на земята, но въ другъ нѣкой свѣтъ сжществуватъ.

Сега, като на ученици, не казвамъ да се освободите отъ фантазиитѣ си, но освободете се отъ ненужнитѣ мисли и желания, които ви спъватъ да вървите напредъ. Освободете се отъ ония процеси, които препятствуватъ на развитието ви. Тѣ сж несжществени нѣща. Спирайте вниманието си върху сжществени нѣща. Сжществени процеси за всѣки човѣкъ, за всѣко живо сжщество сж възприемането на свѣтлината, дишането, пиенето на вода и храненето. Сжществени мисли и чувства пѣкъ сж тия, които уравновесяватъ силитѣ на човѣшкия организъмъ и го правятъ тихъ и спокоенъ, съ вжтрешенъ миръ на душата си. Всѣка мисълъ, която внася миръ и спокойствие въ човѣка, е сжществена. Когато изгуби сжществената си мисълъ, човѣкъ губи и равновесието си въ живота. Той се движи натукъ-натамъ, но нѣма опорна точка.

Като ученици, всѣки отъ васъ трѣбва да намѣри своята основна мисълъ, безъ която не може да живѣе. Тя е различна за всички. Щомъ я намѣрите, вие ще сте радостни, до-

волни, насрѣдчавате се. Каквото пожелаете, можете да го постигнете. Тя е магическа прѣчица въ живота. Изгубите ли основната си мисль, губите радостта и разположението си. Ако богатиятъ изгуби своята основна мисль, става сиромашъ; ако сиромаштъ намѣри основната си мисль, става богатъ. За всички живи същества свѣтлината е основната идея. Безъ свѣтлина, безъ слънце нѣма животъ. Влѣзте въ единъ тъменъ затворъ, безъ никакъвъ слънчевъ лжчъ, и прекарайте тамъ десетина дѣня, да видите, какво ще преживѣете. Ако се направи една малка дупчица въ затвора, веднага ще разберете значението на свѣтлината. Безъ слънчевитѣ лжчи животътъ се обезсмисля.

Следователно, ако животътъ ви се обезсмисля, направете единъ малкъ процѣпъ въ съзнанието си, да влизатъ слънчевитѣ лжчи, да го освѣтяватъ. Слънцето указва влияние върху кръвообрѣщението, дишането и мисльта на човѣка. Като освѣтява предметитѣ и ги прави видими, слънцето събужда мисльта. Човѣкъ започва да мисли, да наблюдава, да изучава обективния свѣтъ. Има и друго слънце — въ самия човѣкъ, което му служи като пжтеводителъ. То носи различни имена. Нѣкои го наричатъ Божествено начало въ човѣка, други — свѣтла идея и т. н.

Сега, кажете, коя е основната ви мисль днесъ. Нѣкои считатъ, че основната мисль е голѣма, мжчна за носене. Не, основната мисль е малка. Каквото поискате въ нейно име, ще

ви се даде. Обаче, основната мисъл на деня има валидност 12 часа. — Коя е основната мисъл за ученика, който тръгва на училище? — Книги, тетрадки и моливъ. — Коя е основната мисъл за човѣка, който е слѣзълъ на земята? — Да има здрави крака. Щомъ е слѣзълъ на земята, на твърдата материя, той трѣбва да има здрави крака, да стѣпва добре. Ако единъ гениаленъ човѣкъ отиде при сиромаха и го пита, отъ какво има нужда, последниятъ ще иска пари. Онзи, който е билъ десетъ години въ окови, ще иска да ходи, да се движи. Затворникътъ ще иска свобода. Слепиятъ ще иска да прогледа; глухиятъ — да прочуе. Всѣки човѣкъ има нѣщо сжществено, отъ което всѣкога се нуждае.

И тъй, освободете се отъ ония мисли, които ви смущаватъ. Какъ ще се освободите? Ако речете да ги галите, да се страхувате отъ тѣхъ, нѣма да се освободите лесно. Смѣли трѣбва да бждете! Какво ще направите, ако дълбоко въ ржката или въ крака ви се забие игла? Ако я теглите бавно, болката ще бжде по-силна. Ще бждете смѣли, да дръпнете иглата изведнѣжъ. Пакъ ще ви боли, но само за моментъ. По сжщия начинъ ще постѣпвате и съ мжчнотиитѣ си. Натѣкнете ли се на нѣкаква мжчнотия, извадете я изведнѣжъ. Ще боли единъ моментъ и ще преболи. Ако се страхувате, тя ще остане дълго време у васъ и ще ви измжчва.

Свѣтътъ се нуждае отъ смѣли и разум-

ни хора. Смѣлиятъ лесно се справя съ мъчнотиитѣ и недоволството си. Всички хора сж недоволни отъ нѣщо, но не сж смѣли да хванатъ недоволството и да го изтрѣгнатъ изведнѣжъ.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

39. Лекция отъ Учителя, държана на 6 юний, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Методи за самовъзпитание

Т. м.

Каква разлика има между числата 12 и 21, 13 и 31, 14 и 41? Сборътъ отъ числата на 12 и 21 е три, но разликата между тѣхъ е съ деветъ единици. Сборътъ отъ числата на 13 и 31 е четири, но тѣ се различаватъ едно отъ друго съ 18 единици. Сборътъ отъ числата на 14 и 41 е петъ, но разликата между тѣхъ въ количествено отношение е 27. Въ числото 12 на първо мѣсто стои единицата, което показва, че тя заповѣдва. Въ 21 на първо мѣсто е двойката. Значи, двойката заповѣдва. Ако числата 12 и 21 представятъ човѣшки домове, въ първия домъ мжжътъ управлява, а въ втория — жената.

Като изучавате числата, виждате, че всѣко число съдържа въ себе си известенъ брой единици. Това е външната страна на числата. Тѣ иматъ и своя вътрешна страна, която природата старателно крие отъ окото на обикновения човѣкъ. И животътъ има две страни: външна и вътрешна. Що се отнася до външната страна на живота, мнозина я разбиратъ, но вътрешната страна — малцина я познаватъ. Задъ всѣко число природата е поставила нѣщо, което открива само на разумнитѣ. На

обикновенитѣ хора тя представя числата само като количествени величини.

Като не разбиратъ законитѣ на живота, хората се морализиратъ едни други, но, въпрѣки това, не се исправятъ. — Защо? — Не знаятъ, какъ да се морализиратъ. Да морализирате човѣка, това значи, да му помогнете, безъ да го изложите, безъ да накърните неговото достоинство. Въ единъ анекдотъ изъ руския воененъ животъ се разправя, какъ постѣпилъ генералъ Кутузовъ съ единъ отъ своитѣ офицери. Последниятъ ималъ обичай да стои дълго време въ сутринния си халатъ и така се явявалъ предъ войницитѣ. Това било известно на генерала. Една сутринъ той посетилъ полка, дето служилъ въпросниятъ офицеръ, и го заварилъ въ сѣщото положение: въ халатъ и съ чашка кафе въ ржка. Генералътъ се приближилъ къмъ офицера, поздравилъ го любезно и казалъ: Моля, разведете ме въ частта си, да видя, какъ вървятъ работитѣ. Понеже нѣмалъ време да облѣче формата си, офицерътъ се принудилъ да изпълни моментално желанието на генерала. Той станалъ отъ стола си и тръгналъ съ генерала на обиколка. Минало цѣлъ часъ, когато офицерътъ, заедно съ генерала, се върнали на мѣстото, отдето тръгнали. Генералътъ се сбогувалъ съ офицера, безъ да каже дума за облѣклото му, и пожелалъ втори пѣтъ да дойде на прегледъ. Какви сж били съображенията на генерала, да се разхожда цѣлъ часъ съ офи-

цера, за това могат да се дадатъ различни тълкувания. Важенъ е резултатътъ отъ тази обиколка. Отъ този день офицерътъ никога не се явявалъ предъ войниците си въ халатъ.

Въ раненъ утриненъ часъ младъ войникъ се разговаря съ млада, красива мома. Въ това време минава полковникътъ и вижда, че войникътъ не го поздравява. Той му извиква: Войникъ, защо не козирувашъ? Стреснатъ отъ гласа на полковника, войникътъ се обръща, застава предъ командира, безъ да каже нѣщо. Веднага момата пристѣпва къмъ полковника и спокойно отговаря: Той бѣше съ лице къмъ мене, разговаряхме се, затова не ви видѣ.

Питамъ: Право ли е постѣпилъ Кутузовъ? — Право е постѣпилъ. — Право ли е постѣпила момата, която защитила войника? — И тя постѣпила право. Тя била интелигентна мома. Като разбрала, че войникътъ ще бѣде наказанъ, тя го защитила, за да намали наказанието му. — Защо полковникътъ не отговорилъ нищо на момата? Той можа да ѝ каже, че не е нейна работа, да се меси въ задълженията на войника. Въ лицето на момата полковникътъ позналъ дъщерята на неговия генералъ. Явява се въпросътъ: отъ уважение къмъ генерала ли отстѣпилъ полковникътъ, или отъ уважение къмъ момата? Ако бѣхте вие на мѣстото на Кутузова, какъ щѣхте да постѣпите? Добре е постѣпилъ Кутузовъ. Той приложилъ единъ отъ методитѣ на природата. Когато имате нѣкакъвъ недостатъкъ, природата ви

хваща за ръка и ви разхожда известно време, докато съзнаете недостатъка си. След това ви връща на мястото, отдето ви е взела. Природата е разумна, не изобличава човека, но го изправя.

Каква поука можете да извадите от двата примера, които ви дадохъ: за Кутузовъ, който се разхождалъ съ офицера по цѣлия лагеръ, и за войника, който се разговарялъ съ генералската дъщеря? Това сж два примера, които много рѣдко се случватъ. Едва ли ще се случи втори път на главнокомандуващъ армията генералъ, да се разхожда по цѣлия лагеръ съ офицеръ, облѣченъ въ халатъ. Едва ли ще се случи втори път, войникъ да се разговаря съ генералска дъщеря. И офицерътъ, и войникътъ сж изложени предъ началствата си. Ако нѣкой отъ васъ се намѣри въ едно отъ дветѣ трудни положения, кое бихте предпочели: да бждете въ положението на офицера съ халата, или на войника, който се разговаря съ генералската дъщеря? За предпочитане е положението на войника, защото момата се застъпва за него, а офицерътъ нито самъ може да се оправдае, нито другъ нѣкой се застъпва за него. И въ двата примера има нѣщо за подражаване. Постъпката на Кутузова е благородна. Той даде единъ урокъ на офицера, безъ да го изобличи. И въ постъпката на генералската дъщеря има нѣщо благородно. Тя взе отговорността на войника върху себе си и го защити предъ полковника.

Примѣритѣ, които ви дадохъ, сж ценни, като образци, за отношенията между хората. Като мислите върху тѣхъ, можете да спрете вниманието си върху постъпката на Кутузова, върху положението на офицера съ халата и върху заключенията, които войниците си вадятъ, когато гледатъ, какъ Кутузовъ и тѣхниятъ ротенъ се разхождатъ изъ лагера. Въ втория примѣръ има пакъ три положения: положението на генералската дъщеря, на войника и на полковника. Всѣки човѣкъ може да изпадне въ едно отъ тѣзи шесть положения и трѣбва да знае, какъ да постъпи. Когато човѣкъ изпълнява известна служба, трѣбва да бжде внимателенъ, да не дава лошъ примѣръ на окръжаващитѣ. Ако е началникъ, той трѣбва да знае, кога и какъ да прави забележки на своитѣ подведомствени. Мислите ли, че офицерътъ, който се разхождалъ съ Кутузова, си позволилъ втори пжтъ да се явява предъ войниците си въ халатъ?

Да се върна къмъ числата, съ които започнахъ лекцията. Казахме, че въ числото 12 единицата е на първо мѣсто. Значи, тукъ управлява принципътъ на мисълта — разумниятъ принципъ. Въ домъ, дето разумността управлява, ще се чува само философия. Всички ще говорятъ за наука, за музика. Всички ще учатъ, ще пѣятъ и свирятъ и ще говорятъ върху това, което правятъ. Въ числото 21 управлява двойката — принципътъ на сърдцето, т. е. на чувствата. Въ такъвъ домъ ще

се говори за благодеяния, за ядене и пиене, за всичко, което се отнася до чувствата. Всѣко число носи известенъ родъ енергии въ себе си, които влияятъ върху човѣка и го заставятъ да работи. Ако нѣкое дете се роди презъ месецъ декемврий, при пълнене на луната, то ще бжде заставено да мисли. Умътъ ще работи въ него повече отъ чувствата, защото е родено зимно време, въ студа. Студътъ е едно отъ неблагоприятнитѣ условия въ живота. Тия условия, именно, заставятъ човѣка да мисли. Чрезъ мисълта той разрешава и най-мжчнитѣ си задачи. Ако нѣкое дете се роди презъ месецъ май, чувствата ще взематъ надмощие. Това дете ще чувствува повече, а ще мисли по-малко. Месецъ май е отъ благоприятнитѣ месеци презъ годината. Той разполага повече къмъ музика, пѣсень, ядене и пиене. Както месецитѣ декемврий и май представятъ влиянието на два противоположни рода енергия, такава нѣщо представятъ числата 12 и 21.

Числата, съ които работимъ, сж живи. Щомъ е така, не е безразлично, дали ще работите съ числото 12 или 21. Тѣзи числа съдържатъ едни и сжщи цифри, но мѣстата имъ сж промѣнени. Съ промѣна на мѣстата имъ, става промѣна въ гамата и въ енергиитѣ, които действуватъ въ тѣхъ. Не е безразлично, дали едно дете е родено въ домъ, дето играе роля числото 21. Въ първия случай, бащата има надмощие, а въ втория — майката. Следователно,

въ първия случай детето, което се роди въ този домъ, ще прилича на баща си и по умъ, и по характеръ. Въ втория случай, то ще прилича на майка си. Сборътъ отъ цифритѣ и на дветѣ числа е три. Значи, резултатътъ е единъ и сжщъ. Това показва, че човѣкъ трѣбва да реши задачитѣ на живота си, независимо отъ това, дали ще ги решава по пжтя на ума, или по пжтя на сърдцето. Има известна разлика при решаване на задачитѣ по пжтя на ума отъ тия, които се решаватъ по пжтя на сърдцето. Важно е, обаче, задачитѣ да бждатъ решени. Запримѣръ, въ дома на числото 12 дохожда единъ беденъ човѣкъ. Какъ ще постжпятъ съ него? Ще му дадатъ съветъ, какъ да подобри положението си, за да излѣзе отъ беднотията. Ако сжщиятъ човѣкъ отиде въ дома 21, тамъ ще му помогнатъ материално: ще му дадатъ пари, хлѣбъ, нѣкоя стара дреха. Кой домъ е постжпилъ по-разумно? И двата дома могатъ да постжпятъ разумно, и двата могатъ да постжпятъ неразумно. Ако въ дома 12 му дадатъ добъръ съветъ и отъ сърдце, постжпката е разумна. Ако само го морализиратъ, постжпката не е разумна. Въ дома 21 могатъ да му дадатъ необходимата подкрепа за деня, а могатъ да му дадатъ голѣма сума, съ която да го спънатъ.

Има случаи въ живота, когато една дума произвежда такъвъ резултатъ, както и най-голѣмата помощъ, дадена съ любовъ. И обратно,

има думи, които могат да разрушатъ човѣка. Тѣ сж подобни на бомбитѣ.

Две деца намиратъ едно малко, тънко вжженце, закачено нѣкжде. Тѣ се радватъ, че могатъ да си поиграятъ съ него. Вадятъ кибритъ отъ джоба си и го запалватъ. Въ този моментъ, край тѣхъ минава единъ възрастень човѣкъ и, като вижда, какво правятъ децата, веднага прерѣзва вжжето. Децата се чудятъ, защо този човѣкъ имъ разваля играта и започватъ да се сърдятъ. Възрастниятъ не счита за нужно да се извинява предъ тѣхъ. Той нѣма време даже да имъ обяснява, защо постъпи така. Вжженцето, което тѣ запалиха, е фитилъ на бомба, която е заровена близо нѣкжде. Тѣ не виждатъ бомбата, не разбиратъ, какво може да произлѣзе отъ тѣхната игра. После той имъ разказва, какво нѣщо е бомба, какъ действува тя, и тѣ се успокояватъ. Добре постъпилъ този човѣкъ. Той спасилъ децата отъ едно нещастие.

Сега и на васъ казвамъ: Не си играйте съ фитила на бомбитѣ, нито съ самитѣ бомби. Тѣ сж огънь, отъ който можете да пострадате. Съ други думи казано: Не си играйте съ думи, които могатъ да експлодиратъ. Ще кажете, че има невинни думи, като вжженцето на фитила. Наистина, невинни и безопасни сж тия думи, но ако не сж свързани съ бомби. Щомъ се свържатъ съ бомба, тѣ ставатъ опасни и причиняватъ голѣми нещастия. Силата на думитѣ, съ които си служите, се познава отъ

резултата, който тѣ произвеждатъ. Понеже не знаете, какъвъ ще бѣде крайниятъ резултатъ на думитѣ, съ които си служите, вие трѣбва да бѣдете внимателни, какво ще кажете и какъ ще го произнесете.

Въ природата сѣществува моралъ, който има отношение къмъ всички сѣщества въ живота и въ природата. Той е еднакво валиденъ за всички живи сѣщества. Човѣшкиятъ моралъ е валиденъ само за хората, а моралътъ на природата — за всички сѣщества. Този моралъ не прави изключение за никого. Той е еднакво задължителенъ за всички живи сѣщества. Никой не може да избѣгне отъ отговорностъ предъ морала на разумната природа.

Казвате: Какво отношение иматъ къмъ насъ Кутузовъ, офицерътъ съ халата, полковникътъ и войникътъ? Колкото и да ви се виждатъ далечни тѣзи примѣри отъ васъ, тѣ иматъ отношение къмъ вашитѣ прояви. Кутузовъ представя природата, която хваща човѣка и го развежда въ полето на собствения му животъ и му показва погрѣшкитѣ. Когато човѣкъ не постѣпва правилно съ ближнитѣ си, природата ще го хване за ржка, ще го заведе настрана и ще го научи, какъ трѣбва да постѣпва. Въ втория примѣръ момата е природата, а полковникътъ — ученикътъ. Природата се застѣпва за онеправдания, а на ученика дава единъ добъръ урокъ. Въ третия примѣръ, съ дветѣ деца, природата се проявява

чрезъ възрастния, чрезъ неговата разумность. Той предпазва децата отъ резултата на тѣхния опитъ. Всички хора — възрастни, млади и деца, иматъ детински желания. Всички обичатъ да правятъ опити, но за повечето отъ тѣхъ не сж готови. Тази е причината, поради която много отъ опититѣ свършватъ съ експлозия.

Днесъ ви дадохъ три примѣра — за Кузузова, за полковника и за възрастния, който спаси децата, да мислите върху тѣхъ, да видите, какъ се проявява разумността въ човѣка. Въ положението на кого отъ тримата бихте желали да бъдете? Всички ще искате да бъдете въ положението на онзи, който спасява децата. Правете преводи, да видите, на какво можете да уподобите генерала, офицера, полковника, момата, войника, децата и възрастния човѣкъ. Запримѣръ, момата може да се уподоби на съвѣстѣта въ човѣка, а момъкътъ — на сърдцето. Момата го успокоява, казва му да не се страхува — нѣма да бъде наказанъ. Въ този случай, момата е защитница на момъка. Много примѣри има въ живота, които могатъ да се използватъ при самовъзпитанието на човѣка.

Ще изнеса още единъ примѣръ. Представете си, че момъкъ и мома се разговарятъ. Момъкътъ е добре облѣченъ, съ нови дрехи, представя се за богатски синъ. Въ това време единъ човѣкъ се приближава къмъ момъка и му казва: Господине, моля, платете си дрехитѣ. Този човѣкъ е търговецътъ, отъ

когото момъкът си купилъ дрехи, но забавилъ съ изплащането. Момата веднага запита търговеца: Колко струватъ дрехитѣ? — Петъ хиляди лева. — Заповѣдайте, вземете тѣзи петъ хиляди лева, които азъ дължа на момъка. Търговецътъ благодарилъ и продължилъ пѣтя си. Следъ това момата казала на момъка: Сбогомъ, днесъ заминавамъ за странство. Повече нѣма да ме видите.

Какво разбирате подъ думата „самовъзпитание“? Да се самовъзпитава човѣкъ, това значи, да си представи мислено всички положения, въ които животътъ може да го постави, и да бжде готовъ да се самопожертвува. Човѣкъ може да се намѣри въ положението на Кутузова, на офицера въ халата, на неговитѣ войници. Отъ друга страна, той може да се намѣри въ положението на полковника, на генералската дъщеря и на войника, или въ положението на търговеца, на момъка и на момата. Търговецътъ можеше да извика момъка настрана и да му каже, да си плати дълга. Обаче, той му казва това направо, безъ да го извика настрана. Защо постѣпва така. Какво има предъ видъ? Той иска да изложи момъка предъ момата, да го застави да му плати? Съ това той постига целта си: и двамата се засрамяватъ. Момата изважда отъ джоба си петъ хиляди лева, дава ги на търговеца, но следъ това се раздѣля съ момъка.

Следователно, като си представи всички положения, въ които може да изпадне, човѣкъ

трѣбва да знае, какъ да постѣпва, и то най-разумно, съ най-малки противодействия и недоразумения. При каквото положение да се намира, човѣкъ трѣбва да се справя разумно. Това значи методъ на самовѣзпитание. По този начинъ, именно, човѣкъ може да възпита ума, сърдцето и волята си. Още съ ставането си отъ сънь, човѣкъ трѣбва да предвижда, какво може да му се случи презъ деня, за да вземе предварително мѣрки. Човѣкъ неизбежно ще мине и презъ доброто, и презъ злото, защото сж поставени на пѣтя му, като условия за растене и за самовѣзпитание. Като четете, или ви разказватъ случки отъ живота, виждате, че тѣ иматъ двойко въздействие върху васъ: добро, или лошо. Разумниятъ се ползува отъ всички случаи на живота, а неразумниятъ—не може. Благороднитѣ и добри постѣпки действуватъ благоприятно върху човѣшкия характеръ и самовѣзпитание. Запримѣръ, следъ защитата на момата предъ полковника, последниятъ започналъ да става по-мекъ и внимателенъ къмъ войницитѣ си.

Следователно, каквото и да ви се каже за човѣка, не бързайте да се произнасяте и да критикувате. Има кой да възпитава човѣка. Ако самъ не се възпита, природата ще го възпита. Всѣки човѣкъ е поставенъ при условия да се огледа и възпита. Все ще се намѣри нѣкой да ви даде единъ добъръ урокъ, отъ който да се поучите. Не е лошо, че грѣши човѣкъ. Лошо е, когато не изправя грѣшкитѣ си и не се учи

отъ тѣхъ. Добрата страна на погрѣшкитѣ се заключава въ това, че чрезъ тѣхъ човѣкъ познава себе си, познава ближния си и се отнася снисходително къмъ всѣки, който грѣши. Не е въпросъ да се поощряватъ погрѣшкитѣ, но не сждете грѣшния, падналия и слабия. Човѣкъ понѣкога грѣши, безъ да иска. Той е по падналъ на хлъзгава почва, дето падането е неизбежно. Обикновениятъ човѣкъ се учи отъ своитѣ погрѣшки, а мъдрецътъ — отъ грѣшкитѣ на другитѣ.

Примѣритѣ, които изнесохъ въ днешната лекция, представятъ методи, съ които природата си служи при възпитанието на човѣка. Разумниятъ човѣкъ ги използва за самовъзпитанието си.

За следния пжтъ нека всѣки отъ васъ изнесе три примѣра отъ живота: единиятъ примѣръ да бжде подобенъ на този съ Кутузовъ и офицера, вториятъ — на полковника и генералската дъщеря, а третиятъ — на момата, която платила дрехитѣ на момъка. Ако не можете да дадете такива примѣри, не правете опита, който децата направили съ вжженцето на бомбата. Избѣгвайте опити, на които краятъ води къмъ нещастие. Направите ли такъвъ опитъ, молете се да дойде възрастниятъ и разуменъ човѣкъ съ ножчето си, да прерѣже вжженцето, преди още бомбата да е избухнала. Като видите, че рѣже вжжето, не се сърдете, че се бърка въ работитѣ ви. Той ви спасява отъ нещастие. Благодарете му, че пре-

рѣзва вжженцето. Следователно, видите ли, че започнатата работа не върви, или дойде нѣкой да ви попрѣчи, не роптайте. Щомъ работата ви не върви, това показва, че невидимиятъ свѣтъ ви препятсвува, за да ви избави отъ едно голѣмо зло. Десетъ пѣти да развалятъ работата ти, не съжбялявай. За предпочитане е да прерѣжатъ вжженцето на твоя опитъ, отколкото да го оставятъ да изгори, и бомбата да избухне. Запримѣрь, нѣкой следва по медицина, но работата му не върви. Навсѣкжде срѣща прѣчки: въ изпититѣ пропада, другаритѣ му не го обичатъ. Той се чуди, защо става така. — Много естествено. Медицината не е за него. И да свърши по медицина, той не може да бжде полезенъ на хората. За да не страда повече, предварително прерѣзватъ вжженцето на неговия опитъ. Другъ следва по богословие, но не му върви. — Защо? — Нѣкой прерѣзалъ вжженцето му. Човѣкъ трѣбва да се заеме съ тази работа, която е опредѣлена за него. Това значи, да върви въ правия пѣтъ на доброто. Кога ще стигне до него, не е важно. Важно е човѣкъ да постигне цельта на своя животъ. — По кой пѣтъ се стига къмъ цельта? — По мекия пѣтъ, т. е. по пѣтя на разумността.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

40. Лекция отъ Учителя, държана на
13. юний, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Работа, музика и мисълъ

Т. м.

Представете си, че имате единъ динамически центъръ — начало на нѣщата. Понеже е въ постоянно движение, този центъръ ще образува около васъ единъ кръгъ, който ще бжде толкова голѣмъ, колкото е голѣмо съзнанието ви. Въ съзнанието на всѣки човѣкъ се крять точно опредѣлени възможности, вследствие на което кръгътъ не може да стане нито по-голѣмъ, нито по-малкъ. Тази е причината, поради която човѣкъ не може да измѣни законитѣ на природата. Запримѣръ, каквото и да прави, човѣкъ не може да не диша. Дишането е процесъ, който е предвиденъ отъ самата природа. Човѣкъ може да диша правилно или неправилно — отъ него зависи, но по никой начинъ не може да не диша. Ако диша правилно, той ще има едни резултати; ако диша неправилно, ще има други резултати. Ще кажете, че условията на живота го заставятъ да диша правилно или неправилно. — Това сж субективни схващания. Условията на живота не сж по-силни отъ природата. Следователно, тѣ не могатъ да измѣнятъ естественитѣ процеси, които ставатъ въ човѣка.

Съвременнитѣ хора трѣбва да се научатѣ да мислятѣ логически, не по законитѣ на обикновения умѣ, но по законитѣ на висшия умѣ, дето всичко става по единѣ свършенѣ начинѣ. Тамѣ цената на нѣщата не се опредѣля по количеството имѣ, но по качеството и по начина на изработването. Представете си, че имате единѣ килограмѣ вълна. Вие искате да я увеличите, да стане повече. Каквото и да правите, не можете да я увеличите. Единственото нѣщо, което можете да направите, това е, да я изработите фино, да я изпредете на тънки жички. Колкото по-тънко е изпредена, толкова по-интелигентни сте вие. Можете ли да изпредете такава жичка, съ която да отидете оттукъ до слънцето, или поне до месечината? Тънкитѣ жички представятѣ мислитѣ на човѣка. Не е въпросѣ за количеството на нѣщата, но за тѣхното качество. Казватѣ за нѣкого: „Тънко преде този човѣкъ“. Това значи, че пипа майсторски, т. е. мисли майсторски. Когато пипа майсторски, отѣ единѣ килограмѣ вълна той може да изпреде една жичка, дълга отѣ земята до слънцето. Който не е майсторѣ, и хиляда килограма вълна да има на разположение, нищо не може да изпреде. Изпридането на вълната опредѣля интелигентността на човѣка, както и степенѣта на развитието на неговото съзнание. Отѣ това, именно, зависи, до колко човѣкъ може да използва условията, въ които живѣе. Интелигентността и способноститѣ на човѣка се опредѣлятѣ още и отѣ

връзката му съ Първата Причина. Доколкото човѣкъ мисли за Първата Причина на нѣщата, дотолкова Тя го има предъ видъ. Велико благо е за човѣка да се ползува отъ вниманието на Първата Причина.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате пжтищата, чрезъ които животътъ се изявява. Ако пъкъ изучавате вътрешния смисълъ на кръга, ще разберете противоположноститѣ въ живота. Кръгътъ показва, какви възможности се отварятъ за човѣка, за развиване на живота му. Кръгътъ има много радиуси. Значи, той съдържа много възможности за постигане на човѣшкитѣ желаня. Който може да използва тия възможности, той разполага съ магическата пръчица въ живота. Магическата пръчица е радиусъ въ кръга. Колкото по-голѣма е магическата пръчица, т. е. радиусътъ на кръга, толкова повече възможности се криятъ въ него. На какво може да се уподоби радиусътъ въ човѣшкия животъ? Споредъ нѣкои, радиусътъ въ човѣшкия животъ е мисълта; споредъ други — чувствата. Мислете по този въпросъ, да го решите правилно.

Сегашнитѣ хора решаватъ и сж решили много задачи, но всички не сж правилно решени. Запримѣръ, и досега още математицитѣ решаватъ въпроса за квадратурата на кръга, но не сж го разрешили. По отношение на въпроса за квадратурата на кръга, ученитѣ изпадатъ въ положението на Настрадайнъ Ходжа, който каралъ десетъ магарета. Като слизалъ отъ ма-

гарето, започвалъ да брои, колко магарета води съ себе си. Преброилъ ги, излизатъ десетъ на брой. Качилъ се на магарето и пакъ започвалъ да брои. Сега излизали деветъ. Пакъ слизалъ отъ магарето, броилъ ги — десетъ магарета. Така той слизалъ и се качвалъ на магарето, но не могълъ да преброи магаретата. Той се чудилъ, къде се губи едното магаре — не се същалъ, че магарето е подъ него. Като слизалъ и се качвалъ на магарето, Настрадаинъ Ходжа изпадалъ въ единъ омагьосанъ кръгъ на съзнанието и се обърквалъ.

Като се говори за магарето, веднага си спомняте, че то е символъ на нѣщо. — На какво е символъ магарето? — На упоритостъта. Обаче, защо е упорито магарето, не знаемъ. То си има нѣкакви основания, да бжде упорито. Какви сж неговитѣ съображения за това, не знаемъ. И растенията сж упорити, когато ги теглите, съ цель да ги извадите отъ земята. Има растения, които мжчно се подаватъ на изкореняване. Тѣ се държатъ здраво за корена си, защото знаятъ, че ако ги изтръгнатъ отъ земята, ще се лишатъ отъ живота си. Следователно, може би и магарето има основателни съображения, да бжде упорито. Растението сжщо има основания, да бжде упорито, да не си подава главата извънъ почвата. Обаче, водата не може да бжде упорита.

Упоритостъта е отрицателно качество. Щомъ е така, не развивайте упоритостъта си, но я възпитавайте. Да възпитава човѣкъ отри-

цателнитѣ си качества, значи, да стане господарь на себе си. Ето една важна задача, дадена специално на ученика, както и на всѣки човѣкъ. Да стане господарь на себе си, първо, човѣкъ трѣбва да знае, какъ да управлява ума си, а после, чрезъ ума — сърдцето си. Умътъ и сърдцето сж слуги на човѣка, които трѣбва да се управляватъ. Само разумниятъ господарь може добре да управлява слугитѣ си. Ето защо, ако човѣкъ не е разуменъ, слугитѣ му, т. е. умътъ и сърдцето му ще го напуснатъ и ще отидатъ при другъ господарь. Преди да управлява ума си, човѣкъ трѣбва да знае законитѣ, на които умътъ се подчинява. Тѣй щото, добриятъ господарь не създава нови закони за слугитѣ си, но спазва ония закони, на които тѣ трѣбва да се подчиняватъ. Природни, разумни закони управляватъ ума и сърдцето на човѣка. Следователно, отъ васъ не се иска нищо друго, освенъ да зачитате тѣзи закони и да следите за тѣхното изпълнение. Това значи, да бжде човѣкъ господарь на ума и на сърдцето си. Изучавайте разумнитѣ природни закони, прилагайте ги на мѣсто, за да се справяте лесно съ мжчнотиитѣ си.

Като ученици, вие трѣбва да се вглеждате въ природата, да изучавате явленията, които ставатъ въ нея, и да правите преводи на тия явления. Запримѣрь, ако минавате край буйна рѣка, помислете, какво означава рѣката; ако при започване на нѣкоя работа, духа силенъ вѣтъръ, или слънце грѣе, помислете,

какво означаватъ вѣтърътъ или слънцето и въ връзка съ това, какъвъ ще бжде краятъ на работата ви. Природата говори на разумнитѣ същества чрезъ символи, които тѣ трѣбва да превеждатъ правилно, да намиратъ скрития смисълъ въ тѣхъ. Само разумниятъ човѣкъ прави вѣрни преводи. Глупавиятъ вижда, че ставатъ промѣни въ природата, но не ги разбира. Щомъ не ги разбира, той даже не мисли за тѣхъ. Само разумниятъ човѣкъ може да гладува и да жадува. Само той знае, какво нѣщо е чистота. Глупавиятъ жадува и гладува, но само физически. Ние считаме единъ процесъ истински, когато се отнася не само до физическия свѣтъ, но и до духовния и Божественния. Гладува и жадува само онзи, който е опиталъ нужда отъ хлѣбъ и вода и въ тритѣ свѣта — физическия, духовния и умствения.

Човѣкъ е дошълъ на земята за три нѣща: да работи, да пѣе и да съзерцава. Докато е на физическия свѣтъ, той ще работи, ще заеме положението на работникъ, въ широкъ смисълъ на думата. Отъ физическия свѣтъ той ще се качи въ духовния, дето ще стане пѣвецъ. Отъ духовния свѣтъ ще се качи още погоре — въ Божественния, дето ще стане мистикъ, ще съзерцава. Да бждешъ мистикъ, това значи, да се занимавашъ съ възвишената мисълъ. Мнозина гледатъ на мистика като на мързеливъ човѣкъ. Не, мистикътъ прилага възвишената мисълъ въ живота. Той се учи отъ всичко и превежда нѣщата съ езика на въз-

вишената мисъл. Това подразбира истинската молитва. Следователно, да работишъ въ всички области на живота, да пѣешъ и да изливашъ чувствата си въ пълна хармония и да съзерцавашъ, т. е. да възприемашъ и прилагашъ възвишената мисъл, това е задача на ученика, това е задача на всѣки човѣкъ, който е дошълъ на земята.

Какво придобива работникътъ въ живота? — Учи се. — Какво придобива пѣвецътъ? — Учи се. — Какво придобива мистикътъ? — И той се учи. Следователно, човѣкъ е изпратенъ на земята да се учи. Като придобива знания, същевременно той трѣбва да ги прилага. Не прилага ли знанието, което е придобилъ, той ще се намѣри въ положението на натоварена камила. Знанието не трѣбва да бжде. товаръ за човѣка. Колкото малко да е, прилагайте го. По този начинъ ще имате представа за силитѣ си и за знанието, което сте придобили. Ако не прилагате, ще приличате на малкото дете, което мисли, че и съ вждица може да извади голѣмъ сомъ отъ водата. Съ вждицата си то може само да докосне сома, но не и да го извади. — Защо? — Вждицата е слаба за голѣмия сомъ. Човѣкъ трѣбва да знае, съ какво знание разполага и каква е неговата сила. Ако не познавате силата си, ще се намѣрите въ положението на сина на единъ турчинъ, който, като чувалъ отъ баща си да се говори лошо за гяуритѣ, често ги закачалъ, подхвърлялъ имъ обидни думи. Синътъ на турчина билъ

малко момче. Единъ день той извикалъ на баща си: Татко, хванахъ единъ гяуръ. — Доведи го при мене. — Не ме пуща. Въ сжщностъ, гяурътъ хваналъ детето, а не детето — гяура.

Казвамъ: Не се занимавайте съ мжчни въпроси. Не закачайте гяуритѣ. Не ловете голѣми сомове и китове. За васъ сж леснитѣ въпроси. За васъ сж малкитѣ рибки, които се ловятъ съ вждица. Голѣмитѣ риби — сомове, китове сж само за ума. Упражнявайте се умствено, да видите, какъ ще се справите съ голѣмитѣ мжчноти, първо въ ума, а после на физическия свѣтъ. — Какво да правимъ, като не вървятъ работитѣ ни добре? — Пѣйте! — Ако и съ пѣние не успѣвате, молете се и съзерцавайте. После започнете отново да работите. Щомъ се затрудните въ работата си, започнете да пѣте. Ако и съ пѣние не ви върви, молете се. Работа, пѣсенъ или музика и мисълъ сж три свѣта, които се преплитатъ взаимно и образуватъ кръга, въ който човѣкъ се движи. Като се движи въ кръга на своитѣ възможности и условия и ги използва разумно, човѣкъ развива съзнанието си, дохожда до състояние да работи, да пѣе и да се моли и мисли съзнателно.

Защо трѣбва човѣкъ да пѣе или да свири? — Ако не пѣе и не свири, той не може да мисли. Въ свѣта сжществуватъ три нѣща: движение, хармония и мисълъ. Музиката е необходима за мисълта, както храната за сто-

маха. Безъ музика и хармония човѣкъ не може да мисли правилно. Щомъ не може да мисли правилно, той не може да има никакви постижения. Можемъ да кажемъ, че музиката е необходима за ума, за душата и за съзнанието на човѣка. Тя разширява съзнанието, повдига духа, облагородява душата и помага на мисълта. Музикалниятъ човѣкъ лесно се справя съ противоречията и мъжнотиитѣ въ живота си. Като знаете това, пѣйте и свирете, да се свържете съ разумния свѣтъ, който е готовъ всѣкога да помага. Както музиката влияе върху мисълта, така и мисълта влияе върху музиката. Мислете право, приемайте само чисти мисли, за да пѣте и свирите добре.

Дръжте въ ума си тритѣ думи — работа, музика и мисълъ, за да бждете въ връзка съ разумния свѣтъ. Той иска да подведе работитѣ на човѣка къмъ общъ знаменателъ, за да се развива правилно. Свърже ли се съ разумния свѣтъ, човѣкъ може да работи, да пѣе, да свири и да се моли съзнателно. Когато съзнанието на човѣка е будно, той е въ хармония съ природата. Докато не се свърже съ природата, той ту пада, ту се повдига. Дълго време трѣбва човѣкъ да се упражнява, да работи върху себе си, да развие своята разумна и съзнателна воля. Дълго време трѣбва да упражнява мисълта си, да стане способенъ да възприема красивитѣ мисли. Всички хора не могатъ да бждатъ музиканти и работници, но всички могатъ да мислятъ право. По-

неже човѣкъ е мислещо същество, мисълта му трѣбва да бѣде права. Не е достатъчно само да мислите, но право трѣбва да мислите. Правата мисълъ изтича отъ Бога. Следователно, свържете се съ Бога, за да създадете своя мисловенъ свѣтъ. Работете, свирете, молете се за Бога, за себе си, а не за мнението на хората. Каквото правите, мислете първо, дали Богъ ще го одобри. После, вижте, дали вие го харесвате. Ако имате одобрението на Бога, всички хора ще го одобрятъ. Пѣйте и свирете, като че сте самъ въ свѣта.

У п р а ж н е н и е . Вдигнете дѣсната ржка нагоре. Свалете я долу. Забелязвате ли нѣкаква разлика при вдигането и свалянето на ржката? Който е чувствителенъ, ще схване различнитѣ течения: възходящи и низходящи. Чрезъ ума си човѣкъ може да проектира ржката си много високо, около 10—20 клм. нагоре. Също така мислено може да свали ржката си много ниско, 10—20 клм. въ дълбочината на земята. Въ първия случай човѣкъ възприема течението на висши енергии, а въ втория — течението на низши енергии. Въ този смисълъ, ако искате да реализирате нѣкоя възвишена идея, ще насочите мисълта си нагоре. Отправите ли мисълта си надолу, къмъ центъра на земята, не можете да реализирате идеята си. Същото се отнася и до молитвата. За да бѣде приета молитвата ви, и съ затворени очи да се молите, отправете мисълта си нагоре. Не само дветѣ посоки, нагоре и на-

долу, иматъ различно влияние, но и посокитѣ напредъ и назадъ, налѣво и надѣсно, указватъ различно влияние върху човѣка. Забелязано е, че когато човѣкъ трѣгне по работа и следъ първата крачка напредъ, направи една назадъ, това показва, че се е разколебалъ.

Мнозина се оплакватъ отъ неуспѣхи въ живота си. — Защо не успѣватъ? — Защото не обръщатъ внимание на малкитѣ работи. Тѣ не държатъ смѣтка, съ дѣсния или съ лѣвия кракъ трѣгватъ, нито кжде държатъ ржцетѣ си, нито на положението на главата си. Тѣ мислятъ, че това не е важно. Въ сжщностъ, и малкитѣ работи иматъ такова значение, каквото и голѣмитѣ. Нѣкой държи ржцетѣ си отзадъ и се чуди, защо работитѣ му не се нареждатъ. Дръжте ржцетѣ си въ такова положение, че да хармониратъ съ мисълта. Като знаете това, никога не дръжте ржцетѣ си отзадъ. Хармония трѣбва да сжществува, не само между движенията и положението на ржцетѣ и краката и мисълта на човѣка, но въ всички негови прояви. Запримѣръ, облѣклото, прическата, движенията на човѣка трѣбва да отговарятъ на мисълта му. Забелязано е, че поетитѣ, музикантитѣ се обличатъ по особенъ начинъ, носятъ дълги коси. Това отговаря на положението имъ, което заематъ, и на мисълта, която ги занимава. Тѣ сж по-особени хора отъ обикновенитѣ, затова и външно сж особени. Добре е, между мислитѣ и желанията на човѣка и неговия външенъ видъ да има съот-

ветствие, но той трѣбва да се пази отъ пресилване на нѣщата. Всичко естествено е приятно и хармонично. Обаче, наруши ли се естествениятъ видъ на нѣщата, тѣ губятъ своята красота. Важно е за човѣка, да не би, вмѣсто да изпише вежди, да извади очи.

Задачата на всѣки човѣкъ е да изправя погрѣшкитѣ си. — Какъвъ методъ можемъ да приложимъ за изправяне на погрѣшкитѣ си? — Методътъ на снѣга и на водата. Ако сте снѣгъ, но сте изгубили чистотата си, трѣбва да ви поставятъ на огънь, да се стопите. Първоначално ще се превърнете въ вода, която отъ действието на топлината се превръща на пара. Като отиде въ пространството, парата се втечнява; тукъ тя се охлажда и, въ видъ на дъждъ, отново пада на земята, но вече чиста. Частъ отъ дъждовната вода прониква въ земята, дето се прецежда, и оттамъ отново извира отъ земята. Частъ отъ нея пѣкъ отива въ морето. Следователно, както водата се пречиства чрезъ прецеждане, изпаряване и дестилация, така и човѣкъ може да се освободи отъ погрѣшкитѣ си и да стане чистъ. Това е бавенъ процесъ. Има и по-бръзъ процесъ, който се опредѣля отъ бързината на човѣшката мисълъ. Ако мисълта на човѣка се движи съ бързината на свѣтлината, той ще стигне до слънцето за осемъ минути; ако мисълта му се движи съ бързината на експреса, той ще стигне до слънцето за 250 години. Ако мисълта му се движи съ бързината на биволска кола, той

ще стигне до слънцето за нѣколко милиона години. Мисълта на разумнитѣ хора се движи съ бързината на свѣтлината, на обикновенитѣ — съ бързината на експреса, а на глупавитѣ — съ бързината на биволската кола. Между мисълта и свѣтлината има известно отношение. Като знаете това, работете върху мисълта си, да увеличите нейната свѣтлина и бързина.

Работете върху тритѣ нѣща: работа, музика и мисъл — отдолу нагоре, и мисъл, музика и работа — отгоре надолу. Като ставате сутринь отъ сънь, пѣйте тѣзи думи. Направете една пѣсень, и пѣйте я често. За следния пжть, нека всѣки се опита да състави отъ тѣзи думи едно музикално упражнение. Думитѣ на упражнението ще бждатъ: работа, музика и мисъл, или, работа, хармония и мисъл.

— Само свѣтлиятъ пжть на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

41. Лекция отъ Учителя, държана на 20. май, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Превръщане и съпоставяне

Т. м.

Изпѣ се музикалната тема върху думитѣ: Работа, хармония и мисълъ.

Тема за следния пѣтъ: „Предназначението на съня въ природата“.

Можете ли да заставите ситиятъ да яде? Ако е въпросъ за ядене, гладниятъ всѣкога е готовъ да яде.

Нека трима души напишатъ на дѣската по една единица. Други трима да напишатъ по една двойка. Когато нѣколко души напишатъ едно и сѣщо нѣщо на дѣската или на листъ, написаното се различава. Тритѣ единици сѣщо се различаватъ. Втората единица е поставена по-низко отъ първитѣ две. Първата единица пѣкъ е малко пречупена, което показва, че условията ѣ сѣ неблагоприятни. Както единицитѣ, така и двойкитѣ, написани отъ тримата души, се различаватъ.

Оттукъ вадимъ заключението: Природата, която съгражда човѣшкото тѣло, при всички случаи внася известно разнообразие. Тя гради все човѣшки кѣщи — тѣлата имъ, но тѣ се различаватъ едно отъ друго. Устата на нѣкои хора е малка, а на други — голѣма. Малката уста показва, че природата разполага съ

малко материалъ. При направа на голѣмата уста, природата разполага съ повече материалъ, вследствие на което се проявява щедро. Тази е причината, поради която тия хора сж щедри на думи, т. е. много говорятъ. Чешма, която има широкъ отворъ, пуца изобилно вода. Ако отворътъ на чешмата е малкъ, водата тече слабо. Нѣкои хора иматъ тънки вежди, други — дебели. И това различие се дължи на вътрешни причини въ човѣка. Очитъ на нѣкои хора сж малки, а на други — голѣми. Причината на това се крие въ часа на раждането. Хора, които сж родени вечеръ, при малко свѣтлина, иматъ голѣми очи. Ония, които сж родени презъ деня, при много свѣтлина, иматъ малки очи.

Различието между хората сжществува не само въ външнитѣ имъ чѣрти, но и въ тѣхния вътрешенъ животъ. Запримѣрь, единъ човѣкъ има силно желание да постигане нѣкаква идея, а у другъ нѣкой желанието за сжщата идея е слабо, или почти го нѣма. Причината за силното или слабо желание на човѣка къмъ нѣщо, се обуславя отъ закона за съответствие между нѣщата. Желанията на човѣка, силни или слаби, сж необходими както методи за неговото самовъзпитание. Чрезъ желанията си той изучава силитѣ на своя организъмъ, съ които работи. Може ли пѣвецътъ да пѣе, ако не знае законитѣ на пѣнието, както и музикалнитѣ тонове? Може ли музикантътъ да свири, ако не знае мѣстата на

нотитѣ въ своя инструментъ? Може ли човѣкъ да мисли право, ако не познава законитѣ на мисълта?

Какъ познавате, кои мисли и думи сж добри? Думата „обичъ“ добра ли е? Мисълта, която е скрита въ тази дума, добра ли е? Това се познава по резултатитѣ, които обичъта произвежда. Запримѣръ, каква мисълъ се крие въ вълка, когато изяде овцата отъ обичъ. Значи, мисълта, скрита въ обичъта на вълка къмъ овцата, не е добра. Стремежътъ на вълка къмъ овцата е отрицателенъ. Той се стреми къмъ нея, за да я изяде. Ето защо, като ученици, вие трѣбва да анализирате мислитѣ, чувствата и желанията си, да видите, какви сили се криятъ въ тѣхъ, добри или лоши, положителни или отрицателни. Външно тѣ могатъ да изглеждатъ добри; важно е, какво се крие въ тѣхъ. Желанието на вълка е положително, той иска да се нахрани. Резултатътъ отъ желанието му е отрицателенъ. Вълкътъ отнема живота на сжщество, което не принадлежи на него. Ще кажете, че вълкътъ обича овцата, има разположение къмъ нея и е свободенъ да я изяде. Обаче, обичъта на вълка къмъ овцата събужда омраза и негодуване въ овчаря, който се счита господарь на овцата. Вълкътъ се чуди, защо овчарътъ го преследва. Той си казва: Овчарътъ коли овцетѣ и ги яде, и азъ ги нападамъ съ сжщата целъ. Защо него не преследватъ, а мене преследватъ? Причината за омразата на овчаря къмъ вълка се дължи на

сблъскването на две еднакви желания. Следователно, когато две еднакви желания се срещнатъ въ единъ и сжщъ човѣкъ или въ двама, тѣ се отблъскватъ. Отблъскването на еднороднитѣ желания произвежда омраза, негодуване; споръ и т. н. Като знаете това, бждете внимателни въ желанията си. Преди да желаете нѣщо, вгледайте се въ себе си и помислете, ваше собствено желание ли е то, или принадлежи на други. Ако принадлежи на други, откажете се отъ него.

Сега се явява въпросътъ, какво трѣбва да прави вълкътъ съ своето желание да яде овце? Какъ трѣбва да си въздействува? Ако сте запалили огънь въ стаята си направо на пода, колкото и да е слабъ, има опасностъ дъскитѣ да изгорятъ. Въ първо време огънятъ е слабъ, но може да се усили и да произведе пожаръ. Какво трѣбва да се направи тогава? — Да се изгаси. — Съ какво? — Съ вода? — По другъ начинъ не може ли? — Да се покрие съ нѣщо, за да се отстрани прииждането на въздухъ, който е причина за горенето. — Както виждате, съ огъня лесно се справяте, но какъ ще се справите съ едно силно желание, което е по-страшно отъ огънь? Запримѣръ, желанието на вълка да яде овце е огънь, който силно гори. Какъ ще се справи вълкътъ съ това желание? Само единъ начинъ има — той трѣбва да стане овца. За да се превърне на овца, вълкътъ трѣбва да познава законитѣ за превръщането Щомъ стане овца, той ще пасе

трева. При това положение, желанието му, да яде овце, естествено ще изчезне. Ако вълкът не може да стане овца, тогава овцата трѣбва да стане вълкъ. Вие знаете, че вълкъ вълка не яде. — Възможно ли е това? — Възможно е. Има вълци, които могат да се превърнатъ на овце. Има овце, които могат да станатъ вълци.

Често се говори за нѣкого, че е вълкъ въ овча кожа. Щомъ има вълци въ овча кожа, има и овце въ вълча кожа. Какво разбирате подъ думитѣ „вълкъ въ овча кожа, или овца въ вълча кожа“? Това се отнася до ония характерни чѣрти на човѣка, които сж залегнали дълбоко въ неговата природа, вследствие на което никакво външно възпитание, никакви условия не могат да ги измѣнятъ. Вълкътъ всѣкога си остава вълкъ, и овцата — овца. Ако поставите вълка при благоприятни условия, може да го облѣчете въ овча кожа и да мине за овца. Обаче, една малка промѣна на условията го заставя да прояви своето вълче естество. И овцата можете да облѣчете въ вълча кожа, но, при най-малката промѣна на условията, тя проявява овчето си естество. Значи, щомъ се пробуди съзнанието на човѣка и започне разумно да работи, той може да се освободи отъ вълчия си характеръ. Това наричаме ние законъ за смѣна, за превръщане на енергиитѣ, на състоянията въ човѣка. Ако не познава този законъ и не може да го прилага, човѣкъ никога не би се освободилъ отъ ония стари и лоши на-

вици на миналото, които ставатъ причина да го наричатъ вълкъ, облѣченъ въ овча кожа.

Какво разбирате подъ думата „смѣна или превръщане“? Да смѣнишъ едно състояние съ друго, това значи, ако имашъ отрицателно желание, отрицателна мисль, или отрицателно чувство, да ги смѣнишъ съ положителни. Ако веднѣжъ сте опитали отрицателнитѣ мисли, чувства и желанія, не ги повтаряйте. Природата не търпи еднообразие. Даже и положителнитѣ мисли и желанія не трѣбва да се повтарятъ. Всѣко повтаряне ги отслабва и разрежда. Обичашъ една дреха, или едно ядене — не ги повтаряй често. За да не се втрѣсватъ нѣщата, човѣкъ трѣбва да прилага закона за превръщането. Само глупавиятъ човѣкъ опитва едно и сѣщо желание по нѣколко пѣти. Въ известно отношение хората спазватъ закона за превръщането, но, вмѣсто полза, тѣ си причиняватъ вреда. — Защо? — Защото този законъ е свързанъ съ закона за съпоставяне. Човѣкъ трѣбва да съпоставя нѣщата и да знае, при какви случаи може да ги смѣня. Запримѣръ, нѣкоя жена, за да не изпадне въ еднообразие, се облича по нѣколко пѣти на день — сутринъ, на обѣдъ и вечеръ. Тя иска да има поне три костюма за смѣняване. Ако тази жена е разумна и знае да съпоставя нѣщата, тя ще се съобрази съ материалното положение на мъжа си и съ свободното си време. Не съпоставя ли нѣщата, тя ще разруши дома си. Ще кажете, че това се прави за чистота.

Чистотата се поддържа и по другъ начинъ.

Съвременнитѣ хора казватъ, че човѣкъ трѣбва да яде, да се храни съ разнообразна храна, за да живѣе. Вѣрно е, че човѣкъ трѣбва да яде, но какво да яде? Ако става въпросъ за пчелата, тя се храни съ медъ. Вълкътъ се храни съ месо, овцата — съ трева. Съ какво се храни човѣкъ? Природата е строго разпредѣлила, кой съ какво трѣбва да се храни. На човѣка е опредѣлила да се храни съ прѣсна, чиста храна, която мжно се разлага. Кухнята на съвременнитѣ хора е неестествена. Тя се отклонила отъ кухнята на природата, вследствие на което хората сж изложени на различни заболявания и страдания. Единъ день, когато тѣ се свържатъ съ разумната природа и се подчинятъ на законитѣ ѝ, тя ще даде на всѣко живо сжщество, каквото то желае. Природата знае, какъ да дава, какъ да задоволява желанията на всички живи сжщества. Сжществува законъ въ природата, споредъ който, иска ли нѣкой нѣщо, тя задоволява желанието му. Обаче, едно условие е нужно при изпълнение на този законъ: Който дава, трѣбва да знае, какъ да дава. Ако не знаешъ, какъ да давашъ, ти причинявашъ вреда на ближния си. Ако пакъ взимашъ насилствено, ти вършишъ престжпление. И ако давашъ насилствено, безъ да ти искатъ нѣщо, безъ да иматъ нужда отъ него, ти пакъ вършишъ престжпление. Следователно, даването трѣбва да става свободно и съ любовь.

Като ученици, вие трѣбва да разбирате законитѣ за смѣна и съпоставяне на нѣщата. Когато се яви нѣкое животинско състояние въ васъ, вие трѣбва да знаете, какъ да го смѣните. Въ естеството на човѣка е да се проявяватъ и животински желанія, но той трѣбва да бжде буденъ, да не имъ се подава. Ако при дадени условия вълкътъ може да се справи съ нѣкое свое желание, колко по лесно човѣкъ може да се справи съ своитѣ животински желанія. Изобщо, вълкътъ обича да яде овце, но ако срещне болна овца, той я побутне оттукъ-оттамъ и се отказва отъ желанието си. Въ този случай, той предпочита да яде корени, отколкото болна овца. Човѣкъ трѣбва да разбира външнитѣ условия и вътрешнитѣ възможности въ себе си, за да се справи съ действащитѣ сили въ природата. Запримѣрь, желаніята на човѣка сж резултатъ на известни природни сили. Сжщевременно тѣ сж желанія на много сжщества, а не на единъ човѣкъ. Нѣкой човѣкъ иска да превъзмогне желаніята си изведнѣжъ. Докато е свързанъ съ тия сжщества, той има сжщитѣ желанія, каквито и тѣ иматъ. Единъ день, когато разреши правилно връзкитѣ и отношенията си съ тия сжщества, той ще бжде свободенъ отъ тѣхнитѣ желанія.

Съвременниятъ човѣкъ още не е господарь на желаніята си. Запримѣрь, нѣкой иска да се откаже отъ месоядството, а не може. — Защо? — Защото е свързанъ още съ

теченията на месоядството. Когато излѣзе отъ тия течения, той може да стане вегетарианецъ. При това положение, растителната храна се отразява благотворно върху организма.

Човѣкъ не може да се освободи отъ едно свое желание, докато мисли, че то му е необходимо. Ако не може да го реализира, той страда, мжчи се. Такова е положението на човѣка, който минава отъ физическия свѣтъ въ духовния. Докато е на земята, той яде всичко, каквото пожелае. Много естествено. Той има уста, езикъ, жбѣ, стомахъ, може да яде. Обаче, като заминѣ за онзи свѣтъ, той оставя физическото си тѣло на земята, а занася съ себе си желанията: иска да яде, не може. Като види, че не е подготвенъ за условията на духовния свѣтъ, той започва да се мжчи. Ще дойде день, когато ще се нагоди на новитѣ условия, но ще мине време. Значи, за реализиране на едно желание се изискватъ съответни условия. Такъвъ е законътъ и на физическия, и на духовния, и на Божествения свѣтъ. Невъзможно е човѣкъ да реализира желанията си, ако нѣма съответни условия за това. Можете ли да бждете гениаленъ, ако не отговаряте на условията за това? Обикновенниятъ човѣкъ има мастило, перо, хартия, както и гениалниятъ, но не може да напише една гениална мисълъ. Той нѣма вътрешни условия за проявяване на гения.

Представете си, че единъ човѣкъ иска да бжде богатъ, другъ нѣкой — ученъ, трети —

силенъ. Който иска да бжде богатъ, трѣбва да носи богатството си безъ умора. Ще кажете, че ще дойде нѣкой да ви помогне. Не, богатиятъ трѣбва самъ да носи богатството си. Готовъ ли е той да носи, напимѣръ, 25 милиона лева на гърба си? Учениятъ трѣбва самъ да носи книгитѣ си. Силниятъ трѣбва самъ да носи инструментитѣ, съ които е развилъ силата си. Ако богатиятъ не може самъ да носи богатството си, ако учениятъ не може самъ да носи книгитѣ си и силниятъ — оржията си, нито богатиятъ е истински богатъ, нито учениятъ — истински ученъ, нито силниятъ — истински силенъ. Силниятъ носи земята на гърба си самъ, безъ никаква чужда помощ. Силенъ въ мисълта си е онзи факиръ, който сѣда на единъ камъкъ всрѣдъ гората и така концентрира мисълта си къмъ една опредѣлена идея, че и най-свирепитѣ животни минаватъ край него, безъ да го засегнатъ. Той мисли за реалността на живота, който прави човѣка доволенъ отъ всичко.

Всички хора искатъ да постигнатъ нѣщо, което да ги направи доволни. Кое е това нѣщо, и тѣ не знаятъ. Че имъ липсва нѣщо, което може да ги направи щастливи, всички съзнаватъ това. Обаче, кое е това нѣщо? Да е богатство, не е — всички хора сж богати. На човѣка е дадено такова богатство, което не може да се сравни съ нищо друго въ свѣта. — Кое е това богатство? — Животътъ. На човѣка е дадено богатство, знание, сила, обичъ, въпрѣки това той

е недоволенъ. — Защо? — Той търси онова, което е загубилъ. — Какво е загубилъ? — Една дума. Щомъ намѣри загубената дума, той става щастливъ. — Кога ще я намѣри? — Когато намѣри Учителя. Ще кажете, че има много учители въ свѣта. — Единъ е Учителътъ, който носи загубената дума. Всѣки, който се нарича Учителъ, безъ да носи загубената дума, или не е учителъ, или е обикновенъ учителъ. Казвате: Като познаваме Бога и Му служимъ, не можемъ ли да намѣримъ загубената дума? — Можете, но познаването и служенето на Бога е непреривенъ процесъ. Най-малкото прекъсване на този процесъ води човѣка въ кривъ пѣтъ. Какво познаване е това, ако днесъ познавашъ Бога, а на другия день не Го познавашъ? Какво служене е това: днесъ Му служишъ, на другия день се отказвашъ отъ Него?

Като ученици на живота, вие трѣбва да търсите загубената дума. Щомъ я намѣрите, вие сте се домогнали до ключа на живота. Който е намѣрилъ тази дума, той прилага правилно законитѣ за превръщане и съпоставяне на нѣщата. Той знае, на какво разстояние да поставя предметитѣ предъ очитѣ си, за да вижда ясно. На какво разстояние предъ очитѣ си поставяте книгата, която четете? И колко време трѣбва да я държите? Книгата се поставя на такова разстояние, да виждате ясно. При това, ще я държите предъ очитѣ си, докато четете отъ нея. Щомъ свършите четенето, ще я затворите и ще я турите настрана, далечъ отъ

себе си. Всѣка мисълъ, всѣко чувство, всѣко желание иматъ опредѣлено мѣсто. Измѣните ли мѣстата имъ, турите ли ги по-близо или по далечъ, отколкото трѣбва, вие нарушавате естествения ходъ на нѣщата. Временно можете да ги приближите къмъ себе си, докато ги изучите. После ще ги поставите на мѣстата имъ. Не постѣпвате ли така, вие сами си създавате противоречия.

Следователно, да възприемете една мисълъ, това значи, да я проучите, обработите и следъ това да я поставите на нейното мѣсто. Да проявите едно желание, това значи, да изучите неговия характеръ и произходъ, да го облагородите и да го поставите на мѣстото му. Да направите една добра постѣпка, това значи, да реализирате единъ плодъ, който да съдържа обработената мисълъ и облагороденото желание и следъ това да я поставите на пѣтя, който природата ѝ опредѣлила. Да поставяшъ всѣко нѣщо на своето мѣсто, това значи, да си разрешилъ правилно една отъ труднитѣ задачи на живота. Това е задача на възпитанието и на самовъзпитанието. Казваме въз-питание. Думата „питание“ започва съ буквата „П“ — узрѣлъ плодъ, който е готовъ вече да падне на земята. Буквата „Т“ показва, че, за да узрѣе плодътъ, човѣкъ трѣбва да мине презъ известни противодействия. Буквата „А“ означава бременность. Значи, който се храни, т. е. възприема, трѣбва да израсте, да цъвне, да завърже и да узрѣе. За да мине презъ

тѣзи процеси, човѣкъ трѣбва да е бремененъ съ нѣкаква идея.

И тѣй, да се самовъзпитава човѣкъ, това значи, да работи съ една отъ великитѣ науки. Самовъзпитанието е музика, хармония. Който не може да се самовъзпитава, той е дошълъ до онази дисхармония, която нарушава естествения процеси въ живота му. Той постоянно се оплаква, че това нѣма, онова нѣма и самъ се трови. — Защо? — Не знае, какъ да съпоставя нѣщата. Изпаднете ли въ безпаричие, поставете срещу него живота и вижте, кое бихте предпочели. Каквито несгоди и мъчности да имате, поставете предъ тѣхъ живота. Имате ли животъ, здраве и сила, всичко ще преодолеете. Животътъ, даденъ на човѣка, е надъ всички блага, надъ всички временни постижения. За предпочитане е да бждешъ сиромасъ, невежа, но здравъ и пълненъ съ животъ, отколкото богатъ и ученъ, но да изгубишъ живота. Като живѣе, сиромасътъ може да стане богатъ, невежиятъ — ученъ. Обаче, ако отнематъ живота му, всичко пропада — и знание, и богатство, и слава. Казано е въ Писанието; „Блажени ницитѣ духомъ“. — Защо? — Защото привидно тѣ нѣматъ нищо, а въ сжщностъ всичко притежаватъ.

Като ученици на Великата Школа на живота, отъ васъ се иска любовъ къмъ Бога и къмъ истината. Докато не любите Бога, вие нѣмате животъ въ себе си; докато не обичате истината, не можете да бъдете свободни. Въ

каквото положение и да се намирате, бждете готови да си кажете истината първо на себе си, да не се самозаблуждавате, да не се самоизлъгвате. Не затваряйте очитѣ си предъ истината. Каквато погрѣшка и да направите, изповѣдайте се предъ себе си. Не закривайте погрѣшката си. Щомъ се изповѣдате, вие се освобождавате. Изповѣдването на човѣка предъ истината наричаме покаяние или освобождаване. Бждете готови да казвате истината първо на себе си. Щомъ постигнете това, никой не е въ състояние да ви обиди, да отнеме мира и равновесието на вашата душа. Който е придобилъ истината, той е господарь на себе си. Никой не е въ състояние да му отнеме свободата. И да го лъжатъ, той не се лъже. Единъ пътъ може да се излъже, но втори пътъ не се лъже. Понѣкога се оставя да го лъжатъ, но самъ никога не лъже. За предпочитане е да те лъжатъ, отколкото да лъжешъ; да те обиратъ, отколкото ти да обирашъ хората; да страдашъ, отколкото да причинявашъ страдания. Който лъже, краде, убива и причинява страдания на ближнитѣ си, всѣкога губи. Когото лъжатъ, крадатъ, измъчватъ, той всѣкога печели.

И тъй, ако сте слаби, не се обезсърдчавайте; ако сте невежи, не се обезсърдчавайте; ако сте сиромаси, пакъ не се обезсърдчавайте. Вземете примѣръ отъ житното зърно, което е малко, но храни цѣлъ свѣтъ. То прави слабия силенъ, неучения — ученъ, сиромаша — богатъ. И най-малкитѣ мисли, чувства и желания сж

въ състояние да повдигнатъ човѣка. Тѣ носятъ въ себе си силата на житното зърно. Приемете малкитѣ житни зрънца, посадете ги въ земята, обработвайте ги съ радостъ. Тѣ ще ви дадатъ плодъ стократно.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

42. Лекция отъ Учителя, държана на 27. юний, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Освобождаване

Т. м.

Чете се темата: „Предназначение на съня въ природата“.

Имате дробитѣ: $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$ и $\frac{4}{5}$. Какъ сж образувани тия дроби? Кои сж причинитѣ за образуването имъ? Какво означаватъ тия дроби. Дробъта $\frac{1}{2}$ показва, че цѣлото е раздѣлено на две части, отъ които мжжътъ задържа едната половина за себе си, а другата половина дава на своята другарка. Дробъта $\frac{2}{3}$ показва, че цѣлото е раздѣлено на три части: едната третина взима майката, втората — детето, а третата — бащата, който не се вижда. Присжтствието на бащата въ дадения случай не се отбелязва. Дробъта $\frac{3}{4}$ показва, че цѣлата единица е раздѣлена на четири равни части, отъ които първата четвъртъ се дава на майката, втората — на първото дете — на сина, а третата — на второто дете — на дъщерята. И въ този случай бащата не присжтствува. Дробъта $\frac{4}{5}$ показва, че цѣлата единица е раздѣлена на най-малки частици, на петинки, но ако вземемъ четири петинки, тази дробъ излиза най-голѣма. Отъ четиритѣ дроби, $\frac{4}{5}$ е най-голѣма. Като се приведатъ къмъ общъ знаменателъ, тѣ се превръщатъ въ дро-

битѣ: $\frac{30}{60}$, $\frac{40}{60}$, $\frac{45}{60}$ и $\frac{48}{60}$. Значи, най-голѣма е последната дробь. Това показва, че привидно малкитѣ величини сж най-голѣми и даватъ тонъ на нѣщата. Малкитѣ величини въ природата сж подобни на запетаитѣ въ изреченията. Следователно, както чрезъ запетаитѣ се изяснява мисълъта въ изречението, така и съ малкитѣ величини се решаватъ трудни задачи. Предназначението на запетаята не е само за почивка, т. е. за спиране на нѣкои мѣста, но и за изясняване на мисълъта. Една запетая може да закачи човѣка на вжжето, но може и да го освободи. Въ живота на човѣка има много запетаи. Едни отъ тѣхъ сж останали на мѣстата си, а други сж заличени, вследствие на което сж създали безпорядкъ въ живота. За да се справите съ този безпорядкъ, запетаитѣ трѣбва да се поставятъ на мѣстата си. Ще кажете, че и безъ запетаи може. Нѣкои пишатъ безъ запетаи и оставятъ нѣщата да се подразбиратъ. Нѣкога се подразбиратъ, а нѣкога — не. Щомъ нѣщо не се разбере, както трѣбва, може да се изопачи. Евреитѣ си служатъ главно съ съгласни букви. Тѣ пишатъ само съгласни, а гласнитѣ се подразбиратъ. Въ български езикъ, обаче, се пишатъ и гласни, и съгласни. Малки сж буквитѣ, могатъ да се пропуснатъ една-две букви. И безъ тѣхъ мисълъта се разбира. Въ математиката, обаче, пропусне ли се една малка величина, задачата се обърква. Ако въ дробъта липсва чъртичката, която отдѣля числителя отъ знамена-

теля, ние не знаемъ, какви сж даденитѣ числа, цѣли или дробни. Когато работите съ цѣли числа, вие имате една представа за нѣщата. Когато работите съ дробни числа, вие знаете, че тѣ сж получени при дѣление на цѣли числа; при това дѣление всѣкога има остатъкъ. Значи, дробъта подразбира остатъкъ отъ нѣщо цѣло. Сжщевременно, дробъта е свързана съ дѣление на нѣщата. Само при дѣлението се получава остатъкъ, който се изразява въ видъ на дробъ. Малкитѣ деца вървятъ по пжтя на дробитѣ. Тѣ не признаватъ цѣлитѣ единици. Колко време бозае детето? — Докато се нахрани. Дали е минало часъ или по-вече, то не иска да знае. При това, не е опредѣлено, колко време — година, две или три, трѣбва да бозае детето. Ако майката е здрава, колкото повече време бозае детето, толкова по-добре. Забелязано е, че деца, които сж бозали две или три години, сж по-здрави. Здравото дете се развива по-добре, вследствие на което е по-умно. Здравиятъ човѣкъ е сжщевременно добъръ. Забелязано е още, че лошевината на човѣка се дължи на анормалностъ въ него, външна или вътрешна. Тази анормалностъ е причина на нѣкакво болезнено състояние.

Какво е предназначението на болеститѣ? Когато нѣкое живо сжщество злоупотрѣбява съ силитѣ, които му сж дадени, природата му изпраща болестъ, съ която го ограничава. Като се види ограничено, то не може да прави погрѣшки. Значи, болестъта не е нищо друго, освенъ временно ограничаване сво-

бодата на човѣка, или на животѣ сжщества, изобщо. Неразположението, ограничаването не сж нищо друго, освенъ болезнени състояния. Като се натъкне на нѣкакво неразположение, човѣкъ е като боленъ: не му се иска да говори, никого не може да търпи и т. н. Той е въ положение на надута гайда. Ако отъ време на време гайдарджията не отпущва вречилото, гайдата ще се прѣсне. Щомъ се надуе гайдата, хорото започва да се върти — движение става. Ето защо, когато сте недоволни, неразположени, използвайте състоянието си, да внесете движение въ себе си. Щомъ започнете да се движите, мисълта ви ще се смѣни, а съ нея заедно ще се смѣни и състоянието ви.

Кой човѣкъ наричаме добъръ? — Една отъ проявитѣ на добрия човѣкъ е сладкото, музикално говорене. Като говори музикално, той внася разположение въ окръжаващитѣ. Говорѣтъ е музика. Колкото по-добъръ и разуменъ е човѣкъ, толкова по-музикално говори. Когато слушате нѣкой виденъ цигуларъ, казвате, че цигулката му не свири, но говори. Значи, инструментитѣ, съ които хората въ миналото и днесъ си служатъ, не сж нищо друго, освенъ методи за разрешаване на мъжни задачи въ живота. Всѣки инструментъ има началото си презъ известна епоха, въ известни народи, които сж го използвали като методъ за работа, за решаване на нѣкои задачи. Цигулката и начинѣтъ, по който човѣкъ свири на

нея, представя кръстътъ. Значи, като свиря на цигулка, човѣкъ търси правиленъ методъ за разрешаване на страданията. Всички инструменти представятъ методи за работа. Единствениятъ инструментъ, който се обработва толкова повече, колкото повече се свиря на него, е цигулката. — Какво показва това? — Това показва, че колкото повече даденъ методъ не губи силата и качествата си, а все повече се усъвършенствува, толкова по-цененъ е той. Този методъ е Божественъ. Човѣшкитѣ методи сж временни и нетрайни.

И тъй, като ученици, ще се учите, да различавате методитѣ, кой е човѣшки и кой природенъ, или Божественъ. Ако даденъ методъ остарява, ще знаете, че е човѣшки. Ако се усилюва и подобрява, той е природенъ. Целта на природата е да застави човѣка да работи. Всички хора нѣматъ еднакви желания, затова и методитѣ за постигането имъ сж различни. Обаче, за постигане на своитѣ желания, разумниятъ човѣкъ използва онази енергия, която природата е вложила въ него. Чрезъ тази енергия той трѣбва да реализира ония желания, които възвишенитѣ същества сж посѣли въ съзнанието му. Между животнитѣ, хората и възвишенитѣ същества — ангелитѣ, има неразривна връзка. Животнитѣ се ползватъ отъ миналия животъ на хората, който тѣ сж посѣли въ тѣхното съзнание; хората се ползватъ отъ миналия животъ на ангелитѣ, посѣтъ въ съзнанието имъ; ангелитѣ пъкъ се

ползватъ отъ миналия животъ на сжществата, които стоятъ надъ тѣхъ. Следователно, върне ли се назадъ въ съзнанието си, човѣкъ влиза въ миналия си животъ и се свързва съ животнитѣ; върви ли напредъ, той отива къмъ своето свѣтло бждеще и се свързва съ ангелитѣ, чиито мисли и желанія иска да реализира.

Време е вече хората да се откажатъ отъ своя миналъ животъ, отъ проявитѣ на животинското си естество, и да дадатъ ходъ на свѣтлитѣ и красиви мисли и желанія въ себе си, останали въ наследство отъ възвишенитѣ сжщества. Красивиятъ и чистъ животъ ще спаси човѣка. Чрезъ него той ще разреши своята карма и ще влѣзе въ новия животъ. Каквото посѣе човѣкъ, това ще пожъне. Сегашниятъ човѣкъ още не е оралъ и сѣлъ, както трѣбва. На физическия свѣтъ отчасти е изпълнилъ тази задача, но малко е работилъ въ полето на сърдцето и на ума си. Отсега нататкъ той трѣбва да обработва тия полета, да ги разоре и посѣе, за да може въ близко бждеще да получи нѣкакъвъ плодъ.

Хората се нуждаятъ отъ нови методи за възпитание и самовъзпитание, отъ новъ моралъ и нови разбирания. Ако вървите по старитѣ методи, ще има затвори, наказания, сждане и т. н. Щомъ длъжникътъ ви не може да плати дълга си, ще го дадете подъ сждъ, ще го осждите на нѣколкогодишенъ затворъ. Какво се постига съ това? Дългътъ плаща ли се? Не се

плаща. Защо не постъпите по новъ начинъ? Извикайте длъжника при себе си и го питайте: Можешъ ли да платишъ дълга си? — Не мога. — Поне половината можешъ ли да платишъ? — Не мога. — Ами четвъртината? — Не мога. — Дай тогава полицата. Вземи полицата и я скжсай. Кажи на длъжника си: Нека отъ мене да мине. Бъди свободенъ! И тогава, като се срещнете втори пътъ съ своя длъжникъ, вие ще имате приятелски отношения.

Единъ господинъ, мой познатъ, ми разправяше една своя опитностъ. Той билъ адвокатъ и, за нѣкакво нарушение на единъ законъ, билъ осъденъ на четиригодишенъ затворъ. До това време той гледалъ доста лекомислено на живота и при всички недоразумения билъ готовъ да се сжди съ хората. Много отъ неговитѣ познати му дължали известни суми. Съ ония, които не изплащали дълга си на време, той постоянно се каралъ и водилъ дѣла. Като влѣзълъ въ затвора, започналъ да чете Евангелието. Едва сега той разбралъ, колко далечъ билъ отъ истинския животъ и често си мислѣлъ: щомъ излѣза отъ затвора, ще започна да живѣя по новъ начинъ. Дошълъ денътъ на освобождаването му. Като се видѣлъ свободенъ, той решилъ да посети своитѣ длъжници и да оправи смѣткитѣ си съ тѣхъ. Отишълъ при единъ отъ тѣхъ и го запиталъ: Можешъ ли да платишъ дълга си? — Не мога. — Половината поне? — Не мога. — Четвъртината? — Мога. Той обиколилъ всичкитѣ си длъжници и

нѣкжде получилъ само четвъртината отъ дължимата му сума, нѣкжде нищо, но скжсалъ полицитѣ и ликвидиралъ съ тѣхъ. Щомъ ликвидиралъ правилно съ смѣткитѣ и задълженията си, гражданскитѣ му права се възстановили, и той станалъ свободенъ гражданинъ. Отъ този моментъ работитѣ му започнали да се нареждатъ добре. Той разбралъ вече, какво значи, да живѣешъ съ ближния си въ миръ.

Нѣкой не е готовъ да живѣе въ миръ съ своя ближень и, като не е готовъ да се справи съ положението си, той казва: Азъ ли съмъ най-лошиятъ човѣкъ въ свѣта? — Не си най-лошъ, но и най-добъръ не си. — Азъ ли съмъ най-глупавъ? — Но и най-разуменъ не си. Ако си истински ученъ и разуменъ, трѣбва да напишешъ една книга, отъ която да остане нѣщо на земята, а другото да занесешъ съ себе си на онзи свѣтъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да има желанието да напише поне една книга, която да остане на земята за вѣчни времена. Ако това не става, по-добре нищо да не пише. Ако майката роди дете, за да умре следъ нѣколко години, по-добре да не ражда. Ако книгата, която си написалъ, не преживѣе вѣковетѣ, и ако детето не преживѣе родителитѣ си, това показва слабата страна на човѣка. Мисли, желания и постѣпки, които оставатъ следъ човѣка за вѣчни времена, показватъ, че той е работилъ съ природни или Божествени методи. Отъ дълголѣтието на мислитѣ, чувствата и

постъпките на човѣка зависи и неговото здравословно състояние.

Хората се оплакватъ отъ страданията, но забелязано е, че, колкото повече страда човѣкъ, толкова е по-здравъ. Организмътъ му се калява, и той става по-издръжливъ. Хора, които не сж страдали, още при първото страдание, или болестъ, отпадатъ. Затова казватъ, че човѣкъ, когото мечка е газила, е здравъ. Онзи, който не е мачканъ отъ мечка, е слабъ, не издържа на болести и страдания. — Какво представя мечката въ живота? — Сждбата. Значи, който е газенъ отъ сждбата, става здравъ и издръжливъ. Който не е газенъ отъ сждбата, той е слабъ, хилавъ и лесно пада. Тѣй шото, ако нѣкой не е страдалъ и боледувалъ, да не мисли, че е облагодетелствуванъ. Докато е на земята, човѣкъ трѣбва да боледува. Ако никакъ не е боледувалъ и му дойде една болестъ, веднага ще го завлѣче. Ако често е боледувалъ, той се е калилъ, придобилъ е имунитетъ, вследствие на което организмътъ му е станалъ устойчивъ. Следователно, страданията не сж нищо друго, освенъ методъ за каляване, за вътрешно самовъзпитание, за укрепване на мислитъ и чувствата на човѣка. Какво лошо има въ това, ако учителятъ хване ученицитъ си за ржце и ги вкара въ класа? Какво лошо има въ това, ако Богъ ви хване за ржце и ви заведе при себе си? Ако силниятъ ви хване за ржце и ви поведе къмъ себе си, вие трѣбва да знаете, защо прави това.

Изобщо, като ученици, вие трѣбва да изучавате външнитѣ и вътрешни прояви на живота, да знаете причинитѣ имъ. Ако не изучавате живота по този начинъ, той ще изгуби смисъла си. Ще кажете, че признавате само добритѣ прояви въ живота. И лошитѣ прояви иматъ смисълъ, както и добритѣ. Животътъ се движи между два полюса — добро и зло. Важното е, да можете да се ползвате отъ тия две сили. Не е лошо, че съществува добро и зло. Лошо е, когато човѣкъ нито доброто може да реализира, нито злото може да използва. Запримѣръ, пияницата ходи отъ кръчма на кръчма, да пие. На една кръчма го биятъ, на втора, на трета също го биятъ, но той продължава да пие. На десетъ кръчми го биятъ, пакъ пие. Какво е научилъ той отъ злото? Нищо не е научилъ. Да го биятъ единъ пжтъ и да научи нѣщо отъ боя, то е на мѣсто. Обаче, десетъ пжти да го биятъ и да не научи урока си, казваме, че този човѣкъ не е способенъ, не може да се ползува отъ уроцитѣ на живота. По отношение на изпитанията, животнитѣ по-лесно се възпитаватъ.

Единъ господинъ отглеждалъ въ градината си охлюви и правилъ опити, да види, доколко сж чувствителни и съобразителни въ живота. Понеже охлювитѣ лазѣли по цѣлата градина, той поставилъ като препятствие на пжтя имъ една електрическа жица. Какво забелязалъ? Като дохождали до жицата, презъ която минавалъ електрически токъ, ония, презъ

които токътъ минавалъ, веднага отстѣпвали назадъ. Той турялъ знакъ върху тия, които опитали вече тока и забелязалъ, че втори пѣтъ тѣ не посмѣли да се приближатъ до жицата. Всички, които впоследствие се докосвали до жицата, били отъ неопитнитѣ, т. е. за прѣвъ пѣтъ се докосвали до тока. Нито единъ отъ паренитѣ охлюви не пристѣпилъ втори пѣтъ до жицата. Съ този опитъ той се увѣрилъ, че охлювитѣ иматъ паметъ и избѣгватъ изпитанието, на което веднѣжъ се натъкнали. Охлювътъ е по-благоразуменъ отъ човѣка въ това отношение, че не изразходва енергията си напразно. Понеже човѣкъ е богатъ на енергия, изразходва я безразборно. Той не знае, че за всѣка енергия, която му е дадена, природата държи смѣтка. Тя го кредитира въ всички случаи, но каквото дава, пише въ тевтеръ. Единъ день човѣкъ ще плаща за неправилното и неразумно изразходване на енергията. Тя е Божествена енергия и трѣбва да се използва разумно. Колкото повече придобива човѣкъ отъ тази енергия, толкова по-добре за него, но разумно трѣбва да я използва. Когато заставятъ човѣка да плаща за неразумното използване на енергията си, за направенитѣ дългове, той плаче, страда, моли се да му простятъ. Той казва: Тежка е кармата ми!

Какво нѣщо е кармата? — Законъ за възмездие. Всички дългове, които човѣкъ прави, трѣбва да ги плати, и то наложително. Дока-

то яде и пие, човѣкъ не мисли. Щомъ дойде плащането, тогава започва да плаче и да се моли, да го отмине горчивата чаша.

Христосъ дава примѣръ, какъ може да се плати кармата. Единъ царъ ималъ единъ слуга, който му дължалъ десетъ хиляди таланта. Въ деня, въ който трѣбвало да плати дълга си, слугата се явилъ при господаря си и започналъ да плаче, да се моли да отложи срока на плащането. Най-после царътъ му казалъ: Прощавамъ всичкия ти дългъ. Иди да работишъ и да бждешъ разуменъ, да не правишъ нови дългове. Какво направилъ после този слуга? Едва излѣзълъ отъ дома на господаря си, той срещналъ единъ свой съслужителъ, който му дължалъ само сто пенязи хваналъ го за врата и започналъ да го души. да му плати дълга си. Длъжникътъ падналъ на колѣне и почналъ да се моли, да плаче, да отложи срока на плащането. Кредиторътъ, обаче, останалъ неумолимъ, далъ подъ сждъ длъжника си и го турилъ въ затвора. Като чулъ за това, царътъ извикалъ първия си слуга и му казалъ: Азъ ти простихъ цѣлия дългъ отъ десетъ хиляди таланта. Не можа ли и ти да простишъ на брата си 150-тѣ пенязи, които ти дължи?

Каква поука можемъ да извадимъ отъ този примѣръ? Законътъ за прощаването гласи: Всичко, което Богъ прощава, и човѣкъ трѣбва да прости. На когото Богъ прощава, и човѣкъ трѣбва да е готовъ да прости. На когото Богъ

не прощава, и човѣкъ не трѣбва да прости. Ако Богъ прости на нѣкого, а човѣкъ не му прости, затворѣтъ чака онзи, който не е готовъ да прощава. Прощавайте, за да прощаватъ и на васъ. Както Богъ постѣпва къмъ васъ, така постѣпвайте и вие къмъ другитѣ. Човѣкъ не може да прощава съ такъвъ широкъ замахъ, както Бога, но може да прощава въ размѣритѣ на своитѣ възможности. Ако не можешъ да простишъ десетъ хиляди таланта, можешъ да простишъ 150 пенязи. Достатъчно е човѣкъ да прощава въ размѣра на своитѣ възможности, за да следва пътя къмъ Великия животъ. Не е въпросъ само за прощаването. Богъ иска ние да не грѣшимъ. Грѣхѣтъ, погрѣшкитѣ сж вметнати нѣща въ живота. Тѣ не сжществуватъ въ съзнанието на Бога. Той иска отъ насъ съзнателна и разумна работа, да се развиваме правилно, за да се усъвършенствуваме. Земята е голѣма, има мѣсто и работа за всички. Сега ще учите, ще работите, ще правите опити, да се пригответе за високитѣ служби, които ще ви се дадатъ въ бъдеще. Ако нѣкой пита, защо трѣбва да учи и да работи, той не е още кандидатъ за бъдещата висока служба.

Това сж бъдещи проекти, за които днесъ не можете да мислите. За васъ е важна задачата на деня, какво днесъ можете да направите. Ще кажете, че трѣбва да се живѣе. — Трѣбва да се живѣе, но разумно. Да живѣешъ разумно, това значи, да знаешъ, къде да ту-

ряшъ запетаи и точки, а разбърканитѣ да поставишъ на мѣстата имъ. Малки сж точкитѣ и запетаитѣ, но, поставени на мѣсто, тѣ оправятъ работитѣ.

Човѣкъ трѣбва да се познава, да изучава линиитѣ на лицето си, да знае, какъ е работилъ въ миналото си и какво му предстои въ бждеще. Ако лицето му има правилни чѣрти, а челото е добре развито, това показва, че и той е работилъ върху себе си, но и ангелитѣ сж работили върху него. Тѣ сж влѣли нѣщо свое въ него, вследствие на което сж оформили лицето му. Това наричаме приливъ на ангелския животъ въ човѣшкия. Човѣкъ пкъ оставя нѣщо отъ себе си въ животнитѣ. Това, което за човѣка е отливъ, за животнитѣ е приливъ. И това, което за ангелитѣ е отливъ, за човѣка е приливъ. Значи, между животнитѣ, хората и ангелитѣ има непреривна връзка. Миналото на човѣка е отливъ, а бждещето — приливъ. Той трѣбва да използва тѣзи две сили въ природата, отъ една страна, да се справя съ недостатъцитѣ, които носи отъ миналото, а отъ друга, да се стреми къмъ възможноститѣ на бждещето. Запримѣръ, отслабването на паметъта се дължи на миналия животъ на човѣка, който е изопачилъ чувствата си. Неестественитѣ чувства ставатъ причина за отслабване на паметъта. Като ялъ и пилъ много, човѣкъ придобилъ едно отрицателно качество — лъжата. Който много яде и пие, много лъ-

же. Значи, произходътъ на лъжата се крие въ яденето.

Казано е въ Битието, че Адамъ и Ева сгрѣшиха, когато ядоха отъ забранения плодъ. Тѣ не знаеха, какво нѣщо е лъжа, грѣхъ. Обаче, щомъ ядоха отъ забраненото дърво, тѣ прибѣгнаха къмъ лъжата, да се оправдаятъ. Тѣ се извиниха съ змията, но не признаха, че искаха да станатъ голѣми, като Бога, затова ядоха отъ плодовѣтъ на забраненото дърво. Ева каза, че змията я излъгала. Адамъ пъкъ се оправда съ Ева. За да се освободи отъ лъжата, човѣкъ трѣбва да се справи съ храната, съ начина на храненето. Има храни, които внасятъ лъжата въ човѣка. Като знаете това, правете изборъ въ хранитѣ, които ви се даватъ. Ядете ли безразборно, непременно ще дойдете до лъжата. Докато изчистите съзнанието си отъ лъжата, вие трѣбва да бъдете безпощадни къмъ нея. Хванете ли лъжата въ себе си, веднага я извадете навънъ и я питайте, защо лъже. Разгледайте я научно, отде иде тя, каква целъ има и т. н. Ако започне да се оправдава, не я извинявайте. Докато не даде обещание, че нѣма да ви посещава повече, ще я държите гладна. Това значи: не затваряйте очитѣ предъ лъжата въ себе си. Не я защитавайте. Бждете строги, както къмъ лъжата, така и къмъ всички погрѣшки. Сгрѣшишъ ли, не се извинявай, но изправи погрѣшката си. Може никой да не те е видѣлъ, когато си грѣшилъ — това нищо не значи. Ако никой не те е видѣлъ, че грѣ-

шишъ, изправи погрѣшката си така, че пакъ никой да не те види. Погрѣшкитѣ представятъ неустойчива материя, която лесно се разлага и вкисва. Щомъ се вкисне, започва да мирише. Приятно ли ви е да миришете?

Преди две хиляди години единъ отъ старитѣ евреи поканилъ Христа въ дома си и Му казалъ: „Давамъ половина отъ имането си на беднитѣ. Каквато пакостъ и да съмъ причинилъ на хората, каквото съмъ имъ изялъ и изпилъ, ще го върна четирикратно“. Христосъ отговорилъ: „Днесъ стана спасението на този домъ.“ Постѣпете и вие като този старъ еврейнъ. Не се извинявайте, че сте млади и зелени, че на стари години ще живѣте добре. Не, още сега хванете брадата на стария човѣкъ въ себе си и го разтърсете добре, да се проясни съзнанието му. Ако младиятъ въ васъ грѣши, хванете го за косата и го разтърсете. Младиятъ въ човѣка е жената, а стариятъ — мъжътъ. Следователно, хванете жената за косата, а мъжътъ — за брадата и ги разтърсете добре, да се откажатъ отъ лъжата и грѣха.

Като ученици, работете върху сърдцето и ума си, да развивате мекота и сила. Мекотата е въ състояние да разтопи и най-коравия камъкъ. Да бжде човѣкъ мекъ, това не значи, че е баба. Мекотата е велико качество. Мекиятъ човѣкъ може да влияе и на най-суровия. Обаче, пристѣпите ли къмъ суровия съ строгостъ, нищо нѣма да постигнете. Мекотата е подобна на водата, която полива растенията

и смекчава и най-твърдата почва. Докато си мекъ, т. е. докато имашъ вода въ себе си, ти можешъ да влияешъ на хората благотворно. Изгубишъ ли мекотата си, нищо не можешъ да постигнешъ. Като знаете това, стремете се да придобивате мекота, съ която да работите, като съ мощно оржие.

Като говоря по този начинъ, това не значи, че въ единъ моментъ можете да станете светии или гении. Ако можете да обработите дарбитъ си, да станете талантиливи, това е достатъчно. Ако можете да се освободите абсолютно отъ лъжата, която е залегнала дълбоко въ душата ви, това е достатъчно. Преди да се освободи отъ лъжата, човѣкъ трѣбва да я види, защото често той си служи съ нея несъзнателно. Отворете широко очитъ си, да виждате и най-малкитъ прояви на лъжата, които наричатъ „бѣли лъжи“. Нѣкой казва, че безъ бѣла лъжа не може. Не е така. Който съзнателно работи върху себе си, той не си позволява и бѣла лъжа. Разбира се, първо човѣкъ се освобождава отъ голѣмитъ лъжи и постепенно отива къмъ малкитъ. Ако не можете да се освободите отъ голѣмитъ лъжи, отъ малкитъ още по-мжчно ще се освободите. Човѣкъ трѣбва да бжде герой, да се освободи отъ лъжата.

Кой човѣкъ е истински герой? — Истински герой е онзи, който всѣкога говори истината. По-голѣмъ герой отъ него нѣма. Да говоришъ истината, това не значи, да се само-

осждашъ. Да говоришъ истината, това значи, да я изповѣдашъ така, както е въ тебе написана, безъ никакво оправдание или извинение. Нѣкой се опитва да каже истината, защо направишъ нѣкаква погрѣшка, но бърза да се оправдае. Това не е изповѣдь. Въ тази изповѣдь нѣма никаква истина. Който взима отговорността върху си, Богъ го благославя. Започне ли да казва, че всички хора лъжатъ, и той лъже, това не е изповѣдь, нито изнасяне на истината.

Следователно, искате ли да бъдете герои, говорете истината. Човѣкъ може да бъде герой поне веднѣжъ въ живота си. Съ написване на своята „Изповѣдь“, Толстой прояви геройство: Нѣма по-голъмо геройство отъ това, да изнесе човѣкъ истината съ всичкото си смирение. Да говоришъ истината, това значи освобождаване. Кажешъ ли истината, приемешъ ли я като ржководно начало въ живота си, всички несгоди, противоречия, нещастия изчезватъ. Всичко отрицателно въ живота отстъпва предъ истината. Тя е положителна величина, която претопява всички отрицателни нѣща. Да работишъ съ истината, това значи, да познавашъ алхимията и нейнитѣ закони. Докато дойде до истината, човѣкъ минава презъ голѣма борба. И Толстой мина презъ голѣма борба, но предпочете истината предъ всичко друго. Отъ този моментъ той влѣзе въ нова фаза на живота.

Сега и на васъ казвамъ: Бъдете герои

за истината! Нѣма по-щастливъ моментъ въ човѣшкия животъ отъ този, да бжде герой за истината, да постави истината на първо мѣсто въ живота си. Това значи, да е придобилъ пълно освобождаване, да е дошълъ до прага на възкресението.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

43. Лекция отъ Учителя, държана на
4. юний, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Влияние на свѣтлината и на топлината върху човѣка

Т. м.

Чете се резюме на темата: „Предназначението на съня въ природата“.

Тема за следния път: „Отличителни чѣрти на птицитѣ и на рибитѣ.“

Когато детето влѣзе въ училището, учителътъ го запознава съ елементарни работи. За да се научи да пише, то започва съ елементитѣ на буквитѣ. За да се научи да рисува, то започва съ елементитѣ на рисуването: съ точка, права, крива линия и т. н. Следователно, когато изучава живота, човѣкъ пакъ започва съ неговитѣ елементи. Не прави ли сжщото и природата? За да се образува рѣка, тя трѣбва да има първо глава, отдето извира водата. Отъ главата се образува цѣлата рѣка. Значи, всѣко нѣщо се нуждае отъ глава. Сжщото можемъ да кажемъ и за човѣка. Безъ глава човѣкъ нищо не представя. Главата е началото на извора, стомахътъ и дробоветѣ сж резултатъ на извора. Знаемъ, че всѣка рѣка има притоци. Какво е предназначението на притоцитѣ? Тѣ правятъ рѣката по-силна, по-буйна и пълноводна. Освенъ глава, дробове и сто-

махъ, човѣшкиятъ организъмъ има притоци, които го правятъ по-силенъ. Каква е крайната целъ на рѣката? — Да се върне тамъ, отдето е излѣзла. Ако не стане приливъ, не може да стане и отливъ. И обратно, ако не стане отливъ, не може да стане и приливъ. Всѣка разумна проява на човѣка очаква нѣкакъвъ резултатъ. Приливитѣ и отливитѣ въ живота и въ природата сж резултати на всѣка разумна проява.

Като изучавате природата, вие се натѣквате на голѣмото разнообразие, което съществува въ нея. Виждате камъни, растения, животни и хора, но всички се различаватъ едни отъ други. Камъни, растения, животни, хора отъ единъ и същъ видъ, класъ или раса се различаватъ едни отъ други. Срѣщате двама братя, отъ една и съща майка и баща, но намирате голѣма разлика между тѣхъ. Ако спрете вниманието си на хора отъ различни раси, ще видите, че всѣка раса има поне едно отличително качество отъ другитѣ раси. Запримѣръ, отличителното качество на бѣлата раса е челото ѝ; на жълтата — скулитѣ на лицето, които му предаватъ широчина; на черната — устнитѣ ѝ.

Ако спрете вниманието си върху произхода на раситѣ, можете да дадете две мнения: материалистическо, споредъ което външнитѣ условия сж създали различнитѣ раси; идеалистическо, споредъ което създаването на различнитѣ раси се дължи на съзнателната работа

на разумни сжщества. Единъ и сжщъ майсторъ прави малъкъ и голѣмъ чукъ. Каква е била мисълта му да направи малъкъ чукъ?—Малкиятъ чукъ е предвиденъ да преодолява малки съпротивления. — А голѣмиятъ? — За преодоляване на голѣми съпротивления. Различие сжществува не само между раситѣ, но и между хората отъ различнитѣ професии. Запримѣръ, военниятъ се познава по сабята, която носи; професорътъ и учителътъ — по книгитѣ, които носятъ, или стоятъ на маситѣ имъ; поетътъ — по стиховетѣ, които пише; свещеникътъ — по требитѣ, които изпълнява; магътъ — по магическата пръчица, която носи въ ржката си. Разликата между сжществата въ висшитѣ свѣтове е по-голѣма отъ тази, която сжществува между хората. Тамъ сжществата се различаватъ по степенъта на свѣтлината си. Колкото по-възвишени и по-интелигентни сж, толкова по-голѣма е тѣхната свѣтлина. Казватъ за нѣкого, че има свѣтълъ умъ. Значи, този човѣкъ живѣе въ умствения свѣтъ, ползува се отъ неговата свѣтлина, която му помага да решава лесно задачитѣ си. Кажатъ ли за нѣкого, че е благороденъ, съ меко и топло сърдце, това показва, че той има отношение къмъ духовния свѣтъ и се ползува отъ неговата топлина. Този човѣкъ е религиозенъ, той работилъ върху себе си и развилъ своитѣ религиозни чувства.

Две нѣща опредѣлятъ човѣка като истински човѣкъ: умственитѣ способности и моралнитѣ му чувства. Чрезъ мозъчнитѣ си центро-

ве човѣкъ възприема свѣтлина отъ горнитѣ свѣтове и по този начинъ се развива умствено. Колкото повече свѣтлина възприема, толкова по-добре сж развити умственитѣ му способности. Чрезъ моралнитѣ си чувства човѣкъ възприема топлина отъ горнитѣ свѣтове. Колкото повече топлина възприема, толкова по-добре сж развити моралнитѣ му чувства. Значи, количеството на свѣтлината и на топлината, които човѣкъ възприема, показватъ, докъде е дошълъ той въ развитието си. Следователно, ако лишите човѣка отъ топлина, чувствата му се атрофиратъ; ако го лишите отъ свѣтлина, умственитѣ му способности се атрофиратъ. Като знаете това, никога не затваряйте прозорцитѣ на своитѣ вътрешни очи, за да приемате всѣкога духовната свѣтлина. Никога не затваряйте прозорцитѣ на моралнитѣ си чувства, за да възприемате топлината отъ духовния свѣтъ. Затворите ли прозорцитѣ, отъ които иде свѣтлината и топлината на живота, вие ще изпаднете въ мрачни, песимистични състояния. Тази е причината, поради която хората остаряватъ. Тѣ преждевременно затварятъ прозорцитѣ си къмъ физическия и къмъ духовния свѣтъ и казватъ: Не се интересуваме вече отъ живота. Годиинитѣ минаватъ, ние остаряваме и отиваме къмъ смъртта. Така не се говори. Докато е на земята, човѣкъ трѣбва да се интересува отъ всичко, което става въ живота. Той трѣбва да има отворени очи и уши,

да възприема свѣтлината и топлината и отъ физическия, и отъ духовния свѣтъ.

Какво представя духовниятъ свѣтъ?—Съвокупность отъ разумни и съвършени същества. Тѣ могатъ да ни дадатъ идея за духовния свѣтъ. Силитѣ, които действуватъ въ този свѣтъ, сж напълно организирани. Съществата, които живѣятъ въ духовния свѣтъ, иматъ будно съзнание за всичко, което става около тѣхъ, вследствие на което тѣ не спятъ. Колкото повече спи едно същество, толкова по-несъвършено е то. Сънътъ има отношение къмъ човѣшкото съзнание. Запримѣрь, децата спятъ повече отъ възрастнитѣ.—Кжде е мѣстото на духовния свѣтъ? — Навсѣкжде. Този свѣтъ не се опредѣля по мѣстото си, но по разумността на съществата. Всѣки човѣкъ, който постѣпва разумно и благородно, живѣе освенъ на физическия, още и въ духовния свѣтъ. Въ духовния свѣтъ, когато единъ работи, всички работятъ съ него заедно и му съдействуватъ. На земята всѣки работи самъ. Видятъ ли, че нѣкой предприема една добра работа, мнозина ще се опълчатъ противъ него и ще му пречатствуватъ.

Сега, да дойдемъ до вашия личенъ животъ. Вие живѣете на земята и казвате, че искате да живѣете добре. Щомъ казвате, че искате да живѣете добре, това подразбира, че вашиятъ животъ е въ зависимостъ отъ нѣщо. Отъ какво зависи течението на водата? Ако предъ васъ тече рѣка, вие я наблюдавате,

пълноводна ли е, или не. Това зависи отъ извора на рѣката. Ако изворътъ е пълноводенъ, и рѣката е пълноводна. Следователно, щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да живѣе и да върви напредъ. Изворътъ, отъ който човѣкъ изтича, е пълноводенъ. Тогава и животътъ на човѣка е изобиленъ и добъръ. За да запази изобилието и доброто въ своя животъ, човѣкъ трѣбва да се държи за своя Първиченъ изворъ, т. е. за Първата Причина. Щомъ прекъсне връзката си съ Първоизточника на живота, той се натъква на противоречия и страдания. — Какво показватъ страданията? — Нежеланието на човѣка да се подчини на Първата Причина, която го води къмъ добро. Дето доброто действува, тамъ сж постиженията. Стремете се къмъ доброто, което ще ви свърже съ Първата Причина на нѣщата.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ нови разбирания за живота. Ако разбиранията имъ сж правилни, и постиженията ще бждатъ добри. Това не става изведнѣжъ, но постепенно и планомерно. — Отъ какво зависи, да има човѣкъ голѣми постижения? — Отъ свѣтлината на неговия умъ и отъ топлината на моралнитѣ му чувства. Това се доказва и астрологически. Колкото по-добри планетни съчетания има въ хороскопа на човѣка, толкова по-голѣми сж резултатитѣ и постиженията въ живота му. Има хора, които сж любимци на сръдната, въ която се движатъ. — Защо? — Иматъ топлина въ чувствата си. Студениятъ

човѣкъ не може да бжде обичанъ. Топлината предразполага хората.

Свѣтлината и топлината въ човѣка иматъ две главни свойства. Ние познаваме топлина, която разрушава, и друга, която съгражда. За свѣтлината пѣкъ знаемъ, че има свѣтлина, която ослѣпява, и друга, която отваря очитѣ на хората. Ние имаме предъ видъ, обаче, топлината, която съгражда, и свѣтлината, която отваря очитѣ. Казано е въ Евангелието: „И виделината свѣти въ тъмнината, и тъмнината я не обзе.“ Следователно, когато се натъкнете на голѣмо умствено противоречие, мислете за свѣтлината въ различнитѣ ѳ степени. Когато изпаднете въ тъмната нощъ на живота си, мислете за звездитѣ, които свѣтятъ на небето, и за слънцето. Нѣма да мине много време, и съзнанието ви ще просвѣтне. Когато животътъ се обезсмисли, свържете се съ добритѣ хора. Отъ тѣхъ ще потече топлина, която ще ви ободри. Свѣтлината и топлината сж тѣсно свързани. Когато свѣтлината се яви, и топлината дохожда. Подъ влиянието на тѣзи сили, цвѣтята растатъ, плодоветѣ зрѣятъ, водитѣ текатъ, вѣтроветѣ духатъ. Тѣ сж причина за движението въ свѣта. Дето има движение, тамъ е животътъ.

Като говоримъ за влиянието на свѣтлината и на топлината върху човѣка, ние имаме предъ видъ, какво количество свѣтлина и топлина приема той. Това зависи отъ устройството на главата, нейната дължина и широ-

чина. Отъ свѣтлината и топлината, които приема човѣшкиятъ организъмъ, зависи устройството и на цѣлото тѣло. Като мисли върху свѣтлината и топлината и ги проектира къмъ мозъка и къмъ моралнитѣ си чувства, човѣкъ може да развие интуицията си, да оформи и повдигне челото си. Това е много естествено. Какво прави сиромаштъ, който се скрилъ въ своята малка, прихлупена колибка? Той постоянно мисли, какъ да я разшири. Тукъ я разшири, тамъ я повдигне, докато единъ день я събори и си направи една кжщичка, съ двестри стаи. Като поживѣе известно време въ нея, той пакъ е недоволенъ, иска по-голѣма кжща. Така постѣпва човѣкъ и по отношение на своята глава. Той всѣки день прави нѣщо, съ цель да я преустрои, да стане по-възприемчива къмъ свѣтлината и топлината.

Природата е вложила въ човѣка дарби и способности, които той трѣбва да развива не изведнѣжъ, но постепенно. Развивайте това, което е вложено въ васъ, но не изпадайте въ положението на учения, на поета, на художника, на учителя, на земеделѣца, които, следъ нѣколкогодишна работа, казватъ: Достатъчно сме работили, повече не можемъ. Не е така. Истинскиятъ ученъ, поетъ, учителъ, земеделѣцъ работятъ неуморно и съ любовь. Отъ време на време тѣ си почиватъ, но не се отказватъ отъ работата си. Истински земеделѣцъ е онзи, който, следъ десетгодишна работа на нивата, може да се разговаря съ жито-

то, съ тревичкитѣ, съ изворитѣ. Всички го познаватъ и отдалечъ го поздравяватъ. Кой земеделецъ, следъ такива резултати, може да каже, че не иска повече да работи нивата? Колкото по-голѣма е любовта на земеделеца къмъ житото, толкова по-едро става то. Разумниятъ и добъръ човѣкъ сѣе съ любовъ и жъне добри плодове. Земеделецътъ трѣбва да се разговаря съ житото, което е посѣлъ, а житото трѣбва да го познава. Човѣкъ, по отношение на великия свѣтъ, представя житно зърно, което трѣбва да познава господаря си. Човѣкъ трѣбва да познава Онзи, отъ Когото е излѣзълъ. Докато е свързанъ съ Него, той всѣкога ще бжде доволенъ. Щомъ прекъсне връзката си съ своя Първоизточникъ, той става недоволенъ и несчастенъ. Както изворътъ е свързанъ съ своята глава, така всѣки човѣкъ трѣбва да бжде свързанъ съ своя Създателъ.

И тъй, каквото е отношението на извора къмъ неговата глава, такава трѣбва да бжде отношението на човѣшката душа къмъ Бога. Ако изворътъ се съмнява въ съществуването на главата, отдето извира, и се отклони отъ пътя си, да търси главата на своя животъ, работата му е свършена. Той се отдѣля отъ главата си, загубва силата си и въ скоро време пресъхва. Като знаете това, не питайте, съществува ли нѣкакво Начало, отъ което извира. Не се отклонявайте отъ пътя си, защото животътъ ви ще се прекъсне. — Да жи-

вѣемъ добре! — Щомъ имате топлина, вие живѣте добре и сте добъръ човѣкъ. — Да бждемъ учени, да имаме знания! — Щомъ имате свѣтлина, вие сте ученъ, разполагате съ знания. Следователно, дръжете се за великото Слънце на живота, да приемате отъ него свѣтлина и топлина, да бждете добри и разумни.

Мнозина искатъ изведнѣжъ да станатъ учени. Това е невъзможно. Отъ колко конци е изплетено гемиджийското вѣже? За да се оплете такава вѣже, нужни сж най-малко 10—20 хиляди конци. Съ единъ конецъ става ли вѣже? Съ една идея ставащъ ли ученъ? Много време, много усилия и работа сж нужни, за да стане човѣкъ ученъ. Сжщевременно човѣкъ трѣбва да се свърже съ умоветъ на ученитъ хора въ свѣта, да работи съ общи усилия. Въ това отношение учеността е колективенъ процесъ, резултатъ на колективна работа. Умоветъ на всички учени се обединяватъ и работятъ заедно. Истински ученъ е онзи, който има свѣтлина въ ума си и топлина въ сърдцето си. Той никога не пита, какъвъ е смисълътъ на живота. Той знае, че животътъ е подобенъ на рѣка, която тече. Както рѣката полива цвѣтя, дървета и треви, така и животътъ носи блага за всички живи сжщества. Това, обаче, е второстепенна задача на живота. Първата му работа е да тече.

Помнете: всѣко нѣщо, което природата е вложила въ човѣка, е постижимо. И обратно: всѣко нѣщо, което природата не е вложи-

ла въ човѣка, е непостижимо. Това, което Богъ и природата сж вложили въ човѣка, струва повече отъ всички блага на живота. То стои по-високо отъ таланта, отъ гения и отъ светията. — Защо? — Защото единъ день, когато развие вложеното въ себе си, човѣкъ е постигналъ вече съвършенство.

Работете и вие върху вложеното въ васъ, да придобиете единъ день съвършенство, къмъ което душата ви се стреми.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

44. Лекция отъ Учителя, държана на 11. юлий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Обикновени, талантлив, гениални и светии

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината.

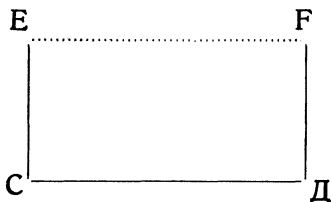
— Въ истината е скритъ животътъ.

Въ какво се заключава силата на човѣка на физическия свѣтъ? Ако се зададе сжщиятъ въпросъ за силата на човѣка въ умствения и въ сърдечния свѣтъ, какво ще отговорите? Силата на човѣка въ умствения свѣтъ се познава по неговитѣ мисли, въ сърдечния свѣтъ — по неговитѣ чувства и желания. — А въ физическия свѣтъ? — По неговитѣ постѣпки, по движенията, които прави. Знаемъ, обаче, че всички тѣла се движатъ. Науката изучава, отъ една страна, движенията на тѣлата независимо причинитѣ, които ги докарватъ въ движение. Въ този случай тя не се интересува отъ участието на ума въ това движение. Запримѣръ, казваме, че параходътъ се движи, часовникътъ се движи. Това е външната страна на въпроса. Като изучи външността на нѣщата, науката прониква навътре. Тя търси вече причинитѣ за движението на тѣлата и намира, че нѣкаква разумна сила се крие задъ тѣхъ. Тази разум-

на сила, именно, докарва тѣлата въ движение. Параходътъ се движи, защото има машини, създадени отъ човѣка—едно разумно същество. Часовникътъ се движи по същата причина. Самитѣ машини сж несъзнателни, но задъ тѣхъ се крие разумно, съзнателно същество, което ги поставя въ движение. Като разсжждавате по този начинъ, вие ще дойдете до заключението, че задъ всѣко явление въ природата се крие разумна сила.

Явява се въпросътъ, какъ се познава силната воля. — По нейнитѣ максимални прояви. Волята може да има максимални прояви, но за да бжде силна, тя започва отъ най-малкитѣ величини. Запримѣрь, когато детето влиза въ първо отдѣление, то започва да пише чъртички, кукички, които нѣматъ никакво отношение къмъ него. То не знае, защо пише тия нѣща. Това сж несъзнателни движения на ръката, но все пакъ волята се проявява чрезъ тѣхъ. Въ първо време участието на волята е несъзнателно. Когато кукичкитѣ и чъртичкитѣ се съединятъ, детето се запознава съ буквитѣ, къмъ които има вече съзнателно отношение. То знае, че тия букви ще му помогнатъ при четенето. Радва се то, защото волята му има по-голѣми и съзнателни прояви. Следъ това то започва да чъртае прави линии, жгли, които учителятъ свързва съ известни идеи. Запримѣрь, една права линия може да има различни значения. Тя представя движение по плоскостъ, по море и по височина. Въ

тритѣ случая, движението ѝ се различава въ всички точки. Ако правата се движи по равнина, точкитѣ ѝ нѣма да срѣщатъ никакво съпротивление; ако се движи по море, съпротивлението мекду точкитѣ ѝ ще бжде по-го-

фиг. 1.

лѣмо; ако се движи нагоре, къмъ високъ планински връхъ, съпротивлението ще бжде още по-голѣмо. Въ тритѣ случая волята прави различни усилия. При това, колкото по-разумни сж усилията, толкова по-разумна става и самата воля. Разумната воля заставя човѣка да мисли и да чувствава.

Казватъ, че човѣкъ е машина. Наистина, машина е човѣкъ, но съзнателна. Както хората се ползватъ отъ машинитѣ, които тѣ сами правятъ, така и разумнитѣ сжщества въ духовния свѣтъ се ползватъ отъ мислитѣ, чувствата и постжпкитѣ на хората. Има мисли, чувства и действия, чийто смисълъ човѣкъ не знае. Обаче, сжществата отъ духовния свѣтъ се ползватъ отъ тѣхъ. Запримѣрь, две сжщества С и Д, (фиг. 1) излизатъ отъ двата края на една права, движатъ се нагоре, по посока СЕ

и ДФ и образуватъ два жгла, съ които затварятъ една плоскостъ. Но защо отиватъ нагоре, какво ще излѣзе отъ тѣхното движение, и тѣ не знаятъ. Тѣ се движатъ, мислятъ, чувствуватъ и казватъ, че живѣятъ. Докато се движатъ, докато мислятъ и чувствуватъ, тѣ живѣятъ. Прекъсне ли се мисълта, чувствата и движението имъ, тѣ преставатъ да живѣятъ. Обаче, духовниятъ свѣтъ следи пжтя на движението въ мислитѣ и чувствата на всѣко живо същество и разумно го използва. Духовниятъ свѣтъ се интересува отъ чувствата на човѣка, а умствениятъ — отъ неговитѣ мисли.

Следователно, ако искате да изучавате живота въ неговата дълбочина, вие трѣбва да знаете, разумни ли сж вашитѣ мисли, чувства и постжпки. Човѣкъ трѣбва да знае, че разумността на неговитѣ мисли, чувства и постжпки се дължи на разумни сили, които действуватъ вънъ и вжтре въ него. Докато е свързанъ съ тѣзи сили, той е разуменъ. Щомъ връзката се прекъсне, той изгубва разумността си. Тогава волята на човѣка отслабва, а съ нея заедно отслабватъ мислитѣ и чувствата му. Значи, волята е свързана съ мислитѣ и чувствата на човѣка. Мнозина мислятъ, че човѣкъ може да действува, безъ да мисли и чувствува. Това е невъзможно. Волята е резултатъ, именно, на проява на мислитѣ и на чувствата. Безъ мисълъ и чувства нѣма воля. Тѣй щото, волята на човѣка трѣбва да бжде не само силна, но и разумна, а то-

ва зависи отъ неговитѣ хармонични мисли и чувства. Чувствата и мислитѣ на човѣка трѣбва да бждатъ съсредоточени къмъ общъ центъръ, а не разсѣяни. Каква сила ще проявятъ дъждовнитѣ капки, ако падатъ върху единъ сводъ? Всѣка капка ще падне и ще се прѣсне по свода, безъ да развие голѣма сила. Обаче, ако тия капки падатъ въ вдлъбнатина, тѣ ще се събератъ на едно мѣсто и ще проявятъ силата си. Тѣ ще дадатъ тласъкъ на нѣщо, ще свършатъ нѣкаква работа. Като знаете това, стремете се да дадете на вашитѣ мисли и чувства обща посока на движение, да развиете разумна сила въ себе си, за да свършите нѣкаква работа

Мнозина казватъ, че иматъ цель въ живота. Цельта подразбира посока, направление. Да имашъ цель въ живота си, това значи, да отправишъ мислитѣ и чувствата си къмъ една посока, въ едно направление. Ако успѣешъ да направишъ това, волята ти ще бжде силна и разумна. Не можешъ ли да отправишъ мислитѣ и чувствата си къмъ единъ общъ центъръ, ти ще имашъ не една цель, а много цели; мислитѣ и чувствата ти ще бждатъ разхвърляни. При това положение, ти самъ ще се чудишъ, защо не успѣвашъ. Казвашъ: Воля имамъ, а резултати нѣмамъ. Много естествено. Една воля имашъ. На кои мисли и чувства първо да служи тя? Когато раздѣли силитѣ си въ различни посоки, волята отслабва. На това разединяване на силитѣ ѝ се дъл-

жатъ неуспѣхитѣ въ миналия животъ на човѣка. Сегашната му задача е да концентрира силитѣ на мислитѣ и на чувствата си въ една посока, въ която да приложи волята си за придобиване на това, къмъ което се стремѣлъ въ миналото. Ще кажете, че за васъ е важенъ сегашниятъ ви животъ. Прави сте. Сегашниятъ животъ е реализиране на мислитѣ и желанията, които сте имали въ миналото. Този животъ подразбира още поставяне на нови мисли и желания, които ще се реализиратъ въ бъдеще. Значи, настоящиятъ животъ е свързанъ съ миналото и бъдещето, затова той е най-важенъ за васъ.

Миналото и бъдещето на човѣка се свързватъ чрезъ настоящето. Въ духовния свѣтъ пъкъ миналото и бъдещето се редуватъ. Вашето минало представя бъдеще за други сжщества. Вие стоите надъ тѣхъ, като нѣщо, къмъ което тѣ се стремятъ. Понеже сте минали презъ този пѣтъ, вие можете да имъ помогнете. Ще имъ кажете, презъ какви препятствия ще минатъ, какъ ще се справятъ съ тѣхъ и какви придобивки ще иматъ. Миналото на възвишенитѣ сжщества, които стоятъ надъ васъ, представя вашето бъдеще. Вие се стремите къмъ тѣхъ и ги питате, какво е вашето бъдеще. Понеже сж минали по този пѣтъ, тѣ ви казватъ, какво ви предстои да минете и ви посочватъ методи, какъ да работите, за да се справяте разумно съ мжчнотиитѣ си. Оттукъ вадимъ заключението: Човѣкъ мо-

же да помага на ближния си само тогава, когато той е миналъ презъ сжщия пжть, презъ сжщитѣ опитности и мжчноти, презъ които ближниятъ му минава. Въ това отношение, трѣбва да бждете внимателни. Не взимайте за ржководител човѣкъ, който не е миналъ пжтя, презъ който вие минавате. Който е миналъ презъ вашия пжть и го изучилъ въ всичкитѣ му подробности, само той може да ржководи; само той може да ви даде истинска, реална помощъ.

Следователно, реални нѣща сж ония, които сж опитани и преживѣни, които сж сложили положителенъ отпечатъкъ въ съзнанието на човѣка. Ето защо, свободно можете да разчитате на онова, което възвишенитѣ сжщества ви казватъ. Отдавна тѣ сж минали презъ вашия пжть и сж го изучили. Каквото ви кажатъ, всичко се сбжда. Като знаете това, подчинявайте се на великитѣ закони, които управляватъ вашитѣ мисли и чувства. Избѣгвайте страничнитѣ влияния на дребни мисли и чувства, които внасятъ дисхармония въ вашия умственъ и сърдеченъ свѣтъ. Не можете ли да имъ се противопоставите, вие сами ще се спъвате. Ако сте художникъ, тѣ ще се отразятъ вредно върху картинитѣ, които рисувате; ако сте поетъ, тѣ ще се отразятъ върху поезията ви; ако сте музикантъ или пѣвецъ, тѣ ще се отразятъ върху гласа и свиренето ви. Пазете се отъ дребнави хора, отъ дребнави мисли и чувства, да не изпадате

подъ тѣхното влияние. Тѣ сж подобни на магарешки тръне, на бодили и плѣвели, които прѣчатъ на цвѣтята и на житото да растатъ свободно. Очистете ума и сърдцето си отъ тѣхъ и вложете въ ума си такива мисли, въ сърдцето си — такива чувства и желанія, които внасятъ потикъ къмъ великото и доброто въ свѣта.

Мнозина се оплакватъ, че работитѣ имъ не вървятъ добре, не успѣватъ, не виждатъ резултатитѣ на усилията, които правятъ. Това се обуславя отъ интензивността, съ която работятъ. Запримѣръ, ако светията започне нѣкаква работа, ще я свърши за 24 часа, т. е. за единъ день. Гениятъ ще свърши сжщата работа за 24 години, талантливиятъ — за 240 г., а обикновениятъ човѣкъ — за 2,400 г. Следователно, ако работишъ като обикновенъ човѣкъ, ще видишъ резултатитѣ на своята работа едва следъ 2,400 години. — Не мога да дочакамъ това време. — Работи тогава по-бързо, като талантливъ човѣкъ. — И 240 г. сж много. — Работи като гениаленъ. Ако и 24 години ти се виждатъ много, стани светия, да свършишъ работата си въ 24 часа и да се ползувашъ отъ своя плодъ още сжщия день. Светията, гениятъ, талантливиятъ и обикновениятъ човѣкъ представятъ четири етапа на развитие, презъ които човѣкъ минава. Ако сте бързи въ доброто, ще имате резултатитѣ на светията. На което стѣпало и да се намирате, гледайте да не паднете. Падането и повдигането зави-

сятъ отъ посоката на движението. Запримѣръ, за да се повдигне обикновениятъ човѣкъ, той трѣбва да се съветва съ талантливия; ако талантливиятъ иска да се повдигне, трѣбва да се съветва съ гения; гениятъ — съ светията, а светията — съ Учителя. Стане ли обратното, всѣки е осъденъ на падане. Светията не може да се съветва съ гения. Ако иска, може да се поучи и отъ него, но ще забави хода на работата си; вмѣсто за 24 часа, той ще я свърши за 24 години. На сжщото основание, гениятъ не може да се учи отъ талантливия, нито талантливиятъ — отъ обикновения. Човѣкъ трѣбва да върви въ възходяща степенъ на своето развитие, а не въ низходяща. Нѣкой иска да стане светия, да постигне всичко, което светията е придобилъ, да се изравни съ него. Той може да стане светия, но невъзможно е да се изравни съ него. Докато го стигне, светията е отишълъ нѣкъде високо. Тѣй щото, каквито усилия да проявяватъ хората, нѣма да дойде день, когато всички да се изравнятъ. Въ развитието на човѣчеството всѣкога ще сжществуватъ четиритѣ етапа, презъ които хората трѣбва да минаватъ.

Казано е въ Писанието: „Невъзможнитѣ нѣща за човѣка сж възможни за Бога.“ — Какво означава този стихъ? — Ако човѣкъ следва разумнитѣ закони на живота, тази работа, за свършването на която се изисква дълъгъ периодъ отъ време, ще се свърши въ 24 часа. По този начинъ, кармата на хората

може да се ликвидира въ кратко време, и животътъ имъ да се подобри. Прераждането, като условие за ликвидиране на кармата, има отношение къмъ обикновения човѣкъ, който свършва работата си за 2,400 г.; обаче, като се събератъ усилията на талантливия, гениалния и светията на едно мѣсто, тѣ могатъ да свършатъ сжщата работа за единъ день. Въ това се крие силата на вѣрата. Казватъ: „Повѣрвай въ Господа Исуса Христа, за да бждешъ спасенъ ти и домътъ ти.“ Ония, които цитиратъ този стихъ, взиматъ механическата му страна. Ние имаме предъ видъ вѣрата на светията, на гениалния и на талантливия, които сж познали Бога и прилагатъ Неговитѣ закони. Само за тѣхъ времето се съкращава. Механическата вѣра включва съмнението. Ако вѣрвашъ въ физическия свѣтъ, въ астралния не вѣрвашъ; ако вѣрвашъ въ физическия и астралния, въ умствения не вѣрвашъ. Ако вѣрвашъ въ тритѣ свѣта, въ причинния не вѣрвашъ. Не, ще съединишъ четиритѣ свѣта въ едно, ще вѣрвашъ въ тѣхъ абсолютно. Това подразбира онази вѣра, безъ която не можешъ да угодишъ на Бога, или безъ която нищо не се постига. Вѣрата подразбира връзка съ ония възвишени, разумни сжщества, които ръководятъ сждбата на човѣчеството, на народитѣ, на обществата, на семействата и на всѣки човѣкъ отдѣлно.

Като знаете това, не се обезсърдчавайте. Мнозина се обезсърдчаватъ, че работитѣ имъ

не ставатъ бързо, не виждатъ края имъ. Тѣ сж въ етапа на обикновенитѣ хора, на които работитѣ се свършватъ за 2,400 години. Нека направятъ едно малко усилие, да ускорятъ процеса на своето развитие, да дойдатъ въ положението на талантливия. Ако и при това положение не сж доволни, да се качатъ на стѣпалото на гения. Съ още едно усилие ще стигнатъ до светията. Добре е човѣкъ да се стреми къмъ възкачване, да ускори работитѣ си. Ако останете въ положението на обикновения човѣкъ, вие сте обикновени войници, които маршируватъ. Ако сте въ положението на талантливия, вие сте барабанчици, които оповестяватъ, какво трѣбва да се прави. Нито войниците, нито барабанчицитѣ могатъ безъ фелд-фебелъ, т. е. взводенъ, който дава направление на работата. Това е гениалниятъ човѣкъ. Най-после трѣбва да дойде капитанътъ, да извади сабята си, и всички да тръгнатъ следъ него. Това е светията, който има силата и властта, да води хората при Бога.

Като се намѣрятъ предъ мъчни задачи, хората отлагатъ решението имъ. Щомъ отлагатъ, тѣ сж въ положението на обикновенитѣ хора. Тѣ се свързватъ съ съзнанието на обикновенитѣ хора, които нѣматъ голѣми постижения. Какво ще бжде положението на говедаря, който пасе говеда цѣли 2,400 години? Той ще научи живота на говедата, но нищо повече не може да постигне. Въ живота на говедата нѣма нищо особено. Следъ 2,400 г. говедарътъ

ще каже: Втори път не ставамъ говедарь. Трѣбва ли човѣкъ да пасе говедата 2,400 години, за да дойде най-после до идеята, че и безъ него говедата могатъ да пасатъ трева и да пиятъ вода? Веднѣжъ дошли до тази идея, бждете внимателни да не изпаднете въ сжщото положение. Не уреждайте работитѣ на говедата. Оставете ги сами да пасатъ. Говедата представятъ обикновенитѣ човѣшки мисли, чувства и желанія, които понижаватъ уровена на човѣка. Оставете ги сами да се справятъ въ живота. Вземете ли участие въ тѣхнитѣ работи, вие забавяте развитието си.

Младото поколѣние трѣбва да реши задачата, да се откаже отъ своитѣ говеда. Младиятъ трѣбва да вземе говедарската си тояга, говедарската си торбичка и да ги хвърли настрана, далечъ отъ себе си. Каже ли, че това ще стане въ бждеще, той самъ се спѣва. Никакво отлагане! Въ бждеще всѣки трѣбва да си казва: Днесъ, или никога! Щомъ съмъ започналъ една работа, ще я свърша още днесъ. Започналъ съмъ я сутринята, ще я свърша до вечерята. Бждете като светията! Кажете си: Започвамъ работата си съ изгрѣването на слънцето и ще я свърша съ залѣзването. — Ами, ако не успѣя? Не допускайте въ ума си никаква отрицателна мисль. Светията започва да работи и не мисли за неуспѣхъ. Той знае, че вечерята работата трѣбва да бжде свършена — нищо повече. Допуснете ли една отрицателна мисль въ ума си, вие не можете

да бждете светия. Ако не допускате нито една отрицателна мисъл въ ума си, вие сте свързани съ съзнанието на светията и ще свършите работата си така бързо, като него — отъ изгрѣвъ до залѣзъ слънце.

Правете опити въ това направление, да видите резултата на положителнитѣ мисли. Представете си, че нѣмате петъ пари въ джоба си, а ви трѣбватъ 500 лева. Турете въ ума си мисълта, че днесъ, отъ сутринята до вечерята, ще получите отнѣкъде 500 лева и вижте, какво ще стане. Ако не допуснете нито една отрицателна мисъл или нито едно отрицателно чувство и съмнение въ сърдцето си, наистина, тия 500 лева ще дойдатъ отнѣкъде. Обаче, влѣзе ли въ ума или въ сърдцето ви най-малкото съмнение, опитътъ остава безрезултатенъ — нищо нѣма да получите. Ако имате вѣрата на светията, паритѣ ще дойдатъ въ 24 часа; ако имате вѣрата на гения, паритѣ ще дойдатъ следъ 24 г.; ако имате вѣрата на талантливия, паритѣ ще дойдатъ следъ 240 г.; и най-после, ако имате вѣрата на обикновения човѣкъ, паритѣ ще дойдатъ следъ 2,400 г. Отъ васъ зависи, коя опитностъ да предпочетете.

Отличителната чѣрта на светията е, че той абсолютно изключва съмнението отъ своя умъ и отъ своето сърдце. Тази е причината, поради която работитѣ му ставатъ въ единъ день. Гениятъ допуска поне една отрицателна мисъл въ ума си, затова работитѣ му се из-

вършватъ въ продължение на 24 часа. Кой не би намѣрилъ 500 лева въ единъ день, ако го заплашатъ съ наказание, или съ затворъ? Това значи, да вървашъ въ Господа. Когато човѣкъ върва въ Бога, дългиятъ периодъ отъ време се съкращава, и единиятъ часъ става приятенъ и съдържателенъ. Увеличишъ ли деня въ години, ти си допусналъ съмнението въ ума си.

И тъй, кое е сжщественото въ живота? — Коего се постига въ единъ день. Щомъ е така, работете съ кжситѣ периоди. Прилагайте методитѣ на светията и на гения. Нѣкой не е доволенъ, че употребилъ 24 години, докато свърши една работа. — Значи, той е работилъ съ ума на гения. Нека работи тогава съ ума на светията, да свърши работата си за единъ день. Причината се крие въ самия човѣкъ. Съ каквито срѣдства е работилъ, такива ще бждатъ и резултатитѣ отъ неговата работа.

Мнозина питатъ, защо трѣбва да върватъ. Вървата е необходима за съкращаване на времето. Като вървате, ще свършите работата си въ единъ день. Защо трѣбва да вървамъ? — За да се излѣкувашъ въ единъ день. Ако се излѣкувашъ въ 24 години, ти си употребилъ методитѣ на гения. Ако умрешъ, значи, ти си употребилъ методитѣ на обикновения човѣкъ, вследствие на което много пжти ще се раждашъ и прераждашъ. Вървата подразбира съкращаване на процеситѣ. Нѣкои казватъ, че

е глупаво човѣкъ да вѣрва. Други питатъ, може ли да хвѣрчи човѣкъ, като вѣрва?— И това е възможно. Рибитѣ се превърнаха въ птици, следъ като повѣрваха, че могатъ да хвѣрчатъ. Единъ день, когато човѣкъ повѣрва, че може да хвѣрчи, ще стане ангелъ. Има хора, които сж повѣрвали въ това, и ангели сж станали.

Следователно, който иска да еволюира, трѣбва да приложи закона на вѣрата, като великъ Божественъ принципъ. Само тогава той ще разбере, че безъ вѣра не може да угоди на Бога, нито да очаква нѣкакви постижения.

— Само свѣтлиятъ пжть на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

45. Лекция отъ Учителя, държана на 18. юлий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

На езерата

Т. м.

Сега, като сте дошли на езерата, вие искате да използвате планината, съ всичкитѣ нейни блага. Нѣкои правятъ студени бани, а други — топли. Студенитѣ бани сж за героитѣ, обаче, за предпочитане сж топлитѣ бани. Целта на кжпането е да се отворятъ поритѣ на тѣлото, дишането да става и чрезъ кожата. Като се кжпете, не трѣбва да се страхувате отъ простуда. Нѣкой се кжпе съ топла вода, но се страхува да не се простуди, да заболѣе отъ хрема или отъ кашлица. Който пристжпва къмъ кжпането съ топла вода безъ страхъ и съ съзнание, той не може да се простуди. Ако пѣкъ го хване хрема или кашлица, и това не е лошо. Чрезъ хремата и кашлицата човѣкъ чисти дробоветѣ си и цѣлата дихателна система отъ вжтрешни утайки. Но той трѣбва да знае, какъ да се чисти, да изхвърли вънъ нечистотиитѣ отъ дробоветѣ си.

За да не се простудява, човѣкъ трѣбва да се огражда. Това се постига по два начина: чрезъ концентриране на мисълта и чрезъ молитва. Нѣкои мислятъ, че, като методъ, молитвата е лесно приложима. Зависи, каква ще бжде молитвата. Ако се молите механически,

никакъвъ резултатъ нѣма да постигнете. Механическата молитва подразбира безразборно дрънкане на звънци. Ако отидете въ нѣкоя голѣма кжща и започнете да дрънкате ту единъ, ту другъ звънецъ, все ще излѣзе нѣкой човѣкъ, да разбере, кого търсите, но приятелътъ ви, когото търсите, нѣма да излѣзе. Вие не знаете адреса на вашия приятелъ, вследствие на което не можете да го намѣрите. — Защо не знаете адреса му? — Връзката ви съ него е прекъсната. Съзнателната молитва, обаче, подразбира направо влизане въ контактъ съ приятеля ви. Вие знаете улицата, кжщата, етажъ, стаята, дето той живѣе, и веднага натискате звънеца. Той отваря вратата на стаята си и любезно ви поканва. Следователно, концентрираната мисълъ и съзнателната молитва сж условия за ограждане на човѣка, за да се запази отъ лоши външни условия. Щомъ е ограденъ, човѣкъ не се простудява, и нищо чуждо отвънъ не може да го нападне. Той знае, кжде да бутне, за да чуе гласа на приятеля си, който всѣкога може да му се притече на помощъ.

Единъ докторъ, нашъ приятелъ, разправяше своя опитность за силата на молитвата. Една вечеръ жена му отишла на концертъ и помолила мжжа си да наглежда малкото дете, да не се събуди и заплаче. Докторътъ обещалъ, че ще се грижи за детето. Тя отишла на концерта и била спокойна, понеже мжжътъ ѝ е въ кжщи. Случило се, че детето се събудило по-рано, отколкото майката пред-

полагала, и започнало да плаче. Бащата го взелъ на ръце и се помъжилъ да го успокои, но детето непрестанно плакало. Той го люлялъ, носѣлъ го на ръце изъ стаята, но детето не млъквало. Дошло му на умъ да употреби нѣкои лѣкарски методи, но и тѣ не помогнали. Така минали два-три мъчителни часа, но детето все продължавало да плаче. Той започналъ да поглежда къмъ вратата, дано майката се подаде. Видѣлъ се въ чудо, не знаелъ, какво да прави съ разплаканото дете. Най-после му дошло на умъ да приложи молитвата, съ която никога до това време не си служилъ. Обърналъ се къмъ св. Никола, къмъ ангелитѣ, но пакъ никаква помощъ. Въ пълно отчаяние, той се обърналъ къмъ Бога: Господи Исусе Христе, помогни ми да се справя съ това дете! Едва изрекълъ тѣзи думи, и детето престанало да плаче. Сега вече разбралъ той силата на молитвата. Кратка, но прочувствена била молитвата му, затова веднага получилъ отговоръ.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на този докторъ. Въ първо време тѣ разчитатъ на себе си, на научнитѣ си познания, но, като видятъ, че сж безпомощни, търсятъ светии и ангели. Като не получатъ и отъ тѣхъ помощъ, обръщатъ се къмъ Бога, Който веднага изпраща помощта си.

Следователно, докато разчитате на човѣшкото въ себе си, всички ще минаватъ и заминаватъ край васъ, безъ да ви се отзоватъ.

Въ който моментъ се обърнете къмъ Божественото, помощта ще дойде. Ако вашата работа е по-важна отъ тази на окръжаващитѣ, помощта ще дойде. Ако работата ви не е много важна, колкото и да викате за помощъ, никой нѣма да ви отговори. Тѣй щото, когато не получавате отговоръ на молитвата си, едно отъ дветѣ е вѣрно: или не сте се молили, както трѣбва, или работата ви не е важна.

Ще кажете, че тѣзи работи ви сж познати, че тѣ сж елементарни нѣща. Зависи, какъ ги знаете. Мнозина мислятъ, че знаятъ нѣкакъвъ езикъ, но като почнатъ да говорятъ, произвеждатъ смѣхъ. Единъ американецъ преподавалъ френски езикъ нѣкъде въ Америка. Случило се да пжтува въ Франция. Когато отишълъ въ единъ хотелъ и започналъ да говори френски, келнерътъ не разбралъ нищо и го запиталъ: Другъ езикъ знаете ли? — Английски. — Говорете на английски. Произношение се иска за всѣки езикъ. Ако знаете единъ езикъ, трѣбва да го знаете основно. Следователно, който иска да влѣзе въ връзка съ сжществата отъ небесния свѣтъ, трѣбва да знае езика имъ добре. Ако не знаете езика на природата точно, съ всички правила и произношения, колкото и да викате къмъ нея — ни гласъ, ни услишание. Искате ли да изпратите мисълта си къмъ небето, или къмъ разумната природа, мисълта ви трѣбва да бжде проникната отъ дълбоко чувство. Небето не разбира, какво искате отъ него, ако ми-

слите, безъ да чувствувате. Наистина, когато обича, човѣкъ говори сладко. Ако нѣма любовъ въ сърдцето си, говорѣтъ му е дисхармониченъ. За да бжде говорѣтъ ви приятенъ и хармониченъ, изучавайте небесния езикъ. Мжченъ е този езикъ. Ако за обикновенитѣ езици на земята сж нужни нѣколко години, за да се научатъ добре, колко повече време е нужно за изучаване на небесния езикъ. За това сж нужни не години, а вѣкове и животи.

Сега ще прочета третата глава отъ първото Послание къмъ Коринтянитѣ.

„Понеже сте още плътски; защото, докле има помежду васъ завистъ, разпря и разногласие, не сте ли плътски, и не постѣпвате ли по човѣчески?“ (—3 ст.). — Така е говорилъ Павелъ на вѣрващитѣ по онова време. Много нѣща имало, отъ които тѣ се съблазнявали. И съвременнитѣ религиозни се съблазняватъ отъ много нѣща. И вие се съблазнявате. Всѣки човѣкъ има нѣкакъвъ авторитетъ, предъ който се покланя. Религиознитѣ спиратъ вниманието си ту върху нѣкой братъ, ту върху нѣкоя сестра — считатъ ги за авторитети. Тѣ казватъ: Този е напредналъ духовно, или тази е напреднала духовно. Трупатъ се около напредналитѣ, искатъ да чуятъ нѣщо отъ тѣхъ.

Какъ познавате, кой човѣкъ е авторитетенъ? Ако става въпросъ за чешмата, лесно се провѣрвява нейниятъ авторитетъ. Турете стомната си подъ чучура и вижте, за колко

време ще се напълни. Ако една чешма пълни стомната ви за половинъ часъ, авторитетътъ ѝ е съ стойностъ, равна на половинъ часъ. Ако се пълни за 15 минути, авторитетътъ ѝ е съ стойностъ, равна на 15 минути. Ако се пълни за петъ минути, авторитетътъ ѝ е съ стойностъ, равна на петъ минути. Друга чешма пълни стомната ви за петъ секунди. При коя чешма ще отидете? — При последната. Значи, последната чешма е най-авторитетна.

„Кой е, прочее, Павелъ, и кой е Аполосъ? Не сж ли служители, чрезъ които повървахте, и то, както е Господъ всѣкиму далъ?“ (—5 ст.). — Всѣки приема заплата споредъ труда си. Който работи за Господа, нѣма защо да се стреми да бжде авторитетъ. Всѣки трѣбва да бжде авторитетъ за себе си.

„Защото ние сме съработници на Бога“. (— 9 ст.).

„Защото никой не може да положи друго основание, освенъ положеното, което е Исусъ Христосъ“. (—11 ст.). — Подъ думата „основание“ Павелъ разбира Божията Любовь. Ако нѣщата въ свѣта не ставатъ тъй, както Божиятъ Духъ диктува, нищо не се постига.

„Всѣкиму работата ще стане явна; защото денътъ ще я покаже, понеже съ огънь се открива; и огънятъ ще изпита всѣкиму, каква е работата“. (—13 ст.).

„На когото работата, която е зидалъ, устои, той ще вземе заплата“. (—14 ст.).

„А на когото работата изгори, ще се ошети“. (15 ст.).

Сега вие искате да чуete нѣщо отъ мене, да го турите въ торбата си, или да го изадете. Ако искате да пълните торбитѣ си, нищо нѣма да ви говоря. Азъ искамъ да бждете свободни, да вървите леко, безъ товаръ. Щомъ искате да чуete нѣщо, трѣбва да сте готови, да възприемате и прилагате. Представете си, че живѣете въ свѣтъ между съвършени хора, които се отнасятъ добре съ васъ. Дето отидете, всички ви приематъ добре, услужватъ ви, задоволяватъ вашитѣ нужди. Като прекарате известно време между съвършенитѣ, пращатъ ви на земята, между несъвършенитѣ, да видите, какъ ще се справите съ тѣхъ. Тѣ сж груби, невнимателни, не искатъ да знаятъ за вашето сжществуване. Като се натъкнете на тѣхната грубостъ, и вие ставате груби. На вашитѣ остри думи, тѣ отговарятъ още по-грубо: този ви бутне, онзи ви бутне, трети ви удари една-две плесници. Вие се чудите, какво става съ васъ. Спомняте си за съвършения свѣтъ, дето ви носѣха на ржце, и не знаете, защо сте слѣзли въ тозъ неразбранъ свѣтъ, между грубитѣ хора. Какво трѣбва да правите? Знание ви е нужно. Какво ще правите, ако срещнете вълкъ или мечка? Нито вълкътъ, нито мечката можете да впрегнете, както впрѣгате коня. Можете ли да срещнете риба на пжтя си? Не можете. Рибата живѣе въ водата. Ако излѣзе отъ вода-

та, тя е осждена на смъртъ. Можете ли да срещнете цвѣте на пѣтя си, както срѣщате животно? Не можете. Защо?—Защото цвѣтето е посадено въ земята. Излѣзе ли отъ земята, то изсъхва.

Следователно, рибата живѣе въ водата, птицата — въ въздуха, животното — на земята, а растението черпи храна главно отъ почвата, дето е заровило главата си. Това показва, че всѣко нѣщо трѣбва да се постави на мѣстото си. И човѣкъ трѣбва да бжде на мѣстото си. Съвършениятъ не може да живѣе както несъвършенитѣ. Той може да имъ помага, но не може да живѣе съ тѣхнитѣ мисли и чувства, не може да подържа тѣхния моралъ и тѣхнитѣ разбирания.

Като ученици, вие се нуждаете отъ право разбиране, да не размѣствате нѣщата. Да размѣствате нѣщата, това значи, да желаете цвѣтето да ходи по земята, като васъ. Това е невъзможно. Вие искате рибата да излѣзе отъ водата, а птицата да напусне въздуха и да дойдатъ на земята при васъ. Цвѣтето, рибата, птицата, млѣкопитаещото сж символи, съ които се изразяватъ мислитѣ и чувствата на човѣка. Има мисли и желанія, които приличатъ на цвѣтията, на рибитѣ, на птицитѣ и на млѣкопитаещитѣ. Като разбира характера на своитѣ мисли и желанія, човѣкъ трѣбва да знае, кжде да ги постави. Щомъ ги постави въ съответната имъ срѣда, тѣ ще се развиятъ правилно, безъ да му причиняватъ нѣкаква вреда.

Ако не знаятъ, какъ да се справятъ съ своитѣ мисли и желания отъ рода на хищницитѣ, хората страдатъ, пѣшкаты, търсятъ начинъ да се освободятъ отъ тѣхъ.

Ще кажете, че лошитѣ мисли и желания трѣбва да се пждятъ навънъ. Какъ ще изпждите една лоша мисълъ отъ ума си, или едно лошо желание отъ сърдцето си? Не е лесно да се справите съ тѣхъ. Какъ се справялъ българинътъ съ турскитѣ дери-бейове? Като отивалъ нѣкой дери-бей въ дома на българина, последниятъ веднага слагалъ трапеза, на която турялъ чорба отъ агне или кокошка, печена кокошка, баница, а следъ това една-две чаши ракия или вино и му казвалъ: Заповѣдай, ефенди. Като прекарвалъ по два-три деня при българина, дери-бейтъ си отивалъ доволенъ отъ гостоприемството. Умень е българинътъ, знаелъ, какъ да постѣпи съ дери-бей, да не го настрои противъ себе си.

Какво ще правите, ако ви посети нѣкая лоша мисълъ или лошо желание? Можете ли да ги изпждите? Тѣ сж силни като дери-бей. Дойде ли ти такава мисълъ на гости, ще я посрещнешъ добре, ще я угостишъ, споредъ естеството ѝ, и следъ това ще я поканишъ, пакъ да те посети. Ще ѝ кажешъ, че си доволенъ отъ посещението ѝ. Ако я приемешъ по този начинъ, тя сама ще си отиде. Пждишъ ли я, тя нѣма да излѣзе. Като остане насилствено, ще ти причини нѣкаква пакостъ. И въ

Писанието даже е казано, да любите враговетъ си. Лошитъ мисли и желания сж врагове на човъка, които трѣбва да обичате, за да се освободите отъ тѣхъ. Хиляди и милиони начини има, чрезъ които човѣкъ може да се справи съ своитѣ мисли и желания. Колкото сж формитѣ на любовта, по толкова начини човѣкъ може да се справи съ своя вжтрешенъ животъ, изявенъ чрезъ неговитѣ мисли, чувства и желания. Ще кажете, че човѣкъ самъ създава формитѣ на своитѣ мисли и желания. — Човѣкъ създава само външната имъ опаковка, т. е. дрехитѣ имъ, а самитѣ мисли и желания, въ различни форми, идатъ отъ други свѣтове. Тѣ посещаватъ човѣка, прекарватъ известно време при него и го напущатъ. За да не изпада въ заблуждения, човѣкъ трѣбва да различава произхода и характера на мислитѣ и чувствата си. Като прави сравнение между проявитѣ си, той казва: Отиде първата любовъ! Нѣма да се върне вече. Значи, той намира разлика между първата и втората си любовъ.

Казвате: Какво бѣше едно време! Каква любовъ имахъ! Любовъ, която се мѣни, не е истинска. Ти си обичалъ дрехата на човѣка. Щомъ съблѣче новата си дреха и облѣче старата, ти не го обичашъ. Това не е любовъ. Не се заблуждавайте отъ външнитѣ форми на нѣщата, нито отъ тѣхната привидностъ. Изучавайте живота въ неговата дълбочина.

Като ученици, вие трѣбва да разбирате

символитѣ, чрезъ които природата говори. Тя говори всѣки день по различенъ начинъ. Запримѣрь, като сте дошли тукъ, мнозина мислятъ, че сж на курортъ и трѣбва да си починатъ. Въ сжщностъ, тѣ започнаха да пренасятъ камъни, да правятъ мостове. Това е задача, която природата имъ възлага. Тя иска да имъ каже: Всички хора иматъ въ себе си мочурливи, влажни мѣста, надъ които трѣбва да се построятъ мостове, да минавате свободно. Всички имате въ себе си извори, поточета, които сж буренясали и тинести. За да се ползвате отъ водата имъ, трѣбва да ги изчистите. Съ чистенето на изворитѣ въ природата и строенето на мостове, вие подобрявате своя вжтрешенъ животъ. Всичко, което става въ природата, става и въ човѣка. Затова, именно, ви дадохъ задачата, да изчистите изворитѣ, които срѣщате на планината, и да постройте мостове. Какво ще кажете, ако видите на земята окапалитѣ листа на крушата? Окапали сж листата ѝ, но тя е жива; следъ известно време ще видите на нея нови, млади листенца. Страшно е, когато видите, че подъ нѣкоя круша нѣма нито единъ окапалъ листъ, но не дава надежда да се яви поне единъ зеленъ листъ. Тази круша е изсѣхнала, въ нея нѣма никакъвъ животъ. И човѣкъ може да бжде въ положението на живата круша, на която есень окапватъ листата, а на пролѣтъ израстватъ нови. Той може да бжде изсѣхнала круша, която не дава признакъ на новъ животъ.

Пазете следното правило: Каквото правите, правете го съзнателно и съ любовъ. Като ви накарахъ да пренасяте камъни, азъ имамъ предъ видъ ползата отъ това упражнение. Ще работите половинъ часъ, но като вдигате и слагате камънитѣ, вие възприемате електричеството и магнетизма, който тѣ съдържатъ. Когато сте неразположени, хвърлете нѣколко камъни надолу. Като ги хвърлите, вие възприемате енергията имъ и смѣняте състоянието си. Ще кажете, че е празна работа да хвърляте камъни. — Празна работа е, когато човѣкъ нищо не прави. Като хвърляте камъни, като ги мѣстите, вие придобивате практически знания, до които по другъ начинъ не можете да се домогнете. Запримѣрь, вие ще разберете, че нѣкои камъни не трѣбва да се мѣстятъ. Само природата има право да ги мѣсти.

Много знания има човѣкъ, но още много има да учи. Знаете ли, запримѣрь, каква числена стойностъ представя всѣка ваша мисль, всѣко ваше чувство и желание? Знаете ли, каква форма иматъ тѣ? Нѣкои мисли иматъ праволинейна форма, други — елипсовидна, трети — квадратна и т. н. Отъ формата имъ сждите за тѣхния вътрешенъ смисль. Това е знание, което ще придобиете въ бъдеще. Докато живѣятъ въ личния си животъ, хората сж далечъ отъ това знание. За да придобие вътрешно знание, човѣкъ трѣбва да живѣе

въ душата си, т. е. да даде предимство на душата си предъ своитѣ лични изисквания.

Като сте дошли на планината, задачата ви е да се опознаете отблизко, да сте готови едни на други да си помагате. Кой какво казалъ, каква погрѣшка направилъ, не го сждете. Ако не можете да се помолите за него, и не можете да му дадете единъ добъръ съветъ, поне не го критикувайте. По този начинъ само се създаватъ здрави, приятелски отношения. Обичайте ближнитѣ си, помагайте имъ, за да ги освободите отъ вжжетата, съ които сж вързани. Ако ги критикувате и мразите, безъ да съзнавате даже, вие завръзвате краката и ржцетѣ имъ съ вжжета. Следъ всичко това питате: Какво мислятъ хората за мене? — Ако завръзвате ржцетѣ и краката имъ съ вжжета, тѣ мислятъ лошо за васъ и не ви обичатъ. Ако ги развързвате, тѣ мислятъ добре за васъ и ви обичатъ. Следователно, срещнете ли човѣкъ, на когото ржцетѣ и краката сж вързани съ вжжета, освободете го. Той всѣкога ще ви благославя. Опитайте се да вържете кучето, което е било на свобода, да видите, какво ще прави. То ще се хвърля, ще прави опити да ви ухапе — недоволно е. Всѣко живо сжщество иска да бжде свободно.

Следователно, новата философия на живота носи освобождение за хората. Като възприемате и прилагате тази теория, вие ще се развързвате. Ако не сте вързани, ще внимавате, да не дойде нѣкой да ви върже. Когато

сж свободни, хората живѣятъ въ пълна хармония и любовъ. Дето и да отидатъ, въ планината или въ градоветъ, навсѣкжде виждатъ работата на Великия Божи Духъ. Въ нареждането на камънитъ, въ водитъ, които извирайтъ, въ вѣтроветъ — навсѣкжде тѣ виждатъ Божия прѣстъ. Не сж ли свободни, тѣ не виждатъ великата хармония въ живота и казватъ: И тука, и тамъ, навсѣкжде оставаме неразбрани.

Като ученици, работете върху себе си, вие да разбирате хората, а не тѣ да ви разбиратъ. Какво ще бжде положението на богатия, ако сиромаситъ разбератъ, че той е богатъ? Единъ следъ другъ тѣ ще тропатъ на вратата му и ще искатъ пари: кой сто лева, кой двеста, кой хиляда лева. Дето се обърне, той ще чува единъ и сжщъ разговоръ. Това еднообразие ще го умори, и най-после той ще бжде принуденъ да остави касата си на разположение на беднитъ, всѣки да взима, колкото му трѣбватъ. Когато човѣкъ доброволно даде касата си на разположение на беднитъ, тя придобива свойството, сама да отпуска на всѣки човѣкъ такава сума, каквато въ дадения случай му е нужна. По този начинъ се избѣгватъ всѣкакви злоупотребления.

Какво се иска днесъ отъ васъ? Най-малкото — да говорите само добри, положителни думи. Като видите нѣкой човѣкъ, намѣрете нѣщо добро въ него и говорете само за доброто. Ако видите нѣкой боленъ, мислете, че

ще оздравѣе. Пратете му добри мисли и му кажете нѣколко насърдителни думи. Добритѣ думи, които излизатъ отъ устата ви, внасятъ бодростъ и сила въ самитѣ васъ. Като се ржкувате съ нѣкого, пожелайте да бждете въ хармония съ него. Ако не постъпвате по този начинъ, вие събирате суровъ материалъ за градежъ, туряте го на едно мѣсто, но нищо не можете да съградите. — Защо? — Нѣмате сполителнитѣ материали, необходими при градежа на кжщитѣ.

Прочетете днесъ трета глава отъ първо Послание къмъ Коринтянитѣ и размишлявайте върху нея. Въ тази глава има нѣщо общо между васъ и тия, на които е говорена. И вие се натъквате на чужди мисли и желанія, съ които не знаете, какъ да се справите.

„Не знаете ли, че сте храмъ Божи, и Духъ Божи живѣе въ васъ“? (—16 ст.). —Нѣма по-велико благо за човѣка отъ това, да стане храмъ Божи, Духъ Божи да живѣе въ него и да се радва и благодари за всичко онова, което Богъ е създалъ и вложилъ въ него. Радвайте се, защото сте въ деня, въ който сте създадени. Той е шестиятъ день — петъкъ. Сжботата е день на почивка, а недѣля — день на възкресение, на избавление отъ оковитѣ на ограничението и на смъртъта.

*

46. Лекция отъ Учителя, държана при Седемтѣ рилски езера, на 1. августъ, 1930 г.

Първият ден

Въ човѣшкия животъ има два главни момента: когато човѣкъ заминава за другия свѣтъ, или умира, и когато умрѣлиятъ се връща обратно на земята, т. е. когато оживява. Първиятъ процесъ причинява голѣма скръбъ на живитѣ. Тѣ скърбятъ за заминалия. Вториятъ процесъ причинява голѣма радостъ.

Ще прочета 20. глава отъ Евангелието на Йоана.

„И въ първия денъ на седмицата Мария Магдалина идва на гроба сутринъта рано, когато бѣше още тъмно, и гледа, камъкътъ вдигнатъ отъ гроба“ (— 1 ст.). — Думитѣ „когато бѣше още тъмно“ изразяватъ материалната страна на въпроса. Тя гледа и нищо не вижда, освенъ това, че камъкътъ билъ вдигнатъ отъ гроба — духовната страна на въпроса.

„А Мария стоеше вънъ до гроба и плачеше.“ (— 11 ст.). — Мнозина и до днесъ още стоятъ до гроба вънъ и плачатъ.

„И това като рече, обърна се назадъ и вижда Исуса, че стои“. (— 14 ст.).

Като четатъ Евангелието, нѣкои мислятъ, че трѣбва да иматъ сжщитѣ опитности, презъ които минаха ученицитѣ на Христа. Това не е необходимо. Има нѣща, които за едни хора сж

необходимими, а за други — не сж. За да купите едно кило хлѣбъ, нужно ли е да знаете, кой е оралъ и сѣлъ нивата, кой е млѣлъ жито на воденицата, какъ е замесвано брашното, какъ е направенъ хлѣбътъ и какъ е печенъ въ пещъта? И това е добре, да види човѣкъ и да знае, но по-добре е направо да си вземе хлѣбъ и да се нахрани. Опечениятъ хлѣбъ е Слово-то Божие. За предпочитане е човѣкъ да носи Словото Божие въ себе си, отколкото да слуша само, какъ се проповѣдва, безъ да Го възприема.

Въ живота на съвременнитѣ хора има много непотрѣбни нѣща, които постепенно измѣстватъ важнитѣ и красиви нѣща. За да не става измѣстване, човѣкъ не трѣбва да спира вниманието си на маловажнитѣ нѣща. Запримѣрь, хората искатъ да станатъ велики, богати, учени, да се прославятъ и най-после, ако има време, тогава да търсятъ истината. Не е ли по-добре човѣкъ да тръгне по обратния процесъ, да намѣри истината, а после да се стреми къмъ останалитѣ нѣща? Ако първо придобивате благата на живота, а после истината, всичко придобито ще се изгуби. Ако първо придобиете истината, а после — останалитѣ блага, всичко, което сте придобили, ще го запазите. Следователно, за да не губите благата, които придобивате, намѣрете първо истината. Ако истината остане на последно мѣсто, придобититѣ блага едно следъ друго ще изчезнатъ.

Ще ви задамъ още нѣколко въпроса. Кое

е по-добре за майката: първо да има деца и после да намъри Бога, или първо да намъри Бога и после да има деца? Кое е по-добре за човъка: първо да придобие знания и да стане ученъ, а следъ това умътъ му да свѣтне, или — първо да има свѣтълъ умъ, а после да придобива знания. Значи, важниятъ въпросъ за човъшката душа е, да намъри истината, а после да придобива блага. Важниятъ въпросъ за майката е, първо да намъри Бога, после да ражда деца. Важниятъ въпросъ за човъка е, първо да има свѣтълъ умъ, а после да придобива знания.

Една отъ великитѣ истини на живота е, че Богъ е изпратилъ човъка на земята, нито да господарува на ближния си, нито да му слугува. Ако нѣкой е изпратенъ на земята да бжде господарь или слуга, той непременно щѣше да носи своитѣ акредитивни писма. Ако не носи такива писма, положението му не е сигурно. Човъкъ трѣбва да слугува на Бога чрезъ ближния си, а не на самия човъкъ. Не е лошо нѣкога човъкъ да бжде господарь, нито е лошо да бжде слуга, но той трѣбва да знае, защо иска да бжде господарь, или защо иска да бжде слуга.

Защо човъкъ трѣбва да бжде господарь? — За да оправи обърканитѣ си смѣтки. Отъ миналото още той дължи на своитѣ слуги, и днесъ, като богатъ господарь, трѣбва да изравни смѣткитѣ си. — Защо човъкъ става слуга? — За да изправи погрѣшкитѣ си. Въ ми-

налото, когато билъ господарь, ималъ лоши отношения къмъ подчиненитѣ си. Сега е дошълъ на земята като слуга, да опита положението на подчинения и да изправи погрѣшкитѣ си. Слугата трѣбва да си каже: Едно време бѣхъ господарь, давахъ заповѣди и не изпълнихъ волята Божия, както трѣбваше. Днесъ дойдохъ да слугувамъ, да получавамъ заповѣди и да ги изпълнявамъ. Само по този начинъ мога да изправя погрѣшкитѣ си.

Като ученици, за васъ не е важно, дали ще бждете господари, или слуги. За васъ е важно да придобиете истината и любовта. Само красивиятъ може да придобие истината и любовта. Грозниятъ не може да придобие нито любовта, нито истината. Не виждаме ли сжщото и въ живота на младата мома? Ако е красива, любовта иде при нея. Ако не е красива, любовта стои далечъ отъ нея. За да я хареса нѣкой момъкъ, тя се облича добре, носи пръстени, украшения, маже лицето си, да бжде красива. Любовта не се привлича отъ външността на нѣщата. Тя търси знанието и свѣтлината, тя търси свободния човѣкъ. Има смисълъ, момата да носи пръстенъ на ржката си, но ако той може да се превръща на хлѣбъ. Достатъчно е да чукне съ пръстена си, за да се яви предъ нея добре опеченъ хлѣбъ. Пръстенътъ на момата трѣбва да я прави мощна, да преодолява мъжнотитѣ на живота. Сегашнитѣ моми сж дошли до първата фаза на живота: тѣ сж добре облѣчени, съ укра-

шения, съ пръстени на ржцетъ си. Обаче, тѣхнитѣ пръстени не могатъ още да се превръщатъ на хлѣбъ.

Тази идея ви оставямъ днесъ: да придобиете пръстена, който се превръща на хлѣбъ. Проста е тази идея, но не по-малко е и сложна. Обективна е тази идея, но същевременно и отвлѣчена. Христосъ казва: „Азъ съмъ живиятъ хлѣбъ, слѣзълъ отъ небето. Който ме яде, той има животъ въ себе си.“ Ученицитѣ Христови се съблазниха отъ тази идея, заради което 70 души отъ тѣхъ Го напуснаха. Които разбраха вътрешния смисълъ на тази идея, станаха ученици на Христа и продължиха дѣлото Му. Тѣ повѣрваха въ силата на живия хлѣбъ.

Вѣтърътъ, който духа сега, е продължение отъ снощния. Всички опитахте силата му. Той разтури палаткитѣ ви, не ви остави да спите. — Кога не спи човѣкъ? — Когато има да разрешава нѣкакви въпроси. Следователно, вѣтърътъ подразбира мисълъ. Той иска да ви каже, че трѣбва да мислите, за да разрешите правилно въпроситѣ си.

Христосъ казва: „Азъ съмъ живата вода. Който пие отъ нея, никога не ожаднява“. Сега и ние, изчистихме изворчето, наредихме около него бѣли, хубави камъни. Всичко това правимъ за водата, която извира. Ако нѣмаше вода, тия камъни щѣха да бждатъ безпредметни. Изворътъ краси цѣлата мѣстность. Той представя знанието, къмъ което всички се стремятъ. Всѣки търси знание, което извира. То

не е обикновено знание, което може да се събере въ щерна. Въ щерната може да има много вода, но тя е дъждовна. Време е вече да се откажете отъ щернитѣ. Живи извори трѣбва да текатъ! Съ други думи казано: Божественото трѣбва да се прояви. — Защо? — Защото Божественитѣ нѣща никога не оставятъ. Въ Божественото нѣма страдания и скърби, нѣма болести и смъртъ. Въ Божественото се крие всичко положително, затова Божествениятъ животъ е нареченъ положителенъ.

Казано е въ Писанието, че Христосъ се яви на ученицитѣ си следъ смъртъта си и каза: „Миръ вамъ!“ Това бѣше доказателство, че човѣкъ живѣе и следъ смъртъта. Значи, смъртъта не е въ състояние да отнеме живота. Когато човѣкъ влѣзе въ новия животъ, първата му работа е да погледне къмъ ранитѣ на ржцетѣ си, като свидетелство на разпятието, презъ което е миналъ. Той ще се усмихне и ще се зарадва, че е оживѣлъ. Новиятъ животъ излиза отъ ранитѣ, презъ които сж минали гвоздеитѣ. За да дойде животътъ, трѣбва да се отворятъ всички запушени канали. Които не разбиратъ това, мислятъ, че човѣкъ трѣбва да бжде валчеста топка, отвсѣкжде запушена, да не влѣзе никой отвънъ, да го обере. Не, колкото повече отвори или прозорчета има човѣкъ, толкова по-добре. Той има около седемъ милиона пори на тѣлото си, които трѣбва да бждатъ отворени, за да може презъ тѣхъ да диша, т. е. да може животътъ

свободно да се втича и изтича. Можете ли да си представите едно здание съ седемъ милиона прозорци? При това, знаете ли, колко ще струватъ тия прозорци, ако за всѣки единъ трѣбва да платите най-малко десетъ лева? Ако въ време на земетресение прозорцитѣ на това здание се счупятъ, трѣбва да платите 70 милиона, за да направите нови. Обаче, прозорцитѣ на човѣшкото тѣло сж направени отъ огъваема, нечуплива материя.

Въ заключение на това, пожелавамъ ви, всички ваши врати и прозорци да бждатъ отворени на всѣко време. — За какво? — За доброто. Пожелавамъ ви сжщевременно, вратитѣ и прозорцитѣ на кжщитѣ ви да бждатъ всѣкога затворени. — За какво? — За злото. Доброто трѣбва да влѣзе вжтре, а злото — да стои вжнѣ.

Какъ можете да се убедите, че Христосъ билъ прободенъ въ гърдитѣ? — По два начина: или като турите прѣста си въ ранитѣ на Христа, или като повѣрвате. Чрезъ вѣрата човѣкъ се свързва съ реалността, т. е. съ Първата Причина на нѣщата. За това е казано въ Писанието, че безъ вѣра не може да се угоди на Бога. Докато растението не е свързано съ земята, то не може да се храни и да се развива. Докато човѣкъ не е свързанъ съ водата, съ въздуха и съ свѣтлината, той нѣма отде да черпи храна и не може да се развива. Каквото и да прави, човѣкъ трѣбва да запази поне една връзка, чрезъ която да чер-

пи сокове отъ земята и да се храни съ тѣхъ.

Сега ще дойдемъ до най-важнитѣ въпроси, които интересуватъ всички хора. Тѣ сж следнитѣ: Какво нѣщо е Богъ, кжде е Той и какъ ще Го намѣрите? — Този, Който е билъ преди мене, преди моето сжществуване, това е Богъ. Той е тамъ, дето азъ не съмъ билъ. Ще Го намѣря тамъ, дето всѣкога съмъ билъ. Първиятъ, Който е създалъ живота и ни събудилъ за живота, Първиятъ Който е създалъ всичко за насъ, е Богъ. Ще кажете, че не сте Го виждали. — Това е другъ въпросъ. Не сте Го виждали и не Го виждате, защото очитѣ ви сж затворени. Станете рано, отворете очитѣ си, измийте ги добре, и вие ще видите свѣтлината и истината. Засега истината е скрита за васъ, защото не сте се справили още съ противоречията, т. е. не сте изплатили дълговетѣ си. Всѣки човѣкъ носи истината въ себе си, но всички не сж я проявили. Идете въ свѣта да я приложите. Отъ начина, по който я приложите, ще зависи, какъ ще издържите изпита си. Ако можете да предадете истината на хората, вие сте издържали изпита си добре и влизате въ новия животъ.

Какъ ще предадете истината на хората? Ще имъ кажете: Досега азъ бѣхъ господарь; отсега нататкъ азъ ставамъ слуга, а вие ще ми бждете господари. Като господарь, азъ живѣхъ безъ Бога. Откакъ повѣрвахъ въ Бога, решихъ да стана слуга, за да запазя връзката,

която съмъ създалъ съ Него. Добрить слуга ще бжде и добъръ господарь.

Сега, ако нѣкой пита, защо сжществувать господаритѣ, отговорътъ е следниятъ: Господаритѣ сжществувать, за да има на кого да се проповѣдва и да има добри слуги. — Защо сжществувать слугитѣ? — За да има добри господари. Отъ добритѣ слуги излизать добри господари, но и отъ добритѣ господари излизать добри слуги.

Т. м.

*

47. Лекция отъ Учителя, държана при Седемтѣ рилски езера на 8. августъ, 1930 г.

Упжтвания и наставления

Едно отъ важнитѣ нѣща въ живота е вжтрешната връзка. Каквото значение и да давате на нѣщата, ако нѣматъ вжтрешна връзка помежду си, тѣ сж безъ съдържание и смисълъ. Какъ ще изразите мисълта си устно или писмено, ако между буквитѣ, съ които си служите, нѣма вжтрешна връзка? Всѣка мисълъ, всѣко чувство и всѣко желание представлятъ отдѣлни елементи, между които трѣбва да има известна връзка. Не съществува ли никаква връзка между тѣхъ, човѣкъ непременно ще се натѣква на мжчнотии и противоречия. Следователно, когато прояви едно желание, човѣкъ трѣбва предварително да го е обмислилъ и почувствувалъ и следъ това да го изяви. Ако между мисълта и чувството има вжтрешна връзка, желанието може да се реализира и да даде добри резултати.

Вие сте дошли на планината да придобиете известни опитности. Ако отъ опитноститѣ, които имате, запазите въ съзнанието си поне нѣколко образи, които можете да поставите въ хармония и въ вжтрешна връзка помежду имъ, вие ще бждете доволни и радостни. Не можете ли да запазите нито единъ образъ въ съзнанието си, вие ставате недоволни и

кисели. Всѣки иска да запази такива образи въ съзнанието си, които хвърлятъ свѣтлина върху пѣтя, по който върви.

Всички хора искатъ да имъ се открие нѣщо. Естествено е това желание, но трѣбва да знаете, че нѣщата се откриватъ постепенно, а не изведнѣжъ. Ако се изкачвате на единъ планински връхъ, можете ли да го видите, докато сте още въ подножието на планината? Може ли върхътъ да ви се открие изведнѣжъ? Това е невъзможно. Нѣщата ще ви се откриватъ стѣпка следъ стѣпка, отъ подножието до самия връхъ. Когато стигнете на върха, тогава ще ви се открие цѣлата мѣстность. Съ други думи казано: Когато стигнете до целта, къмъ която се стремите, тогава ще се реализиратъ мислитѣ и желанията ви. Всѣки най-малкъ стремежъ и всѣка най-малка опитность въ живота на човѣка го водятъ къмъ върха, т. е. къмъ неговата цель. Не се стремете изведнѣжъ да стигнете върха. Поглеждайте къмъ него, радвайте му се и знайте, че единъ день ще се намѣрите горе, на най-голѣмата височина. Колкото по-високъ и непостижимъ е върхътъ, къмъ който се стремите, толкова по-добре — предъ васъ се откриватъ голѣми възможности и постижения.

Въ стремежа си да стигне върха, човѣкъ придобива много отъ елементитѣ на знанието, но ако не може да свърже тия елементи, вмѣсто полза, той си причинява вреда. Така е съ всички науки. Запримѣръ, нѣкой изучава астро-

номия и астрология, но не може да свързва елементитѣ имѣ. Той изучава елементитѣ на Сатурнѣ, но не знае, какѣ да ги използва. И въ края на краищата, плаща данѣкъ на Сатурна, безѣ да се ползува отѣ доброто му влияние. Изучава елементитѣ на Юпитера, носи неговата грандомания, безѣ да се ползува отѣ благородството му. Изучава Венера, образува каша отѣ елементитѣ ѝ, безѣ да се ползува отѣ плодоветѣ ѝ. Каквото посади въ тази каша, всичко изгнива. Той знае, че трѣбва да обича, но какѣ, какви условия сѣ нужни за обичѣта, не знае.

Хората говорятѣ за любовѣта, но още не сѣ дошли до нея. Отсега нататѣкъ ще се изучава законѣтъ на любовѣта. Това, което днесѣ наричатѣ любовѣ, не е нищо друго, освенѣ качамакъ. И той е на мѣсто, но скоро се смила. Който яде качамакъ, скоро огладнява. Да придобие човѣкъ любовѣта, въ широкѣ смисѣлъ на думата, това значи, да придобие безсмъртието. Който е придобилѣ любовѣта, той разбира вътрешния смисѣлъ на живота и се ползува отѣ него. Само при любовѣта човѣкъ може да придобие знанието и мъдростѣта. Любовѣта е почва, въ която знанието и мъдростѣта посадѣдатѣ своитѣ семена. Ако нѣма любовѣ, знание и мъдростѣ, човѣкъ не може да бѣде свободенѣ. Свободниятѣ човѣкъ има на разположение материали, сѣ които работи. Безѣ материали той не може да се прояви. Ще кажете, че всичко това е Божия работа,

Той трѣбва да го направи. — Богъ е създалъ свѣта, а ние трѣбва да го изучаваме. Земята е велико училище, съ опредѣлена програма, която ученицитѣ трѣбва да изучаватъ. Човѣкъ слиза на земята съ голѣмо мнение за себе си. Той мисли, че много знае, но веднага го турятъ въ първо отдѣление, да учи азбуката. Докато не я научи, както трѣбва, постоянно го кжсатъ. Като попада на изпититѣ, той страда, мжчи се и най-после съзнанието му се пробуди и разбере, че много нѣща не знае и трѣбва да учи. Много време минава, докато разбере, защо страда.

Два закона съществуватъ въ свѣта: законъ на доброто и законъ на злото. Доброто се прилага къмъ добритѣ прояви на човѣка, а злото — къмъ лошитѣ. Ако праведниятъ не постъпва добре, злото се прилага и къмъ него. Запримѣръ, единъ праведенъ иска да спаси нѣкой грѣшникъ, да го върне въ Царството Божие. Ако се заеме да работи върху него, да го очисти, да пробуди съзнанието му, да се разкае и да стане работникъ—служителъ на Бога, това е другъ въпросъ. Обаче, ако иска направо да го вкара въ Царството Божие, той скжпо ще плати. Нищо нечисто не може да влѣзе тамъ. Като се очисти и разкае човѣкъ, пжтьтъ за небето е отворенъ, но докато не мине презъ тѣзи процеси, кракътъ му не може да стжпи въ Царството Божие.

Когато страдатъ, хората сж недоволни и се питатъ, защо идатъ страданията. Ние пжкъ

казваме, че страданията сж на мѣсто. Когато страдатъ, хората придобиватъ знания и се облагородяватъ. Страшно е, когато страданията не се използватъ, както трѣбва. Ако праведниятъ страда, колко повече трѣбва да страда грѣшниятъ. Да се стреми човѣкъ само къмъ доброто, това значи, да се е пробудило въ него висшето съзнание, т. е. доброто въ свѣта. Щомъ това съзнание въ човѣка заспи, злото непременно ще дойде. Когато любовта отсъствува, омразата заема нейното мѣсто. Когато истината въ човѣка отсъствува, лъжата присъствува. Значи, злото, омразата, лъжата запълватъ голѣмитѣ празнини въ живота. Природата не търпи празни пространства. За да не се отварятъ празнини въ живота ви, въ които се настаняватъ злото, омразата и лъжата, като неканени гости, насадете всичко съ семена отъ доброкачествени плодове. Нека животътъ ви стане райска градина. И нека следъ това се опита злото да излѣзе съ ножа си срещу васъ. Вие ще бъдете неуязвими. И най-голѣмиятъ ножъ ще се стопи отъ топлината на вашето сърдце. И голѣмото зло отстъпва предъ свѣтлината на вашия умъ. Ако мисълта ви се движи съ бързината на свѣтлината, никаква външна сила не може да устои предъ нея. Като знаете това, повдигнете вибрациитѣ на мисълта си, да се движи съ бързината на свѣтлината.

Казвате: Лесно се говори, мжно се постига. Наистина, има мжни нѣща, но това, кое-

то говоря, не е мжно. Запримѣръ, мжно е да носи човѣкъ земята на гърба си; мжно е да се грижи за цѣлия свѣтъ; мжно е да се състезава съ свѣтлината. Но какво мжно има въ това, да учи? Щомъ е дошълъ на земята, ще учи: и поетъ ще стане, и музикантъ, и художникъ, и ученъ, и философъ. Мжно ли е да напишете едно стихотворение? Мжно ли е да нарисувате една картина, или да напишете една научна книга? Ще кажете, че за това се иска вдъхновение. Ако чакате да дойде вдъхновението и после да пишете, нищо нѣма да направите. Вземете перото и започнете да пишете — вдъхновението ще дойде. — Ама не съмъ поетъ. — Ще станешъ! Като работишъ известно време, ще станешъ поетъ. Въ първо време ще бждешъ ученикъ. Истинскиятъ поетъ се познава, още като вземе перото и го натопи въ мастилото. Всѣки човѣкъ трѣбва да бжде поетъ. Поезията е вътрешно състояние. Който нѣма това състояние въ себе си, нищо не може да постигне. Безъ поезия, като състояние на душата, човѣкъ не може да бжде щастливъ. Щомъ има поетично настроение, човѣкъ пише, мисли, твори вътрешно. Следъ това той може да изяви поезията си навънъ. Обаче, безъ вътрешна поезия, външната е само декламация. Следователно, истински поетъ е този, който живѣе това, което пише. Човѣкъ трѣбва да бжде поетъ, философъ, мистикъ, ученъ вътрешно, и когато му остане свободно време, тогава може да изнесе вътреш-

ното навънъ, предъ свѣта. Това значи истински поетъ, ученъ, философъ, мистикъ. Гледате ли само на външната страна, ще изпаднете въ заблуждение.

Като сте дошли на планината, вие трѣбва да бъдете готови на всѣкакви изненади. Вѣтърътъ и бурята не закѣснѣха да ви поздравятъ, дъждътъ — сжщо. Атмосферното налягане е силно понижено, което показва, че далечъ нѣкъде е станало голѣмо земетресение. Вие платихте малко — палаткитѣ ви се събориха отъ вѣтъра, нѣколко колци се счупиха и прекарахте безсънна нощъ. Не е лесно да се хармонизира човѣкъ съ течението на силитѣ на природата. При такива случаи, светиитѣ сж прекарвали въ молитва и въ дълбоко съзерцание. Така тѣ се нагласявали съ силитѣ въ природата и сж минали благополучно презъ голѣми изпитания. Сега и на васъ казвамъ: Не се страхувайте, но изучавайте природата. На каквито изненади да се изложите, работете съ мисълта си, да се хармонирате съ планината и съ силитѣ, които действуватъ въ нея. Отъ влагата и дъжда може да почувствувате болки въ ставитѣ, въ краката, въ гърба, но и това не трѣбва да ви плаши. Движете се, мислете върху всичко, което става около васъ. Като трансформирате енергиитѣ, които сте приели отъ планината, всичко ще мине. Планината иска герои, които я разбиратъ и изучаватъ. Когато децата безпокоятъ майкитѣ си, последнитѣ имъ даватъ бонбони. Щомъ видятъ бон-

бонитѣ, децата ставатъ мирни. Когато природата ви смущава, вие трѣбва да приложите разумността си. Значи, за децата бонбончета, а за хората въ планината — разумность.

Единъ земеделецъ се оплаквалъ отъ плъховетѣ, които се наплодили въ хамбаритѣ му. Той запиталъ едного: Какво да правя съ плъховетѣ? — Изпразни хамбара си, отговорилъ приятелътъ му. Това значи: когато изпитанието дойде при тебе, хвърли горната си дреха. То ще вземе дрехата ти и ще почне да я разглежда. Въ това време ти облѣчи нова дреха. Новата дреха представя новитѣ възгледи за живота. Въ тѣхъ се криятъ Божественитѣ, свѣтли тѣ мисли. Облѣчете се въ дрехата на Божествената мисълъ, за да се справите съ всички изпитания и изкушения, съ всички страдания и мъчности. Божествената мисълъ прониква въ съзнанието и въ мозъка на човѣка. Следователно, насочете мисълта си къмъ силитѣ на природата, къмъ изпитанията и страданията, да измѣните теченията имъ. Щомъ измѣните теченията на отрицателнитѣ сили въ свѣта, това значи, че сте ги превърнали въ положителни.

„Каквото вържете на земята, вързано ще бжде на небето. Каквото развържете на земята, развързано ще бжде на небето.“ Този стихъ показва, че отъ човѣка зависи доброто му състояние. За да може да развързва и да завързва правилно, човѣкъ трѣбва да се откаже отъ стария си господарь. Той говори за

новото, а прилага старото. Той облича нови дрехи отгоре, а старитѣ — отдолу — не може още да се откаже отъ тѣхъ.

Единъ младъ човѣкъ разправя своя опитностъ, отъ която се вижда силата на навика. Той служилъ въ казармата три години, като простъ войникъ, следъ което се уволнилъ. Единъ день се разхождалъ изъ града и срещналъ своя ротенъ командиръ. Макаръ и свободенъ отъ военната си служба, облѣченъ въ цивилни дрехи, той застаналъ мирно и отдалъ честъ на ротния си, който се усмихналъ и му казалъ: Нѣма защо да ми козирувашъ! Младиятъ човѣкъ веднага се опомнилъ, че не е вече войникъ. По старъ навикъ, той билъ готовъ да козирува на всѣки офицеръ. Външно не е воененъ, но вътре още носи мисълта за военщината.

Следователно, всѣко нѣщо е смислено, когато се извършва на време и на мѣсто. Казватъ, че човѣкъ не трѣбва да има много желанія. Не е лошо да има желанія, но тѣ трѣбва да се проявятъ на опредѣленото за тѣхъ време. Не е лошо човѣкъ да яде, но важно е, какъ яде и какво яде. Забелязано е, запримѣръ, че ако яде следъ залѣзване на слънцето, той не се чувствува така добре, както, ако е вечерялъ преди залѣзване на слънцето. При това, когато яде, човѣкъ трѣбва да бжде добре разположенъ и да благодари за храната, която му е дадена. Да яде съ благодарностъ и съ разположение, това

значи, да върши велика работа. Когато човѣкъ е недоволенъ отъ работата, която върши, въ него става обратна реакция, вследствие на което кръвообръщението му не е правилно.

Като ученици, отъ васъ се иска вѣра и безстрашие. Вѣрвайте въ бждещето, което иде. Въ него се крие новото, къмъ което всѣка душа се стреми. Животътъ има смисълъ — не се съмнявайте въ това. Трѣбва ли да се съмнявате въ Онзи, Който ви е създалъ, Който се грижи за васъ и всѣки день ви изпраща своитѣ блага? Всичко, което ви обикаля, е създадено за васъ. Ползвайте се разумно отъ свѣтлината, отъ въздуха, отъ изворитѣ, отъ плодоветѣ, отъ цвѣтята и тревитѣ. Докато сте на планината още, ходете боси по два-три часа на день. Когато слънцето грѣе, тревата е топла, и камънитѣ сж добре напечени. Използвайте тѣзи часове, да се свържете съ енергиитѣ на земята. Привилегия е за човѣка, да ходи отъ време на време босъ, главно по ливади, поляни и канари. Това не се отнася за градоветѣ, дето и тревитѣ, и камънитѣ сж покрити съ прахъ.

Като сте дошли на планината, ползвайте се отъ нейнитѣ блага. Запримѣръ, ако ви боли стомахъ, сварете си малко равнецъ. Противъ кашлица, сварете малко синя тинтява и пийте отъ тази вода. Ако нѣкой отъ васъ е простуденъ, нека се качи два-три пжти на нѣкой връхъ, да се изпоти добре. Следъ

това да изпие две-три чаши гореща вода и да се преоблѣче. Качвайте се по върховетѣ, да предизвиквате дълбоко дишане. Това е особено добре за онѣзи, които страдатъ отъ астма, както и за ония, които сж предразположени къмъ затлъстяване. Планината крие въ себе си всички условия за лѣкуване и за придобиване на знания. Правете наблюдения, да познавате промѣнитѣ на времето по облацитѣ, по вѣтроветѣ, по изгрѣването и залѣзването на слънцето. За да правите наблюденията си спокойно, безъ страхъ отъ простуда, трѣбва да бждете добре облѣчени. Всѣки трѣбва да си носи дебели, вълнени дрехи, чорапи, мушама. Който е дошълъ на планината, трѣбва да се върне съ известни знания. Иначе, малка полза ще има отъ пребиваването си на планината. За да не се простудява, човѣкъ трѣбва да пази топлината на тѣлото си. Между външната температура и температурата на тѣлото трѣбва да има равновесие. Ако тия температури сж рѣзки, човѣкъ лесно се простудява. Не забравяйте следното правило: щомъ се изпотите, веднага трѣбва да се преоблѣчете. Никога не оставяйте потната риза да изсъхне на гърба ви.

Това сж методи, които иматъ отношение къмъ физическия животъ на човѣка. Дойдете ли до духовния животъ, тамъ молитвата има голѣмо значение. Прилагайте молитвата като методъ за работа въ духовния свѣтъ. Чрезъ молитвата вие се свързвате съ Бога външно

и вътрешно. Ще търсите Бога вътре и вънъ отъ васъ, но не едновременно. Ще знаете, че Богъ е извънъ васъ и вътре въ васъ. Той ви ръководи и външно, и вътрешно. Следователно, ще се свързвате съ Бога и външно, и вътрешно и ще Му благодарите за всички условия, които ви дава. Отклоните ли се отъ пътя, по който ви води, сами ще се натъкнете на страдания.

Ще кажете, че може и безъ духовенъ животъ. Както не може безъ физически животъ, сжщо не може и безъ духовенъ. Духовното въ човѣка е основа на бждещия му животъ.

Като ученици, вие трѣбва да работите въ всички области на науката и на живота, да развивате дарбитѣ и способноститѣ си, да усиляте ония отъ тѣхъ, които сж слаби. Въ нѣкои хора паметъта е слаба; други казватъ, че наблюдателността имъ е слаба; трети нѣматъ постоянство и т. н. Като не могатъ да постигнатъ желанията си, мнозина се обезсърдчаватъ и казватъ: Толкова време живѣемъ на земята, и нищо още не сме направили. По-добре да си заминемъ оттукъ! — Не се говори така. И да заминете за онзи свѣтъ, пакъ нищо нѣма да постигнете. Затова, докато сте на земята, работете съзнателно и съ любовъ, да свършите училището, въ което сте дошли. Вѣчно нѣма да бждете на земята, но докато сте на нея, използвайте времето разумно.

Земята е велико училище. Радвайте се,

че сте ученици въ това училище, и се молете, работете, да свършите наукитѣ си добре. Колкото и да се оплаквате отъ условията на земята, по-добри условия отъ сегашнитѣ не можете да намѣрите. Единъ день и земята ще се преобрази, ще стане като млада булка. Днесъ тя е кърмачка на всички хора, на всички живи същества. Когато децата ѝ не слушатъ, тя се поразтърси малко, уплаши ги, и тѣ се стреснатъ, започнатъ да учатъ. Голѣмо участие, голѣми грижи поема земята за развитието на човѣка.

И тъй, като ученици на новото учение, вие трѣбва да служите на Бога, съ цель да допринесете нѣщо, а не само да взимате. Отъ спечеленото ще оставите една малка частъ за себе си, а останалото ще раздадете на ония, които се нуждаятъ отъ него. Вашето благо никой не може да отнеме, но и чуждото не може да ви се придаде, ако нѣкой доброволно не го отстъпи.

Желая ви сега, да бждете чисти и свѣтли, както е небето днесъ. Желая ви да напълните торбитѣ си съ радостъ и веселие и да се върнете по домоветѣ си, като занесете нѣщо отъ планината и на своитѣ близки.

— Само Божията Любовь носи пълния животъ.

*

48. Лекция отъ Учителя, държана при Седемтъ рилски езера на 15. августъ, 1930 г.

Съдържание

	стр.
1. Закони на доброто	3
2. Идеалният човѣкъ	28
3. Дисонанси въ живота	39
4. Възпитателни методи	59
5. Органическа и неорганическа материя	79
6. Огъната плоскостъ	95
7. Хармониченъ изборъ	123
8. Направления въ живота	137
9. Свѣтлина и знание	156
10. Показване	178
11. Състояния на материята	197
12. Линията на живота	210
13. Музика и работа	222
14. Къртица, славей и пчела	232
15. Основна мисълъ	244
16. Методи за самовъзпитание	258
17. Работа, музика и мисълъ	272
18. Превръщане и съпоставяне	285
19. Освобождаване	300
20. Влияние на свѣтлината и на топли- ната върху човѣка	319
21. Обикновени, талантиливи, гениални и светии	330
22. На езерата	345
23. Първиятъ день	360
24. Упътвания и наставления	369

